MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ

Uygulama ve Araştırma Merkezleri Birimi

Meclis-i Mebusan Caddesi No: 24 Fındıklı 34427 İstanbul TR
T: 0212 252 16 00/407 F:0212 243 08 85 uygarmer@msgsu.edu.tr

28 ../04/2015

Sayı: B.30.2.MSÜ.0A.0.00.00 – 51 2114

Konu:

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Üniversitemiz Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü'nün ilgi sayılı yazısı gereği; Beylikdüzü ilçesinde, ekolojik doğal yapısı, kıyı ve göller ile kırsal alan arasında sıkışmış ve hızlı gelişme potansiyeli olan, jeolojik sakıncalar içeren yerleşme yapısı, idari statüsünde yaşanmış değişiklikler ve buna bağlı olarak planlama süreçlerinde istenmeyen sonuçları ve nedenleri ile kentsel ve kırsal araştırmacıların ilgisini çeken bir bölgedir.

Bu bağlamda MSGSÜ Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin yürütücülüğünde, Beylikdüzü Belediyesi tarafından tanımlanmış olan "3 Köy 3 Meydan" atölye proje çalışmalarında, İstanbul Teknik Üniversitesi'nin Şehir ve Bölge Planlama Bölümünün desteği ile gönüllülük esasına dayalı davetli araştırmacılar aşağıda belirtilmiştir.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Zeki ALPAN

Rektör Yardımcısı

Ek : Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü'nün

20/04/2015 tarih,3318-821 sayılı yazısı.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ :

Ünvanı :	Adı Soyadı :
Prof. Dr.	Aliye Ahu AKGÜN
Doç Dr.	Yüksel DEMİR
	Meriç Demir KAHRAMAN

05 Mayıs 2015

Mimarlık Fak. Dekanlığı
04.05.2015
MSS

Sn. Akgün
Sn. Demir Kahraman
07.05.2015

İletişim : Prof.Dr. Fatma ÜNSAL

Telfon : 0212 2521600/298

Mail Adresi : suam@msgsu.edu.tr

Özlük İşl.

Şehir ve Bölge Pln. Böl. Bşk.

İ.T.Ü. MİMARLIK FAKÜLTESİ
YAZI İŞLERİ
Tarih : 06 Mayıs 2015

6.5.2015

İ.T.Ü. REKTÖRLÜĞÜ
YAZI İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ
Tarih: 30 Nisan 2015

Beylikdüzü Belediyesi
MSGSÜ Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
İstanbul Teknik Üniversitesi
Yıldız Teknik Üniversitesi

Beylikdüzü Belediyesi Kültür Yayınları
Genel Yayın No: 04
Araştırma-İnceleme: 03

İstanbul, 2016.

Beylikdüzü Belediyesi Kültür Yayınları

Beylikdüzü Belediyesi Adına Sahibi: Ekrem İmamoğlu

Genel Yayın Yönetmeni: Fidan Gül

Proje Yürütücüleri
Aliye Ahu Akgün, Doç. Dr., Şehir ve Bölge Planlama, İTÜ
Başak Demireş Özkul, Yrd. Doç. Dr., Şehir ve Bölge Planlama, İTÜ
Bora Yerliyurt, Doç. Dr., Şehir ve Bölge Planlama, YTÜ
Ceren Lordoğlu, Şehircilik Araştırma Uygulama Merkezi, MSGSÜ
Fatma Ünsal, Prof. Dr., Şehircilik Araştırma Uygulama Merkezi, MSGSÜ
Gülşen Özaydın, Prof. Dr., Şehir ve Bölge Planlama, MSGSÜ
Meriç Demir Kahraman, Ar. Gör., Şehir ve Bölge Planlama, İTÜ
Müge Özkan Özbek, Yrd. Doç. Dr., Şehir ve Bölge Planlama, MSGSÜ
Tayfun Kahraman, Öğr. Gör., Şehircilik Araştırma Uygulama Merkezi, MSGSÜ
Tuba İnal Çekiç, Doç. Dr., Şehir ve Bölge Planlama, YTÜ
Yüksel Demir, Doç. Dr., Mimarlık, İTÜ

Yayına Hazırlayanlar
Fatma Ünsal
Tayfun Kahraman
Özge Çelik
Çiğdem Buyrukçu İbişoğlu
İlay Ayhan
Ceren Lordoğlu

Katkıda Bulunanlar
Cem Demir, Beylikdüzü Belediyesi
Emrah Şahan, Beylikdüzü Belediyesi
İlay Ayhan, Beylikdüzü Belediyesi

Tasarım ve Düzenleme
Özge Çelik

1.Baskı, Aralık 2016 (600 Adet)

ISBN: 978-605-66101-3-4

Yayınevi Sertifika No: 32152
Baskı ve Cilt: Teknik Basım Matbaacılık A.Ş. (Sertifika No: 24871)
Dudullu Mah. Necip Fazıl Bulvarı Cad. No:44 Keyap Çarşısı F1 Blok 93 Ümraniye/İSTANBUL

Tüm hakları saklıdır.

2016, Beylikdüzü Kültür Yayınları, Beylikdüzü Belediyesi Büyükşehir Mahalesi Enver Adakan Caddesi No:2 Beylikdüzü

3 köy meydan üniversite

www.beylikduzu.bel.tr

/ beylikduzubelediyesi / beylikduzubeltr /beylikduzubelediyesi

içindekiler

önsöz
başlarken
makro-mezo ölçek yaklaşımları
mikro ölçek yaklaşımları
sosyal vizyon

1 Gürpınar

Ece Özden Pak
Ahmet Gün
Sümeyye Çınar
Berkay Kemanlı
Tuğba Oğuz
Berkay Emeksiz
Özge Yazıcı
Sinem İnan

Gürpınar 2

Zeynep Özdemir
Burcu Yaşlak
Aybüke Akgün
Celal Oğuzhan Kanbur
Eda Hilal Soydemir
Esma Aşçıoğlu
Mine Şener

3 Kavaklı

Semiha Turgut
Bengisu Ertek
Büşra Kök
Emre Seymenoğlu
Gonca Çetinkaya
Özlem Kılınç
Tuğba Kesim

Kavaklı 4

Çiğdem Buyrukçu İbişoğlu
Emre Dane
Büşra Gezer
Ece Buruk
Eda Dönmez
Itır Coşkun
Osman Nuri Oğuzhan

5 Yakuplu

Caner Murat Doğançayır
Burcu Sarı
Hazal Gümüş
Bengi Aslan
Gonca Ertaş
İbrahim Yasan
Meltem Oktay
Selinay Demet

Yakuplu 6

Mahfuz Aktaş
Hazal Satılmış
Cansel Ceviz
Gökçe Uzgören
İsra Hatipoğlu
Mehmet Buğra Çavdar
Semin Niron

bitirirken
ekler

Beylikdüzü'ne yakışır bir kent kimliği oluşturmak için çıktığımız yolda; alınan her karar ve uygulanan her projede günü kurtarmanın değil, kalıcı ve nitelikli projeleri ilçeye kazandırmanın peşindeyiz. Bu niyetle adımlarımızı atarken halkımıza danıştığımız kadar işin uzmanlarına, aydınlık görüşlere de gereken değeri veriyor, ilçenin geleceği için planlı ve stratejik kararlar alıyoruz.

Beylikdüzü'ne değer katacak olan projelerimizden olan "3 Köy 3 Meydan" projesi de akademisyenlerin ve genç beyinlerin düşüncelerini almak üzere 3 Köy 3 Meydan Fikir Projesi Atölyesi 3 Üniversitemizin işbirliği ile gerçekleştirildi. Beylikdüzü Belediyesi olarak Kavaklı, Gürpınar, Yakuplu eski köy merkezleri akademik bir bakışla ele alınarak; geleneksel doku ile modern kentleşmenin gereklerini bütünleştirmeyi amaçladık. "Mahalle hayatı", "esnaf ve komşu ilişkisi" gibi unutmaya yüz tutan sosyal değerlerimizle uyumlu bir kentsel gelişmeyi sağlamak istedik. Bunu yaparken, Beylikdüzü'nün fiziksel ve kültürel yapısına uygun tasarım seçeneklerini geliştirmeyi önemli gördük.

Bu amaçla hareket eden "3 Köy 3 Meydan" Fikir Projesi Atölyesi'nde görev alan kişilerin, yaşanabilir bir Beylikdüzü için tüm gayretlerini gösterip, özverili bir şekilde yürütmüş oldukları atölye sonucunda, üç "köy" meydanımız için ufuk açıcı projeler üretilmiştir. Atölye kapsamında oluşturulan çalışma gruplarının farklı vizyonları doğrultusunda alternatifler geliştirilmiş olup, belediyemize rehberlik etmesi hedeflenen bu yayın çalışmasıyla sonuçlanmıştır. Başarılı bir şekilde tamamlanan atölye çalışması sonucunda üretilen bu kaynağı da referans alarak, belediyemiz uygulanabilir fikirleri derleyip, Kavaklı, Gürpınar ve Yakuplu için en uygun meydan projelerini hayata geçirmeye başlayacaktır. Akademik anlamda üç üniversitemizin mimarlık fakültelerinden değerli öğretim elemanları ve öğrencilerinin katkıları ile ortaya çıkan sonuçlar belediyemize yol gösterici olmuştur. Her geçen gün daha da unutulan eski köy merkezlerinin yeniden kent hayatında önemli birer çekim noktası haline getirilmesi çabası için bir kılavuz niteliğinde olan bu yayının sonuçlarını görmek, Beylikdüzü'nde yaşayan tüm hemşerilerimizin olduğu gibi belediyemiz için de büyük bir mutluluk olacaktır.

Özgür ve mutlu bir Beylikdüzü için emek veren, 3 Köy 3 Meydan Fikir Projesi Atölyesine katkı koyan İstanbul Teknik Üniversitesi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi ve Yıldız Teknik Üniversitesi'nin değerli öğrencilerine ve öğretim elemanları ile projenin gerçekleştirilmesini sağlayan MSGSÜ Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi'ne tüm Beylikdüzülü komşularım adına teşekkür ederim.

Ekrem İMAMOĞLU

Beylikdüzü Belediye Başkanı

Beylikdüzü Belediyesi ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi arasında imzalanan protokol ile, Üniversitemiz Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından yürütülen "3 Köy 3 Meydan Fikir Projesi Atölyesi", üç üniversitenin mimarlık fakültelerinin değerli katkıları ile bu yayını ortaya çıkardı. Özellikle üniversiteler arası işbirliğini ön plana çıkaran bu çalışmada, katılan öğretim üyelerinin ve genç arkadaşlarımın gayretleri ile, İstanbul'un gelişen merkezlerinden Beylikdüzü'ne değer katacak ve Belediye tarafından hayata geçirilmesi hedeflenen önemli projelerden biri olan "3 Köy 3 Meydan Projesi"ne zemin hazırlayan ilk sonuçlar elde edilmiş oldu.

Beylikdüzü İlçesi'nin eski köy merkezleri olan Kavaklı, Gürpınar, Yakuplu yerleşimlerinin sahip olduğu geleneksel dokuları ile modern bir kentin gereksinimlerini bütünleştirmeyi amaçlayan atölye çalışmasının sonuçları, umarım ki başarılı bir şekilde uygulamaya da konacaktır. Beylikdüzü'nün özgün yapısına uygun tasarımlar, geleneksel ile çağdaş olanı bütünleştirecek ve 'mahalle' yaşamından her geçen gün uzaklaşan İstanbul için önemli bir örnek ortaya koyacaktır.

Atölye çalışması esnasında sergilenen özverili yaklaşım, atölye sonuçlarının sunulduğu ve sergilendiği Üniversitemizde geniş katılımlı bir topluluk ile buluşarak amacına ulaşmıştır. Çalışma ekibinin hazırladığı bu yayın, Beylikdüzü Belediyesi'ne "3 Köy 3 Meydan Projesi"nin uygulaması aşamasında bir rehber olacaktır. Üç üniversitenin mimarlık fakültelerinden değerli öğretim elemanları ve öğrencilerinin katkıları ile ortaya çıkarılan bu yayının sonuçlarını izlemek, tüm İstanbullular gibi biz Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi mensuplarının da sorumluluğu altındadır.

"3 Köy 3 Meydan Fikir Projesi Atölyesi"ne katkı koyan İstanbul Teknik Üniversitesi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi ve Yıldız Teknik Üniversitesi'nin değerli öğrencilerini ve öğretim elemanlarını bu yayın vesilesiyle kutluyor, projenin gerçekleştirilmesini sağlayan Üniversitemiz Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi'ne ve onlara bu olanağı sağlayan Beylikdüzü Belediyesi'ne teşekkür ediyorum.

Prof. Yalçın KARAYAĞIZ

Rektör

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi bünyesinde 1984 yılından itibaren faaliyet gösteren Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi, İstanbul başta olmak üzere Türkiye'nin farklı yerleşmelerinde gerçekleştirmiş olduğu araştırma ve uygulamalara, "Beylikdüzü 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversite Fikir Projesi Atölyesi" ile yenilikçi bir çalışma ekledi.

MSGSÜ Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin, eğitim yolu ile toplumsal kalkınmaya ivme katmaya yönelik ilkesel yaklaşımı ile Beylikdüzü Belediyesinin yapıcı ve yenilikçi bakış açılarının birleşmesi, genç araştırmacılar ve öğrenciler için verimli bir platform oluşturdu.

Meslek eğitimi ile pratiği arasında kurulan köprü, bir yandan öğrencilerin edinmiş oldukları kuramsal bilgileri içselleştirmesini sağlarken, diğer yandan karar vericileri doğrudan tanımalarına olanak yarattı. Öğrencilerin Beylikdüzü halkı ile mesleki bağlamda kucaklaşmaları ise eşsiz bir deneyimdi.

MSGSÜ Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi koordinatörlüğünde, İTÜ ve YTÜ'nün desteği ile, gönüllülük esasına dayalı davetli araştırmacılar ile gerçekleştirilen Proje, üniversiteler arası akademik işbirliği ortamını güçlendirmeyi ve genç araştırmacılar ile öğrencilere uygulama deneyimi kazandırmayı hedefliyordu.

MSGSÜ, İTÜ ve YTÜ Şehir ve Bölge Planlama ve Mimarlık Bölümlerinden değerli öğretim üyeleri ve araştırma görevlilerinin özverileri katkıları ile gerçekleştirilebilen atölye çalışması, kurumsal kimliklerin eridiği, dostluk ve paylaşım ile yeniden yapılandırıldığı bir ortam yarattı. Çalışmayı bireysel projeleri gibi benimseyen ve titizlikle takip eden, her aşamada sınırsız destek veren değerli öğretim üyesi dostlarıma minnet duygularımı sunuyorum.

Çalışmanın en başından itibaren benimsenen yenilikçi ilkelerden biri de, alışılmış yukarıdan aşağıya işleyiş geleneğini kırmak ve her aşamada genç araştırmacılar ile öğrencilerin inisiyatif almalarına, kararlarda etkin olabilmelerine ve yaratıcılıklarını en üst düzeyde kullanabilmelerine olanak yaratmaktı. Onların özverili çabaları ve üstün performansları olmasaydı, bu çalışma başarı ile sonuçlanamazdı. Gençler, motivasyonları ve ortaya koydukları nitelikli ürünler ile, şehir ve bölge planlama mesleğinin geleceğine olan inancımızı güçlendirdiler.

"Beylikdüzü 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversite Fikir Projesi Atölyesi" dört aşamada gerçekleştirildi. Çalışmanın her aşamasında; çalışma yönteminin yapılandırılmasında, alan çalışmasının gerçekleştirilmesinde, elde edilen veri ve bilgilerin atölye kapsamında kullanılmasında, katılımcı karar süreçleri esas alındı.

İlk aşamada, çalışmanın yöntemini ve ön hazırlıkların kapsamını belirlemeye yönelik bir dizi toplantı yapıldı. Ön hazırlık dosyalarının hazırlanması için, üniversitelerden karma çalışma grupları oluşturularak, makro, mezo ve mikro ölçeklerde kavramsal çerçevelerin tanımlanması ve Beylikdüzü'nün sosyal ve mekansal verilerinin bu ölçeklere referansla değerlendirilmesi düşüncesi benimsendi. Tüm ölçeklerde girdi sağlamak üzere oluşturulan ölçekler-üstü bir çalışma grubu ise Beylikdüzü halkının meydanlara yönelik düşüncelerinin derlenmesi ve sosyal vizyonun geliştirilmesinde yol gösterdi. Alan çalışması öncesi tamamlanan ön hazırlık dosyaları, atölye çalışması için yönlendirici birer rehber niteliğindeydi.

İkinci aşamada, alan çalışması gerçekleştirildi. Kısıtlı bir süre içinde, alana ilişkin mekansal ve sosyal verilerin sistematik biçimde derlenmesi ve atölye çalışmalarında kullanılabilecek düzeyde işlenmesi tamamlandı.

Üçüncü aşamada, üç üniversitede ikişer çalışma günü düzenlemek suretiyle, her anlamda 'hareketli' bir atölye düzeni kuruldu. Lisans ve lisansüstü öğrencilerden oluşan 7-8 kişilik karma gruplar, her köy için iki grup olmak üzere, çalışma konularını belirlediler. Atölye çıktılarına dair beklentiler konsept ve vizyon, üst ölçek planlama yaklaşımı ve tasarım ilkeleri olmak üzere üç düzlemde tanımlandı. Ayrıca, grupların ve bireylerin özgün anlatım becerilerine fırsat tanımak amacı ile, dördüncü bir düzlem de serbest bırakıldı. Öğrenciler ve genç araştırmacıların üretken becerileri ve paylaşımları ile tamamlanan atölye çalışması, MSGSÜ'de düzenlenen geniş katılımlı bir sergi ile sonuçlandı.

Dördüncü aşama ise, sürecin ve ürünlerin paylaşılması için yürütülmekte olan ve bu satırların sizlerle buluşması ile sonuçlanan yayın aşaması. Ortaya konmuş olan birikim ve ürünlerin kalıcı hale gelmesi ve Beylikdüzü halkı ile yeniden buluşmaya olanak yaratacak olması, yayın sürecinde temel motivasyon kaynağımız oldu.

MSGSÜ Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi olarak hedeflerimizin gerçekleşmesinde, başta MSGSÜ Rektörü Prof. Yalçın Karayağız olmak üzere, Üniversitenin ilgili birimlerinin sağlamış olduğu destek ve güven için, Merkez Yönetim Kurulu adına sonsuz teşekkürlerimi sunmayı bir borç kabul ediyorum. Onların desteği olmasaydı, mensubu olduğumuz saygın kurumu temsil etme ve Merkez olarak kurumsal varlığımızı güçlendirme olanağından yoksun kalırdık.

Prof. Dr. Fatma Ünsal
MSGSÜ Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü

Makro-Mezo Ölçek Yaklaşımları

Aliye Ahu Akgün
Bora Yerliyurt
Tuba İnal Çekiç

Mahfuz Aktaş
Caner Murat Doğançayır
Hazal Gümüş
Çiğdem Buyrukçu İbişoğlu
Meriç Demir Kahraman
Eren Kürkçüoğlu
Ece Özden Pak
Burcu Sarı
Hazal Satılmış
Semiha Turgut
Burcu Yaşlak

Makro-Mezo Ölçek Yaklaşımları

Kavramsal Çerçeve

Beylikdüzü İlçesi Gürpınar, Yakuplu ve Kavaklı mahallelerini konu alan 3Köy3Meydan3Üniversite atölye çalışmasının makro ve mezo ölçek baz alınarak yapılan ön hazırlık çalışmalarında, Henri Lefebvre'nin (1991)[1] ortaya koyduğu 'mekansal pratikler', 'mekanın temsili' ve 'temsili mekan' olmak üzere mekansallığın üç boyutunu ortaya koyan kavramsal üçlemeden yola çıkılmıştır. Buna göre; mekanın çözümlenmesinde mekanın 'önem ve gerekliliği', 'temsili', 'tasavvur ve tahayyülü' birbirinden ayrıştırılması mümkün olmayan unsurlardır. [2]

[1] Lefebvre, H. 1991. The Production of Space. Wiley, Blackwell

[2] Harvey 1996.Justice, Nature and Geography of Difference, Blackwell Publishing, Oxford

Beylikdüzü geçmiş dönemlerde kentin çeperi kabul edilirken günümüzde kentsel saçaklanma ve büyüme ve kentin çok merkezli yapısı nedeniyle kent merkezinde yer almaktadır. Ancak, çalışmalarımızda yer alan ve ilçenin ilk yerleşimleri olan Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu Mahalleri henüz kentleşme sürecinin başında olup, bir ölçüde kırsal niteliklerini sürdürmektedir. Bu nedenle, eski köyler yani şimdiki mahalleler makro ve mezo ölçekte incelenirken; 'yerleşimlerin ayrıcı özellikleri ve kırsal yerellikler', 'yerleşimlere ilişkin kurumsal temsil ve tasavvur' ile 'günlük yaşamı oluşturan toplumsal normlar' üzerinden ele alınmıştır. Bahsi geçen bu çerçeve çalışmanın bu bölümünde "yerellikler ve kurumsal temsil" başlıklarında ele alınmıştır.

Şekil 1: Kırsal mekanın üç boyutu

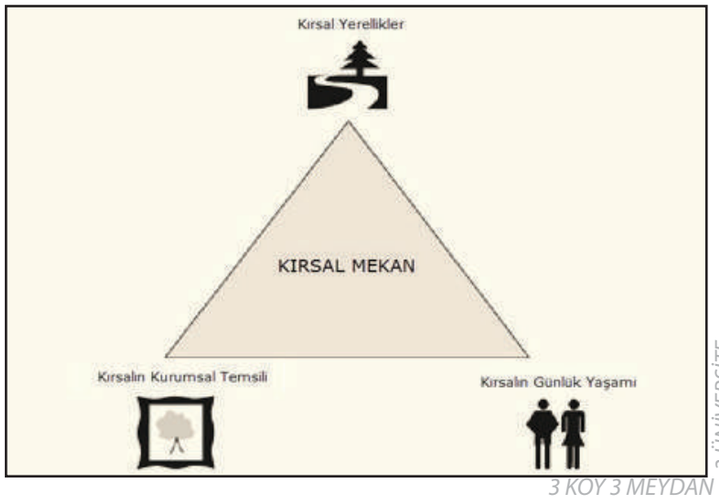

Kaynak: Lefebvre, H. 1991. The Production of Space. Wiley, Blackwell

Yerellikler

Konum:

Beylikdüzü, Türkiye'nin kuzeydoğusunda yer alan Marmara Bölgesine bağlı İstanbul ilinin Avrupa Yakası'nda yer alan bir ilçesidir. Güneyde Marmara Denizine, doğuda Avcılar, kuzeyde Esenyurt, batıda ise Büyükçekmece ilçelerine komşudur (Şekil 2). Yaklaşık 37.38 km2 yüzölçümüne sahiptir.

İlçede Türkiye'nin en büyük konteyner limanı olan Ambarlı Limanı yer almaktadır. Beylikdüzü, Atatürk Havalimanı'na 13 km uzaklıktadır. İlçe kuzeyde E5 karayolu ile sınırlanmıştır. Bu yol üzerinde bulunan metrobüs hattı sayesinde ilçeye ulaşım imkanı çeşitlilik kazanmıştır. İlçe sınırlarında bulunan Haramidere Kavşağı ile TEM Otoyol bağlantısı mevcuttur.

Şekil 2: Beylikdüzü ilçesinin konumu

Kaynak: İstanbul 2014-2023 Bölge Planı

Ayırt Edici Özellikler:

2014 yılı verilerine göre Beylikdüzü ilçesinin nüfusu 262.473 kişi ve nüfus yoğunluğu 70.61 kişi/ha olup, ilçe son 5 yılda en çok nüfus artışı yaşanan ilk 5 ilçeden biridir. İlçedeki toplam yapı taban alanı 509.02 ha, toplam yeşil alan 24.89 ha, kişi başına düşen yeşil alan ise 1,10 m2'dir. Beylikdüzü ayrıca lojistik açısından İstanbul için oldukça önemlidir. İlçede liman, petrol aktarma istasyonu, gümrük ve taşınma kakarı alınmış bir balık hali yer almaktadır (Şekil 3).

Beylikdüzü, son 5 yılda açılan işyeri sayısının en hızlı artış gösterdiği ilçelerden biri olup, İstanbul'da yer

alan 4 adet OSB'den biri de bu ilçede yer almaktadır. %100 doluluk oranına ve 160 ha alana sahip olan OSB'de ağırlıklı sektörler makine, tekstil, kimya, plastik ve demir dışı metallerdir. İlçenin ayırt edici özelliklerinden bir diğeri kapalı konut sitelerinin varlığıdır. Avrupa Yakası'nda gelişen kapalı siteler özellikle E5 ve Tem otoyolu bağlantısında gelişmiş, bu eğilim ilçeyi nüfus odağı haline getirmiştir. Öte yandan ilçede aktif ve potansiyel heyelan alanları bulunmaktadır.

Şekil 3: Beylikdüzü'nün lojistik önemi

Kaynak: İSTKA, 2014. 2014-2023 İstanbul Bölge Planı

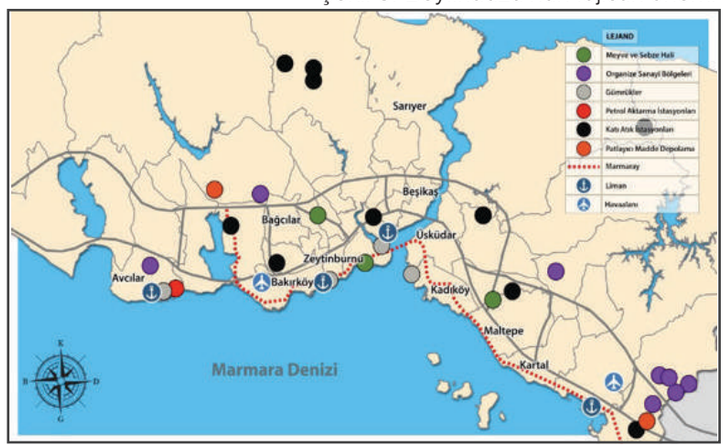

Tarihçe:

Beylikdüzü'nde ilk yerleşim başlangıcı M.Ö 7.yy olup yerleşimin kurucusu Helenler olarak bilinmektedir. M.Ö 2.yy boyunca süren Bizans egemenliğinin ardından İstanbul'un fethi ile birlikte Osmanlı İmparatorluğu bölgede egemen olmuştur. Kurtuluş Savaşı sonrası ise Yunanistan'daki Türklerle yapılan mübadelenin ardından tarım, hayvancılık ve balıkçılıkla uğraşan Türk nüfus bu bölgeye yerleşmiştir. Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu yerleşimleri yerüstü kaynakları ve tarıma elverişli topraklar bakımından zengin, her türlü meyve/sebzenin bol olarak yetiştirildiği eski Rum köyleri olarak bilinmektedir.

Kaynak: Beylikdüzü Belediyesi Stratejik Plan Raporu, 2010-2014

İdari Sınırların Değişimi:

10.07.2004 Tarih ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanunu gereğince Belediye sınırı, İl sınırı olmuştur. Söz konusu kanunla belde belediyeleri, ilk kademe belediyelerine dönüştürülmüş ve idari anlamda İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne bağlanmıştır. 5216 sayılı

Büyükşehir Belediye Kanunu ile İstanbul Büyükşehir Belediyesinin hizmet sınırları, İstanbul İli idari sınırlarına kadar genişleyerek neredeyse 3 katına ulaşmıştır.

Mart 2008'e kadar İstanbul İli sınırları içerisinde 32 ilçe, 41 ilk kademe belediyesi, 151 köy ve 799 mahalle bulunmaktadır. 5747 sayı ve 06.03.2008 tarihli "Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun" çerçevesinde İstanbul'da 41 olan ilk kademe belediyelerinden 37'sinin tüzel kişiliği sona erdirilerek 8 ilçe belediyesi oluşturulmuş, 32 olan ilçe sayısı da Eminönü ilçesinin kaldırılması ve 8 yeni ilçeyle birlikte 39 olmuştur. Bu düzenleme sonucunda Beylikdüzü de ilçe belediyesi statüsü kazanan yerleşimlerden biri olmuştur (Şekil 4, 5, 6).

Şekil 4: İstanbul'da idari sınırların değişimi

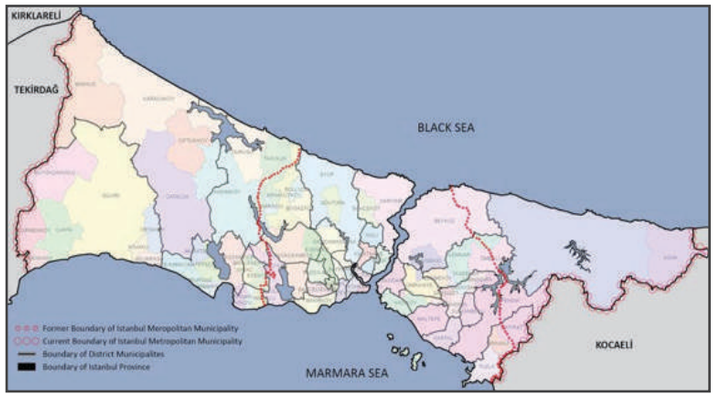

Kaynak: İBB resmi web sitesi, www.ibb.gov.tr

Beylikdüzü yerleşimi 1993 tarihine kadar Büyükçekmece'ye bağlı bir köy durumundadır. 01.12.1994 yapılan idari düzenlemeyle Büyükçekmece İlçesi'ne bağlı bir belde haline gelmiştir. 2008 yılında çıkartılan 5747 sayılı "Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun" ile Yakuplu ve Gürpınar ilk kademe belediyelerinin tüzel kişiliklerinin kaldırılması ile yeni bir ilçe olarak kurulmuştur. Bu düzenlemeye göre mevcuttaki Kavaklı (Beylikdüzü) köyü içerisinde kalan Büyükşehir, Cumhuriyet, Sahil, Barış ve Kavaklı; Gürpınar ilk kademe belediyesine bağlı Adnan Kahveci, Dereağzı ve Gürpınar; Yakuplu ilk kademe belediyesine bağlı Marmara ve Yakuplu

Kaynak: Keçeli, A., Sarıusta, F. ve Karakuyu M., (2014). "Kamu Hizmetlerinin Kentsel Yaşanabilirlik Üzerine Etkisi: Beylikdüzü Örneği", Marmara Coğrafya Dergisi, Sayı: 29, s. 381-401

mahalleleri Beylikdüzü ilçesi altında birleştirilmiştir.

2008 yılı itibariyle ilçenin Gürpınar, Yakuplu ve Kavaklı ile birlikte toplam 10 adet mahallesi mevcuttur. Nüfusun mahallelere göre dağılımına bakıldığında, nüfusun en yoğun olduğu mahallenin 43.422 kişiyle Barış Mahallesi olduğu görülür. 36.908 kişilik nüfusuyla Adnan Kahveci ikinci yoğun mahalledir. Üçüncü yoğun olan mahalle Yakuplu'da ise nüfus 20.995 kişi olarak hesaplanmıştır. Bu üç yoğun mahalleyi sırasıyla Büyükşehir, Cumhuriyet, Marmara, Gürpınar, Kavaklı, Dereağzı ve Sahil mahalleleri takip etmektedir (Şekil 7).

Şekil 5: Beylikdüzü ilçesi mahalle sınırları

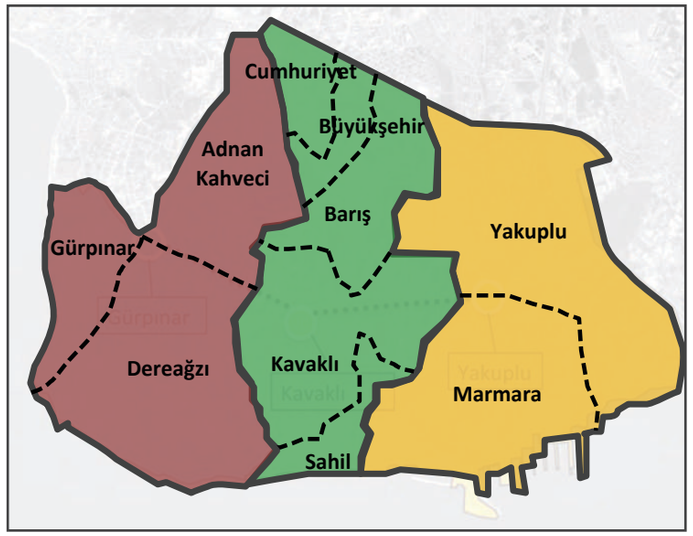

Şekil 6: Beylikdüzü'nde idari sınırların değişimi

YERLEŞİM İDARİ SINIRLARIN YILLARA GÖRE DEĞİŞİMİ				
Tarih	Yerleşme Birimi	Yerleşme Adı		Kanun
↑	Köy	• Yakuplu Köyü	Çatalca Belediyesi, Büyükçekmece Bucağı	Köy Kanunu
		• Kavaklı Köyü		
		• Gürpınar Köyü		
1994	Belde Belediyesi	Yakuplu Belde Belediyesi		Belediye Kanunu
		Kavaklı Belde Belediyesi		
		Gürpınar Belde Belediyesi		
2004	İlk Kademe Belediyesi	Yakuplu Belediyesi		Belediye Kanunu
		Kavaklı (Beylikdüzü) Belediyesi		
		Gürpınar Belediyesi		
2008	Mahalle	• Yakuplu Mahallesi	Beylikdüzü Belediyesi	5747 sayılı Kanun
		• Kavaklı Mahalesi		
		• Gürpınar Mahallesi		

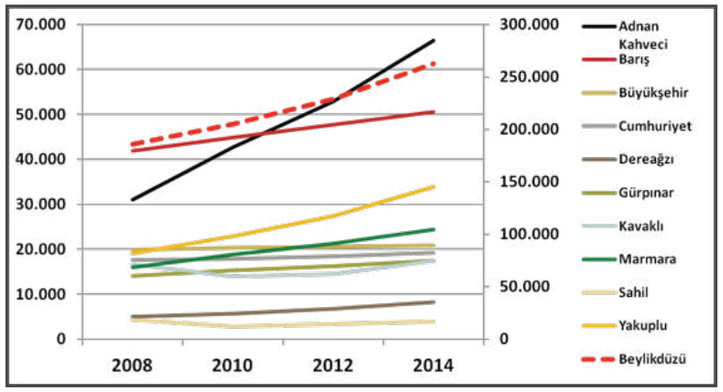

Şekil 7: Mahalle nüfuslarının yıllara göre değişimi (2008-2014)

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Nüfus Verileri (2008-2014) TUİK resmi web sitesi, www.tuik.gov.tr

Ulaşım:

D-100 Karayolu, Beylikdüzü için önemli bir ulaşım hattıdır. Metrobüs hattı 2007 yılında Avcılar-Topkapı (18.2 km) hattıyla hizmete girmiş, 2012'de Avcılar-Beylikdüzü hattı (9.7 km) eklenmiştir.[3]

Beylikdüzü için diğer ulaşım seçenekleri ise belediye otobüsleri ve minibüslerdir.[4]

Şekil 8: D-100 Karayolu Beylikdüzü metrobüs durakları

Kaynak: İETT resmi web sitesi, www.iett.gov.tr

Şekil 9: Otobüs hatları (sol alt)
Şekil 10: Minibüs hatları (sağ alt)

[3] Kapan, K. 2014. "Beylikdüzü'nde Şehirsel Gelişme", İÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul

[4] Bozkır, C. 2011. Ulaştırma Altyapı Bilgi Sistemlerinin Oluşturulması: Beylikdüzü İlçesi Örneği, İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul

Mekansal Ayrışma:

Beylikdüzü ilçesinde toplu konut alanlarının, sanayi alanlarının, depolama ve üretim alanlarının, kırsal alanların, bağlantı ve odak noktalarının mekansal dağılımı Şekil 11'de görüldüğü gibidir. Beylikdüzü ilçesi hıza gelişen kapalı konut sitelerinin ve OSB, liman ve depolama alanlarını da içeren geniş sanayi bölgelerinin yanı sıra Gürpınar ve Kavaklı yerleşimlerinin güney ve güneydoğusunda kırsal yaşamın bir ölçüde sürdürüldüğü, kırsal ve kentsel karakterin bir arada bulunduğu bir yerleşim olarak karşımıza çıkmaktadır. Toplu konut alanlarının genellikle E5 karayolu bağlantılı alanlarda yoğunlaştığı, sanayi alanları ile konut alanlarının yakın konumlandığı görülmektedir.

Şekil 11: Beylikdüzü'nde fonksiyonel dağılım ve mekansal ayrışma

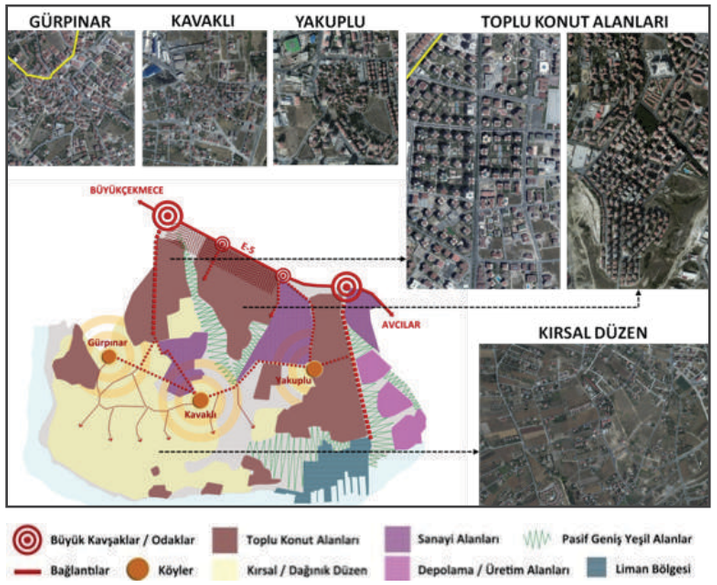

Kurumsal Temsil

Üst Ölçekli Plan Kararları:

Beylikdüzü'ne ilişkin üst ölçekte 2014-2023 Bölge Planı kararları ile 2009 Çevre Düzeni Planı kararları incelenmiştir.[5] Bölge Planı'nda Beylikdüzü ilçesi sanayi sektörünün gelişimi ile öne çıkmış, mevcut sanayi bölgelerinde sağlanacak teknolojik ve mekansal dönüşüm ile Ar-Ge faaliyetlerinin artırılması yönünde karar geliştirilmiştir.

[5] 15.06.2009 tarihli 1/100.000 ölçekli İstanbul Çevre Düzeni Planı

15.06.2009 tarihli Çevre Düzeni Planı'nda ise Beylikdüzü için tayin edilmiş arazi kullanış deseninin neredeyse tamamı yerleşim lekesi olarak tanımlanmıştır. Planda yer alan başlıca kararlar ise şöyledir:

Sanayi alanlarına ilişkin kararlar

-Sanayi bölgelerinde optimum kullanım ve kapasite artırımı
-Beylikdüzü OSB'de altyapı eksikliği nedeniyle ortaya çıkan atık su ve hava kirliliğine ilişkin önlem alınması
-Büyükçekmece, Alibeyköy, Terkos ve Sazlıdere su havzalarındaki sanayi tesislerinin Beylikdüzü OSB'ye desantralizasyonu
-Yakuplu sanayi sitesinin KSB olarak planlanması

Ulaşıma ilişkin kararlar

-Kıraç Sanayi Bölgesi'ni de kapsayacak şekilde öngörülen ve bu alan ile bağlantıyı sağlaması düşünülen Beylikdüzü-Ispartakule bölgesel demiryolu hattı
-Gümüşyaka'da önerilen liman ile bağlantı sağlanması öngörülen Beylikdüzü-Sefaköy raylı sistemi
-Kavaklı yük limanı
Kentsel bölgesel donatı alanlarına ilişkin kararlar
-Beylikdüzü–Hadımköy aksında bir kentsel ve bölgesel yeşil ve spor alanlarına yönelik koridor sistemi
-Gürpınar'da yer alacak doğa odaklı turizm alanı önerisi
-Kumkapı'da konumlu balık halinin Gürpınar'a taşınması ile oluşturulacak su ürünleri hali projesi
-Kavaklı'daki KSB'nin yanı sıra lojistik merkez oluşturulması

Kentsel Gelişim Projeleri:

Beylikdüzü Belediyesi'nin gündeminde ilçeye vizyon kazandıracak çok sayıda proje bulunmaktadır.

Yaşam Vadisi Konsept Projesi

Proje kapsamında; vadi çevresinde sosyo-kültürel etkinlikleri, yapılaşma stratejisini belirleyen kentsel tasarım çalışmaları yer almaktadır. Temel amacı, günün her saatinde aktif yaşamın var olduğu, sürdürülebilir ve engelli dostu, yaşam kalitesi yüksek bir yerel ve bölgesel çekim merkezi oluşturmaktır (Şekil 12).[6]

[6] Beylikdüzü 2014-2019 Stratejik Plan Taslağı

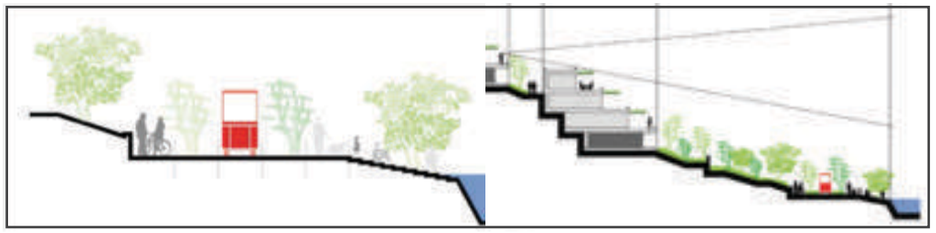

Şekil 12: Yaşam Vadisi konsept projesi

Kaynak : Beylikdüzü 2014-2019 Stratejik Plan Taslağı

Yavuz Sultan Selim Bulvarı Kentsel Tasarım Konsept Projesi

Proje kapsamında; kuzey-güney aksına bulvar karakteri kazandıracak kentsel tasarım çalışmaları ve bisiklet yolu yer almaktadır. Temel amacı meydan çevresindeki ticari alanı Beylikdüzü için bir "sosyal yaşam merkezi"ne dönüştürerek güney alt merkezdeki ticari alan ile çevredeki konut alanları için bir çekim merkezi oluşturmaktır. Proje alanı Gürpınar köy merkezini de sınırları kapsamına almaktadır (Şekil 13).

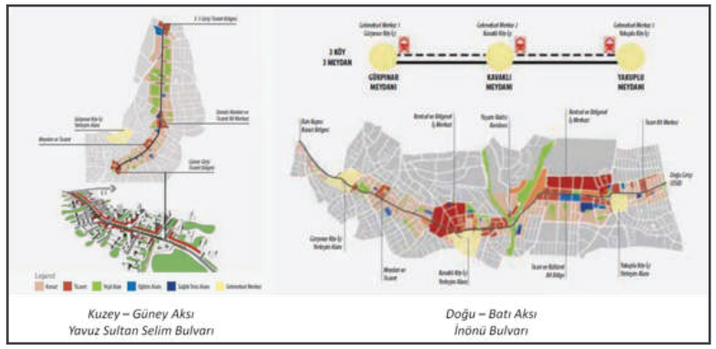

Şekil 13: Bulvar konsept projeleri

Kaynak : Beylikdüzü 2014-2019 Stratejik Plan Taslağı

İnönü Caddesi Kentsel Tasarım Konsept Projesi

Proje kapsamında; Yavuz Sultan Selim Bulvarı'yla kesişen, Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu köy içlerini bağlayan ve alan bütününde doğu-batı erişimini destekleyecek aksa bulvar karakteri kazandıracak kentsel tasarım projesi ve bisiklet yolu yer almaktadır. Temel amacı, Yaşam Vadisi koridorundaki kültürel tesis ve rekreasyon alanları ile birlikte hem Beylikdüzü içinde hem de bölgesel konumda bir sosyo-kültürel çekim merkezi yaratmak, geleneksel merkez olan Kavaklı köyü kuzeyinde yer alan iş merkezlerini tanımlı hale getirerek bu alanı üretim merkezi olarak düzenlemektir (Şekil 13).

Cumhuriyet Caddesi Yayalaştırma Projesi

Proje kapsamında; yeni bir yaya ve müzeler alanı olarak yeşil alan ve çekici sokak hayatı ile farklı bir yaya öncelikli çağdaş kent alanı sağlanacaktır. Cadde; zengin sosyo-kültürel ve ticari aktivitelerle Beylikdüzü kent ruhunu yansıtacak, yaya, bisiklet ve cadde tramvay erişim ve dolaşımıyla Yaşam Vadisi'ne yeni bir kent meydanıyla bağlanacaktır (Şekil 14).

Şekil 14: Cumhuriyet Caddesi yayalaştırma projesi

Kaynak : Beylikdüzü 2014-2019 Stratejik Plan Taslağı

Beylikdüzü Kordonboyu Kıyı Düzenleme Projeleri

Proje kapsamında; yeşil çevre ve su ile teması sağlayan, kıyı kamusal kullanımını vurgulayan projeler ve bisiklet yolu tanımlanmıştır. Beylikdüzü kordon projeleri; Beylikdüzü'nün en batı kıyısından en doğu kıyısına kadar, sahil boyunca kamusal kullanım potansiyelini kültürel, sanatsal, ekonomik, ulaşılabilirlik gibi farklı bağlantılı mekânsal deneyimlerle bir dizi halinde artırmayı hedeflemektedir (Şekil 15).

3Köy 3Meydan Projesi

Beylikdüzü'nün tarihi merkezini oluşturan Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu aynı zamanda köy merkezleri olma sebebiyle Beylikdüzü'nün geçmişini yansıtmaktadır. Proje alanlarının, alanı oluşturan doku, yeşil alanlar ve peyzaj, mimarlık yapıları, çevrenin düzenlenişi ile başlı başına ilçenin toplumsal ve tarihsel simgelerine vurgu

Şekil 15: Kordonboyu kıyı düzenleme projeleri

Kaynak : Beylikdüzü 2014-2019 Stratejik Plan Taslağı

yapan bir yaklaşımla ele alınması planlanmaktadır (Şekil 16). Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu köyleri arasındaki entegrasyon Beylikdüzü'nün iki önemli aksından biri olacak olan Yaşam Bulvarı (İnönü Bulvarı Projesi) ile sağlanacaktır. Kent içerisinde ve bulvar üzerinde yer alan ulaşım hattı ve bisiklet yolları ile entegrasyon sağlanmış olacaktır.

Beylikdüzü'nü belirleyen ana parçalar olan bu üç köyde yer alacak olan meydanların bu nitelikleriyle toplumsal belleğin, ilçenin kimliğinin, ilçe sakinlerinin aidiyetinin oluşumundaki asıl etkenler olması hedeflenmektedir.

Şekil 16: 3 Köy 3 Meydan Proje Alanı

Donatı Alanları:

Beylikdüzü ilçesinde bulunan donatılar türlerine göre; mevcut nüfus için olması gereken, 2019 yılı için planlanan ve 2019 yılı için olması gereken standartlar bağlamında değerlendirilmiştir. Buna göre Beylikdüzü için 2019 yılı için hedeflenen donatıların alan ve kapasite anlamında projeksiyon nüfus için yeterli olmadığı, Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği'nde belirlenen donatı standartlarına göre ilçede yalnız yol ve otopark dışındaki teknik altyapı birimlerinin beklenen kriterlere uygun olduğu görülmektedir. Nitekim 1990'lı yıllardan itibaren hızlı bir nüfus artışı yaşayan ve hızla yapılaşan ilçenin bu eğilimi donatı ihtiyaçlarını da beraberinde getirmektedir.

Tablo : Beylikdüzü ilçesi donatı alanları değerlendirmesi (alan büyüklüğü ve kapasite)

DONATI TÜRLERİ		OLMASI GEREKEN - 2014 YILI MEVCUT NÜFUS 262.473 KİŞİ İÇİN			PLANLANAN - 2019 YILI PROJEKSİYON NÜFUS 500.000 KİŞİ İÇİN			OLMASI GEREKEN - 2019 YILI PROJEKSİYON NÜFUS 500.000 KİŞİ		
		m2	ha	%	m2	ha	%	m2	ha	%
EĞİTİM TESİSLERİ ALANI	Anaokulu				17.905	1,00	0,05			
	Kreş				24.630	2,00	0,06			
	İlköğretim Tesisi				400.150	40,00	1,06			
	İlköğretim Tesisi (Özel)				2.896	0,00	0,01			
	İlköğretim / Ortaöğretim				14.272	1,00	0,04			
	Ortaöğretim Tesis Alanı				192.524	19,00	0,51			
	Eğitim Kompleksi				140.354	14,00	0,37			
	Özel Eğitim Tesisleri				8.069	0,00	0,02			
	Halk Eğitim Merkezi				2.196	0,00	0,01			
	Yükseköğretim Tesis Alanı				37.283	3,00	0,10			
TOPLAM		1.522.343	152,00	4,01	840.279	84,00	2,22	1.522.343	152,00	4,01
SOSYAL AÇIK VE YEŞİL ALANLAR	Rekreasyon Alanı				492.713	49,00	1,30			
	Ağaçlandırılacak Alan				93.500	9,00	0,25			
	Orman Alanı				48.279	4,00	0,13			
	Çocuk Bahçesi				14.832	1,00	0,04			
	Park & Yeşil Alan				2.691.059	269,00	7,10			
	Meydan				896	0,00	0,00			
TOPLAM		2.624.730	262,00	6,92	3.341.279	334,00	8,81	5.000.000	500,00	13,18
SAĞLIK TESİSLERİ ALANI	Sağlık Tesisleri Alanı				179.419	17,00	0,47			
	Sağlık (Kızılay)				1.536	0,00	0,00			
	Özel Sağlık Alanı				25.350	2,00	0,07			
TOPLAM		393.709	39,00	1,04	206.305	20,00	0,54	800.000	80,00	2,11
SOSYAL ve KÜLTÜREL TESİSLER ALANI	Özel Sosyal Kültürel Tesis				7.435	0,00	0,02			
	Kültür Tesisi Alanı				27.525	2,00	0,07			
	Öğretmenevi				3.443	0,00	0,01			
	Sosyal Kültürel Tesis Alanı				73.420	7,00	0,19			
	Spor Tesisi				129.547	12,00	0,34			
	Spor Tesisi (Özürlü)				4.889	0,00	0,01			
TOPLAM		262.473	26,00	0,69	246.259	24,00	0,65	500.000	50,00	1,32
İBADET YERİ	Dini Tesis Alanı				126.829	12,00	0,33			
TOPLAM		196.854	19,00	0,52	126.829	12,00	0,33	375.000	37,00	0,99
TEKNİK ALTYAPI (Yol ve Otopark hariç)	Bakım ve Akaryakıt				22.221	2,00	0,06			
	Teknik Altyapı				21.641	2,00	0,06			
	Trafo				20.238	2,00	0,05			
	Teknik Altyapı (İSKİ)				383.876	38,00	1,01			
	Teknik Altyapı (TEAŞ)				157.495	15,00	0,42			
	Hayvan Barınağı				2.064	0,00	0,01			
TOPLAM		131.236	13,00	0,35	607.535	60,00	1,60	250.000	25,00	0,66
YÖNETİM VE İDARİ TESİS ALANI	Yaşlı Bakımevleri				8.905	0,00	0,02			
	Belediye Hizmet Alanı				174.503	17,00	0,46			
	İdari Tesis Alanı				48.733	4,00	0,13			
TOPLAM		STANDART YOK	STANDART YOK	STANDART YOK	232.141	23,00	0,61	STANDART YOK	STANDART YOK	STANDART YOK
GENEL TOPLAM		5.131.345	511,00	13,53	5.600.627	560,00	14,77	8.447.343	844,00	22,27
TOPLAM PLANLI ALAN					35.101.951	3510,00	92,55			
TOPLAM İLÇE SINIRI					37.927.039	3792,00	100,00			

Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu yerleşimlerinde bulunan donatı alanlarının erişim mesafeleri ve etki alanları incelendiğinde ise, erişim mesafesinin olması gerekenden çok fazla olduğu görülmekte, yerleşimlerdeki donatı eksiklikleri göze çarpmaktadır.

Şekil 17: Mevcut donatı alanları erişim mesafeleri ve etki alanları

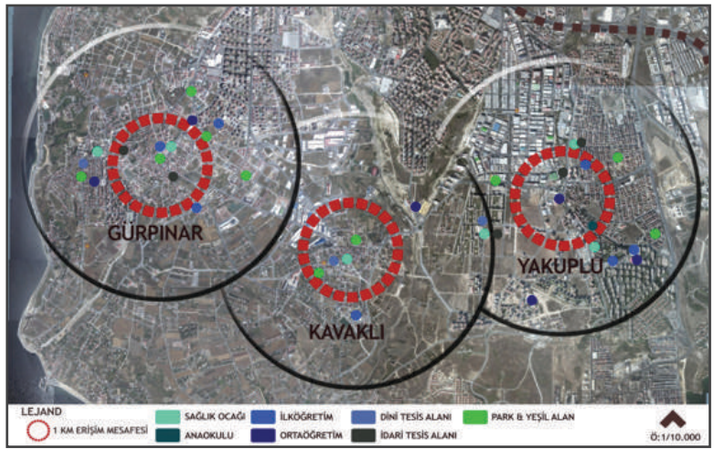

Mikro Ölçek Yaklaşımları

Gülşen Özaydın
Müge Özbek

Özge Çelik
Emre Dane
Bengisu Ertek
Ahmet Gün
Zeynep Özdemir

Mikro Ölçek Yaklaşımları

Kavramsal Bağlamda Mikro Ölçekte Yaklaşım Çözümlemeleri

Yerleşimlerin nasıl bir ilişki örüntüleri içerisinde oluştuğunu ve nasıl bir gelişim gösterdiğini anlayabilmek bir tek yerleşimin fiziksel oluşumu ile ilgili değildir. O yerleşimde yaşayan topluluk ilişkileri ve mekan kullanım şekilleri de yerleşimin oluşumunda etkin bir öğedir. Bu konuda uzmanlar dönemler boyunca yerleşimler üzerinde denemeler yapmış ve yeni teoriler ortaya çıkarmışlardır. Bazen bir tek fizik mekan üzerinde durulurken bazen de sosyal verilerin tek geçerli kabul olduğu düşünülmüştür. Üzerinde durulması gereken süreç yalnızca fizik mekanın değil sosyal ilişkilerin de bir yerleşimi analiz etme ve tasarlama sürecinde önemli olduğudur.

Mekansal sorgulamalarda etkin bir veri olan toplumsal ve kültürel biçimler, yerleşimlerin analiz ve tasarımlarında göz önüne alınması gereken olgulardır. Sosyal ara yüzleri okuyamamak gibi modern içinde çözülen ve yeniden tanımlanma ihtiyacı duyan sosyal biçimler, günümüzde ancak dizgelerindeki ara yüzlerin ortaya çıkarılmasıyla açıklanabilirler. Dün var olan bugün yok ya da başka bir biçimde ve güçte karşımıza çıkmaktadırlar.

İnsan oluşumunu bir bütün olarak ele aldığımızda, toplumun kırılma noktalarını belirleyen önemli sosyal ve ekonomik faktörlerin, mimari ve mekansal formları etkilediğini düşünebiliriz. Mekânsal açıdan bakıldığında, toplumların değişmesi, yalnızca fiziksel tip bileşenlere bağlı değil, ayrıca kültür boyutu gibi mekan düzenleme derecesine de bağlıdır. Kültürel arka planlar özellikle geleneksel dünyanın belirleyicisi olarak tasarım girdilerine önemli ölçüde etki eder. Toplumun farklı kültürel altyapıları yerleşim dizgelerinde kendi öznesini güçlendirerek mekan organizasyonunda önemli bir girdi olarak karşımıza çıkar.

Sosyal İlişkiler Merkezi Olarak Mekan

Yerleşim dokusu, binalarla sokaklar arasındaki ilişkiler, mekanların fiziksel dokusu, açık-kapalı mekanların birbiriyle bütünleşmesi gibi ara yüz özelliği taşıyan

tüm bu veriler o bölgenin sosyal yapısının mekana yansımasıdır. Yerleşmelere baktığımızda bazı mekanlar daralıp genişler ya da bazı sokaklar direkt binaların giriş kapılarına değil de bahçeye açılır, ya da bir yerleşmede geometrik katı formlar hakimken aynı yerleşmenin başka bir bölgesinde içine kapalı yapı adaları, çıkmaz sokaklar, geometrisi tam okunamayan bir doku ortaya çıkabilir. Bu gibi durumlar o mekanların kültürel ve sosyal hayatın yansımasının sonuçlarıdır. Her dönemde birbirine benzer sosyal gruplar kendilerini farklı kentsel formlar üzerinden tanımlamışlardır.

Mekanı her şeyden arındırıp tek başına bir kavram olarak ele alırsak mekan tek başına bir "şey" olarak tanımlanır. Tek başına disiplinlerde de her disiplin mekana kendi bakış açısından bir "şey" olarak sorgularken mekan içinde barındırdığı diğer öğelerinden dolayı katmanlaşır ve her birinin ayrı ayrı incelenmesi gereken bir yapılanmalar sistemlerine dönüşür. Harvey (2003)[1] bu yüzden mekanın tüm içinde barındırdığı birbirleriyle bağlantı halindeki nesnelerin varlığı sayesinde var olan, bu nesneler arasındaki ilişki olarak ele alınması gerektiğini savunur ve bunu ilişkisel mekan olarak tanımlar.

[1]Harvey, D. 2003. Sosyal Adalet ve Şehir. Metis Yayınları, İstanbul

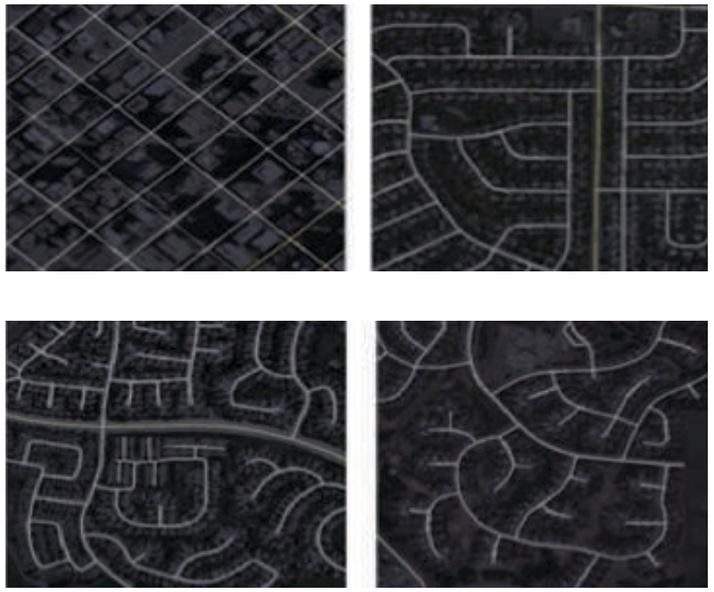

Şekil 1: Farklı kentsel ızgara formları

Kaynak: (URL) citylab.com/design

Arayüzler

Bir yerleşmede yaşayanlar o yerleşmenin fiziki kurgusuna göre yaşam biçimlerini yaratırlar ve birbirleri aralarında da o mekanı kullanmada ortak bir dil yaratırlar. Sosyal ve kültürel yaşam şekillerine göre yapı adaları, duvarlar, avlular, meydanlar ve bahçeler gibi görünen ve görünmeyen sosyal ara yüzler sınırları oluşmuştur. Bu ara yüzler hem geleneksel yerleşimlerde hem de modern yerleşimlerde vardır. Bu mekanlarda bulunan farklı sosyal ve kültürel altyapıya sahip bir birey bu ara yüzleri bilemediğinden kendisini yabancılaştıracaktır. Bu sosyal okuma tüm yerleşme türleri için geçerlidir. Yabancının o mekanı kullanma şekli ve yaşayanlar tarafından ona ayrılan sınırlı mekanlar yaşayan ve yabancılar tarafından yerleşim sisteminin farklı algılanmasına neden olur. Bu bağlamda yerleşimin merkez niteliği taşıyan mekanı ortak bir kesişim alanı olarak tarafsız mekana dönüşebilir. Bu ortak mekanlarda her bireyin asgari ortaklıkta birleşebileceği mekansal kullanım elemanları bulunur. Herkesin ihtiyaçlarını karşılayabileceği ortak bir arayüz.[2]

[2]Özbek, M. 2007. Fizik Mekan Kurgularının Sosyal İlişkiler Üzereinden Arnavutköy Yerleşimi Bütününde Mekan Dizimi Yöntemi ile İncelenmesi, Doktora tezi, Mimar Sinan Üniversitesi

Kamusal Mekan Kalitesi

Mekan ve tüm içinde barındırdıkları, teknik, estetik ve hatta sunduğu semiyotik yorumlardan da öte hepimizin günlük hayatının merkezidir. Mekan hepimizi bir araya getiren ve ayıran yerdir. İletişimin en temel ve en evrensel maddesidir. Mekan, hayatımızı organize eden ve ilişkileri organize eden senary-

olar yaratır. Yerleşimin kullanıcıları o yerleşimden tüm ihtiyaçlarının karşılanmasını isterler. Bu ihtiyaçlar fiziksel olduğu gibi güvenlikle yaşayabilecekleri, riskin azaltılması gibi manevi isteklerinin de karşılanmasını beklemeleri çok doğaldır. Ortak karşılaşma noktaları, hem kendilerinin hem de yerleşime giren yabancıların buluştuğu mekandır. Bu kamusal birliktelikte önemli olan yerleşimin tüm bu farklı sosyal çevrelere gerekli hizmeti sunabilmesidir. Yayaların dolaşım alanlarındaki devamlılık, zemin kat ticaret kullanımının kalitesi ve bunlarla birlikte mimari kalite o çevrenin sürdürülebilir yapısının ilk anahtarlarıdır. Ayrılmış, izole edilmiş ve o yerleşmenin içinde olsa dahi sistemden kopmuş gibi duran mekan birlikteliği sosyal ilişkiler anlamında eksikliğe ve yabancılara karşı bir duvar örmeye yol açar. Oysaki mekansal ilişkilerin yoğun olduğu bir çevre, o mekanın doğru tasarlandığına işaret eder. Bu deneyim sonucunda, kullanıcı tarafından tanımlanan mekan bir anlam kazanır ve bu anlam ortak bir dile dönüşür. Bu yüzden, mekan da kullanıcı tarafından bir dilsel anlam oluşturulamamışsa ilişkiler de kurulamaz. İlişkiler kurulamazsa buradan çıkarılacak anlam kendini tüketir ve önemli bir veri olan mekansal devamlılığını sürdüremez.

Modern kent yerleşmeleri, tasarımcıların karşısına her gün yeni anlamlar üzerinden çıkardığı varsayım ve problemleri çözmek için çeşitli modeller sunarken, artan nüfus, ulaşım, açık alan ihtiyacı, mekansal kalite gibi sorunsallar düşünülerek üretilen modeller tecrübe edildiği gibi başarısız ve bazı uygulamalar ise yaşayanlar tarafından terkedilmiş mekanlara dönüşmüşlerdir. Anlaşılan o ki, bu başarısız olmuş kentsel çevrelerin eksikliğinin nedeni sosyal yaşam ve mekansal organizasyonlar arasındaki ilişki eksikliğidir. Bu sosyal ilişkilerin anlamlandırılmasının altında yatan bir diğer önemli olgu ise, o topluluğun kimliksel verilerini oluşturan kültür altyapılarıdır. Yerleşim alanlarının biçimsel durumları ve sosyal akışkanlığı, coğrafya, din, gelenek ve tüm diğer sosyal kavramların sonucu olan kültüre bağlanır. Bu yüzden, bir yerleşimi anlamak için ilk önce o yerleşimin kültürel arka planını iyi okuyabilmeliyiz.

Arayüz Olgusu

Yerleşimdeki tüm nesneleri birbirlerinin arayüzleri olarak okuyabiliriz. Fiziksel olarak baktığımızda bir binanın kamusal alanla kurduğu ilişkiyi, bahçe/avlu/duvar ara yüzlerinden, mahalle sınırlarını oluşturan kamusal mekanları, izleri başka bir ara yüz olarak, yerleşmelerin diğer yerleşmelerle olan ilişkilerini bir başka ara yüz üzerinden okuyabiliriz. Aynı şekilde bu mekanlardaki kullanıcılar arasındaki ilişkilerde de arayüzler vardır. Birçok yerleşim aynı tür "elementten" yapılmış gibidir; tüm yerleşimi birlikte devamlı bir sistemle ören, sokaklar, meydanlar gibi kamusal alanların tanımladığı "açık" sistemler ile arsalar, dükkanlar, binalar gibi "kapalı" sistemler oluşturur. Davranış şekillerimiz ve yaşam biçimlerimiz açık ve kapalı sistemler olarak tanımlanan mekanlarda geçmektedir. Binalar bir araya gelerek açık mekan sistemini oluştururlar ve her yerde binalarla tanımlanan açık mekan sisteminin biçimi ve formu yerleşimlerdeki davranış formlarımızı belirlemektedirler.

Çok net tanımlanan binalar gibi ve ayrı ayrı olanlardan farklı olarak yerleşimin açık alan kurgusu devamlı bir mekandır. Alexander C.(1977)[3] mekan kullanıcılarının açık alanlara, sakin, rahat ve yaya yollarından ulaşmalarına ihtiyaçları olduğunu belirtir. İnsanların rahatça, güvenli şekilde kullanabileceği kamusal dış mekanları olmalıdır. Bu mekanlar sosyal iletişimin ve fiziki ihtiyaçların paylaşılacağı birer ortak ara yüzlerdir. Binalar hakkında konuşurken, yalnızca nesneler hakkında değil, mekansal ilişkiler sistemi hakkında da konuşmalıyız. Çünkü mekansal dönüşümün boy-

[3] Alexander, C. 1977. A Pattern Language. Oxford University Press, London

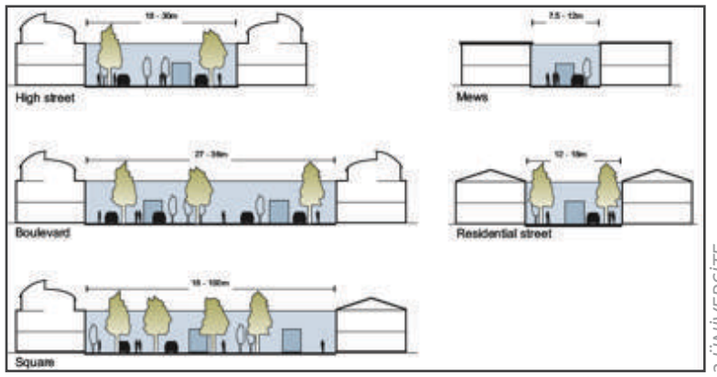

Şekil 3: Sokak ev ilişkileri

Kaynak: (URL) www.gov.scot/Publications

utu, tasarımın kullanıcı gereksinimlerini ne düzeyde karşıladığına göre biçimlenir. Yapılanmış çevre ister doğal, ister yapay olarak biçimlenmiş olsun, mekanı kullananlar ve mekandaki nesneler yer aldıkları ortamda mekan aracılığıyla etkileşirler. Binalar sınırları biriktirerek gelişmeye meyillidirler, yerleşimlerse, tek bir devam eden sistemde mekanları biriktirerek büyürler. Yerleşim mekanı, potansiyelinden dolayı daha zengindir, daha çok insan uğrar ve daha az kontrol vardır. İç mekan ve dış mekan arasındaki fark toplumun nasıl ürettiği ve tehlikelere karşı kontrol ettiği ile ilgilidir. Dış ile iç arasındaki ara yüzün bir geçirgenlik zarı ile tanımlanması gerekir,yoksa aradaki kopukluk tanımlanmayan boşluklara neden olacaktır.

Bu bağlamda mahremiyet olgusunun kamusal mekandaki özelliğinin üstünde duracağımız yerleşimlerin kamusal mekanlarına, konut alanları ile yerleşimlerin arasındaki bir arayüz gibi yaklaşabiliriz. Bu yerleşimleri analiz ederken önemli olan iki aynı tip ilişkinin fonksiyonlarının farkı olan yaşayanlarla olan ilişkiler ve yaşayanlarla yabancılar arasındaki ilişkileri analiz etmektir. Yalnızca bu iki ilişki arasındaki durum tarafından yönetilen yerleşimdeki kamusal mekan değil, bazı basit prensiplerle yönetilmiş olan ne tür farkların çıktığı da önemlidir. Çünkü kamusal mekanlar yaşayanlarla yabancıların buluştuğu, en yoğun ilişkilerin yaşandığı mekanlardır. Arayüz olarak bu anlamda birleştirici bir özelliğe sahiptirler. Bu yüzden kamusal mekanların yerleşmelerdeki fiziki noktaları, diğer fiziki çevre ile olan ilişkileri hem erişilebilirlik hem de kaliteli mekan oluşturmak açısından çok önemlidir. Hatta yerleşimleri bir tek kamusal alan kaliteleri üzerinden bile okuyabiliriz. Çünkü buralarda tüm sosyal, kültürel altyapı ve mekan kullanım çeşitliliği bir kere de anlaşılabilir.
Mekanın sosyal bir nesne olması gerektiği olgusunu Lefebvre (1991) [4] "mekanın, basitçe burası ya da orası değildir,toplumsal olarak üretilmektedir" cümlesiyle net bir şekilde vurgulamaktadır. Mekan aslında toplumsal bir faaliyetin ürünüdür ve toplumsal bir mekandır. Mekan şeyleri ve nesneleri içermez, her birinin kendi öznel anlamının yüklü olduğu bir nesne-varlık ilişkilerinin ürünlerini içerir. Mekan bir boşluk değildir.

[4] L'efebvre, H. 1991. The Production of Space. Blackwell Publishers, Oxford and Cambridge

Modern kentin eksikliği olan kimlik olgusu, kentsel yaşamı iyileştiren kentsel kalite, modernleşme ile ortaya çıkan yeni yaşam modelleri, sağlıklı ve güvenli mekanlar, kentsel araştırmaların birincil başlıkları haline gelmiştir. Kent kültürü, her bir kent parçasının bütünü ile ilişkili olduğu kentlerin yapısal sistemlerini referans verir. Bu bağlamda "okuma" kentsel mekana ait imgelerin/kodların sürekli olarak birbirine dönüşen kavramlarla bellekte yeniden üretilmesi, kurgulanması olarak kabul edilir. Kentsel mekanı bir metin olarak okumak, anlamak ve yorumlamak, kentin potansiyelini içinde barındıran tanımlamalarla dil ve anlam sorununa çözüm bulmak olasıdır.

Tip

Bir kentsel dokuda binaların tipolojik özellikleri o yerleşimin kimlik yapısı hakkında çok önemli veriler taşımaktadır. Binaların tipolojik bağlamda incelenmesi kentsel morfoloji çalışmalarında çok önemli ter tutarlar. Bina dokusunun kamusal alanla olan ilişkisinin şekli sosyal ilişkileri de tanımlar.

* Cephelerin Düzeni

•Türdeş / karma cepheler
•Ayrıştırılabilir / ayrıştırılamaz (hem yatayda hem düşeyde)
•Değiştirilebilir/ donmuş
•Açık / kapalı cepheler [5]

[5] Castex, J., Panerai, P. 2005. Kentsel Mekanın Yapısı Üzerine Notlar. Türkçesi: Aykut Köksal, Selçuk Batur için Mimarlık yazıları, sf: 110-112, Mimarlar Odası Yayınları, Ankara

* Yolların Tipolojisi

Yolların fiziksel oluşum ve değişim değerleri üzerinden ele alınır.
•Ulaşıma ilişkin yollar
•Ulaşıma ilişkin olmayan yolar
•Süreklilik sağlayan yollar
•Süreklilik sağlamayan yollar (bir bölücü öğeyle belirtilmiş veya çıkmaz sokaklar)

Yolların kentte neye hizmet ettikleri ve fizik yapı olarak sahip oldukları farklar tipolojik çözümlemelerde önem taşımaktadır. Yolların binalarla olan ilişkileri, bütünleşik yapıya sahip olmaları, sürekli veya süreksiz olmaları önemli olduğu gibi, yolların kesişmeleriyle ortaya

çıka kavşak biçimlenmeleri (haç, T,L şekli gibi), açılı kesişimler gibi yapılar da insan-bina-yol ilişkisi analizlerinde önemli yer tutarlar.

Şekil 4: Doğal, kırsal, banliyö, kent merkezi ve özel bölgelere ait ulaşım modelleri www.pps.org

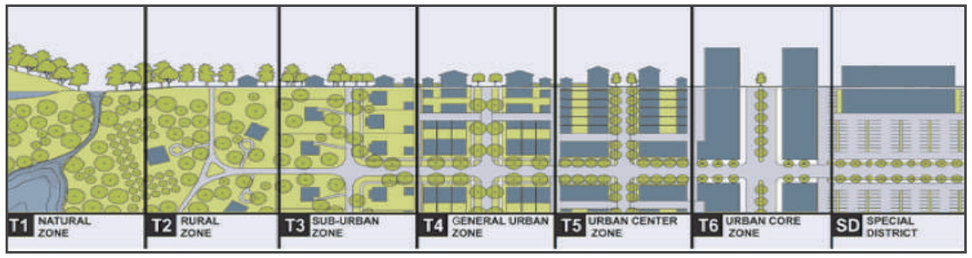

* Meydanların Tipolojisi

Meydanların yollarla kurdukları ilişkiye göre gösterdikleri tipolojik yapıları vardır; Ayrı (kapalı meydan) /bitişik /boyunca /boydan boya /geçilmiş /bağlantıların konumu.

Meydanın kendi fiziksel yapısının oluşturduğu tipolojiler vardır;

•Geometrik/Kuralsız
•Eksenellik/Merkezsellik
•Tek hacim/Baskın hacim+eklentiler
•Tamamlanmış çevre duvarı/Tamamlanmamış çevre duvarı; çevre duvarların değeri.

1.Yapıların topografyaya itinalı yerleşimi
2.Yerel kimliksel özelliklerin tasarımda dikkate alınması
3.Işık-gölge kalitesine önem verilmesi
4.Yerel malzemelerin kullanımı
5.Kültürel ihtiyaç ve formlar ile uyum sağlanması
6.Formlar arasında uyum ve aynı zamanda dokularda değişkenlik

Şekil 5: Meydan ilişkileri örnekleri

Yerleşim çevrelerinin bütünsel algısı morfolojik analizler bağlamında önemli bir yer tutarlar. Yerleşimi oluşturan öznel doku, o yerleşime ait olanı ya da diğer bir deyişle, kendi içindeki dinamikleri verir.

Şekil 6: Kentsel bütünlük- cephe ilişkisi

Şekil 7: Meydan ilişkileri örnekleri

Şekil 8: Yerleşim - topoğrafya örnekleri

Sosyal Vizyon

Başak Demireş Özkul
Caner Murat Doğançayır
Ceren Lordoğlu

Bengi Aslan
Burcu Canavar
Itır Coşkun
Mehmet Buğra Çavdar
Berivan Çetin
Gonca Çetinkaya
Şule Çonkara
Elif Sinem İnan
Celal Oğuzhan Kanbur
Tuğba Oğuz
Özlem Kılınç
Merve Sancar
Özge Yazıcı
Bahar Yıldırım

Sosyal Vizyon

Kapsam ve İçerik

Bu rapor Mimar Sinan Üniversitesi Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi koordinatörlüğünde, Mimar Sinan Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümlerinden hocalarının ortak olarak Haziran 2015 tarihinde gerçekleştirmiş oldukları 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversitesi atölyesi kapsamında üretilmiştir. Bu raporun amacı Beylikdüzü ilçesinde yer alan Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu mahallelerinde yaşayan ve burada çalışan halktan mahalleleri ve atölye kapsamında ele alınacak meydanlarla ilgili bilgi almak ve bu bilgileri yürütülen atölye çerçevesinde bir sosyal vizyon olarak katkı sağlamasına olanak vermekti.

Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu mahalleleri 2008 yılında Beylikdüzü belediyesi sınırlarına dahil edilmiştir. 2012 yılında açılan metrobüs hattı ile bölgede yapılaşma hızlandırılmış ve İstanbul'un merkez ilçeleri ile bağlantılar kuvvetlendirilmiştir. Bu etkenler mahallede son yıllarda emlak piyasasını hızlandırmış ve değişimlere yol açmıştır.

Bu değişim süreci içerisinde 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversite atölyesine mahallelerde yaşayan halkın mevcut durum ve gelecek ile ilgili beklentilerini aktarmak amacı ile atölye yürütücüleri 'katılım' başlığı altında bir çalışmanın katkı sağlayacağı görüşü ile üç üniversitenin temsilcisinin bulunduğu bir ekip oluşturmuşlardır.

Planlamada katılım kapsamlı ve uzun süre çerçevesinde gerçekleştirilen bir faaliyettir. 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversite atölyesi gibi kısa ve dinamik çalışmalara geniş kapsamlı bir katılım faaliyetinin eklemlenmesi hem zaman hem de insan kaynağı açısından olanaklı değildir. Ancak böyle bir atölyede halkın sesini ve görüşünü yansıtabilmek de önemli bir hedeftir. Bu sebeple daha dar bir yapılanma ile öğrencilerin de emek ve katkısı sayesinde kısa ancak verimli bir görüşme takvimi oluşturulmuştur.

Atölyeye ön hazırlık olarak öğrenciler, üç mahallede

yaşayan ve çalışanlara ayrı ayrı yarı yapılandırılmış görüşmeler 11 – 14 Haziran 2015 tarihlerinde gerçekleştirildi. Bu görüşmeler sonucu hazırlanan bu rapor üç ana bölümden oluşmaktadır.

YÖNTEM: Bu bölümde yapılan görüşmeler ile ilgili bilgiler, görüşülecek kişilerin nasıl belirlendiği ve görüşme yapılandırılması ile ilgili bilgiler verilecektir;

BULGULAR: Bu bölümde yapılan görüşmeler ana başlıklar altında özetlenecektir.

SONUÇ: Atölye için başlıklar: bu bölümde 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversite kapsamında değerlendirilmesi önerilen başlıkları içermektedir.

Yöntem

Bu çalışma kapsamında öğrenciler Beylikdüzü'nde toplam 37 görüşme kaydettiler. Bu görüşmelerin dağılımı şu şekildeydi:

	Gürpınar	*Kavaklı*	*Yakuplu*	*Diğer*
Çalışan	*5*	*5*	*3*	
Yaşayan	*9*	*6*	*7*	*2*
	14	*11*	*10*	*2*

Bu görüşmeler 11 - 14 Haziran tarihleri arasında gerçekleştirildi. Bu görüşmelerin bölgede yaşayan halk için istatistiksel bir temsiliyeti yoktur. Ancak atölye ön hazırlıkları kapsamında görüş sağlama ve ileride gerçekleştirilebilecek katılım destekli çalışmalara bir altlık oluşturması düşünülmektedir.

Görüşmeleri gerçekleştireceğimiz kişilere bizleri Gürpınar Mahallesi muhtarı Mustafa Pinazoğlu, Kavaklı Mahallesi Muhtarı Necip Özhan ve Yakuplu Mahallesi muhtarı Yüksel Kol yönlendirdiler. Muhtarlar tarafından yönlendirildiğimiz kişilerin çoğunluğunun erkek olması nedeni ile kadınlara erişebilmek amacı ile Beylikdüzü Kent Konseyi Başkanı Elif Necla Türkoğlu'ndan yönlendirmeler aldık. Yönlendirildiğimiz kişileri önce telefonla arayarak görüşme talep ettik, daha sonrasında öğrenciler görüşmeleri yüz yüze

gerçekleştirdiler. Öğrenciler bu ilk yönlendirmeler sonucu yapılan görüşmeleri gerçekleştirdikten sonra görüştükleri kişilerin yönlendirdiği diğer kişiler ve sahada karşılaştıkları bireyler ile de görüşmeler yaptılar.

Bu görüşmelerin yanı sıra bir öğrenci üç gün boyunca üç farklı mahallede meydan olarak öngörülen yerlerde uzun süreli gözlem ve görüşmelerde bulundu. (Gürpınar ve Kavaklı meydanlarında 5 saat, Yakuplu meydanında 2 saat)

Yarı yapılandırılmış görüşmeler çoğunluk ile yarım saat ile 2.5 saat arası sürede gerçekleştiler. Her bir görüşme görüşülen kişinin zamanı, konuya ilgisi ve öğrencilerin sahada bulundukları süreye göre değişim gösterdi. Görüşmelerde öğrencilerin kullandıkları soru formları mahallede yaşayanlar ve çalışanlar olarak iki farklı şekilde düzenlendi (Bkz. Ekler)

Görüştüğümüz insanların genel profiline baktığımızda, mahalleyi tanıyan kişiler tarafından yönlendirilmemizin de muhtemel etkisi ile mahallelerini tanıyan, buraların sosyal ve mekansal gelişimi ile ilgilenen ve bu konu ile ilgili aktif rol almış olduklarını ve bir kısmının halen rol almakta olduğunu gördük. Mahallede doğup büyüyen, hatta 90 yılını mahallede geçirmiş kişiler ile görüşme şansımız oldu. Görüşme yaptığımız kişilerin çoğu ya aktif olarak çalışmaktaydı ya da emekli idi. Bölgede hakim olan inşaat sektörü içinde bulunan birçok kişi ile görüşme şansımız oldu. Mahallelerde çalışanlar arasında kısa süredir mahallede çalışanlar varken, aynı zamanda 40 yıldan fazla mahallede çalışmış olan kişiler ile görüşebildik. Kısa süredir çalışanlar da dahil olmak üzere mahallede çalışan/yaşayanlar ile sıkı ilişkiler kurduklarını ve bu kişilerle görüştüklerini belirttiler.

Görüşmeciler siyasi tercihleri ve bu konuda yaptıkları çalışmalar konusunda açık fikirliydiler, bu sebeple bu konuda farkli siyasi görüşlerden kişiler ile görüştüğümüzü ve tek bir siyasi görüş altında bilgi toplamadığımızı söylememiz mümkün. Genel olarak sorulara verilen yanıtları incelediğimizde bireylerin ma-

halleleri ile ilgili görüşlerinin oradaki yaşam ve deneyimleri çerçevesinde geliştirdiklerini gördük.

Görüştüğümüz kişilerin çoğunluğunun arabası mevcuttu, ancak mahalle içi ulaşımlarını yürüyerek sağladıklarını belirttiler. Toplu taşıma ile ilgili görüşlerde farklılaşmalar mevcuttu, bir kısım arabası olmasına rağmen toplu taşımayı tercih ederken, bir başka kesim de toplu taşımayı kullanmamayı tercih ettiğini belirtti.

Meydan ile ilgili görüşleri farklılaşma göstermekteydi, ancak görüşmecilerin çoğu meydanı planlama terminolojisi altında bir 'kamusal alan' tanımı altında niteledi-ler; herkese açık, farklı isteklere hitap edebilen alışveriş imkanlarının bulunduğu ve yaşayanların bir araya gelebileceği bir alan olarak tanımladılar. Öğrenciler görüşmecilere üzerinde durulan üç meydan ile ilgili fotoğraf göstererek tanımlamalarını istediklerinde, Gürpınar ve Kavaklı meydanları daha belirgin cevaplar alırken, Yakuplu meydanı ile ilgili tanınma ve tanımlama konusunda daha az yanıt alındı.

Mahallerde gittikçe hızlanan yapılaşma ile ilgili yorumlar göç ve inşaat sektörü çerçevesinde değerlendirilmekte:

"yapılaşma cok hızlı artıyor. 450 bina tapu bekliyor şuanda bir çoğu tapusu geldikten sonra kentsel donuşume gidicek, bende aynı şekilde. yeni ve daha güzel görünümlü binalar yapılıyor. hala çirkin ve pis kısımlar da var onlara henuz bir mudahale yapılmıyor."

[23 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"yazıhanem var. arabayla ulaşımı sağlıyorum. bugüne kadar bir çok iş yaptım. bundan önce dedem çiftçiydi, babamda aynı şekilde. bende bi dönem yaptım ancak yapılaşmayla mücadele edemeyince arsaların çoğunu sattık… çok fazla göç aldı bu neden çok ciddi bir sosyal değişim var. artık yerli halk çok az genellikle doğulu ve karadenizli kesim burada. aynı düşünce yapısında değiliz anlaşmazlıklar çok oluyor. Yapılaşma çok arttı eski halini anlattığım kimse inanmıyor… sosyal değişim iyice artacak ve artık yapılaşmamış alan kalmayacak. arsalar gittikçe değerleniyor."

[54 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"Burası 3 sene öncesine kadar Anadolu'nun bir köyü gibiydi. 3 sene önce imara açıldı, binalar dikildi, biraz huzurumuz kaçtı. Daha güzeldi, doğaldı, her yer yemyeşildi, baharı yazı belliydi. Artık bundan sonrası hep beton...Burası betonlaşacak ve insanlar daha ileriye sahile doğru kayacaklar. Bizim milletimiz çok kalabalık yerlerde yaşamayı sevmiyorlar. Öyle olursa biz de fazla durmayız"

[23 yıldır Kavaklı'da yaşıyor, erkek]

"Kavaklı' da önceden sadece oranın yerlisinin yaşadığını, herkesin birbirini tanıdığını ifade etti. Fakat sonradan gelen göçlerle, imar artışlarıyla kalabalıklaştı, ses gürültü arttı… Eskiden bu kadar kalabalık değildi, bu kadar yerleşim yoktu. Zamanla yeni yollar yapıldı. Sürekli göç alıyor, gelişip büyüyor bu nedenle gelecekte iyi bir konumda olacak. Sosyal tesisleri, parkları, yeşil alanları ile gelecekte tercih edilebilir bir yer olacak."

[14 yıldır Kavaklı'da yaşıyor, erkek]

"Beylikdüzünün talan edildiğini, yapılaşmanın çok fazla arttığını belirtti. Gelecekte de daha kalabalık olacağını, belediyenin altyapı açısından daha fazla çalışması gerektiğini ifade etti."

[40 yıldır Kavaklı'da yaşıyor, erkek]

"Hızlı bir yspılaşma içine girmiş olsa da dokusunun diğer semt re göre daha az bozulduğunu düşünüyorum. Doğudan ve doğu karadenizden çok göç aldı...Giderek yapılaşma artıyor ve göç oranıda artmakta...yapılaşmada ve ulaşımda artış var."

[16 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"ilk geldiklerinde yol yok , merkez olmayan bir yer ,doğal gaz su sonradan geldi .2001-2002 arası doğal gaz geldi.otopark sıkıntısı oluştu, zamanla inşaatlardan ötürü tırlar artmış bu mahalleyi rahatsız ediyor. yol bağlantılarının yetersiz olması avcılara direk bağlantı talep edliliyor."

[14 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"Merkezden sahile kadar her yer ev oldu ve çok fazla göç var hiç yerlisi kalmadı."

[17 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, kadın]

"Yapılaşmanın arttığını görüyorum. Ayrıca nüfus da artıyor buna bağlı olarak binaların sayısı da artıyor. İleride de nüfus artacak gibi duruyor ama umarım yeil alanlarımız korunur."

[4 yıldır Barış mahallesinde yaşıyor, kadın]

YAKUPLU MAHALLESİ

Yakuplu mahallesi ile ilgili görüşmelerde öne çıkan başlıca özellik, görüşmeyi yaptığımız insanlar mahalle içerisinde ve Gürpınar ve Yakuplu mahalleleri ile sıkı bağlara sahip. Bu bağlar hem aile bireylerinin bu mahallelerde oturuyor olması hem de arkadaşlık ve iş ilişkileri dolayısı ile oluşmuş. Ancak Yakuplu farklı

göç dalgalarına sahip olduğu için, ilk mübadele ile gelen Selanik göçmenleri, daha sonrasında bölgeye yerleşmeye başlayan Karadeniz Bölgesi göçmenleri ve günümüzde gerçekleşen daha heterojen bir sosyal grubun oluşturduğu yeni yerleşenler nedeni ile bu birliktelikler bu göç dalgaları ile gelen grupların sosyal ağları çerçevesinde gerçekleşmekte. Görüşmelerde hakim olan görüş Selanik göçmenlerinin yavaş yavaş ilçeyi terk ettiği üzerineydi. Bunun belirtilen başlıca sebebi buradaki Selanik göçmenlerinin tarım faaliyetleri ile uğraşırken, gelişen emlak piyasası nedeni ile tarım arazilerini satmaları ve elde ettikleri gelir ile İstanbul'un başka semtlerine yerleşmeye başlamaları.

Buraya yeni yerleşenler ile mahallede daha uzun süredir yaşayanlar arasındaki ilişkiler fazla yer almamakta hatta mekansal ayrışma söz konusu edildi görüşmelerde. Bu ayrışmalar hem çevredeki gözlemlerinde hem de bulundukları ortak mekanlarda öğrencilerimizin de dikkatini çekti. Görüşmelerde Yakuplu'nun gelişme döneminde yaşadığı problemler çözümlenmesine karşın hala söylemlerde ortaya çıkmakta, ve bu dönemde kazanılmış olan olumsuz izlenimler söylemlere yansımış durumda.

Görüşme yaptığımız kişile arasında mahallesini seven ve değer veren kişiler vardı. Mahallelerinin hem Beylikdüzü hem de İstanbul için önemli olduğunu vurguladılar:

"Önemli olduğunu söyledi. Bu mahallenin Beylikdüzü'nün bir ayağı olduğunu ,Beylikdüzü'nün gelişmesi için katkıları olduğunu… Mahallenin İstanbul için özellikle oy açısından önemli olduğunu belirtti."

[18 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"Yakuplu diğer mahallelere oranla daha sakin ve rahat bir yerdir. daha alçak binalar daha küçük bi yapılaşma vardır. sessizlik vardır. denize yakındır sosyal ilişkiler daha güçlüdür. beylikdüzü geneline oranla daha düşük maddi geliri olan kesim burada yaşar… sahip olduğu coğrafi şartları nedeni ile önemli ve güzel bir mahalle."

[23 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"Mahalle kültürü var."

[22 yıldır Yakuplu'da çalışıyor, erkek]

"sakindir daha köy yapısındadır… özellikle coğrafi konumundan dolayı çok önemli. hava kordirounda bulunmasının da etkisiyle oksijeni bol aynı zamanda denizi de var."

[54 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"Her toplumun iç içe, eşit şekilde yaşaması açısından önemli bir yer… Beylikdüzünde insan kazanmak için en önemli yer."

[5 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, kadın]

"Coğrafi konumu ve daha az bozulmuş dokusuyla değerli bir mahalle olduğunu düşünüyorum."

[16 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

İmar ile ilgili gelişmelerden bahsedelirken aynı zamanda bazı sorunların daha uzun sürede çözümleneceği fikri de vardı. Ayrıca görüşmeciler yapılaşma ile birlikte yeni sorunların da oluştuğuna dikkat çekti:

"Yakuplu'nun üvey evlat olduğunu söyledi ilçe içerisinde. İnşaat çok almasına rağmen altyapının yetersiz olduğunu, parkların git gide azaldığını ifade etti."

[25 Yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"Yakuplu' nun sosyal yapısının alt gelir grubu olduğunu, etnik açıdan da çeşitli kökenli insanların bir arada yaşadığını ancak mekansal olarak ayrışmış durumda olduğunu belirtti (bi sokak trabzonluların, bi sokak kürtlerin gibi.) Ama mahallesi ve Beylikdüzü için çok umutlu, gelişim açısında çok büyük bir potansiyelin olduğunu söylüyor."

[5 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, kadın]

"Her yere yapı dikiyorlar. Ama Yakupluda kanalizasyon yok."

[18 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"Yakuplu'nun üvey evlat olduğunu söyledi ilçe içerisinde. İnşaat çok olmasına rağmen altyapının yetersiz olduğunu, parkların git gide azaldığını ifade etti."

[14 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"Geçmişi hakkında bilgisi varmış,özellikle altyapı konusunda eskiden buranın çok yetersiz olduğunu ayrıca imar konusunda da çok fazla değişiklikler olduğunu söyledi… Eskiden altyapı açısından çok zayıf olduğunu,asfalt yol bile olmadığını belirtti. Fakat şu an yol ve altyapı konusunda bir sorun olmadığını fakat özellikle çocuklar için yeşil alan, oyun alanı gibi yerlerin olmadığını söyledi."

[18 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"ilk geldiklerinde yol yok , merkez olmayan bir yer ,doğal gaz su sonradan geldi .2001-2002 arası doğal gaz geldi.otopark sıkıntısı oluştu, zamanla inşaatlardan ötürü tırlar artmış bu mahalleyi rahatsız ediyor. yol bağlantılarının yetersiz olması avcılara direk bağlantı talep edliliyor." [14 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"sanayi,ticaret ve limanın tesisleri ve çalışanları burada"

[22 yıldır Yakuplu'da çalışıyor, erkek]

"23 yıldır burada yaşıyorum, ilk geldiğimizde doğru duzgun elektrik bile yoktu sık sık 1 aya yakın suren elektrik kesintileri yaşardık. o zamanlar büyükçekmeceye bağlıydık bu sorunları halletmek için kaymakamla çok görüşmelerim oldu."

[23 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

Yakuplu'da görüştüğümüz kişiler çoğunlukla güvenli bir yer olduğundan bahsettiler:

"Kendi oturduğu mahalle güvenli fakat Yakuplu güvenli değil. Yakuplu mahallesinin sosyo-ekonomik durumu iyi değil."

[6 aydır Yakuplu'da çalışıyor, kadın]

"3 çocuğu var, 3' ü de çalışıyor. Ancak torunlarıyla bol bol dışarda vakit geçiriyor. Evlerinin yakınındaki parkta oyun oynuyorlar. Güvenli olduğunu düşünüyor çünkü çevredeki herkesi tanıyor, oyun alanı da bildikleri bir yer."

[14 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"2 oğlu 1 kızı var. çocuklarım sokakta oyun oynarlar güven problemi yoktur."

[23 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"1 kızım 1 oğlum var. kızım voleybolcu oğlumda basketbola gidiyor. Sokakta da vakit geçirirler güven problemi yoktur."

[54 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"3 çocuğum var. Sokakta oyun oynarlar, güvenlik problemi yoktur. Çocunlar toplu taşıma kullanırlar, yerine göre arabayla bırakırım."

[16 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

Yakuplu mahallesi ile ilgili önerilen meydan alanı çok geniş olduğundan burada yaşayanların tanıması amacı ile Yakuplu mezarlığının fotoğrafını gösterdi öğrenciler. Fotoğrafı tanıyanların yorumları şu şekildeydi:

"Yakuplu köyiçi-Mezarlığın orası. Mezarlığın istinat duvarı yıkıldı, inşaatın yanındaki yol kapatıldı bir süre. Sonradan yeni bir yol yapıldı. (Fotoğrafı ilk gösterdiğimizde tanıyamadı sonrasında mezarlık üzerinden tariflediğimizde ancak yorum yaptı.)"

[14 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"Yakuplu mahallesindeki fotoğrafı tanıdı. Eskiden orada pazar kurulduğunu fakat sonradan alan darlığından dolayı pazarın taşındığını söyledi.Çevresinde sağlık ocağı,cami,postane,kahvehane ve taksi durağının olduğunu belirtti.Bu alanı meydan-göbek olarak tanımladı. Ayrıca buradaki inşaattan dolayı yolun bir süre kapatıldığını ve bundan dolayı çok

zorlandıklarını,yol vermek için mezarlığın istinat duvarını kırıp ,ordan yol verdiklerini söyledi."

[18 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"meydan yok bence bizim mahallemizde. belki mezarlığın yanı meydan sayılabilir."

[23 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

" Mezarlık yanı, okul zamanları servislerin park alanı oluyor."

[16 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"[Meydan için] mezarlık yerini uygun görmediler. esenyurtta her boşluğu meydan yapmışlar."

[14 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"500 yıllık yolu satıp yeni yol açıyorlar…Mezarlık yok burdaki insanlar ölse 4te 1'imizi gömecek yer yok. İsmek'in olduğu yer muhtarlık imiş, kerpiçten... Benzinliklerin ortasındaki yeşil alan, milli eğitime okul yapılması şartıyla verilmiş fakat şu anda park olarak kullanılıyor.."

[25 yıldır Yakuplu'da çalışıyor, erkek]

"yakuplu resmini tanıdım. çocukluğumda buğday harmanlanan çocukların top oynadığı meydan alanıydı. şimdi camii yıkılıp yenisi yapılıyor ve daha geniş alan kullanıldı bu sebeple meydanın da şekli bozuldu."

[54 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

KAVAKLI MAHALLESİ

Kavaklı mahallesi tüm mahallelerde yaptığımız görüşmelerde görüştüğümüz kişiler tarafından Beylikdüzü'nün en eski mahallesi olarak tanımlandı. Bu mahallede çok uzun zamandır burada yaşamış olan kişilerle görüşme imkanımız oldu. Mahallenin geçmişinin Rumlara dayandığını, bugün caminin bulunduğu yerde o dönemde bir kilisenin olduğunu aktardılar bize. Çok az da olsa hala mahallede yaşayan Rumlar bulunuyormuş. Yakuplu mahallesinin tarihinin benzeri burada da tekrarlanmış, mübadele ile ve daha sonrasında buraya Selanikten göçmenler gelmiş. Selanikli göçmenlerden hala Selanik ile aile bağlarını koruyan bir kişi ile görüşme fırsatımız oldu. Ancak çoğu Selanik kökenli aile mahalleden taşınmış. Karadeniz bölgesinden büyük bir göç dalgası almış. Yakuplu mahallesinden farklı olarak, bu göç hareketinden sonra belirgin bir göçten bahsetmiyor görüşmeciler.

Yakuplu'da yapılan görüşmelerde açık alanların azalması, yapılaşmanın olumsuz etkenleri ön plana çıkarken bu Kavaklı'da yaşayanlar buranın yeşilliğini koruduğundan, açıklık ve ferah olduğundan bahsettiler. Ayrıca çok yoğun bir yapılaşma yaşamadığından hareketlenmeye başlayan inşaat piyasası ve mahallede geliştirilebilecek projelerden umitli görüşmeciler.

Kavaklı meydanı, caminin ve sağlık ocağının burada olması sebebi ile bir merkez kimliğine sahip ve görüşmeciler tarafından resmi gösterdiğimizde tanınıyor. Özellikle sağlık ocağının önünde halen düğünlerin gerçekleştiği ve bu düğünlere bu alana yakın civardaki esnafın da katıldığından bahsedenler oldu. Hem cami hem de sağlık ocağı mahalle içerisinde değer verilen ve övülen kurumlar. Ayrıca mahalleye yeni açılmış olan marketin de uzun süredir var olan bir boşluğu doldurduğundan bahsedenler oldu. Ancak mahallede kamu yatırımlarının Beylikdüzü merkezde yoğunlaşması ile ilgili sıkıntılar var. Yatırım yönünde en olumlu görüşler Gürpınar sahil çalışmalarının Kavaklı mahallesine doğru uzatılması ile ilgili alındı.

Kavaklı en eski mahalle olarak tanımlandığından geçmişi ile ilgili görüşmeciler bildiklerini bizle paylaştılar:

"İlçede eskiden hiç öyle binalar yoktu. Tarlalar vardı, tarım yapıyorlardı, hayvan otlatıyorlardı. ama son 3 senedir bitti bitti hiçbirşey kalmadı. her yer bina oldu. benim çocuklarım da benim evimi satmak istiyorlar kat karşılığı yapacaklarmış ama ben vermiyorum. Bir de kilise vardı meydanda onu yıkıp cami yaptılar. sonra yine yıktılar yeni bir cami yaptılar. Bir tane camiyi de yıkıp şimdi kız yurdu yaptılar. Çok değişti çok. ama ben evimi çok seviyorum. önünde park var çocuk sesleri geliyor çok mutlu oluyorum."

[91 yıldır Kavaklı'da yaşıyor, kadın]

"Yani burası dediğim gibi bir köymüş, tarım ve hayvancılık yapılıyormuş. Tabi ben de çok bilmiyorum, 2 yıldır buradayım ama. Öncesinde burası bildiğimiz bir köymüş; Kavaklı, Yakuplu, Gürpınar... Sonra bu köyler büyümüş belde olmuş. Belde olduktan sonra arazinin para etmesi nedeniyle tarım arazileri ortadan tümüyle kalkmış ve yerleşime açılmış bu bölge. Soğanı meşhurmuş, gösterdikleri bir alan var, hayvanlar toplanıyordu burada diye. Olduğu gibi tarım ve hayvancılık yapılan bir yermiş. Şu haliyle zaten bitmiş. Yani 4-5 tane büyükbaş hayvan işletmecisi var, aşağı

yukarı 100-120 büyükbaş hayvan var, 3-4 tane küçükbaş hayvan işletmesi var, onlarda da değişiyor yani 600 ile 700 arası küçükbaş hayvan var. Biz onların rutin olarak, ülkesel bir takım hastalıkların eradikasyonu programı kapsamında dönem dönem kontrollerini yapıp aşılarını yapıyoruz. Onun dışında tarım adına burada bir şey kalmamış, yani bir ürün ekimi yok, sanayi bitkilerinin herhangi birinin ekimi yok, belki birkaç tane bahçe görebilirsiniz vatandaş kendine yetecek kadar domates veya patlıcan yetiştiriyor, onun dışında tarımsal faaliyet var, demek yanlış olur."

[2 senedir Kavaklı'da çalışıyor, erkek]

Kavaklı'daki gelişim olumlu ve olumsuz yönleri ile değerlendirildi:

"Kavaklı'da, önceden Tarım Müdürlüğü'nün orada İSMEK halk eğitim merkezi vardı. Ben orada dikiş, nakış ve bilgisayar dersi aldım. Çok iyiydi. Ama artık kapandı. Zaten bu tarz alanlar sürekli kapatılıyor burada. Beylikdüzü'ne yönlendiriyorlar, orası donatılıyor hep. Bu konuda büyük eksiklikler yaşıyoruz… Ben çocukluğumdan beri buradayım. Buraya yeni yeni yapılar yapılmaya başlandı, öncesinde çok aktiflik yoktu. Bir yandan memnun diğer yandan rahatsız oluyoruz bazen. Çok fazla gürültü olabiliyor. Gelişiyor, gelişmeye çalışıyor. Beylikdüzü'ne katkılarını ilerleyen zamanlarda farkedeceğiz… Burada avm olsa ne güzel olur. Biz oraya (Beylikdüzü) gidiyoruz, onlar gelsin buraya, burası kalkınsın güzel olmaz mı?"

[20 senedir Kavaklı'da çalışıyor, kadın]

"Az nüfuslu ve sakin bir yer olması İstanbul'dan ayırıyor Kavaklı'yı. Burada yaşamayı seviyorum, hatta memleketinden daha cok."

[10 yıldır Kavaklı'da çalışıyor, erkek]

"Kavaklı mahallesi 2 yıldır gelişen bir mahalle.Yeni yeni yapılaşmaya başladı. Ama şu an için diğer mahallelerle aynı imkanlara sahip diyebiliriz… Buraya çok fazla göç geliyor.Etraftaki çoğu bina yeni yapıldı ve kısa süre içinde doldu."

[3 aydır Kavaklı'da çalışıyor, erkek]

"Birkaç ay öncesine kadar A101, BİM gibi marketler yokmuş, onlar açılmış. Oturdukları evin karşısındaki binaların inşası bitmiş ve haneler dolmuş. İlk geldikleri zamanlar sokakta dolaşan koyunlar görebiliyorlarmış."

[1,5 yıldır Kavaklı'da çalışıyor, kadın]

"Buralarda temel şeyler değişmez zaten. Yeşili azsa yeşil yapılır, ağazı azsa ekilir, yaya kaldırımı azsa genişletilebilir, araçlar için park yapılabilir, yoksa dükka filan yapılabilir. Burada güzel kaliteli dükkan yok, bu yüzden insanlar avmlere fırlıyor, kira bedel-

leri çıkıyor. Öyle bir durum olabilir. Esnaflar 3-4-5 ay süreyle kalabiliyor burada, hergün yıkılıyor bir yer, taşınıyorlar. Mesela bizim Dönerci de gözünü şu yeni yapılan yere dikmiş."

[2 senedir Kavaklı'da çalışıyor, erkek]

"Beylikdüzü, ismini buradan almıştır. Çünkü burası ilk olarak Kavaklı Belediyesi olmuştur. Buradaki belediye binasının yeri uygun görülmemiştir sonra. Yukarıya, Beylikdüzü'ne yapılmıştır. Orada İçişleri Bakanlığı'na yapılan bir müracattan dolayı üç tane mahalle birleşip Yakuplu, Kavaklı, Gürpınar; ilçe olmuştur. Onun için buranın Beylükdüzü'nün ilçe olmasında çok büyük bir payı vardır."

[23 yıldır Kavaklı'da yaşıyor, erkek]

"Sahil şeridinde bulunan, İstanbuldakiler için nefes alınabilecek bir yer."

[14 yıldır Kavaklı'da yaşıyor, erkek]

"İlçede eskiden hiç öyle binalar yoktu. Tarlalar vardı, tarım yapıyorlardı, hayvan otlatıyorlardı. ama son 3 senedir bitti bitti hiçbirşey kalmadı. her yer bina oldu. benim çocuklarım da benim evimi satmak istiyorlar kat karşılığı yapacaklarmış ama ben vermiyorum. Bir de kilise vardı meydanda onu yıkıp cami yaptılar. sonra yine yıktılar yeni bir cami yaptılar. Bir tane camiyi de yıkıp şimdi kız yurdu yaptılar. Çok değişti çok. ama ben evimi çok seviyorum. önünde park var çocuk sesleri geliyor çok mutlu oluyorum."

[91 yıldır Kavaklı'da yaşıyor, kadın]

Görüşmeciler Kavaklı'nın güvenliğini vurguladılar:

"Parkımız var burada, hem çocuklar için de güvenli. Güvenlik açısından bir sıkıntı yaşamıyorum. Eskiden de durum böyleydi. Mesela ben gece 11.30 da rahatça, korkmadan evime dönebiliyorum buradan."

[20 yıldır Kavaklı'da çalışıyor, kadın]

"Mahallede güvenlik kamerası yok, ofise biz kendimiz koyduk. Bir olay olsa görecek, bakabileceğin bir kamera yok. Hırsızlık oldu geçen. Göç geliyor buraya sürekli, Bakırköy civarından. Güvensizleşmeye başlıyor."

[10 yıldır Kavaklı'da çalışıyor, erkek]

"evet. 4 kız 1 oğlan. hepsi büyükler(üniversite ,lise) mahalle ise çocuklar için güvenli bir ortam, şimdiye kadar nahoş bir olay olmadı."

[3 aydır Kavaklı'da çalışıyor, erkek]

"Benim için güvenli. Geldiğimden beri güvenlik sorunu yönünde herhangi bir sorun duymadım."

[2 yıldır Kavaklı'da çalışıyor, erkek]

"Burası çok güvenli bir yer, nezih bir yer, burada öyle kopuk insanlar yok. Ama hırsızlık olayı oluyor ara sıra, Suriyeliler geldikten sonra.. Savaştan insanlar kaçıp geliyor her iki taraf içinde kötü oluyor. Camiden çıkınca burada dileniyorlar veya yolda giderken arabanın önünü kesip ekmek için 1 lira istiyorlar. Üzücü bir durum aslında, böyle olmaması lazım."

[23 yıldır Kavaklı'da yaşıyor, erkek]

Kavaklı meydanı halen sosyal faaliyetler için kullanılmakta ve caminin ve sağlık ocağının burada bulunması nedeni ile işlerliğini korumakta:

"Burada meydan olarak bahsedebileceğim yer Sağlık Ocağı'nın karşısındaki alandır. Çok kullanılan bir alan orası. Karşısında da eczane var. İhtiyaçlarımızı karşıladığımız bir yer."

[20 yıldır Kavaklı'da çalışıyor, kadın]

"Mezarlığın orada bir yer var fakat oradan da araç geçiyor.(Şu anda kullanılabilir bir meydan yok)"

[22 yıldır Yakuplu'da çalışıyor]

"Meydan olarak Sağlık Ocağı'nın önündeki yolu açsınlar. Orada Belediyenin çalışmaları ve meydan planlamaları var zaten. O yoldaki çalışmalar bitince çok güzel olacak orası."

[10 yıldır Kavaklı'da çalışıyor, erkek]

"Top sahasının etrafı, kavaklı merkez caminin etrafı. Sağlık ocağının önü var köy meydanı olarak geçer."

[3 aydır Kavaklı'da çalışıyor, erkek]

"Sağlık ocağının önünü meydan olarak tanımlıyorlar. O meydanda düğünler yapılıyormuş. Dükkanı kapattıktan sonra mahallede düğün olduğunda onlar da katılıyorlarmış."

[1,5 yıldır Kavaklı'da çalışıyor, kadın]

"Üstte bir şeyler yapıyorlar dikkatimi çekmişti.. [Sanıyoruz belediye taraflarında] Belediye heykeltraşlar getirtmişti. Böyle mermer bloktan heykeller yapıp bir şeyler oluşturmaya çalıştılar ama Çekmece'de çok gördüğümüz için gözümüz alıştı ama burdaki heykellerden bir merkez mi bir meydan mı ne olur bilemiyorum. Geçen Kurban bayramı'nda belediye altyapı hizmetlerini verdiği için hayvan kesim alanında, belediyecilerle görüşüyordum; şu alanda bir meydan oluşacağından bahsediyorlardı. Hemen şu yolun karşı tarafında Sağlık Ocağı'nın oralarda.. Oraları yıkıp, belediyenin 4 köy 4 meydan mı, 5 köy 5 meydan mı bir projeleri vardı. Meydanın burası olduğunu söylüyorlardı. Yıkılacak yapılacak diyorlardı ama bilemiyorum tabi. Bu bulunduğumuz alan ve çevresi de belediyeye ait ama daha çok Sağlık Ocağı oralarından bashsettiler. Bir de sahilde bir çalışması var belediy-

enin Kavaklı'da.. Palmiye filan dikmişler, amfi tiyatro gibi bir şey yapmaya çalışıyorlar."

[2 yıldır Kavaklı'da çalışıyor, erkek]

"köy meydanı vardı eskiden. herkes orda olurdu. şimdi yok ki."

[91 yıldır Kavaklı'da yaşıyor, kadın]

"Köy meydanı.. Orada bazı binaların istimlak olup kaldırıldı, caminin oradaki parkın oralar. Orada çocuklar hava alıyor. Meydan daha büyürse daha güzel olur. Yeşillikler beni mutlu ediyor."

[23 yıldır Kavaklı'da yaşıyor, erkek]

"Kavaklı' nın merkezi, kahvenin orası (caminin yanı)"

[14 yıldır Kavaklı'da yaşıyor, erkek]

GÜRPINAR MAHALLESİ

Gürpınar mahallesi, görüşülen kişilerin profilleri ve anlatımları değerlendirildiğinde Yakuplu ve Kavaklıdan farklı bir kimliğe sahip. Burada gerçekleştirdiğimiz görüşmelerde çok daha geniş yelpazede yaşayanlarla karşılaştık. Yurt dışında yaşamış olanlar, başka kentlerden ve İstanbul'un farklı mahallelerinden buraya gelenler, buranın doğal cazibesinden bahsettiler. Özellikle vurgulanan Gürpınar sahili oldu, ayrıca önceden daha belirgin olan yeşil alan ve ormanları da çekim faktörleri olarak belirtildi. Böyle heterojen bir halk profili olmasına karşın görüşmeciler mahalle içerisinde var olan yakın ilişkilerden bahsettiler. Ayrıca görüştüğümüz insanlar arasında yüksek öğretim mezunu çocuğu olanlar bulunmaktaydı.

Kavaklı'da olduğu gibi burada da önceleri Rumların olduğunu, ve mubadele döneminde Selanik'lilerin yerleştiği belirtildi. Selanikli göçmenlerden bir kişi ile görüşme şansımız oldu. Yeni göç edenlerin ise orta ve üst gelir grubuna ait olduğu ile ilgili bir izlenim vardı.

Gürpınar'daki yapılaşmadan bahsederken görüşmeciler ara ara burada bulunan toprak kayması sorunundan bahsettiler, yapılaşmanın bu nedenle yüksek katlı olmadığını vurguladılar. Ayrıca Gürpınar'da kooperatiflerin yapılaşmada rolü olduğundan bahsedildi. Uzun süredir yaşayanlar önceki dönemlerde yollar ile ilgili sıkıntılar olduğundan bahsettiler. Hayvancılık yapılan dönemlerde, yolların toprak olduğunu, ve bu yollarda

yayaların yürümekte zorlandığından bahsettiler.

Kavaklı ile benzer bir şekilde Gürpınar merkezde bulunan meydan hem caminin burada olması sebebi ile, idari kurumların (eski belediye binası, şimdi karakol) burada olması hem de kahveleri ile bir meydan kimliğini yansıtmakta ama farklı olarak, görüşmeciler toplanma ve vakit geçirilen yer olarak sahilden bahsettiler.

Gürpınar'ın köy kimliği halen yaşıyanlar tarafından biliniyor:

"evet, eski rum köyü ama artık eskisi gibi değil buralar önceden tarım vardı.yerlisi hep sattı gitti ya da satıp apartmana çıktı tarımda bitti."

[52 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

"Eskiden toprak araziydi her yer. Hiç yol yoktu. Bir yere gidecek olduğumuzda araba çağırıyorduk fırının önüne evden arabaya gidene kadar çamura batıyorduk, ayağımıza poşet bağlayıp gidiyorduk, yürüyemiyorduk. Şu evlerin oralar hep domates, kavun, karpuz tarlasıydı. Komşuların traktörüyle tarlaya gidiyorduk. İnek vardı, koyun vardı her yerde. Burası anadolunun bir köyüydü ozamanlar. Denizi ve ormanın bütünlendiği bir yer gibiydi burası."

[37 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, kadın]

"önceden tarım arazilerimiz vardı hepimiz toprağa değerdik. domates yedin mi mis gibi kokardı ileriden.karşıdaki parkın orada çeşmeler vardı.hayvancılık yapanlar hayvanlarını burada sulardı.istanbulun sebze ihtiyacı buradan karşılanırdı.buradaki cami eskiden ahşaptı.bağlar da vardı.aynı zamanda amatör balıkçılık yapılırdı köy meydanında satılırdı balıklar.1975den sonra yapılaşma başladı ve arkası geldi.burada önceden burada rumlar yaşardı.mübadele yıllarında onlar gitti biz selanikten geldik."

[75 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

Mahallenin tanımı çoğunlukla olumlu yöndeydi. Görüşmeciler mahallenin hem sosyal hem de fiziksel özelliklerini vurguladılar ancak imar ve yapılaşma ile ilgili eleştiriler de vardı:

"Şöyle söyleyeyim, hem yerel yönetimlerin seçimlerinde olsun hem nüfus açısından olsun ekonomiye olan katkısından ziyade Beylikdüzü'nün kemik bölgesi diyebiliriz Gürpınar'a. Çünkü en kalabalık ve en büyük yer, aynı zamanda köy kimliğini hala bir nebze koruyor. Diğer mahallelerden farkı nüfus oranı bakımından daha kalabalık, mali açıdan biraz daha maddi gücü yüksek olan

kişilerin barındığı yer. Bir başka özelliği yeni balık halinin Gürpınar sahiline gelmiş olması. Sahilin geniş ve kullanışlı şekilde halka hitap ediyor olması diğer mahallelerden bence en açık en bariz farkı...Tabi, trafik açısından en güzel yerlerden bir tanesi."

[3,5 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Sadece güzel bir sahili var ama mahallenin hiç bir özelliği yok... İstanbul ölçeğinde diyebilirim ki İstanbul'un en güzel rüzgar alan koyuna , en güzel sahiline sahip ama sıfır tasarım, sıfır bakış açısı burada. (Sahil düzenlemesinin yetersizliğinden bahsetmişti daha önce de.)"

[4 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Gürpınar'ı çıkmaz sokağa benzetti. Amaçsız gelinen bir yer olmadığından, yaşayanların ve işi düşenlerin geldiğinden bahsetti. Beylikdüzü içinde nüfus yoğunluğu bakımından Gürpınar'ın 5. olabileceğini söyledi. Gürpınar'ın "katılan" konumunda olduğu, "yönlendiren" konumunda olamadığını belirtti."

[27 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

"Sahilinden dolayı Gürpınar Beylikdüzü'nün en önemli yeri. Sahilde birçok farklı spora olanak sağlanmıış. Gürpınar diğer mahallelerden daha sakin."

[13 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

"İstanbul içindeki mahalleler beton yığını halindedir, bitişik nizamdır fakat burada bahçeli evler var daha yeşillikli."

[43 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Mahallenin Beylikdüzü için önemi olduğunu düşünüyor,özellikle burada açık alanların ve yeşil alanların fazla olması açısından önemini vurguluyor.Bunun dışında,diğer mahalleler ile kıyaslayınca az konut olması,gürültü ve gazın az olması ,ulaşımın rahat olması açısından diğer mahallelerden ayrıldığını belirtiyor."

[27 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

"Sahilinden dolayı Gürpınar Beylikdüzü'nün en önemli yeri. Sahilde birçok farklı spora olanak sağlanmıış. Gürpınar diğer mahallelerden daha sakin… Sahiliyle İstanbul için de önemli. Arabayla gelip sahili kullanan çok fazla kişi var"

[13 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

"istanbulun gürültüsünden uzak daha sakin"

[13 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

"daha eski, denize yakın ve daha canlı bi yapısı var, komşuluk ilişkileri çok kuvvetli. hemen herkes birbirini tanır… denize yakınlık ve sosyal ilişkileri açısından çok değerli"

[17 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, kadın]

"Gürpınar, beylikdüzü içerisindeki çoğu mahalleye göre daha

gelişmiş bir mahalle. fakat beylikdüzü merkez daha kalabalık ve metropol bir yer."

[58 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, kadın]

"Bizim mahallenin konumu daha güzel. Daha yeşil. Kalabalık değil. Pazarımız yakın. Sağlık ocağı yakın. Devlet hastanemiz hemen karşımızda. Ulaşım daha rahat. Minübüs her dakika geçiyor. Sahile yakınız. Parklarımız var çocukların oynaması için. Sakin bir mahalle."

[38 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, kadın]

"gürpınar mahallesi diğer mahallelere göre hem daha ferah ve düzenli hem daha samimi.ve tarihi daha eski"

[52 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

"mahallemiz eski bir istanbul köyü havasıyla sakinliğiyle en güzel yer"

[75 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

"Nefes alma yeri.. Parklar ve yeşil alanlar var... Yeterli de.. Burada yeşili görebildiğimiz yerler diğer semtlere göre daha fazla. Mesela ben Aksaray'la kıyaslıyorum; burada deniz kıyısında dolaşabiliyorsun, yani çocuğunu gözünün önünden ayırmadan oynatabileceğin çok fazla yer var… Aslında bakarsanız oralarda bir fay hattı olduğu veya kayma yaptığı söyleniyor ama benim oturduğum site kayanın üzerindeymiş ve Deprem Yönetmeliği'ne uygun olarak yapılmış, kendimi güvende hissediyorum. Bir de 15 katlı değil 6 katlı."

[10 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

Gürpınar'ın güvenliği konusunda farklı görüşler vardı

"Burada herkes birbirini tanır. güvenlidir, evin yakınında park var çocuklar gidip rahatlıkla oynayabiliyor"

[43 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Mahallenin güvenli olduğunu düşünüyor ama çocukların geleceğinden endişeli olduğunu belirtti."

[13 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"%100 güvenli bir yer."

[3 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Çokta değil. Son dönemlerde haddinden fazla hırsızlık olayları yaşanmaya başladı. İşyerlerine girip televizyonları çalmalar. Uyuşturucu nerdeyse hat safhada. Ben bile camimin lavabosunda buldum. İlkokulların, ortaokulların kapılarında gezenler, boş pasajlarda, biraz daha tenha sokaklarda uyuşturucu pazarlayanlar. Hatta son dönemlerde kalpazanlığa bile şahit olduk."

[3,5 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Hayır, hırsız çok. Evime üç defa hırsız girdi"

[4 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Çocuklar sokakta zaman geçirebiliyor güvenli bir mahalle."

[37 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, kadın]

Meydanın fotoğrafını birçok görüşmeci tanıdı. Fotoğraf ve meydan ile ilgili yorumlar şu şekildeydi:

"Eskiden bizim Gürpınarın meydanı vardı. Havuzluydu. Bazı toplantılar orada oluyordu genellikle. Önceden çok güzel şenliklerimiz oluyordu. Gürpınarın merkezinde, ortasındaki yer eskiden iki tane havuz vardı. Ama şimdi kaldırdılar. Ozaman Atatürk heykeli falan vardı. Köyün ortası deniliyordu. Sürüler, inekler mesela akşam gelip suyunu içiyordu, sabah giderken. Şimdi kaldırdılar orası kahvehaneler falan var."

[37 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, kadın]

"(fotoğrafta) Gürpınar meydanını tanıdı. caminin hemen yan tarafı önceden meydandı. şimdiki yere cafe açtılar düzenleme yaptılar,halkın oturacağı bir park var , çelenk konulabilecek bir büst konuldu. önceden burada değirmen vardı.şimdiki merkez karakolunun olduğu yer önceden kahveydi. ekmek fırını vardı yakınlarında. Emrullah köftenin ön tarafı yani Gürpınar merkezdeki cuma pazarının başındaki yeşil alanlar önceden Gürpınar belediyesiydi. 1972'lerde Büyükçekmece ilçe değildi, belediyelikti, çatalcaya bağlıydı.böylece Gürpınar da çatalcaya bağlanmıştı daha sonra mahalleleri ayırdılar."

[43 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Ev vardı orada karakolun arkasında, evi yıkıp, karakolu genişlettiler. Camiyi hedef alarak tarif ediyoruz her yeri, burada. Ana merkezine cami oturmuş bir yer."

[3 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Meydan deyince aklına gelen bir yer yok. "Okutan İş Merkezi" eskiden canlı kullanılan bir yerken meydan olarak aklına gelebilirmiş. Ayrıca olabilecekse Gürpınar Yeni Camii'nin olduğu yer -projede Gürpınar için seçilen alan- meydan için uygun. Ama o alanın da meydan olabilmesi için karakolun oradan kaldırılması gerektiğini savunuyor. Karakol binası eski belediye binasıymış. Alanın şu anki haliyle gezilebilecek bir yer olduğunu düşünmüyor… Gürpınar'daki alanı tanıyor. Çevresini tarifleyebildi. Eski köy merkezi olduğu için o alanın önemli olduğunu söyledi."

[27 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

"Gürpınar merkezi (bizim bahsettiğimiz alan) meydan olarak aklına geliyor. Belediyenin projesinden de haberdar ve yer seçimini yerinde buluyor."

[13 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Camiden tanıyorum burayı. Gürpınar, caminin üst kısmından parka kadar olan binaları istimlak edip kaldırmaları, ön kısımdan karakolun orayı veya kahvehanenin orayı bi sonraki yola kadar tamamen kaldırmak, çay bahçesidahil göbeğinde camiyi bırakacak şekilde bir şey yapılabilir. Bu da meydan değilde düzenleme, peyzaj çalışması olabilir. Çünkü bugün siyasiler miting alanı yapıyorlar meydanları."

[3,5 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Gürpınar, karmaşacık, burada meydan görmüyorum. Burası meydan olmaz, burası 3 yol ağzı ve karakol var. Karakoldan insanlar tedirgin olurlar. Orada olsa olsa kavşak olur. Yalnız biz sonra meydanları maddileştiriyoruz, ya konser veriyoruz, etkinlikler yapıyoruz. Maddileştirmemeliyiz. Ama buraya küçük dükkanlar koyup herkes gelsin bir şeyler alsın, bunlara gerek yok. Bu meydan anlamını öldürüyor."

[4 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Gürpınar'daki alanı tanıdı ve tarifledi. Oradaki birkaç dükkana ihtiyaç oldukça gittiklerini söyledi. Köyiçi olarak ifade etti… Meydan diyebileceği bir yer olmadığını söyledi. İnsanların toplanabileceği bir alanın da olmadığını, belediyelerin böyle alanlar ayırmadığını ifade etti."

[13 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

"evet gürpınar meydanı tanıdı geçiş bölgesi ancak meydan işlevi yok… gürpınar meydanı oldukça kullanışlı, küçük ancak ihtiyacı karşılıyor. şimdi oradaki bir bölüm belediyeden kiralandı cay bahcesi olarak işletiliyor. Öyle olmasaydı daha iyiydi, ticaret yeri gibi olmamalıydı."

[17 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, kadın]

Sonuç

Bu raporun hazırlanması sürecinde belirli başlıkların ortaya çıktığını gözlemledik. Atölye kapsamında bu başlıkların yararlı olacağını düşünüyoruz ancak katılımcılardan raporun içeriğini bütünüyle değerlendirmelerinin daha detaylı ve daha kapsamlı bir bakış açısı sağlaması açısından önemli olduğunu düşünüyoruz. Bu nedenle bulgular bölümünde görüşmelerden geniş alıntılar mevcut.

YAPILAŞMA –

Yapılaşma görüştüğümüz kişiler tarafından doğru değerlendirildiği taktirde olumlu olarak görülmekte ama mahallelerde alınan kararların her zaman doğru kararlar olmadığı konusunda düşünceler var. Özellikle yeşil ve açık alanları ile ön plana çıkan Yakuplu ve Gürpınar mahallelerinde bu alanların yapılaşmasının burada yaşayanların mahalle ile ilgili olumlu değerlendirmelerini etkileyeceği düşünülüyor.

MEYDAN –

Üç mahallede de çok sıkı ilişkiler içinde olan yerleşik insanlar mevcut, bu kişiler meydanı mahallede bu ilişkileri pekiştirici bir kavram olarak görmekte. Mahallelerde meydan kavramı ile ilgili farklılaşmalar da mevcut. Yakuplu meydanında, yeniden yapılmakta olan camiinin etkisi ile olumlu/olumsuz beklentiler bir arada ve de mezarlık çevresinde yapılan çalışmalar endişe uyandırmakta. Kavaklı meydanında ise mevcut yapı içerisinde aktif olarak kullanılan bir meydan söz konusu, bunun pekiştirilmesi ve zenginleştirilmesi ile ilgili öneriler var. Gürpınar'da eski köy meydanı ile ilgili bir özlem var, ve bugünkü meydandaki bazı fonksyonlar benimsenmemiş durumda. Kavaklı ve Gürpınar'daki esnaf kendilerini meydanın bir parçası olarak görmekte.

ARABA/YAYA –

Mahallelerde görüştüğümüz kişiler araba sahibi ve meydanlardaki otopark sorunundan bahsedildi. Toplu taşıma alternatifleri mevcut ama daha etkin bir şekilde kullanımı sağlanabilir. Bunun yanısıra mahalle içerisindeki ulaşım yaya olarak sağlanmakta, evi ve iş yeri

arasında yürüyerek ulaşım sağlayanlar mevcut.

YEŞİL ALAN/AĞAÇ –

Görüştüğümüz kişiler hem mahallelerin geçmişini aktarırken hem de günlük yaşamlarından bahsederken doğal güzellikleri vurguladılar. Mevcut yeşil alanları, meraları kullanıyorlar ve çocuk oyun alanlarını da değerlendiriyorlar. Büyük alanlarda tarım faaliyetleri yürütülmemekte ancak bahçe içerisinde evi olan bireyler bahçelerinde sebze yetiştiriyorlar. Bu sebze ve yeşillikleri yerel pazarlarda satanlar da mevcut.

PAZAR/BAKKAL/MARKET/AVM

Her üç mahallenin de yerel pazarı kuruluyor ve görüştüğümüz mahalle sakinleri tarafından tercih ediliyor. Günlük ihtiyaçlarını yerel pazar, bakkal ve manavdan karşılayan kişiler mevcut. Yeni açılan marketler de fayda sağlamış. AVM'ler vakit geçirmek ve günlük ihtiyaç dışında alışveriş yapmak için gidilen yerler olarak beliriyor.

DEĞERLENDİRME

Sosyal vizyon çalışmasının sahada görüşme ve gözlem adımının atölye öncesinde tamamlanması ve mümkün olduğunca katılımcının atölyeye deneyimlerini aktarması, çalışmanın kısa erimli hedeflerinden biriydi. Böylelikle çalışmanın yazılı ve basılı ürününden önce atölyenin üretim sürecine biriktirilen bilgi aktarılmış olacaktı. Atölye çalışması için bir araya getirilen 6 grupta da Beylikdüzü İlçesi'ndeki 3 eski köy merkezinde görüşme ve gözlem yapmış katılımcılar yer aldı ve bu çalışmaya katılmamış atölye gruplarına edindiği deneyimleri aktarma fırsatı buldu. Gerek atölye sırasındaki ara tartışmalarda gerekse de atölyenin sonuç ürünlerinde sosyal vizyon çalışmasında üretilen bilginin sürece ve sonuca yansıdığını söyleyebiliriz.

Beylikdüzü İlçesi sınırlarındaki eski köy, belde, şimdiki mahalle merkezleri olan Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu yerleşimlerinin meydanları ve olabildiğince çevresinde yapılan görüşmelerde yerleşmelerin ortak ve özgün sorunları ve gelişmeye müsait imkânları ortaya çıkarılabildi ve atölye çalışma gruplarına aktarıldı. Ortak bir sorun olarak her kent meydanının kullanıcılarından

gelen çocuk oyun alanı başta olmak üzere kamusal açık alan işlevlerinin eksikliği yönündeki ifadeler, her çalışma grubunu meydan çözümlemelerini bu işlevleri dâhil etmeye yönlendirdi.

Her yerleşim merkezindeki meydan vasfını sürdüren kentsel açık alanların ikili yapı oluşturması ortak bir tasarım sorunu olarak atölye gruplarının çalışmasına yansıdı. Saha gözlemlerinde de tespit edilebilecek bu ikili yapı yerleşimlerin köy statüsünden belde belediyesi merkezi, sonrasında da mahalle merkezi olmaları şeklinde bir izlekte ilerlemelerinden kaynaklanmakta. 3 farklı kurumsal statünün de mekânda farklı kentsel açık alanlarda merkezi işlevlerin yoğunlaşması ve zaman içerisinde yoğunlaşmaların yer değiştirmesi ile etkin kullanılan ve kullanılmayan ikili kentsel açık alanlar yaratmış olduğu yerleşmelerin eski sakinleri ile yapılan görüşmelerde de tarihsel özgünlüğü ile aktarıldı.
Özellikle Gürpınar ve Yakuplu yerleşim merkezlerinde olsa da 3 merkezin de kentsel açık alanında atölye çalışma gruplarını bu ikiliği tasarım sürecinde özgün karakterler eşliğinde çözmeye itti. Gürpınar'ın belde belediyesi olması ile artan kamusal donatıların yerleşmenin kentsel meydanını dönüştürmesi, sonrasında Beylikdüzü İlçesi'nin bir mahallesi olması ile bu işlevlerden yoksun hale gelmesi, cami-çeşme-kahve-köy meydanı karakterinin parçalı bir yapıya dönüşmesine sebep olduğu aktarıldı. Bu parçalı yapı bilgisi atölye gruplarının kendi özgün çözüm üretme süreçlerinde işlendi.

Farklılaşan özelliklerin görüşmelerden atölye sürecine aktarılması da üç yerleşim merkezine dair çözümlemeleri çeşitlendirmiş oldu. Gürpınar köy merkezinin diğerleri arasında en eski, kamusal alan kullanımının ve deniz kıyısı ile etkileşiminin en yoğun olduğu yerleşim olduğunun bilgisi, çalışma gruplarının bu özelliklerini tasarım sürecinde ön sıraya koymalarını sağladı. Yine Gürpınar'da eski ve yeni sakinler arasında hızla artan karşılaşmalar tasarım süreçlerini ortak kamusal alanların gerekliliği açsından besledi. Kavaklı köy merkezinin şu anda Beylikdüzü İlçesi'nin kuzey-güney ve doğu-batı ulaşım bağlantılarının kesişiminde

olması, sakinlerin bu kavşak noktasında yaşadıklarına dair bilinci ve tarımsal faaliyetleri sürdürmeye yatkın oldukları bilgisi, çalışma gruplarını yönlendirdi. Yakuplu köy merkezinde eski ve yeni sakinlerin sosyal ve kültürel farklılıklarının, yerleşmenin gelecekteki yaşantısı açısından bir sorun yaratabileceği bilgisi, çalışma gruplarının karşılaşmaları ve yakınlaşmayı artıracak kamusal alanların yaratılmasına yönelik tasarım çözümleri geliştirmelerini sağladı.
Sosyal vizyon çalışmasının görüşmelere ve gözlemlere dayalı bilgi havuzu, çalışmaya katılanların atölye gruplarına eşit dağılım ile verimli bir şekilde aktarılabildi. Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu yerleşim merkezlerinin sosyal yapısının ortaklaşan ve farklılaşan beklenti ve fikirleri, atölye çalışmalarındaki tasarım sürecindeki çözümlemeleri diğer analiz ve sentez aşamaları ile eşdeğerde besledi.

1 GÜRPINAR

Ece Özden Pak
Ahmet Gün

Sümeyye Çınar
Berkay Emeksiz
Sinem İnan
Berkay Kemanlı
Tuğba Oğuz
Özge Yazıcı

1

Çalışma Alanı

Beylikdüzü İstanbul'un güney-batısında yer alan ve Marmara Denizi'ne kıyısı olan bir ilçedir. 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversite Fikir Atölyesi için çalışılan Gürpınar, Yakuplu ve Kavaklı mahalleleri 2008 yılında birleştirilerek Beylikdüzü İlçesinin oluşmasını sağlayan eski köy yerleşim birimleri olup çalışmada Gürpınar köy içi özelinde gerçekleştirilen grup çalışması aktarılacaktır.

Konsept Çalışması

Çalışma kapsamında Beylikdüzü İlçesi genelinde sahada yapılan gözlemler, mülakatlar ve ilçe belediyesi tarafından temin edilen analizler dahilinde ilçenin mevcut kimliği değerlendirilmiş, yerleşimin artıları-eksileri belirlenmiş ve tüm bu tespitler doğrultusunda yerleşmenin temel sorununun "ayrışma" olduğu, bu doğrultuda yapılacak çalışmalarda "bütünleşme" kavramının vurgulanmasının gerekliliği ortaya çıkmıştır. Beylikdüzü konumu nedeniyle hali hazırda İstanbul kent merkezi ile zayıf bir bağ kurmaktadır. Bu nedenle ilçenin yerleşmenin bir yaşam merkezi ve bu doğrultuda bir marka olması yerel yönetim tarafından hedeflenmektedir. İlçeye doğru gerçekleşen göç akışı ve sürekli artış gösteren konut projeleri ile birlikte nüfusu günden güne artan Beylikdüzü, ilçe sınırları içerisinde çok çeşitli fonksiyonları bulundurmasına rağmen genel olarak "yatakhane" algısı yaratmaktadır. Bu algıyı kırmak, yerleşimi kendi içinde değerlendirebilmek üzere belirlenen vizyon doğrultusunda ilçenin üst ölçek yaklaşımı oluşturulmuştur.

Vizyon

Yapılan bu değerlendirmeler doğrultusunda Beylikdüzü'nin vizyonu; "Fiziksel ve sosyolojik açıdan bütünleşen, sosyal ve kültürel bağlamda kendine yeten ve mevcut anlamda değerlerini koruyarak yaşatan, canlı bir yerleşme." olarak belirlenmiştir.

Bu bağlamda Beylikdüzü İlçesi için belirlenen vizyon çerçevesinde Gürpınar Mahallesi ve Gürpınar köy içi meydan alanı tasarım önerisi geliştirilmiştir.

Sentez Çalışması

Beylikdüzü İlçesi kapsamında alanda yapılan fiziksel analizlerin ve görüşmelerin değerlendirilmesi sonucunda ilçenin sorunları ve potansiyelleri tespit edilmiştir. Mekânsal sorun ve potansiyeller sentez paftasında gösterilirken, mekândan bağımsız olan fakat ilçe ile ilişkili olan veriler görsel anlatım tekniklerinden yararlanılarak ifade edilmiştir (Şekil 1). Bu doğrultuda tespit edilen sorun ve potansiyeller aşağıda sıralanmaktadır:

Sorunlar

-Konumunun İstanbul kent merkezine uzaklığı,

-Ambarlı limanının trafik yoğunluğuna sebep olması ve kıyı kullanımını engellemesi,

-Balık halinin günübirlik kıyı kullanımına getireceği negatif etki,

-Kıyı ile bağlantıların ilçe genelinde zayıf oluşu ve kıyı boyunca yaya kullanımının kesintilere uğraması,
-Parçacıl planlama anlayışı, keskin doku geçişleri ve nizam farklılıkları,
-Yaşam Vadisi'nin bölgeyi doğu ve batı olarak ikiye bölmesi ve birleştirici gücünün olmaması,
-Kamusal donatıların ilçe genelinde homojen bir şekilde yer almaması,
-AVM' lerin sayıca çok oluşu,
-Toprak yapısının ilçe genelinde yapılaşmaya uygun olmaması,
-Hızlı nüfus artışı,
-Yeşil alan eksikliği,
-Binaların statik açıdan zayıf oluşu,
-Kendine yeten bir yerleşim olmaması,
-Rekreatif alan eksikliği.

Potansiyeller

-Havalimanına yakınlığı,
-Ambarlı limanının istihdam kapasitesi,
-Kırsal karakterini tamamen kaybetmemiş olması,
-Kentsel tarım, hobi bahçeleri ve toplum bahçeleri için potansiyel barındırması,
-Kıyı alanının kullanımını arttırmaya yönelik projeler,
-Mevcut sanayi alanlarının istihdam kapasitesi,
-İlçenin cazibe noktası olan Cumhuriyet Caddesi'ne kamusal fonksiyonların yüklenmesine ilişkin projeler.

Şekil 1: Beylikdüzü Sentez Paftası

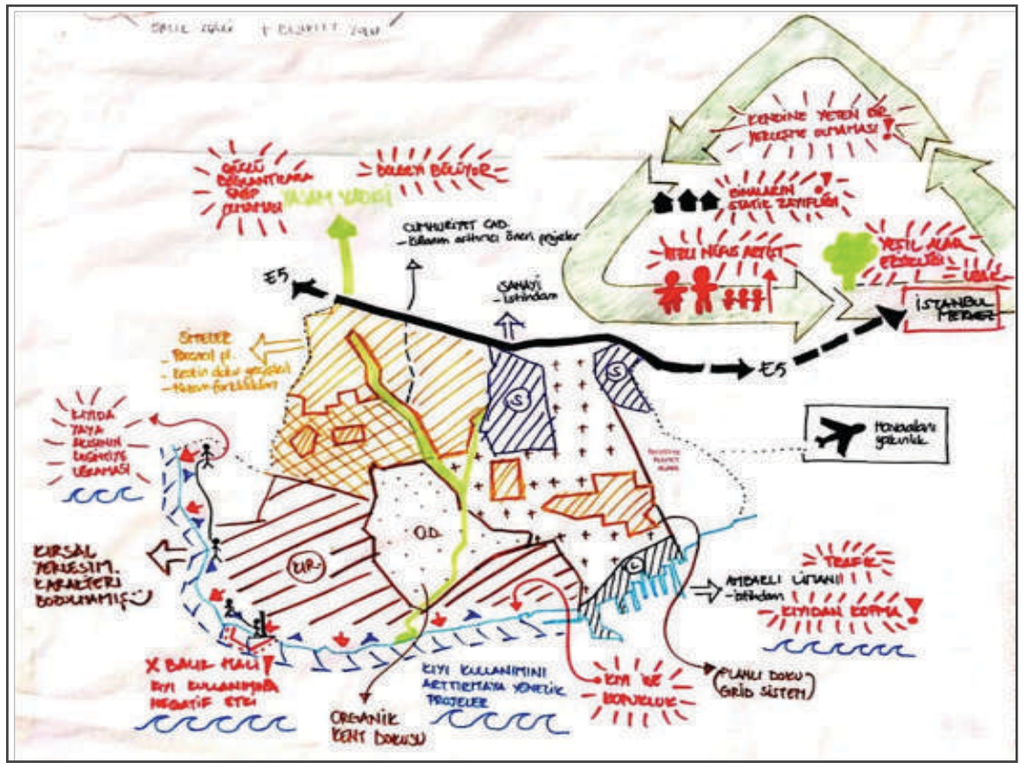

Sentez çalışması, hem tüm çalışmanın eğilimini belirlemek hem de alt ölçekli çalışmalara yön verebilmek amacıyla hazırlanmıştır. Beylikdüzü ilçesinin sorunları ve potansiyelleri incelendiğinde, ortaya çıkan ayrışmalar aşağıdaki şekilde sıralanmaktadır:
-Kara-kıyı ayrışması
-Yapılı çevre-doğal çevre ayrışması
-Sosyolojik ayrışma;
oEtnik ayrışma: Selanik göçmenleri ile Anadolu'dan gelen göçmenler arasındaki kültür çatışması,
oSiyasi Ayrışma: Türkiye'deki siyasi çatışmaların mekâna yansıması,
oYaş ve Cinsiyet Ayrışması:
•Açık mekânların yaşlılar tarafından tercih edilmesi,
•Kadın, çocuk ve gençlere yöneli mekânların olmaması.
-Kentsel donatı ayrışması: Kapalı konutların ihtiyaçları kendi alanları içinde çözümlenirken mahalle düzeni içinde ortak kullanım alanlarının yetersiz kalması,
-Sahil şeridindeki ayrışma: Farklı gelir gruplarının kıyı alanından farklı şekilde yararlanması (Manzara-villa-üst gelir grubu ile plaj-deniz-alt gelir grubu ayrışması).
-Doku ayrışması:
oParsel bazında ama farklı ölçeklerde yapılaşma gerçekleşmesi,
oEski doku, kooperatif ve yap-satçı dokuların çatışması.

Yukarıda ifade edilen bu ayrışmalar çerçevesinde gerçekleştirilen planlama yaklaşımı ile Beylikdüzü'nde mekânsal bütünleşme ve fonksiyonların dengeli dağılımı hedeflenmiştir. Hem fiziksel, hem de sosyal çevrede bütünleşmeyi hedefleyen çalışma, planlama yaklaşımı paftasıyla anlatılmıştır (Şekil 2).

Planlama yaklaşımı paftasında; sentez ile ortaya konan ayrışmalara bütünleştirici çözümler getirilmiştir. Tespit edilen dokudaki ayrışma, sosyolojik yapıdaki ayrışma, kara-kıyı ayrışması konularında alınan

Şekil 2: Beylikdüzü Planlama Yaklaşımı Paftası

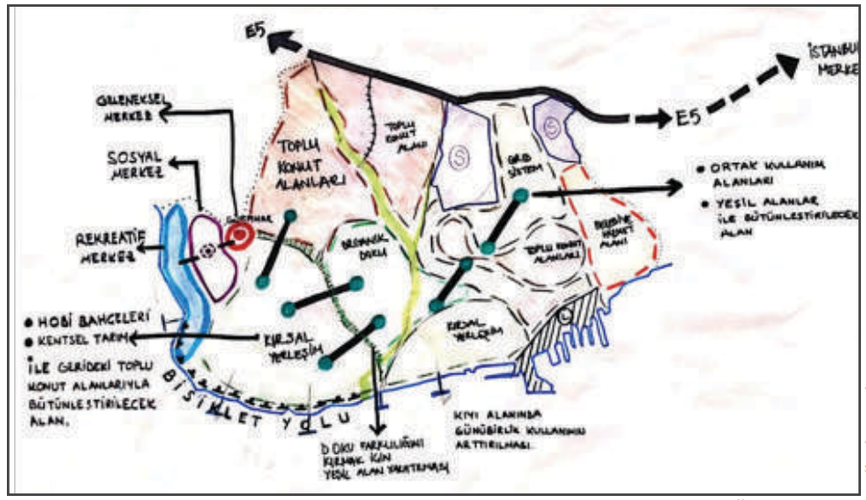

kararların araç olarak kullanımıyla bütünleşme öngörülmektedir. Alınan kararlar doğrultusunda:

-Doku farklılıkları kentsel donatılarla birbirine bağlanarak ortak mekânlar (oyun alanları, geçici/daimi pazar alanları, rekreatif alanlar) yaratılacaktır.
-Kıyıdaki yaya akışına dair kopukluklar, kıyı düzenlemesi ve bisiklet yolları ile çözülecektir.
-Kırsal yerleşim ve toplu konut alanları arasındaki kopukluk hobi bahçeleri ve kentsel tarım alanlarıyla birleştirilecektir.
-Yaşam vadisi projesinde belirlenen yeşil alanların, ilçe genelindeki diğer yeşil alanlarla bağlantısı kurularak daha dengeli şekilde hizmet etmesi sağlanacaktır.

Model Çalışmaları

Modelleme çalışmalarında, üst ölçekten alt ölçeğe doğru gidilerek Beylikdüzü, Gürpınar ve Gürpınar köy içine dair mevcut duruma ait veriler şemalara yansıtılmış, bu veriler konsept çalışması ve vizyon doğrultusunda gelecek için öneri şemalarına dönüştürülmüştür (Şekil 3).

Beylikdüzü ilçesinin mevcut durumu incelendiğinde ilçenin toplu konut, organik doku, ikincil konut alanları ve kırsal karakterli yerleşim şeklinde ayrıştığı görülmektedir. Bununla birlikte konut alanları içerisinde E-5 bağlantısına yakın noktalarda, sanayi alanı ve ticaret fonksiyonunun yer seçtiği gözlemlenmektedir. Kıyıda ise Ambarlı limanı yer almakta, Yaşam Vadisi ise alanı ikiye bölmektedir. Mevcut durumda yer alan küçük boyutlu AVM'ler ise ilçenin geneline dağılmış durumdadır.

Beylikdüzü için getirilen öneri sistem şemasında Yaşam Vadisi yeniden ele alınarak yeşil alanlarla bir bütün oluşturması, farklılaşan konut dokularının arttırılacak donatılarla ortak mekânlarda buluşması ve en önemlisi sahilde rekreatif alan düzenlemesi yapılarak kamusal kullanım düzeyinin arttırılması önerilmektedir.

Gürpınar Mahallesi Adnan Kahveci ve Kavaklı Mahallelerinin ve Büyükçekmece İlçesinin kesişiminde yer almaktadır. Genellikle konut kullanımının ağırlıklı olduğu mahallede sahile yakın kesimde ikincil konut kullanımının arttığı görülmektedir. Ticaret fonksiyonu ise geleneksel merkezde ve Okutan İş Merkezi'nde yoğunlaşmaktadır.

Gürpınar Mahallesi için öngörülen sistemde ise, zemini yapılaşmaya uygun olmayan ikincil konutların bulunduğu sahile yakın olan bölge yeşil alana dönüştürülerek sahilin rekreatif kullanımıyla bütünleşmektedir. Bununla birlikte mahalle için oluşturulacak bisiklet yolu rotasıyla sahildeki bisiklet yolu birleştirilmektedir. Mahallenin geleneksel merkezi kamusal ve ticari fonksiyonlarla canlandırılarak Gürpınar ve çevresinde yaşayanlar için geçmişte olduğu gibi bir çekim

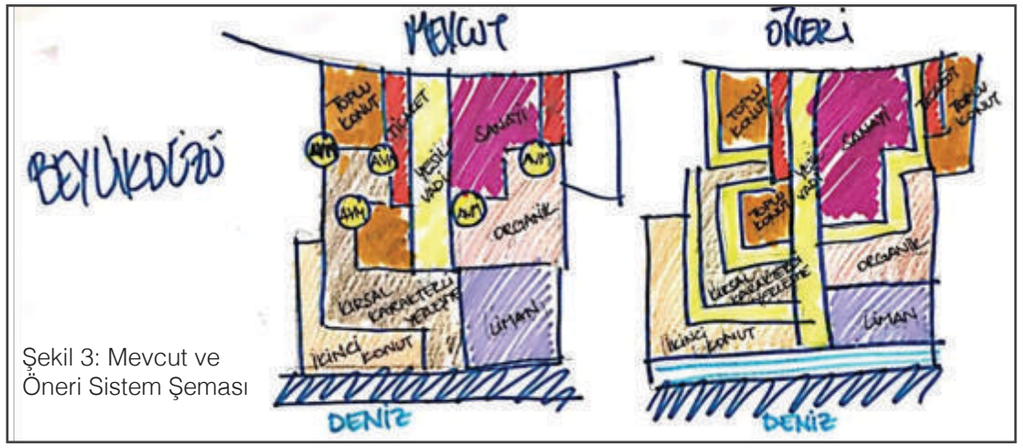

Şekil 3: Mevcut ve Öneri Sistem Şeması

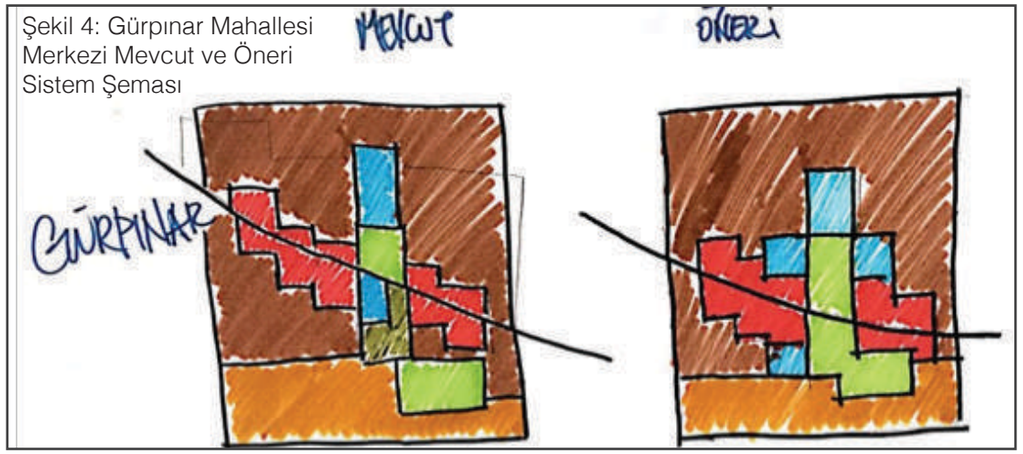

Şekil 4: Gürpınar Mahallesi Merkezi Mevcut ve Öneri Sistem Şeması

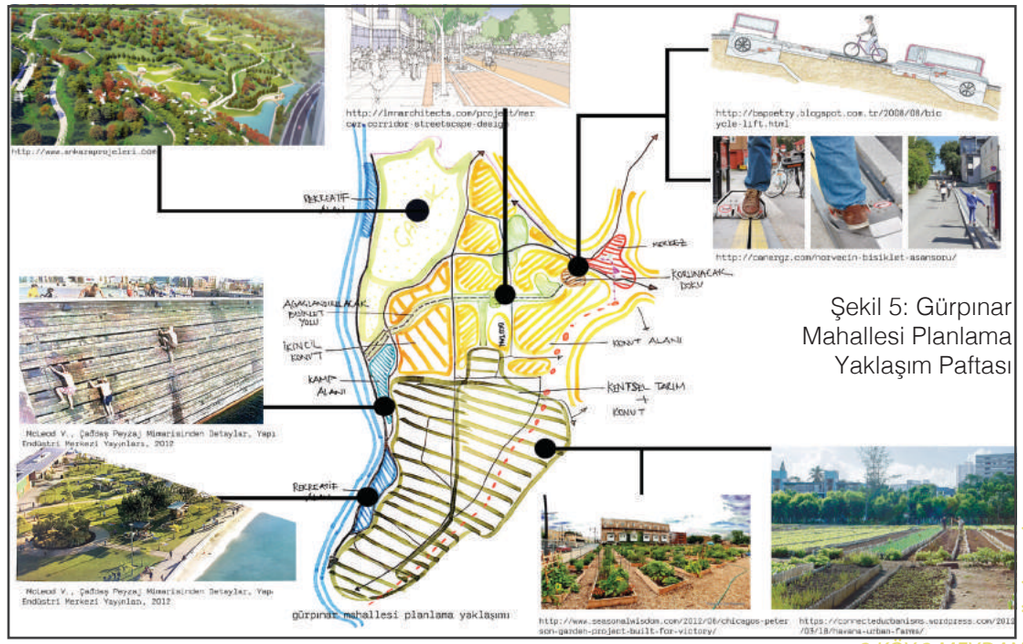

Şekil 5: Gürpınar Mahallesi Planlama Yaklaşım Paftası

merkezi niteliği kazandırılması planlanmaktadır.
Gürpınar Mahallesi Merkezinin mevcut durumu analiz edildiğinde ticaret fonksiyonlarının dağınık olduğu, yeşil alanların birbirinden kopuk olduğu ve meydandaki karakol binasının fiziksel ve algısal bakımdan alanı böldüğü görülmektedir. Bu duruma ek olarak yoğun trafik akışının olduğu taşıt aksı alanın yaya açısından kullanımını zorlaştırmaktadır.

Gürpınar Mahallesi Merkezi için öngörülen sistemde ise geleneksel meydan belirli ölçüde taşıt trafiğinden arındırılarak yaya kullanımını arttıracak şekilde kamusal ve ticari fonksiyonlarla çevrelenmiştir. Bunun yanında yeşil alanların birbiriyle bağlantısı sağlanarak alanda bütünlük elde edilmiştir.

Mahalle Ölçeğinde Yapılan Çalışmalar

Beylikdüzü ve Gürpınar için yapılan modellerin ardından, mahalle ölçeğinde mekânsal biçimde planlama yaklaşım çalışması gerçekleştirilmiştir (Şekil 6). Alanda yer alan fonksiyonlar ve meydan tasarımı için yön verecek kullanımlar bölgeleme yöntemiyle ifade edilmiştir.

Gürpınar Mahallesi planlama yaklaşım paftasında, mahalleye yönelik alınan kararlar ifade edilmiştir. Geleneksel merkez ve oradaki ticaret

Şekil 6: Yapı Ölçeğinde Tasarım Kararları

fonksiyonun devamlılığı sağlanacak, bunun yanı sıra kamusal fonksiyonlar eklenecektir. Okutan İş Merkezi sosyal donatı fonksiyonuyla ve yeşil alanla bütünleştirilerek daha sağlıklı bir şekilde kullanılmaya devam edecektir. Kentsel tarım potansiyelinin bulunduğu alanlarda tarımsal faaliyet yürütülerek bir yandan da alanın kırsal karakteri korunacaktır. Sahil kesiminde zemini sağlıklı olmayan ikincil konutların bulunduğu alan ağaçlandırılarak kamusal kullanıma açılacaktır. Bu alanda ayrıca mahalle bütününde oluşturulan bisiklet yolu rotası devam ettirilecek, kamp alanı ve rekreatif alanlar oluşturularak sahilde yayaların kullanımı arttırılacaktır. Kırsal karakterini korumaya devam eden ve mahallenin geri kalanına göre düşük yoğunluklu yapılaşma gözlemlenen güney kesimde ise hem mülk sahiplerine gelir oluşturmak hem de rekreatif ihtiyaçları karşılamak amacıyla hobi bahçeleri ile toplum bahçeleri oluşturulacaktır.

Gürpınar Köy İçi Merkezi Meydan Tasarımı

Meydan olarak ele alınan bölgenin sınırları kuzeyde okul alanı, güneybatıda geleneksel konut dokusu, güneydoğuda ise kız yurdu olarak tanımlanmaktadır. Arazideki eğim güneyden kuzeye doğru artarken, arazi doğu-batı doğrultusunda ana araç aksı ile ikiye bölünmektedir. Karakol binası ise alanın merkezinde yer almaktadır.

Tasarım kararlarının ilk aşamasını binalara yönelik kararlar oluşturmaktadır. Meydanın merkezi olarak tanımlanan karakol binası ve çevresindeki yapıların kaldırılması öngörülürken, yol düzenlenmesinden etkilenecek ve cephelerinin düzenlemesi gereken binaların ikincil müdahalelerle güncellenmesi önerilmektedir.

Caminin kuzeyinden geçen ve ana aks olan taşıt yolunun kısmi yayalaştırmaya konu edilerek yayalara alan açılması ve meydanın kuzey-güney bağlantısının güçlendirilmesi hedeflenirken, araç ulaşımının sekteye uğramaması için caminin güneyinden geçen taşıt yolunun genişletilerek çift şeritli kullanımı önerilmektedir.

Bu doğrultuda üçlü bir merkez oluşturulması fikri üzerine çalışılmıştır. Kuzeyde eğimden yararlanılarak bir seyir terası ve önünde aktif-pasif yeşil alanların eklemlenmesiyle yeşil bir alan, doğuda bu fonksiyonları sarmalayacak kamusal yapıların yoğunlaştığı ve zemin kotunda geçici-daimi pazar alanları ile yaya akışının kuvvetlendirileceği, kamusal hizmetlerin yoğunlaştığı bir alan öngörülmüştür. Güneybatıda ise caminin parseliyle birlikte tekrar değerlendirilerek cemaatin vakit geçirebileceği ve kottan yararlanılarak üst örtünün oturma, dinlenme birimleri şeklinde değerlendirileceği, ön cephelerinde ise ticari birimlerin gömüldüğü, zemin altının ise mahalleye hiz-

Şekil 7 : Gürpınar Köy İçi Merkezi Öneri Meydan Bölgelemenmesi

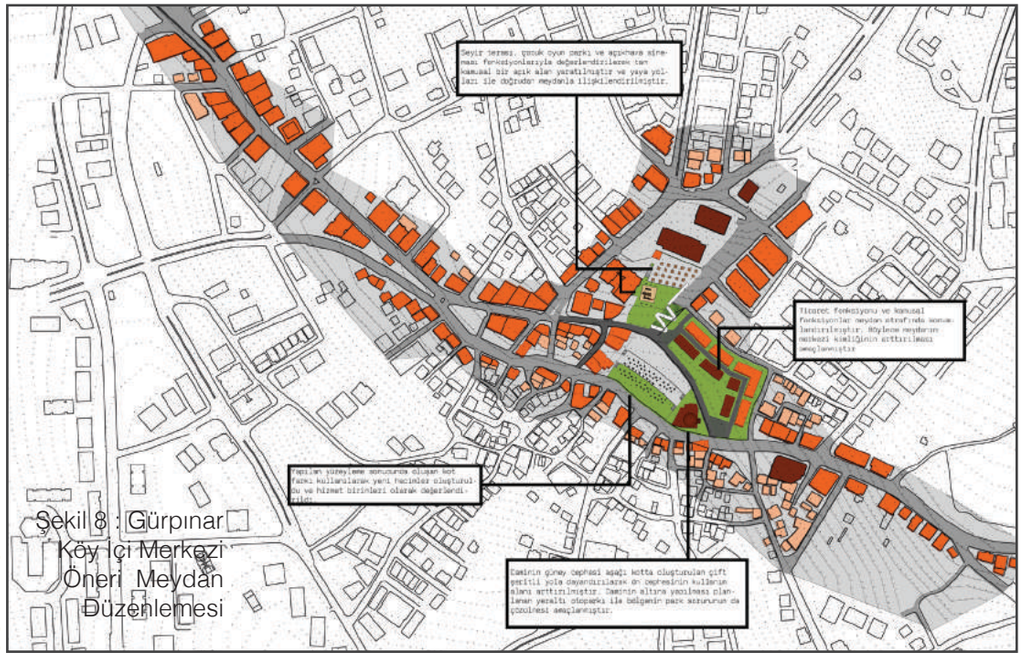

Şekil 8 : Gürpınar Köy İçi Merkezi Öneri Meydan Düzenlemesi

met verecek otopark alanı olarak kullanılabileceği bir meydan olarak tanımlama çabasına gidilmiştir.

Üst ölçekte gerçekleştirilen konsept çalışmasının alt ölçekteki tasarım kurgusuna aksettirilmesi hedef olarak belirlenirken, mahallelinin ihtiyaçları ve taleplerini karşılayan bir tasarım oluşturulması ise çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Öyle ki; mahallenin geçmişine hakim kişilerle yapılan bire bir görüşmeler sonucu elde edilen bilgilere göre; karakol alanının yer almadığı, meydanın belediye ve ilgili kamu kurumlarının hizmet birimlerinin bulunduğu dönemlerde alanın daha aktif kullanıldığı ve karakol binası ile bu alanda yer alan otopark alanının meydandaki ayrışmayı arttırıcı unsurlar olduğu tespit edilmiştir. Bu sebeple tasarım kurgusunda meydana verilecek işlevler kendi içinde gruplandırılarak mekânsal anlamda bütünleşme sağlanmaya çalışılırken, fonksiyonların kendi içinde çeşitlendirilerek kadın, genç ve çocukların da vakit geçirebilmeleri tasarım kararlarını yönlendiren kriterler arasına alınmıştır.

Değerlendirme

Çalışma kapsamında ele alınıp, incelenen Gürpınar Köy İçi Merkezi son dönemlerde gerçekleştirilen kent uygulamaları sonucu meydan olma özelliğini kaybetmiştir. Kentsel kimlik konusunda kullanıcıların belleklerinde önemli bir yeri olan bu alanın meydan olarak yeniden bir "toplanma alanı" haline getirilmesi bu çalışmanın esas amacını oluşturmaktadır. Çalışmada alan için bütüncül bir yaklaşımda bulunularak mevcut durumda var olan sorun ve potansiyeller doğrultusunda bir takım öneriler geliştirilmiştir. Bu bağlamda gerek Beylikdüzü ilçesi bütününde, gerek Gürpınar Mahallesinde gerekse de Gürpınar Köy İçi Merkezinde gözlemlenen en temel sorun alanlarda yer alan kent dinamiklerinin ayrışmasıdır. Alanlardaki fiziksel ayrışmaya paralel olarak sosyolojik ayrışmanın da oluştuğu gözlemlenmiş, bu doğrultuda üç farklı ölçekte ele alınan bu alanların kendi iç dinamiklerinin bütünleşmesinin sağlanması amacıyla bir takım öneriler geliştirilmiştir.

Bu doğrultuda çalışmada odaklanılan Gürpınar Köy İçi Merkez alanının meydan olma özelliğini yeniden kazanabilmesi amacıyla bütüncül bir rekreasyon ve ulaşım sisteminin geliştirilmesinin yanı sıra alanda yer alan kamusal donatılar yeniden düzenlenmiştir. Yapılan çalışmanın sonucunda Gürpınar Köy İçi Merkezi için fiziksel ve sosyal bağlamda yapılacak bir takım düzenlemelerle alanın yeniden meydan olma özelliğini kazanması mümkün görülmektedir.

3 köy meydan Üniversite fikir projesi atölyesi

1. Grup | Ece Özden Pak, Ahmet Gün, Sümeyye Çınar, Berkay Kemahlı, Tuğba Oğuz, Berkay Emeksiz, Özge Yazıcı, Elif Sinem İnan

1

BÜTÜNLEŞME - AYRIŞMA

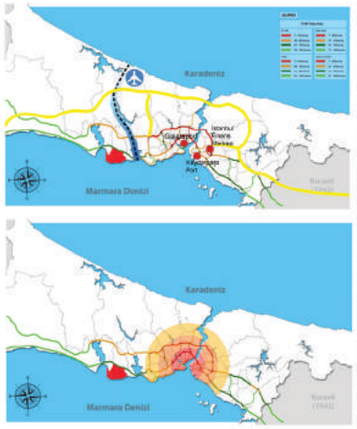

Beylikdüzü İlçesi'nin İstanbul kent merkezi ve çevresiyle ilişkisi, iki merkez arasındaki mesafenin varlığı nedeniyle zayıf kalmaktadır. Beylikdüzü İlçesi'nin kuzey sınırını belirleyen E-5 karayolu ilçeyi kent merkezi ile bağlayan en önemli bağlantı yolu olmakla birlikte, Ambarlı Limanı ve Atatürk Havalimanı bağlantıları sayesinde lojistik akıların kesişim noktası olmaktadır.

Yapılmakta olan veya yapılması planlanan Ost Ölçekli projelere bakıldığında ise Beylikdüzü'nün kent merkezi ile ilişkisinin daha da zayıflayacağı ve günümüzdeki cazibesini kaybedeceği tehlikesi görülmektedir. Başta Üçüncü Köprü ile Kuzey Otoyolu Projesi ve Üçüncü Havalimanı projeleri olmak üzere karayolu ve havayolu taşımacılığının bölgenin kuzeyine taşınması istenmesi, Ambarlı Limanı'nın karayolu ile bağlantısını zayıflatacaktır. Atatürk Havalimanı'nın Üçüncü Havalimanı faaliyete geçtikten sonra kapatılacak olması ise ilçe ve bölge için büyük değer kaybına sebep olacaktır. Kanal İstanbul projesi ise hem ilçenin merkez ile zayıf olan ilişkisini daha da zayıflatacak hem de çevresine vereceği ekolojik zarar dolayısıyla yaşanılamazlılığı oldukça azaltacaktır.

	POZİTİF	NEGATİF
İÇ ETKİLER	- Ambarlı limanının istihdam yaratması - Sanayi alanının bulunması - Cumhuriyet Caddesinin kullanımını arttırıcı kamusal fonksiyonların yükleniminesine yönelik projeler - Kırsal karakterin bulunması - Kentsel tanım için potansiyelin bulunması	- İstanbul kent merkezine uzak konumda bulunması - Ambarlı limanının trafik yoğunluğuna ve kıyı kopukluğa neden olması - Basık halinin halk tarafından günübirlik kullanılan kıyıya getireceği negatif etkisi - Parçacıl planlama anlayışı - Yaşam Vadisi nin bölçeyi ikiye bölmesi ve yeterince güçlü olmaması - AVM'lerin sayıca çok olması - Kıyı ile bağlantıların zayıf olması - Toprak yapısının ilçe genelinde yapılaşmaya uygun olmaması - Yeşil alan eksikliği - Kendine yeterli bir yerleşim olmaması - Sahildeki yaya kullanımının kesintilere uğraması - Keskin doku geçişleri, nizam farklılıklarının bulunması
DIŞ ETKİLER	- Havalimanına yakın olması - Kıyı alanının kullanımını arttırmaya yönelik projeler	- Nüfusun hızlı artması

S W O T

İlçe geneline bakıldığında ilk olarak Yaşam Vadisi'nin bölgeyi doğu ve batı olarak ikiye böldüğü görülmektedir. Doğu bölgesi sanayi alanları ve Ambarlı Limanı ile kıyı ile bağlantısı bulunmayan plavili konut alanlarını barındırırken, Batı bölgesi daha çok organik ve kırsal dokunun görüldüğü, sahil alanlarının bulunduğu bölge olmaktadır. Mekansal ayrışmanın yanı sıra sosyal ayrışmanın da varlığı açıkça hissedilebilmektedir. Bunun sebeplerinden biri kuzey ve güney bölgelerindeki konut tipolojilerinin ve ilçe sakinlerinin sosyo-ekonomik durumlarının farklılıklarıdır.

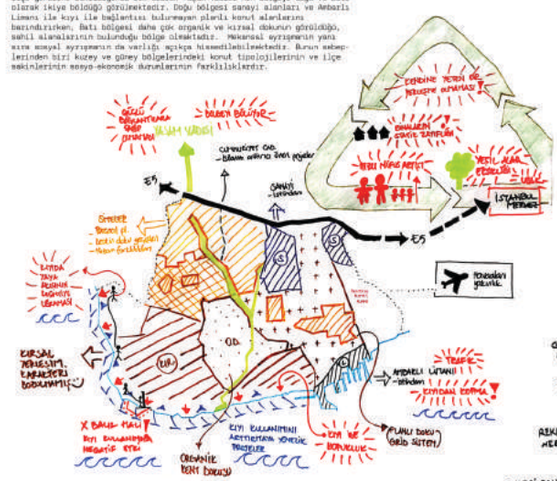

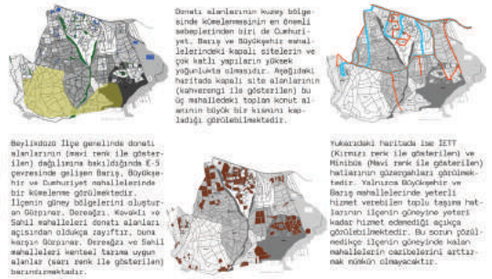

Beylikdüzü İlçe genelinde donatı alanlarının (mavi renk ile gösterilen) dağılımına bakıldığında K-5 çevresinde gelişen Bariş, Büyükşehir ve Cumhuriyet mahallelerinde bir kümelenme görülmektedir. İlçenin güney bölgelerini oluşturan Gürpınar, Dereağzı, Kavaklı ve Sahil mahalleleri donatı alanları açısından oldukça zayıftır. Buna karşın Gürpınar, Dereağzı ve Sahil mahalleleri kentsel tarama uygun alanlar (sarı renk ile gösterilen) barındırmaktadır.

Donatı alanlarının kuzey bölgesinde kümelenmesinin en önemli sebeplerinden biri de Cumhuriyet, Bariş ve Büyükşehir mahallelerindeki kapalı sitelerin ve çok katlı yapıların yüksek yoğunlukta olmasıdır. Aşağıdaki haritada kapalı site alanlarının (kahverengi ile gösterilen) bu üç mahallede toplam konut alanının büyük bir kısmını kapladığı görülebilmektadır.

Yukarıdaki haritada ise İETT (Kırmızı renk ile gösterilen) ve Minibüs (Mavi renk ile gösterilen) hatlarının güzergahları görülmektedir. Yalnızca Büyükşehir ve Bariş mahallelerinde yeterli hizmet verebilen toplu taşıma hatlarının ilçenin güneyine yeterli kadar hizmet edemediği açıkça gözülebilmektedir. Bu sorun çözülmediğe ilçenin güneyinde kalan mahallelerin cazibelerini arttırmak mümkün olmayacaktır.

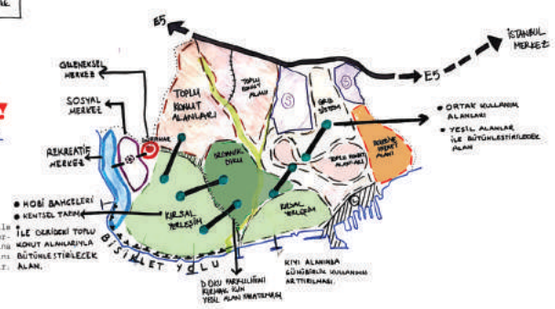

Birbirinden keskin hatlarla ayrışmaya olan bölgeler ortak kullanım alanları ve geçiş alanları ile bütünleştirilecektir. Bunların başında kuzeydeki kopuk konut alanları ile güneydeki kırsal yerleşim alanları ve organik kent dokusuna sahip alanlar gelmektedir. Kırsal yerleşim alanlarına hobi bahçeleri ve kentsel tarım ile yeniden işlev kazandırılacaktır. Kıyı şeridinin kullanımını arttırmak amacıyla bisiklet yolu ve rekreatif alan düzenlemeleri yapılacaktır.

Beylikdüzü genelinde mevcut durumdaki konut alanlarının ve kapalı AVM'lerin yoğunluğu önerilecek yeni yeşil koşaklar ile azaltılmaya çalışılacaktır ve sahil şeridinin kullanımı arttırılarak kıyı ile ilişki güçlendirilmeye çalışılacaktır.

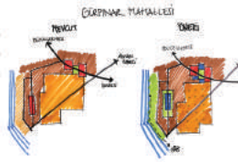

Gürpınar Mahalle ölçeğinde köy meydanı ve Ocutan İş Merkezi'nin oluşturduğu iki merkezli ticaret hareketliliği ortadan kaldırılarak köy meydanındaki tek merkezde toplanacaktır. Mevcutta Ocutan İş Merkezinin olduğu alan park dokusuna dönüştürülerek, bisiklet yolu ile kıyıya bütünlüğü sağlanacaktır.

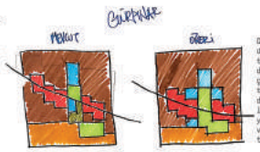

Gürpınar Köy Meydanı'ndaki yoğun trafik sorunu yol düzenlemeleri ile çözülmeye çalışılacaktır. Bulbırıyle kapalı durumdaki donatı alanları ve yeşil alanlar yeniden kurgulanacak ve bütünleştirilecektir.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi | İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Beylikdüzü Belediyesi

3 köy meydan Üniversite fikir projesi atölyesi

1. Grup | Ece Özden Pak, Ahmet Gün, Sümeyye Çınar, Berkay Kemahlı, Tuğba Oğuz, Berkay Emeksiz, Özge Yazıcı, Elif Sinem İnan

2

BÜTÜNLEŞME - AYRIŞMA

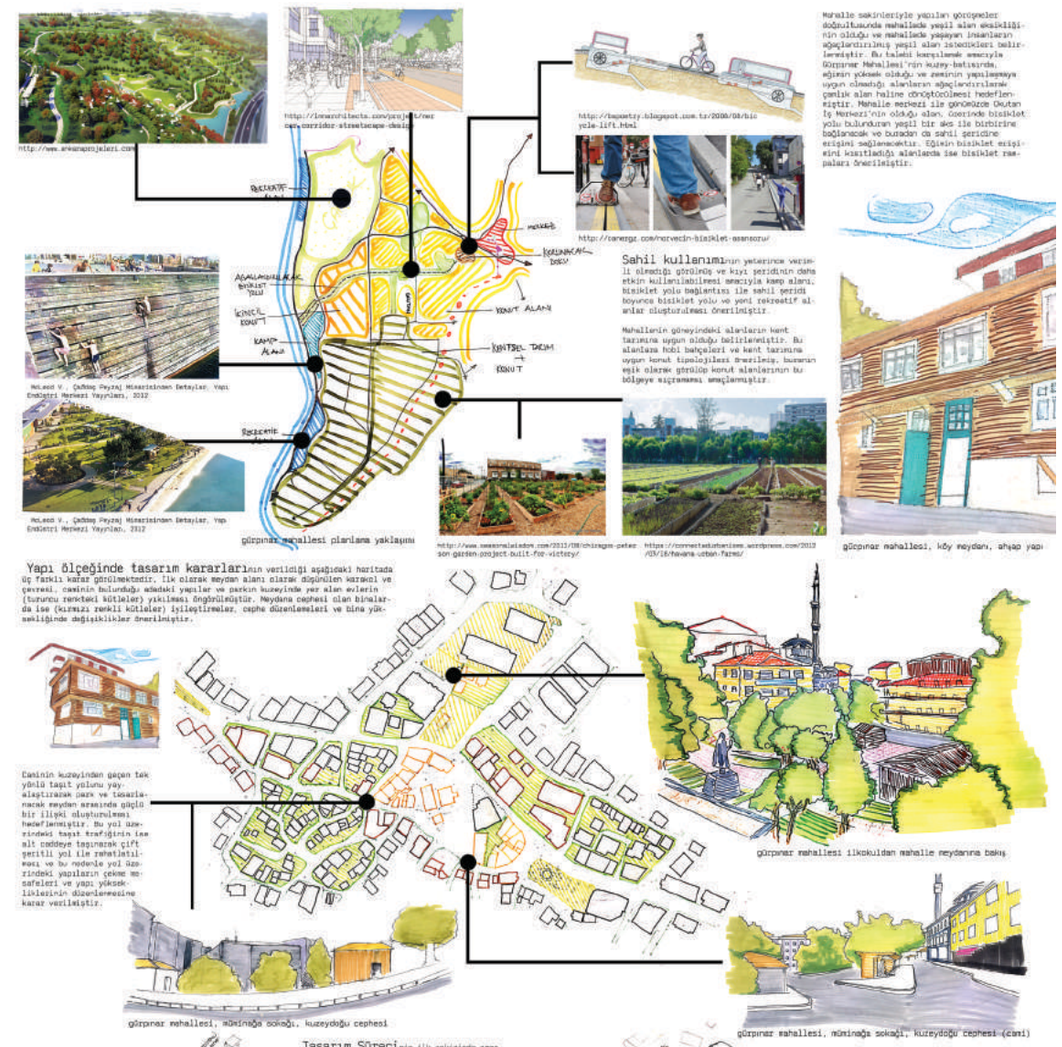

Mahalle sakinleriyle yapılan görüşmeler doğrultusunda mahallede yeşil alan eksikliğinin olduğu ve mahallede yaşayan insanların ağaçlandırılmış yeşil alan istekleri belirlenmiştir. Bu talebi karşılamak amacıyla Gürpınar Mahallesi'nin kuzey-batısında, eğimin yüksek olduğu ve zeminin yapılaşmaya uygun olmadığı alanların ağaçlandırılarak çamlık alan haline dönüştürülmesi hedeflenmiştir. Mahalle merkezi ile güneydeki Ocutan İş Merkezi'nin olduğu alan, üzerinde bisiklet yolu bulundurun yeşil bir aks ile birbirine bağlanacak ve buradan da sahil şeridine erişimi sağlanacaktır. Eğimin bisiklet erişimini kısıtladığı alanlarda ise bisiklet rampaları önerilmiştir.

Sahil kullanımının yeterince verimli olmadığı görülmüş ve kıyı şeridinin daha etkin kullanılabilmesi amacıyla kamp alanı, bisiklet yolu bağlantısı ile sahil şeridi boyunca bisiklet yolu ve yeni rekreatif alanlar oluşturulması önerilmiştir.

Mahallenin güneyindeki alanların kent tarımına uygun olduğu belirlenmiştir. Bu alanlara hobi bahçeleri ve kent tarımına uygun konut tipolojileri önerilmiş, bazısının eğik olarak görülüp konut alanlarının bu bölgeye sıçraması amaçlanmıştır.

Yapı ölçeğinde tasarım kararlarının verildiği aşağıdaki haritada üç farklı karar görülmektedir. İlk olarak meydan alanı olarak düşünülen karakol ve çevresi, caminin bulunduğu adadaki yapılar ve parkın kuzeyinde yer alan evlerin (turuncu renktaki kütleler) yıkılması öngörülmüştür. Meydana cephesi olan binalarda ise (kırmızı renkli kütleler) İyileştirmeler, cephe düzenlemeleri ve bina yüksekliğinde değişiklikler önerilmiştir.

Tasarım Sürecinin ilk eskizinde araç yolu taşınmak yeni araç izinin taslağı hazırlanmıştır. Daha sonra yeni meydan olarak düşünülen alanın kuzey ve doğusunda bulunan iki parkın birbiriyle ilişkisi kurgulanmıştır.

Bu adımda eski köy meydanı ve çevresindeki dokunun da aslına uygun olarak korunması ve tasarlanacak yeni meydan ile ilişkisinin güçlendirilmesine karar verilmiştir.

Tasarımda eğimden faydalanarak alanın kuzeyinde bulunan parktan itibaren meydan alanının en alt kotuna kadar yüzeylere yöntemi kullanılıştır. Böylece farklı kotlarda yer alacak farklı fonksiyonların bir arada kullanılması ve alandaki kopuklık algısının sınırlandırılması hedeflenmiştir. Alanın en üst kotunda ise bir seyir teraası konumlandırılmıştır.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi | İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Beylikdüzü Belediyesi

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

1. Grup | Ece Özden Pak, Ahmet Gün, Sümeyye Çınar, Berkay Kemahlı, Tuğba Oğuz, Berkay Emeksiz, Özge Yazıcı, Elif Sinem İnan

3

BÜTÜNLEŞME - AYRIŞMA

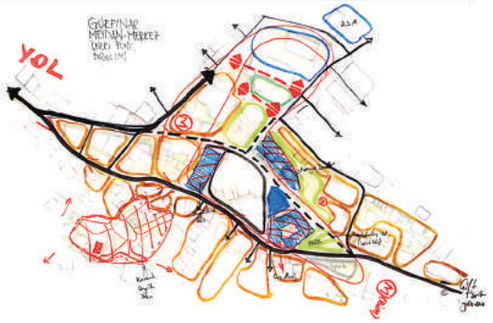

Gürpınar Köyiçi meydan düzenlemesi için yapılan ilk eskizde, alanda dağınık bir halde yerleşmiş olan ticaret ve kamusal fonksiyonları bir araya toplamak, mevcut yeşil alanları düzenleyerek bağlantısını kurmak ve açık alanların kullanımını artırmaya yönelik bölgeleme çalışması yapılmıştır. Daha sonra alt ölçeğe inilerek meydan ve çevresinin bölgeleme kararlarına göre tasarıma gerçekleştirilmiştir.

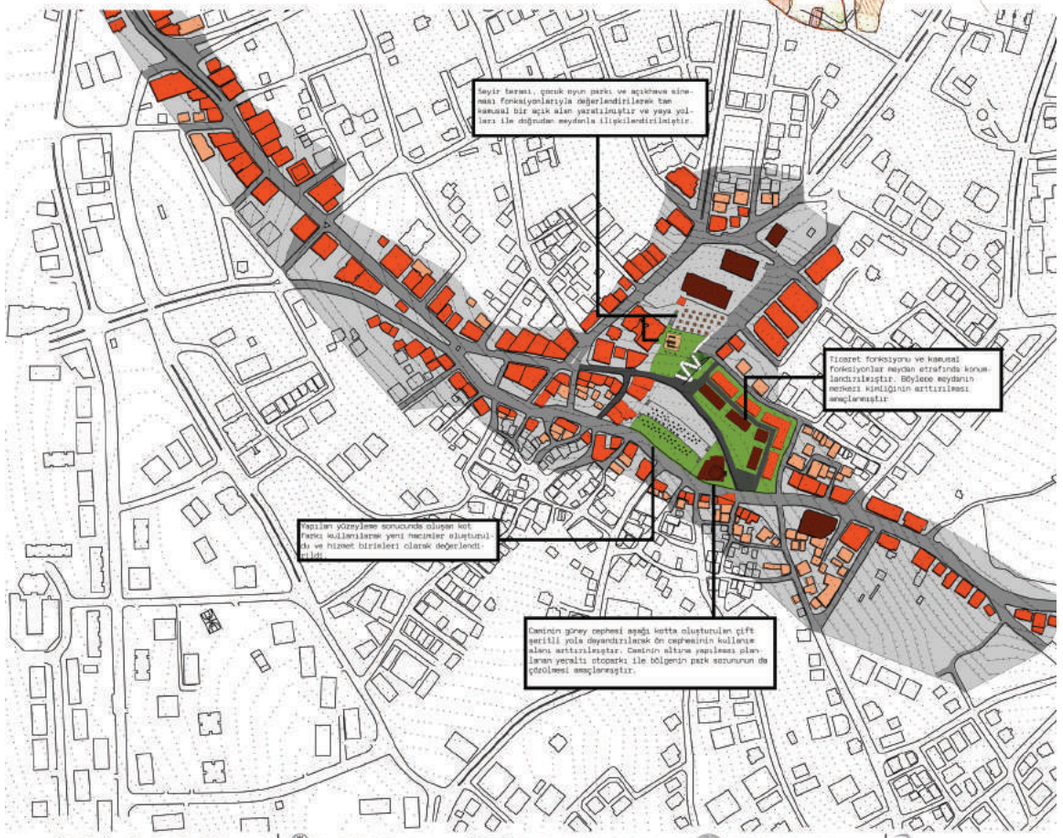

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

1. Grup | Ece Özden Pak, Ahmet Gün, Sümeyye Çınar, Berkay Kemahlı, Tuğba Oğuz, Berkay Emeksiz, Özge Yazıcı, Elif Sinem İnan

4

BÜTÜNLEŞME - AYRIŞMA

Seyir Terası

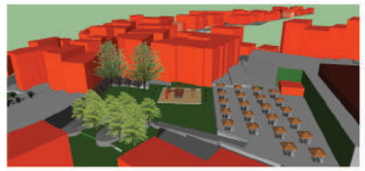

Park Alanı

Hizmet Birimleri

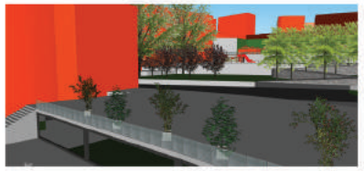

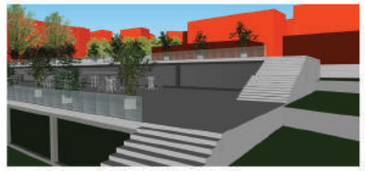

Yaya Ulaşımı

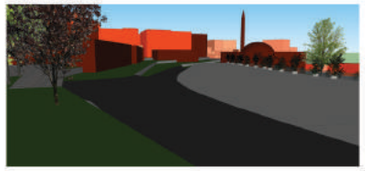

Meydan Alanı

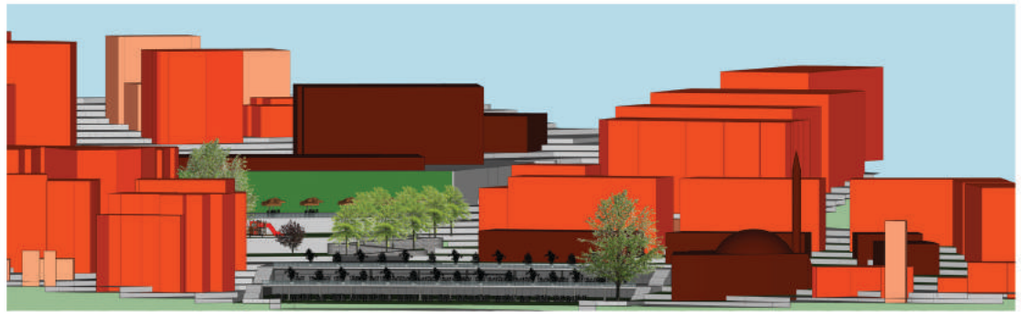

2 GÜRPINAR

Zeynep Özdemir
Burcu Yaşlak

Aybüke Akgün
Esma Aşçıoğlu
Celal Oğuzhan Kanbur
Eda Hilal Soydemir
Mine Şener

Kavramsal Çerçeve

Beylikdüzü 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversite Fikir projesi kapsamında Beylikdüzü Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu mahallelerine çalışma alanlarındaki sorunlar ve potansiyelleri saptamak amacıyla teknik gezi yapılmıştır. Gürpınar 2 grubu olarak alana yapılan teknik gezi ile, mevcut analiz verileri ve alanda yapılan mülakatlar sonucunda Gürpınar mahallesinde bir takım sorun ve potansiyeller tespit edilmiştir. Gürpınar Mahallesinin planlama yaklaşımında belirlenen öncelikli hedef, belirlenen bu sorunları çözmek ve potansiyelleri değerlendirmek olmuştur. Gürpınar mahallesine bir bütün olarak bakıldığında alanın sahip olduğu en yüksek potansiyelin kıyı alanı olduğu görülmüştür. Gürpınar mahallesinde belirlenen en temel sorunlar ise mekansal algılama güçlüğü, kıyı-kent ilişkisinin zayıflığı, kamusal açık alanlar arasındaki bağlantıların zayıflığı, sosyal ve teknik altyapı alanlarının yetersizliğidir. Mahalle ölçeğinde bakıldığında ise mahalleler arası bağlantıların zayıflığı göze çarpmaktadır. Bu doğrultuda oluşturulan planlama yaklaşımında üç ana kavramsal hedef ortaya çıkmıştır. Bunlar; "bütünleştirme", "farklı fonksiyonlar yüklemek" ve "farklı fonksiyonlar arası bağlantıları sağlamak" olarak belirlenmiştir.

Şekil 1: Fonksiyonel 3gen

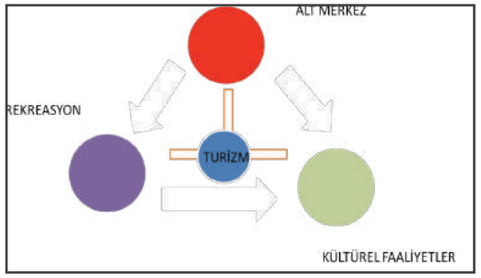

Mezo ölçekten (Beylikdüzü ölçeği) mikro ölçeğe kadar (tasarım ölçeği) sorunları çözmeye ve potansiyelleri kurmaya yönelik geliştirilen yaklaşımlarda hep "üçleme" kavramı öne çıkmıştır. Bu da kavramsal temayı "fonksiyonel 3gen" olarak belirlemiştir (Şekil 1).

Beylikdüzü ölçeğinde Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu mahallelerin çözülmesi amaçlanan temel problemlerine bakıldığında Kavaklı Mahallesi'nde sosyal ve teknik altyapı alanlarının eksikliği diğer mahallelere göre daha fazla göze çarpmakta, Yakuplu Mahallesi'nde ise "sosyal ayrışma" sorunu, Gürpınar mahallesi için ise alandaki "alt merkez eksikliği" sorunu karşımıza çıkmaktadır. Bu sebeplerle yapılan tasarım çalışmasında; alanlara farklı fonksiyonlar atanmış ve bu fonksiyonlar arası bağlantıların mekansal olarak maksimum düzeyde sağlanması hedeflenmiştir. Gürpınar Mahallesine bu üç mahallenin alt merkezi niteliği kazandırılarak alanın turizm potansiyeli geliştirilmesi amaçlanmıştır. Yakuplu mahallesindeki sosyal ayrışma sorununa yönelik olarak alana rekreasyon ve spor alanları önerilmiştir. Kavaklı mahallesi ise bölgenin kültür odağı haline getirilecek, sosyal ve teknik altyapı alanlarının güçlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu kültür, ticaret-turizm, spor ve rekreasyon fonksiyonları

2

arasındaki bağlantılar ise mevcutta mahalleleri birbirine bağlayan İnönü Caddesi aksının toplu taşıma ve bisiklet yolları gibi alternatif ulaşım türlerinin oluşturulması ve kuzey-güney yönünde planlanan "Yaşam Vadisi" projesinin doğu-batı aksı boyunca da ilerletilmesi gibi planlama hedefleri ile sağlanmış olacaktır. Çalışma alanına, Gürpınar ölçeğinde bakıldığında da fonksiyonel 3Gen teması devam ettirilmiştir. Gürpınar Mahallesi ticari merkezi, yakın zamanda iş merkezinden kültürel tesise dönüştürülmesi planlanan Okutan İş Merkezi ve kıyı alanı arasındaki bağlantıların sağlanması, ve bu bağlantılar sağlanırken her 200 metrede bir odak noktalarının oluşturulması ve böylelikle mahalle merkezi ile kıyı şeridinin bütünleştirilmesi amaçlanmıştır. Bu fonksiyonlar arası bağlantılar ise yeşil akslar, yaya yolları, bisiklet yolları ve duraklama noktaları gibi çözümlerle sağlanmaya çalışılmıştır. Bunun yanında Gürpınar'ın en büyük potansiyeli olan kıyı alanına farklı ve yeni işlevler kazandırılması amaçlanmıştır. Böylelikle kıyı şeridinin çekici hale getirilmesi ile daha güçlü bir odak niteliği kazanması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda kıyı alanına "su sporları tesisleri" , balık hali ile ilişkili "yeme-içme mekanları " bisiklet ve yürüyüş yolları, nostaljik tramvay hattı gibi çözümler önerilmiştir. Tüm bu bağlantı güzergahlarının belirlenmesinde ise topoğrafya birincil belirleyici unsur olmuştur.

Gürpınar Mahallesi çalışma alanına yönelik yapılan planlama çalışmalarında da fonksiyonel 3Gen temasının devamlılığı sağlanmıştır. Planlama alanında üç meydan düzenlemesi yapılmıştır. Bu alanlar; mevcutta meydan niteliği taşıyan alan, cami çevresinde yeniden düzenlenen meydan ve Gürpınar'ın tarihi meydanı niteliği taşıyan fakat günümüzde meydan özelliğini kaybetmiş olan alandır. Bu üç meydan arasındaki bağlantılar ise yayalaştırılan akslar ile sağlanmıştır.

Mevcutta Meydan Niteliği Taşıyan Alan

Bu alan mahallenin ana meydanı olarak düşünülmüştür. 10 metrelik kot farkının yer aldığı alanda yaya yolları ve oturma alanlarında merdiven, basamak çözümleri ile bu kot farkının avantaja çevrilmesi hedeflenmiştir (Şekil 3).

Meydanın kuzeyinde yer alan ilkokul ile meydan arasında yer alan 3 metrelik duvarın meydana uygun tasarımlar ile renklendirilmesi önerilmiştir. Çeşitli oturma alanları, su öğesi kullanılarak hareketlendirilmiştir. Ayrıca üst kotta küçük bir amfi düzenlemesiyle topografyadan faydalanmak amaçlanmıştır.

Gürpınar'ın Tarihi Meydanı

Gürpınar Mahallesi'nin tarihi meydanı olarak bilinen fakat günümüzde meydan niteliğini kaybetmiş olan bu meydanı canlandırmaya yönelik

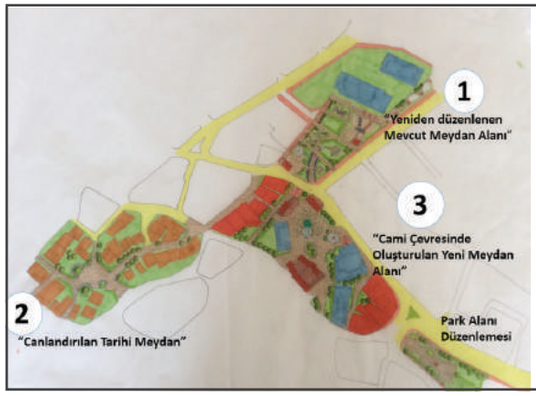

Şekil 2: Gürpınar 3 meydan (öneri)

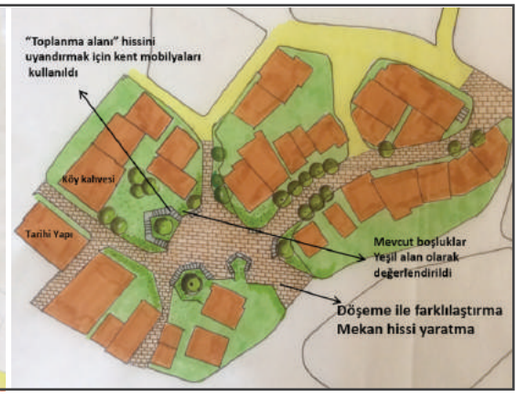

Şekil 3: Gürpınar tarihi meydan (öneri)

düzenlemeler yapılmıştır. Alanda yer alan mevcut konut alanları arasındaki mekansal boşluklar, tarihi yapılar ve tarihi çeşme değerlendirilerek bir meydan algısı oluşturulmuştur.
Mevcut yapılar ile meydanda çevrelenme hissi oluşturulmuş zemin döşemeleri farklılaştırılarak mekan algısı yaratılmıştır. Burada bulunan tarihi binaya restore edildikten sonra mahalle konağı işlevi verilmesi tasarlanmıştır. Bu mahalle evinde, mahalle sakinlerine yönelik eğitici kurslar, seminerler, çocuklar için farklı etkinlikler, mahalle kavramının yeniden canlandırılmasına yönelik sosyal aktivitelerin yapılması hedeflenmiştir.

Cami Çevresi Meydan Alanı

Cami çevresini oluşturan bu alanda yapılan mülakat çalışmaları sonucunda cami çevresinde herhangi bir toplanma alanının olmayışı bir sorun olarak belirlenmiş ve bu doğrultuda bu alan kültürel ve ticari faaliyetlerin yoğunlaştığı bir toplanma alanı olarak kurgulanmıştır. Alanda yer alan 4 metrelik kot farkına yönelik merdiven çözümleri geliştirilmiştir.

Yapılan düzenlemede mevcut Polis Karakolu'nun fonksiyon açısından kurgulanan mekan ile uyumlu olmayışı gerekçesi ile yıkılması önerilmiştir. Karakolun arkasında

Şekil 4: Cami çevresi meydan alanı (öneri)

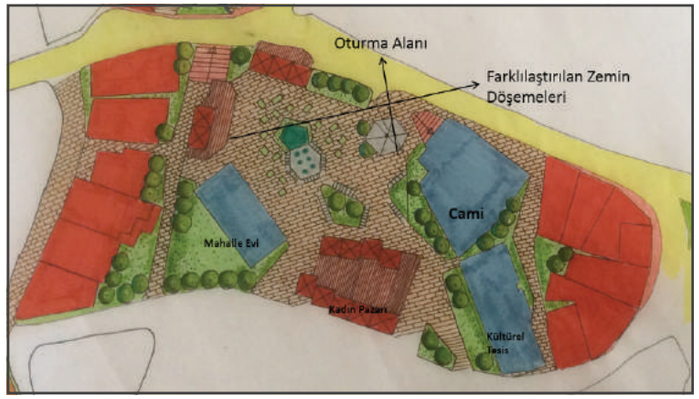

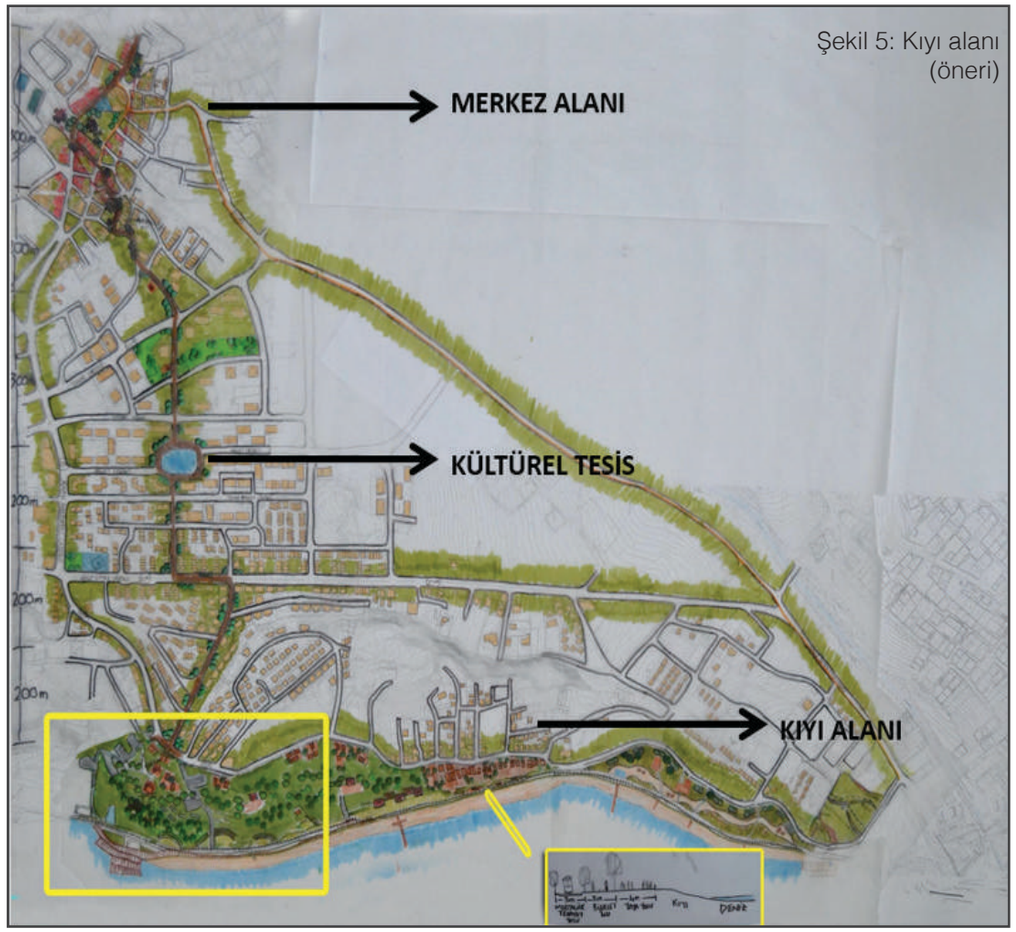

Şekil 5: Kıyı alanı (öneri)

kalan tarihi değeri olan yapının ise korunması amaçlanmıştır. Bu tarihi değer niteliği taşıyan binanın restorasyonu tamamlandıktan sonra mahalle merkezinde mahallelinin sosyo-kültürel yapısına yönelik çeşitli sergilerin, aktivitelerin yapıldığı, mahallede yaşayan kadınların el emeklerini sergileyip satabilecekleri bir fonksiyon ile mahalleliye hizmet etmesi amaçlanmıştır. Ayrıca sosyal alt yapının geliştirilmesi için bunu desteklemek amaçlı düzenlenen yeni meydanda kadınların kendi imal ettikleri ürünleri satabilmesi için "kadın pazarı" kurulması önerilmiştir. Tüm bu düzenlemeler ile meydan, mahalle sakinlerinin sadece bir araya geleceği değil aynı zamanda kültürel, sosyal ve ticari faaliyetleri de gerçekleştirebilecekleri bir kamusal mekan haline gelmesi amaçlanmıştır.

Kıyı Alanı Düzenlemesi

Fonksiyonel 3gen temasına bağlı olarak Gürpınar ölçeğinde yapılan merkez alanı-kültürel tesis odağı-kıyı alanı düzenlemesi ve bağlantısının diğer en önemli projesi kıyı alanının canlandırılmasıdır. Çünkü kıyı alanı, Beylikdüzü ve Gürpınar ölçeğinde en fazla planlama potansiyeli olan alandır. Bisiklet yolları, bisiklet duraklama alanları ve yaya aksları planlanmıştır. 1400 metrelik merkez alanı- kıyı alanı aksı boyunca farklı fonksiyonlar önerilerek yaklaşık 200m'de bir dinlenme noktaları oluşturulmuştur (Şekil 6).

Kıyıya erişim noktalarında düzenlenecek peyzaj merdivenlerinde kültürel tesiste üretilecek ürünlere yönelik sergi alanlarının oluşturulması planlanmıştır. Kıyıya erişimde problem yaratan, eğimin tesislerinin çok olduğu alanlar manzara noktası olarak değerlendirilerek bu noktalara seyir terasları yapılması planlanmıştır. Merkezden kıyıya inen aksın devamı niteliğinde olan merdivenlere de seyir alanı düzenlemeleri yapılması amaçlanmıştır. Kıyıya kuzey-güney doğrultudaki yaya aksları tasarlanarak merkezden gelen aksların iskele ile denize açılması planlanmıştır (Şekil 6).

Yaya güzergahı sahile paralel olarak devam ettirilmiş ve bu güzergah boyunca yaya yolları, bisiklet yolları ve nostaljik tramvay hattı planlanmıştır. Bu aks balık hali ile ilişkilendirilerek balık halinden gelen taze balıkların hemen pişirilip sunulduğu yemeiçme mekanlarının yer aldığı bölgeye ulaştırılması hedeflenmiştir.

Sonuç

Gürpınar Mahallesi için hem Beylikdüzü ölçeğinde hem de mahalle ölçeğinde yapılmak istenilen tüm bu tasarımlar ile mahallede, "bütünleştirme", "farklı fonksiyonların oluşturulması" ve "farklı fonksiyonlar arası bağlantıların sağlanması" hedeflerine ulaşılmaya çalışılmıştır.

Gürpınar mahallesi ticari merkezinde mahallede yaşayanlar ve diğer kullanıcılar için çeşitli kamusal alanlar oluşturulmuştur. Mahallenin toplanma alanı ihtiyacı, sosyo-kültürel aktivite ihtiyacı karşılanmaya çalışılmıştır. Bu kamusal alanların birbiri ile bağlantılarının sağlanması mahalle merkezinin canlandırılması açısından da önemli bir unsur olmuştur. 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversite Fikir Projesi dahilinde yapılan bir diğer tasarım çalışması ile Gürpınar ticari merkezinin kıyı alanı ile bütünleştirilmesidir. Bu tasarım ile, mahallede yaşayan kullanıcılar ile diğer kullanıcıların kolaylıkla kıyı alanına ulaşabileceği, kıyıyı aktif bir şekilde kullanabileceği mekanlar oluşturulmuştur. Balık halinin avantaja dönüştürülerek mahalleye katkı sağlaması ve kıyı şeridine önerilen nostaljik tramvay hattı ile kavaklı mahallesine kıyıdan erişimin sağlanması bu tasarımın önemli unsurlarından biridir. Böylelikle Beylikdüzü ilçesinde Gürpınar mahallesinin içinde barındırdığı ticari potansiyeli, sosyo-kültürel alanları ve turizm faaliyetleri ile bir cazibe merkezi haline gelmesi söz konusu olacaktır.

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

2. Grup | Aybüke Akgün, Burcu Yaşlak, Celal Oğuzhan, Eda Hilal Soydemir, Esma Aşçıoğlu, Mine Şener, Zeynep Özdemir

1

FONSİYONEL 3GEN

TEMA OLARAK BELİRLEDİĞİMİZ FONSİYONEL 3GEN KAVRAMI 3 ÖLÇEK DÜZEYİNDE DE MERKEZ, MEYDAN,YEŞİL AKS VEYA ODAKLARDA OLUŞTURULMAYA ÇALIŞILAN 3GEN VE BU 3GEN' NİN KÖŞE NOKTALARINA VERİLEN FARKLI FONKSİYONLARLA ELDE EDİLMEK İSTENİLEN BAĞLANTILARIN SAĞLANMAYA ÇALIŞMAK.

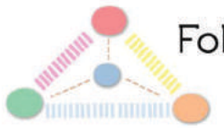

Foksiyonel 3Gen

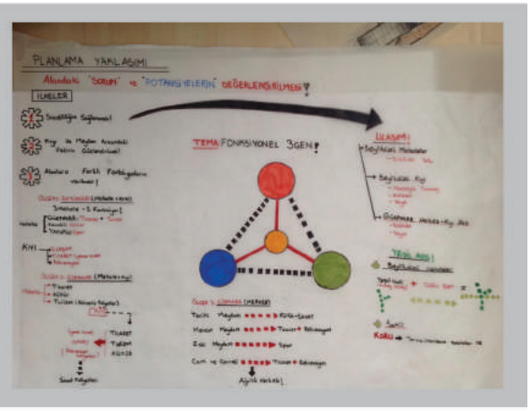

BÖLGELEME

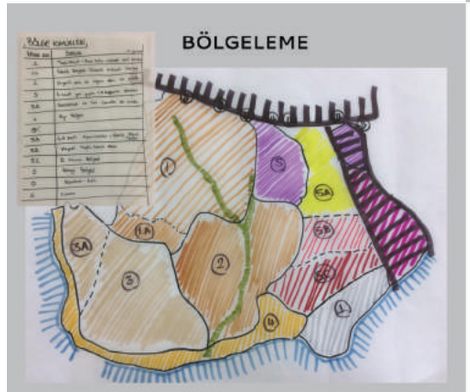

ODAKLAR VE EŞİKLER

YOL KADEMELENMESİ VE YEŞİL ALAN

MEVCUT VE POTANSİYEL ODAK ALANLARI

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

2. Grup | Aybüke Akgün, Burcu Yaşlak, Celal Oğuzhan, Eda Hilal Soydemir, Esma Aşçıoğlu, Mine Şener, Zeynep Özdemir

2

ÜST ÖLÇEK YAKLAŞIM – 1

ÜST ÖLÇEKLİ YAKLAŞIMDA GÜRPINAR KAVAKLI VE YAKUPLU MAHALLELERİNİN HER BİRİNE MEVCUT SORUNLARINA YÖNELİK FARKLI İŞLEVLER ATANMIŞ VE BU İŞLEVLER ARASI BAĞLANTILARIN SAĞLANMASI AMAÇLANMIŞTIR. BU ÜST ÖLÇEKLİ YAKLAŞIMDA GÜRPINAR'A "TİCARİ FAALİYETLER VE TURİZM FAALİYETLERİ" FONKSİYONLARI, YAKUPLU'YA "REKREASYON VE SPOR ALANLARI" FONKSİYONLARI,KAVAKLI'YA İSE "KÜLTÜR FAALİYETLERİ" FONKSİYONLARI VERİLMİŞTİR. KUZEY-GÜNEY ARASINDA YER ALAN "YAŞAM VADİSİ" PROJESİNİN DOĞU-BATI AKSINDA DA DEVAM ETTİRİLMESİ VE BU ŞEKİLDE MAHALLELERE ATANAN FONKSİYONLARIN İNÖNÜ CADDESİ YOL AKSI ÜZERİNDEN HEM YEŞİL AKS HEM DE BİSİKLET YOLLARI VE BU YOLLARI DESTEKLEYİCİ BİSİKLET DURAKLAMA ALANLARI İLE BİRBİRİNE BAĞLANMASI SAĞLANMIŞTIR.

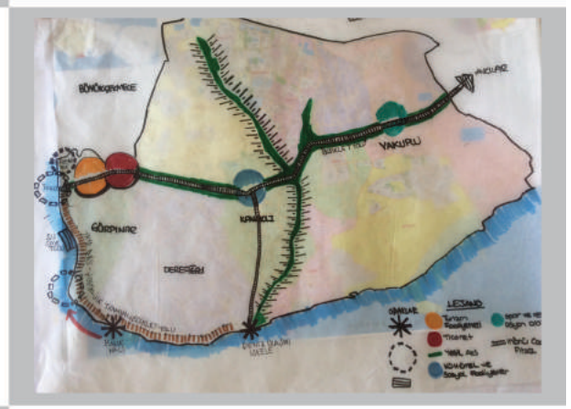

MERKEZ KIYI BAĞLANTISI VE SAHİL KULLANIMI

FONKSİYONEL 3GEN YAKLAŞIMI GÜRPINAR ÖLÇEĞİNDE DE DEVAM ETTİRİLEREK MAHALLE MERKEZİ (MEYDANLAR) VE KIYI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ AMAÇLANMIŞTIR. MAHALLE MERKEZİNDEN KIYIYA ERİŞİMİN GÜÇLENDİRİLMESİ İÇİN BİSİKLET VE YAYA AKSI BELİRLENMİŞTİR. YAKLAŞIK 1400 METRE UZUNLUĞUNDAKİ AKS BOYUNCA FARKLI FONKSİYON NOKTALARI BELİRLENEREK, YAYALAR İÇİN ODAKLAR VE DİNLENME ALANLARI OLUŞTURULMUŞTUR. GÜZERGAH ÜZERİNDE YAKLAŞIK 200 METREDE BİR DİNLENME NOKTALARI OLUŞTURULMUŞTUR. MAHALLE MERKEZİ VE KIYI ARASINDAKİ BİRİNCİ DERECE ODAK SOSYO KÜLTÜREL MERKEZ OLARAK BELİRLENMİŞTİR. BU ALAN GÜRPINAR MAHALLESİNE HİZMET EDECEK BİR TESİS OLARAK BELİRLENİP, KIYIYA ERİŞİM NOKTASINDA YAPILAN PAYZAJ MERDİVENLERİ İÇERİSİNDE DE SERGİ ALANLARINA YÖNELİK ÇALIŞMALAR YAPILMASI DÜŞÜNÜLMÜŞTÜR. KIYIYA ERİŞİMDE EN BÜYÜK PROBLEM OLAN EĞİM YÜZDESİNİN ARTTIĞI NOKTADA, MANZARA NOKTASINA DÖNÜK SEYİR TERASLARI PLANLANMIŞTIR. BU NOKTADA KIYI İLE ERİŞİM PEYZAJ MERDİVENLERİ İLE YAPILMAKTADIR. MERKEZDEN GELEN AKSIN DEVAMLILIĞI NİTELİĞİNDE OLAN MERDİVENLER İÇERİSİNDE DE FONKSİYONEL ALANLAR VE SEYİR TERASLARI PLANLANMIŞTIR. YAYA AKSININ SONU KIYI KESİMİNDEKİ İSKELE İLE SONLANDIRILMIŞTIR. SAHİL KESİMİNDE KUZEY-GÜNEY DOĞRULTUSUNDA YAYA ERİŞİMİ DEVAM ETTİRİLİP, GÜZERGAH BOYUNCA YAYA, BİSİKLET VE NOSTALJİK TRAMVAY HATTI PLANLAMIŞTIR. BU AKS KULLANICIYI BALIK HALİ İLE İLİŞKİLENDİRİLEN YEME-İÇME NOKTALARININ OLDUĞU ALANA TAŞIMAKTADIR. KIYI GÜZERGAHINDA Kİ YAYA ODAKLI ULAŞIM AKSINA PARALEL OLAN ARAÇ YOLUNDAN, YAYA İÇİN 3 NOKTADA ERİŞİM BULUNMAKTADIR. ALAN İÇERİSİNDEKİ ULAŞIM KADEMELENMESİ İSE, BİRİNCİ DERECE ARAÇ YOLLARI, ADNAN MENDERES CADDESİ, GALİP ESMER CADDESİ VE ULUSAL CADDE, HASAN TAHSİN CADDESİ İLE BİRLEŞEREK AVRUPA CADDESİ İLE E5'E BAĞLANMAKTADIR. GALİP ESMER CADDESİ İLE ADNAN MENDERES CADDESİNİN KESİŞTİĞİ NOKTADA 2. KADEME ARAÇ YOLU KIYIYA PARALEL OLARAK ERİŞİMİ SAĞLAMAKTADIR. BU YOL AKSI BALIK RESTAURANTLARININ OLDUĞU NOKTADAN, HASAN TAHSİN CADDESİNE BAĞLANMAKTADIR.

ÜST ÖLÇEKLİ YAKLAŞIM 2

GÜRPINAR MAHALLESİNDEKİ EN BÜYÜK POTANSİYEL KIYI ALANIDIR BU DOĞRULTUDA GELİŞTİRİLEN ÜST ÖLÇEKLİ YAKLAŞIMDA ANA HEDEF MERKEZ ALANI, OKUTAN KÜLTÜREL TESİSİ VE KIYI ALANI ARASINDAKİ BÜTÜNLEŞMEYİ SAĞLAMAKTIR. BU BAĞLANTI İSE KIYIYA VE MERKEZ ALANA ÇEKİCİ İŞLEVLER YÜKLEMEK VE TOPOĞRAFYA İLE UYUMLU BİSİKLET YOLU VE BİSİKLET DURAKLAMA ALANLARININ KURGULANMASI İLE OLUŞTURULMUŞTUR.

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

2. Grup | Aybüke Akgün, Burcu Yaşlak, Celal Oğuzhan, Eda Hilal Soydemir, Esma Aşçıoğlu, Mine Şener, Zeynep Özdemir

3

KAVRAMSAL MEYDAN TASARIMI – 1

KAVRAMSAL MEYDAN TASARIMI – 2

MAYDANLARIN FONKSİYONLARI

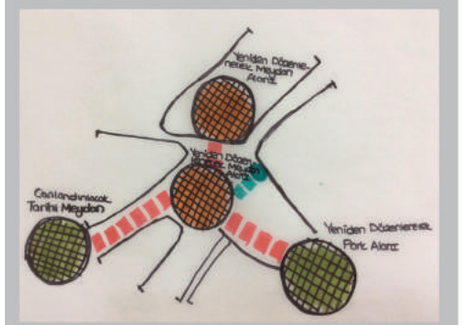

MİKRO ÖLÇEK MEYDAN TASARIMI

DÜŞÜNÜLEN MEYDAN KURGUSUNDA ANA TEMA OLAN "FONKSİYONEL ÜÇGEN" KURGUSU ESAS ALINMIŞTIR.BU DOĞRULTUDA ÜÇ MEYDAN OLUŞTURULMUŞ VE BU MEYDANLAR ARASINDAKİ YAYA KURGUSU SAĞLANMAYA ÇALIŞILMIŞTIR.

1.MEYDAN

BU ALAN MAHALLENİN ANA MEYDANI OLARAK DÜŞÜNÜLMÜŞTÜR. 10 METRELİK KOT FARKI BULUNAN BU ALANDA YAYA YOLLARINDA MERDİVEN ÇÖZÜMLERİ İLE BU FARKI AVANTAJA ÇEVİRMEK HEDEFLENMİŞTİR. MEYDANIN KUZEYİNDE YER ALAN İLKOKUL ALANI İLE MEYDAN ALANI ARASINDA YER ALAN 3 METRELİK DUVAR ALANININ MEYDAN ALANINA UYGUN TASARIMLAR İLE RENKLENDİRİLMESİ ÖNERİLMİŞTİR.

2.MEYDAN

GÜRPINAR MAHALLESİNİN TARİHİ ÖEYDANI OLARAK BİLİNEN FAKAT GÜNÜMÜZDE MEYDAN NİTELİĞİNİ KAYBETMİŞ OLAN BU MEYDANI CANLANDIRMAK HEDEFLENMİŞTİR. ALANDA YER ALAN MEVCUT KONUT ALANLARI ARASINDAKİ MEKANSAL BOŞLUKLAR, TARİHİ YAPILAR VE TARİHİ ÇEŞME DEĞERLENDİRİLEREK BİR MEYDAN ALGISI OLUŞTURULMAYA ÇALIŞILMIŞTIR. MEVCUT YAPILAR KULLANILARAK ÇEVRELENME HİSSİ OLUŞTURULMUŞ VE ZEMİN DÖŞEMELERİNİN FARKLILAŞTIRIÇMASI İLE MEKAN HİSSİNİN OLUŞTURULMASI SAĞLANMIŞTIR.

3.MEYDAN

3.MEYDAN OLARAK TANIMLANAN ALAN CAMİ VE ÇEVRESİNDE YER ALAN ALANDIR. BU ALANDA YAPILAN HÜLAKAT ÇALIŞMALARI SONUCUNDA CAMİ ÇEVRESİNDE HERHANGİ BİR TOPLANLANMA ALANININ OLMAYIŞI BİR SORUN OLARAK BELİRLENMİŞ VE BU DOĞRULTUDA BU ALAN KÜLTÜREL VE TİCARİ FAALİYETLERİN YOĞUNLAŞTIĞI BİR TOPLANMA ALANI OLARAK KURGULANMIŞTIR. ALANDA KADINLARIN İŞ HAYATINA KATILIMINI POZİTİF YÖNDE DESTEKLEMESİ ADINA BİR "KADIN PAZARI" DÜŞÜNÜLMÜŞTÜR. BU PAZARDA KADINLAR KENDİLERİ ÜRETTİKLERİ ÜRÜNLERİNİ SATIŞA SUNABİLECEKLERDİR.BUNUN YANI SIRA MEYDAN ALANINA MAHALLE HALKININ KÜLTÜREL FAALİYETLERİNE KATKI SAĞLAYACAK BİR "MAHALLE EVİ" DÜŞÜNÜLMÜŞTÜR. MAHALLE EVİ İLE KADIN PAZARININ BİRBİRİNİ DESTEKLEYECEK FONKSİYONLARI BARINDIRMASIYLA BU ALAN MAHALLE SAKİNLERİNİN SADECE BİR ARAYA GELECEKLERİ DEĞİL AYNI ZAMANDA KÜLTÜREL VE TİCARİ FAALİYETLERİ GERÇEKLEŞTİREBİLECEKLERİ BİR ALAN OLARAK KURGULANMIŞTIR.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi | İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Beylikdüzü Belediyesi

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

2. Grup | Aybüke Akgün, Burcu Yaşlak, Celal Oğuzhan, Eda Hilal Soydemir, Esma Aşçıoğlu, Mine Şener, Zeynep Özdemir

4

SEYİR TERASLARI ,PEYZAJ MERDİVENLERİ DİNLENME VE KIYI ALANLARI

KESİTLER VE GÖRÜNÜMLER

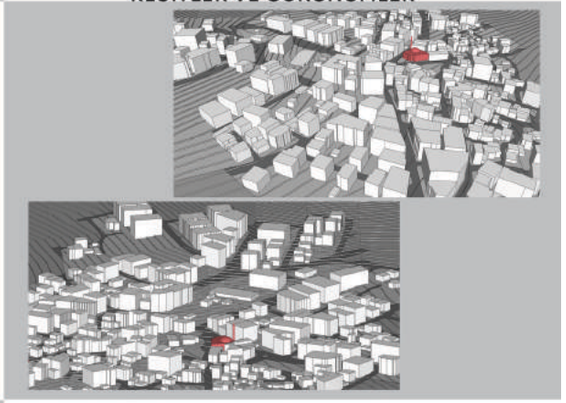

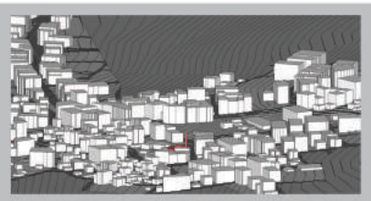

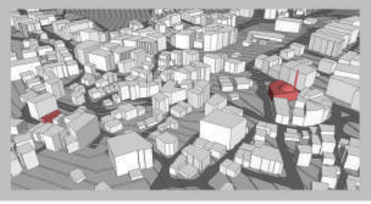

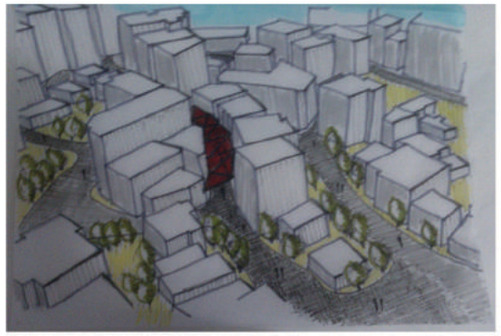

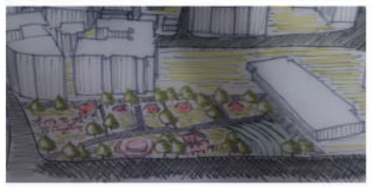

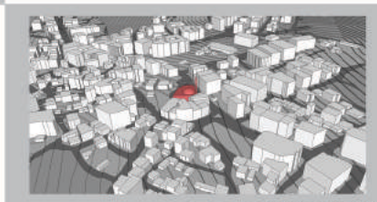

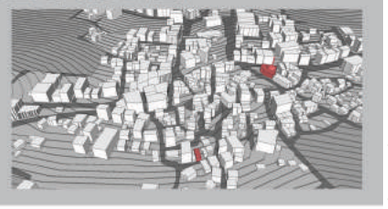

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi | İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Beylikdüzü Belediyesi

3 KAVAKLI

Semiha Turgut
Bengisu Ertek

Gonca Çetinkaya
Tuğba Kesim
Özlem Kılınç
Büşra Kök
Emre Seymenoğlu

Kurgu ve Konsept

Bölgedeki Amacımız;
Gürpınar, Kavaklı, Yakuplu meydanlarını birleştiren İnönü Caddesi Projesi ile ulaşım ağları güçlü doğu batı bütünlüğünü destekleyecek bir yapı oluşturmak, bölgenin güneyindeki deniz varlığının kullanılarak Beylikdüzü Kordonboyu Kıyı Düzenleme Projeleri ile var olan su potansiyeliyle çekim gücü oluşturmak, bölgenin doğal eşiği olan vadinin yeşil alanlar ile devamlılığının sağlanarak sürdürülebilir kentsel tarım alanları oluşturmak ve Beylikdüzü'nde kendilerine özgü mekânlar oluşturmak amaçlanmıştır.

Kavaklı Meydandaki Amacımız;
Topoğrafik özellikleri dikkate alınan, çevresiyle entegre olmuş, bölge halkının sosyal ihtiyaçlarına cevap verebilecek sosyal donatılar oluşturulan, ticaret ile beslenen, var olan dokunun korunarak Kavaklı meydanda kendine özgü mekanlar oluşturmak.

Vadi ile yeşil alanlar arasında bağlantı kurarak kentsel tarım alanları oluşturmak ve bunu uygulamaya geçirecek politikalar geliştirmek.
Sahil ile bağlantı kurarak var olan su potansiyelini değerlendirmek. İnönü Caddesi ile doğu-batı aksındaki ulaşımı geliştirmek.

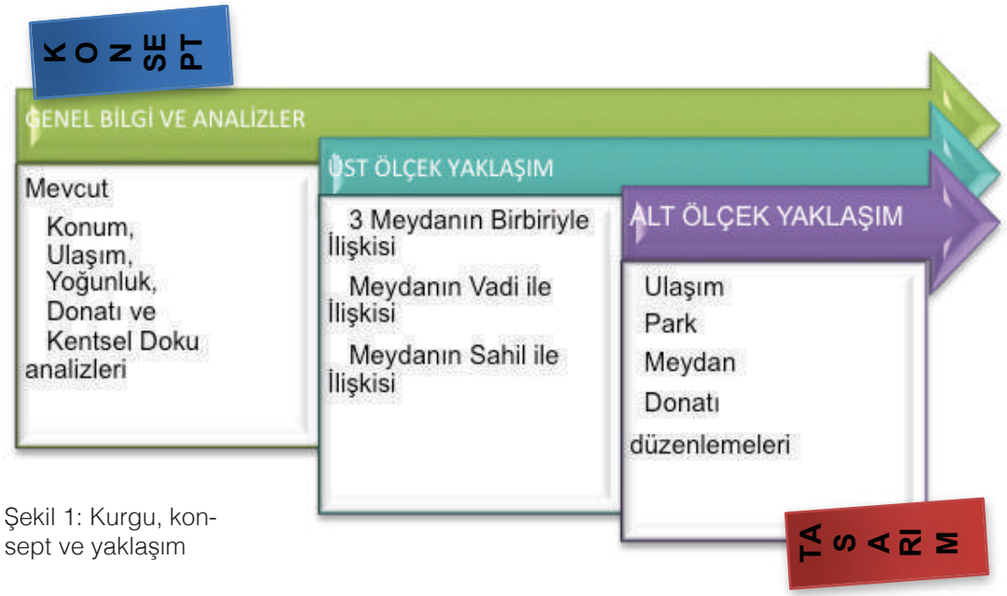

Şekil 1: Kurgu, konsept ve yaklaşım

Atölye – Tasarım Süreci

Atölye çalışmaları katılım grubunun sağladığı analiz ve mülakat verileri ile birlikte, tüm tasarım grubunun katıldığı alan gezileri ve gözlem süreci ile birlikte yürütülmüştür.

Genel Bilgiler ve Analizler

Beylikdüzü

Beylikdüzü ilçesi mekansal gelişim açısından E-5 kenarında yoğun nüfus artışının yaşandığı sosyal donatı bakımından yoğun faaliyetlere sahipken sahile doğru ilerledikçe nüfus yoğunluğunun azaldığı sosyal donatıların yetersiz kaldığı bir yapı sergilemektedir.

Kavaklı

Kavaklı meydanda organik dokunun meydanın çevresine doğru ise grid dokunun hakim olduğu, sosyal donatılar ve aktif yeşil alan varlığı açısından yetersiz kalan, kentsel dönüşüm ile konut dokusunun hızla değiştiği, stratejik olarak batısında Gürpınar doğusunda Yakuplu kuzeyinde Büyükşehir'in olduğu geçiş bölgesi özelliğini sağlayan bir yerleşmedir.

Bölgeleme ve SWOT Analizi

Bölgeleme en genel işlevler üzerinden oluşturulduğunda, ulaşım doğu-batı aksında Küçükçekmece ve Avcılar arasında uzanan 3 ana hattan tanımlanmıştır. Kuzeyde E-5 hattı, Güneyde sahilden uzanan yol hattı, merkezde ise Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu'yu birleştiren İnönü caddesinin oluşturduğu hattır. Bölgelemede öne çıkan bir diğer önemli nokta ise Kavaklı üzerinde, çevresini saran toplu konut alanları ve sanayi alanlarının oluşturduğu baskıdır. Swot'ta ise Kavaklı'nın merkezi konumu, vadi, sahil ve diğer merkezlerle ilişkileri birer güçlü yön olarak tanımlanmış olup, çarpık yapılaşma,

Şekil 2: Beylikdüzü bölgeleme çalışması

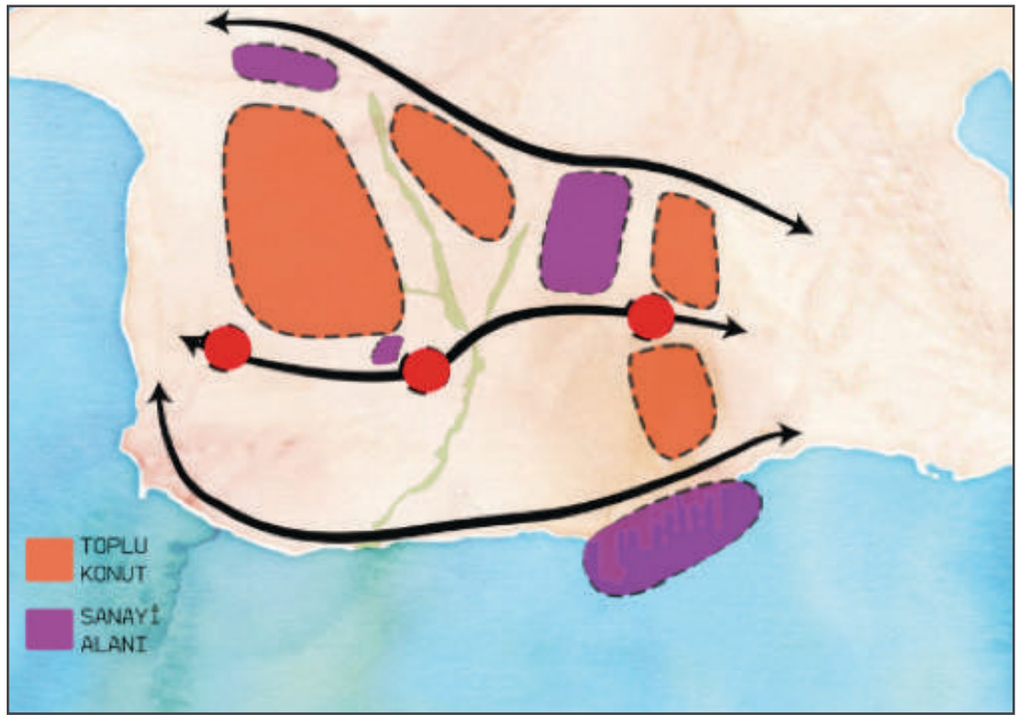

donatı ve yeşil alan eksikliği birer zayıf yön olarak tespit edilmiştir. Kavaklı'nın çevresinde gelişen kıyı, sahil ve vadi projeleri birer fırsat olarak algılanırken, vadideki derenin kurumuş olması, istihdam sorunu, ulaşımın meydanı bölüyor olması ve toplu konut baskıları birer tehdit olarak algılanmıştır.

Tohum - Konsept

Çalışmanın konsepti yapılan analiz ve tasarım sürecinde doğal olarak ortaya çıkmıştır. Kavaklı için ürettiğimiz fikirler eskideki tarımsal bilgi ve belleğe, kırsal dokuya, küçük ve işlevli yaşanılabilir mekanlara atıfta bulunuyordu. Biz de yaptığımız işlemin Kavaklı için geçmişteki özelliklerini yeşertip canlandıracak bir TOHUM ekme işlemi olarak görüp, konseptimizi tarımsal bir vurgu da barındırdığı için Tohum olarak seçtik.

Kavaklı'daki analizlerimize göre, Kavaklı'nın tarihindeki tarımsal ekonomisi, tarımdaki bilgi birikimi ve sosyal sermayesi, kadınların sosyal hayata ve üretime katkıda bulunabilme potansiyeli, projemizin SOSYAL TOHUM'larını oluşturmaktadır. Yine Kavaklı'daki az da olsa korunabilmiş kırsal dokusu, tarımı canlandırmaya elverişli bahçeli evleri, vadi ile ilişkisi ve çeperlerdeki boş arazileri projemizin MEKÂNSAL TOHUM 'larını oluşturmaktadır. Bize düşen ise bu var olan yapıyı canlandıracak, şekillendirecek ve yön verecek tohumları ekmektir. Onlar da EKİLECEK TOHUMLAR olarak ifade edilmiştir. İRİ TOHUMLAR olarak ifade edilen kısım ise, Kavaklı'daki bu değişimin gerçekleşebilmesi için Belediye, Akademi/Üniversiteler ve Sivil Toplum Kuruluşlarının (Meslek odaları, STK, dernek ve gönüllüler) süreçte desteklemesi, yönetmesi ve finanse etmesi gereken projelerdir.

Üst Ölçek Yaklaşım

Üst ölçekli yaklaşım geliştirilirken Kavaklı ile Beylikdüzü'nün ilişkisi ve bütünleşmesi vurgusu yapılarak yaklaşım geliştirilmiştir.

Merkezler/Meydanlar Arası İlişki

Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu tasarıma dahil olan 3 alan olup, Beylikdüzü'nün merkezinde Doğu-Batı aksında İnönü caddesi ile birbirine bağlanmaktadır. Mevcutta ilişkiyi sağlayan İnönü caddesi, prestij caddesi olarak geliştirilerek bu ilişki sağlamlaştırılacak ve merkezlerde transit trafiğin meydanı böldüğü noktalar için alt ölçekte trafiği bypass edecek çözümler getirilecektir.

Kavaklı Vadi İlişkisi

Kavaklı'nın en önemli avantajlarından biri de vadiye oldukça yakın bir konumda yer almasıdır. Projede konseptimiz ile ilişkili olarak da vadi ve meydan arasına dağıtılacak tarımsal işlevler ile vadi ve Kavaklı arasındaki bağlantı güçlenecektir. Vadide yer seçmesi planlanan teraslanmış tarım alanları, kent ve hobi bahçeleri ile meydanda yer seçecek yerel pazar, atölye ve satış birimleri ve halk eğitim evi, tarımsal üretim fonksiyonlarının dağıtılması ile vadi

ve Kavaklı arasında bir ilişki, akış ve sosyal yaşam oluşturacaktır. Kavaklı'yı vadiye bağlayan güzergâh üzerinde yer seçecek bisiklet yolu ve yolun ağaçlandırılması projesi ise bu ilişkiyi güçlendirecektir.

Kavaklı Sahil İlişkisi

Kavaklı Sahile direkt bağlanan Marmara caddesini üzerinden geçen transit taşıt trafiği yüzünden, cadde yaya akışı ile sahile bağlanamamaktadır. Caddenin Meydan ucundan ticaret ve atölyelerle tanımlanması, sahildeki ucundan ise kıyı projesi ile park, günübirlik tesis vb. işlevlerle tanımlanması ile yayanın sahil hattına yönlenmesi sağlanacaktır. Transit trafiğin by-pass edilmesi ile cadde yaya öncelikli, döşemesi farklılaşan, yürünebilirlik kalitesi artmış ve ağaçlandırılmış bir yol olarak, Kavaklı'nın prestij caddesine dönüşebilecektir.

Bisiklet Yolu Güzergâhı

Bisiklet, hem spor hem de ulaşım amaçlı kullanılan bir araçtır. Bu yüzden bisiklet güzergâhı hem çevre kalitesi hem de ulaşımın kolaylığı bakımından özen gösterilerek seçilmelidir. Beylikdüzü'nde bisiklet yolu güzergâhı 2 seçeneğe de dikkat edilerek oluşturulmuştur. 3 meydanı en kısa rotadan birbirine bağlayan İnönü Caddesi ilk güzergâhtır. Sahil ve Vadi aksını kullanarak spor ve gezi amaçlı kullanım için tanımlanan hat ise diğer güzergâhtır. Ayrıca sahilden kuzeye/yukarı çıkıldıkça eğimin etkisinin en aza indirilmesi için Vadi tabanındaki az eğimli alan kullanılacak olup, vadiden Yakuplu ve Kavaklı 'ya çıkan eğimli yerlerde ise bisiklet asansörü sistemi uygulanacaktır.

Şekil 3: Üst ölçekli yaklaşım şeması

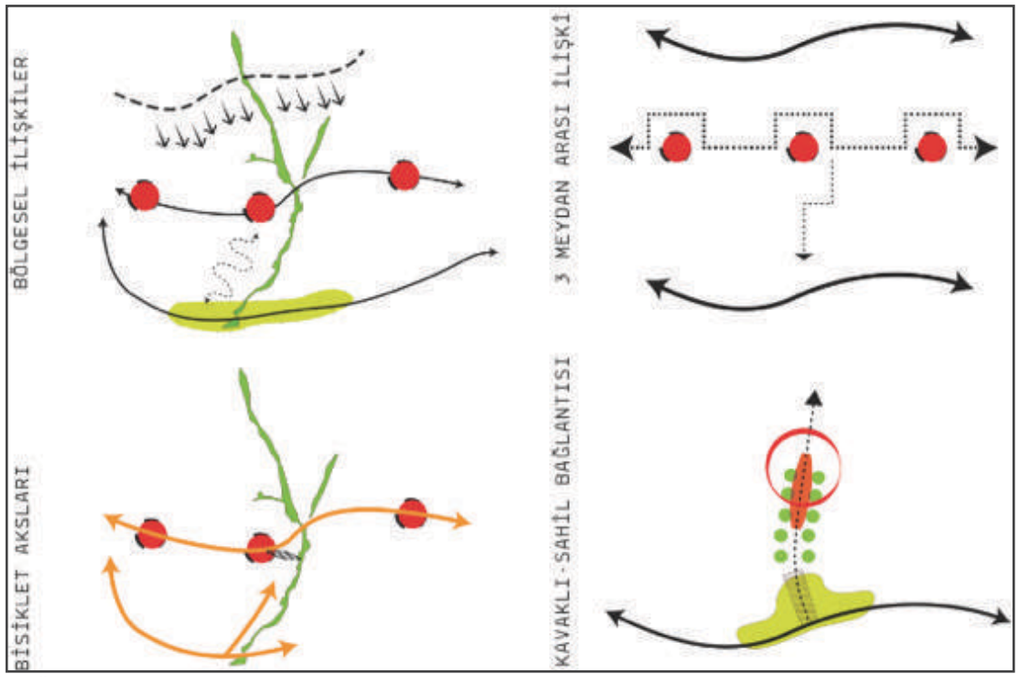

Alt Ölçek Yaklaşım

Alt ölçekte Kavaklı meydana inildiğinde 4 ana sorun ve bunlara çözüm olabilecek yaklaşımlar tanımlanmıştır.

Ulaşım; Meydanın içinden geçen, cami ve parkı ikiye ayıran cadde sorun olarak tanımlanmıştır.
Çözüm olarak bu güzergâhın yaya öncelikli hale getirilmesi kararlaştırılmıştır.

- Meydanın sadece belirli saatlerde trafiğe açılması
- Marmara Caddesinin yaya öncelikli olarak düzenlenmesi
- Trafiğin by-pass edilerek, kuzeyde İstanbul caddesi, güneye inişte ise Batı Trakya Bulvarı üzerinden akışının sağlanması.

Park; Mevcuttaki parkın niteliğinin düşük olması ve alansal olarak yetersizliği sorun olarak tanımlanmıştır.
Çözüm olarak, Caminin güneyindeki parselin park olarak düzenlenmesi ve mevcut park alanının yeniden düzenlenerek kalitesinin arttırılması kararlaştırılmıştır.

Meydan; Meydanın tanımsızlığı ve işlevsizliği sorun olarak tanımlanmıştır.
Çözüm olarak, Meydanın yayalaştırılması, yol ve cephe düzenlemelerinin getirilerek, ticaret ve atölyeler ile de işlevlendirilerek canlandırılmasında karar kılınmıştır. Ayrıca yayalaşan meydanda ve sokaklarda açılacak yerel pazarlar ile ve bu pazarlar için tasarlanan kent mobilyaları, oturma ve sergi birimi ile meydanın canlanması sağlanacaktır.

Donatı; Caminin kütle olarak alandan kopukluğu ve sosyal hayatın geliştirilebileceği bir donatının bulunmaması sorun olarak tanımlanmıştır.
Çözüm olarak, Meydan ile birlikte Cami çevresinin de düzenlenerek meydana dahil edilmesi ve Projede belirtilen kısımda açılacak Halk evi, Kreş ve Düğün salonu ile halkın ihtiyacı olan sosyal donatıların sağlanması kararlaştırılmıştır.

fikir projesi atölyesi

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

3. Grup | Bengisu Ertek, Büşra Kök, Emre Seymenoğlu, Gonca Çetinkaya, Özlem Kılınç, Semiha Turgut, Tuğba Kesim

1

ANALİZ

İSTANBUL İÇERISINDEKI KONUM

ANA ULAŞIM BAĞLANTILARI

BEKLENTİ

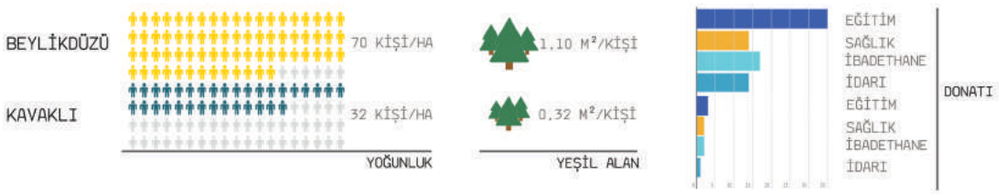

ALGI & SENTEZ

GÜÇLÜ

MERKEZI KONUM
VADİYE YAKINLIK
SAHİL BAĞLANTISI
AZ SOSYAL AYRIŞMA,GÜÇLÜ KOMŞULUK İLİŞKİLERİ
GÜVENLİ MAHALLE

ZAYIF

OTOPARK SORUNU
ÇARPIK YAPILAŞMA
SOSYAL AKTİVİTE, TOPLANMA VE PARK ALANLARININ AZ OLMASI

FIRSAT

VADİ PROJESİ
İNÖNÜ CADDESİ GENİŞLETME PROJESİ
KIYI DÜZENLEME PROJESİ
METROBÜS BAĞLANTISI

TEHDİT

DERENİN KURUMASI
İSTİHDAM SORUNU
KAPALI SİTE VE TOPLU KONUT BASKISI
BAĞLANTI YOLUNUN MERKEZDEN GEÇMESİ

BÖLGELEME

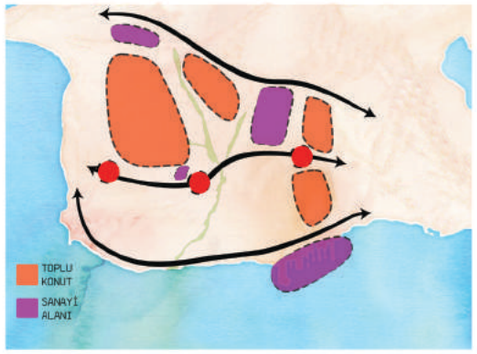

MEKANSAL SWOT

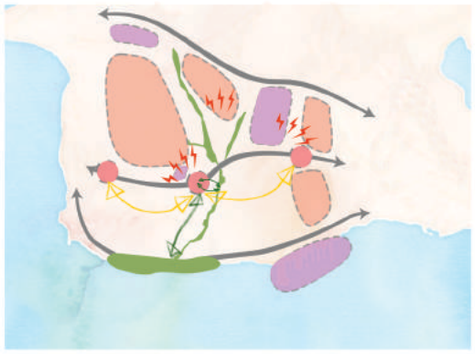

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi | İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Beylikdüzü Belediyesi

fikir projesi atölyesi

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

3. Grup | Bengisu Ertek, Büşra Kök, Emre Seymenoğlu, Gonca Çetinkaya, Özlem Kılınç, Semiha Turgut, Tuğba Kesim

2

FİKİR SÜRECİ

FARKLI DOKULAR,AYRIŞMALAR

ESKİ MEYDANLAR, POTANSİYEL ODAKLAR

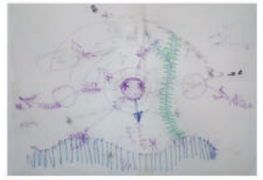

KAVAKLI DOKU

KAVAKLI MEYDAN TASARIMI

AKSLAR&İLİŞKİLER

BÖLGESEL İLİŞKİLER

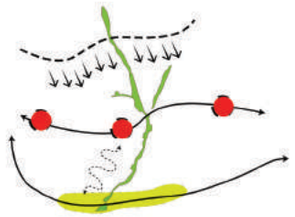

3 MEYDAN ARASI İLİŞKİ

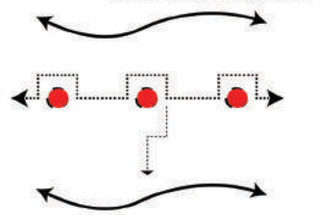

BİSİKLET AKSLARI

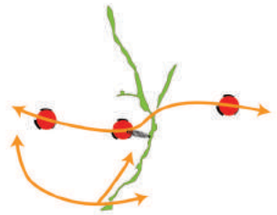

KAVAKLI-SAHİL BAĞLANTISI

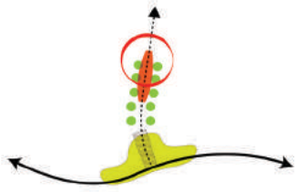

BEYLİKDÜZÜ DOKULAR

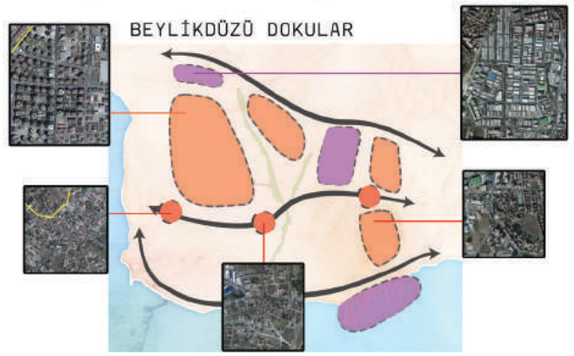

MEKANSAL SORUN&POTANSİYEL

GİDEREK ARTAN İNŞAATLAR

KİMLİĞİNİ KAYBEDEN YAPI STOĞU

KENTSEL TARIM POTANSİYELİ

MEYDANIN KARAKTERİNİ KAYBETMESİ

KAVAKLI

MEVCUT DOKU

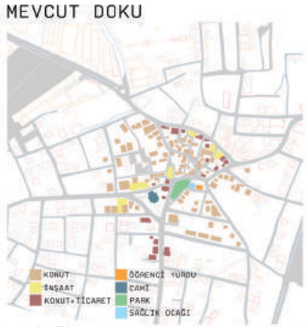

ÖNGÖRÜLEN DEĞİŞİM

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi | İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Beylikdüzü Belediyesi

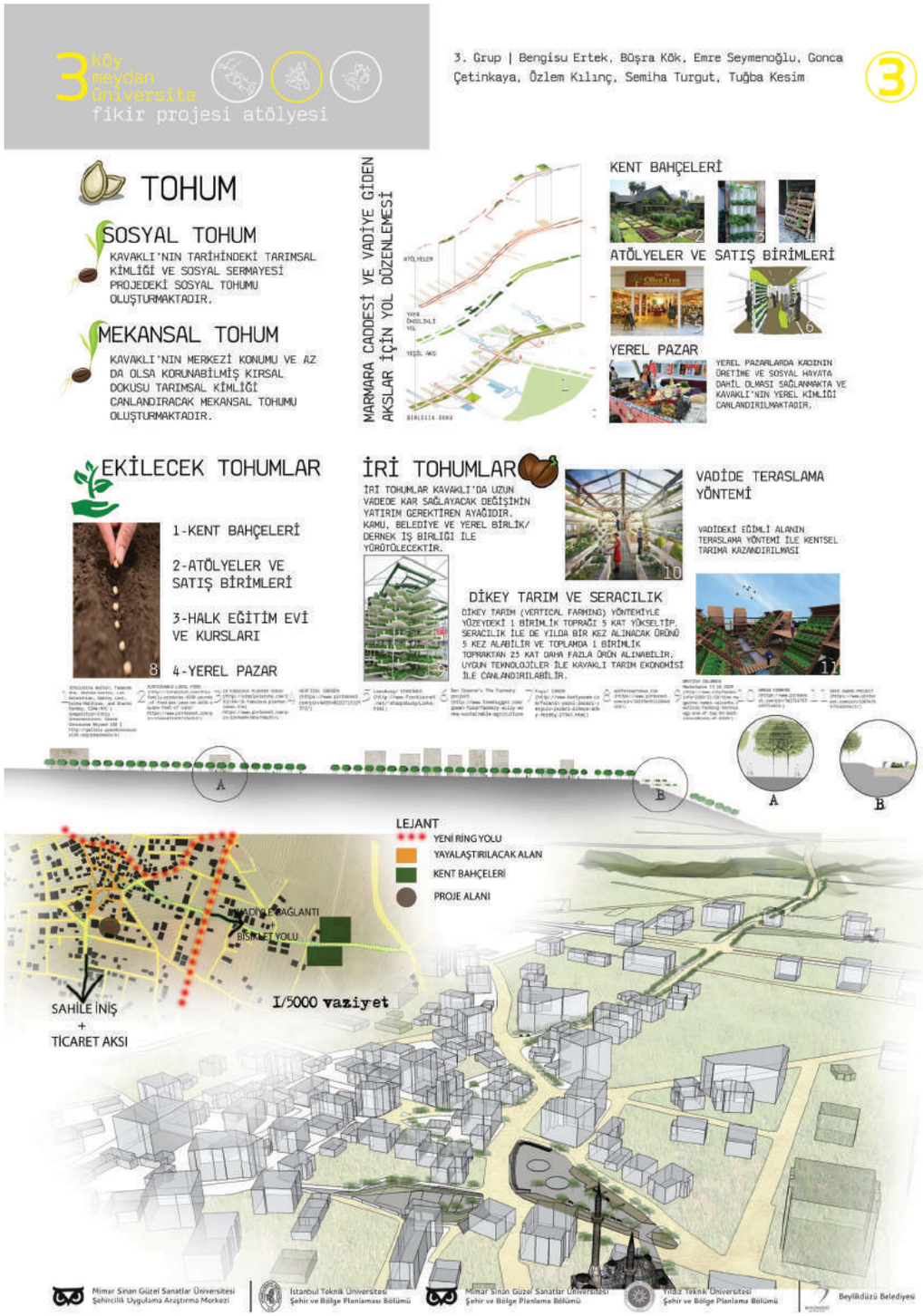
3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi
3. Grup | Bengisu Ertek, Büşra Kök, Emre Seymenoğlu, Gonca Çetinkaya, Özlem Kılınç, Semiha Turgut, Tuğba Kesim
3
TOHUM
SOSYAL TOHUM
KAVAKLI'NIN TARİHİNDEKİ TARIMSAL KİMLİĞİ VE SOSYAL SERMAYESİ PROJEDEKİ SOSYAL TOHUMU OLUŞTURMAKTADIR.
MEKANSAL TOHUM
KAVAKLI'NIN MERKEZİ KONUMU VE AZ DA OLSA KORUNABİLMİŞ KIRSAL DOKUSU TARIMSAL KİMLİĞİ CANLANDIRACAK MEKANSAL TOHUMU OLUŞTURMAKTADIR.
MARMARA CADDESİ VE VADİYE GİDEN AKSLAR İÇİN YOL DÜZENLEMESİ
KENT BAHÇELERİ
ATÖLYELER VE SATIŞ BİRİMLERİ
YEREL PAZAR
YEREL PAZARLARDA KADININ ÜRETİME VE SOSYAL HAYATA DAHİL OLMASI SAĞLANMAKTA VE KAVAKLI'NIN YEREL KİMLİĞİ CANLANDIRILMAKTADIR.
EKİLECEK TOHUMLAR
1-KENT BAHÇELERİ
2-ATÖLYELER VE SATIŞ BİRİMLERİ
3-HALK EĞİTİM EVİ VE KURSLARI
4-YEREL PAZAR
İRİ TOHUMLAR
İRİ TOHUMLAR KAVAKLI'DA UZUN VADEDE KAR SAĞLAYACAK DEĞİŞİMİN YATIRIM GEREKTİREN AYAĞIDIR. KAMU, BELEDİYE VE YEREL BİRLİK/ DERNEK İŞ BİRLİĞİ İLE YÜRÜTÜLECEKTİR.
VADİDE TERASLAMA YÖNTEMİ
VADİDEKİ EĞİMLİ ALANIN TERASLAMA YÖNTEMİ İLE KENTSEL TARIMA KAZANDIRILMASI
DİKEY TARIM VE SERACILIK
DİKEY TARIM (VERTICAL FARMING) YÖNTEMİYLE YÜZEYDEKİ 1 BİRİMLİK TOPRAĞI 5 KAT YÜKSELTİP, SERACILIK İLE DE YILDA BİR KEZ ALINACAK ÜRÜNÜ 5 KEZ ALABİLİR VE TOPLAMDA 1 BİRİMLİK TOPRAKTAN 25 KAT DAHA FAZLA ÜRÜN ALINABİLİR. UYGUN TEKNOLOJİLER İLE KAVAKLI TARIM EKONOMİSİ İLE CANLANDIRILABİLİR.
A
B
LEJANT
YENİ RİNG YOLU
YAYALAŞTIRILACAK ALAN
KENT BAHÇELERİ
PROJE ALANI
VADİYE BAĞLANTI + BİSİKLET YOLU
SAHİLE İNİŞ + TİCARET AKSI
1/5000 vaziyet
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi
İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Beylikdüzü Belediyesi

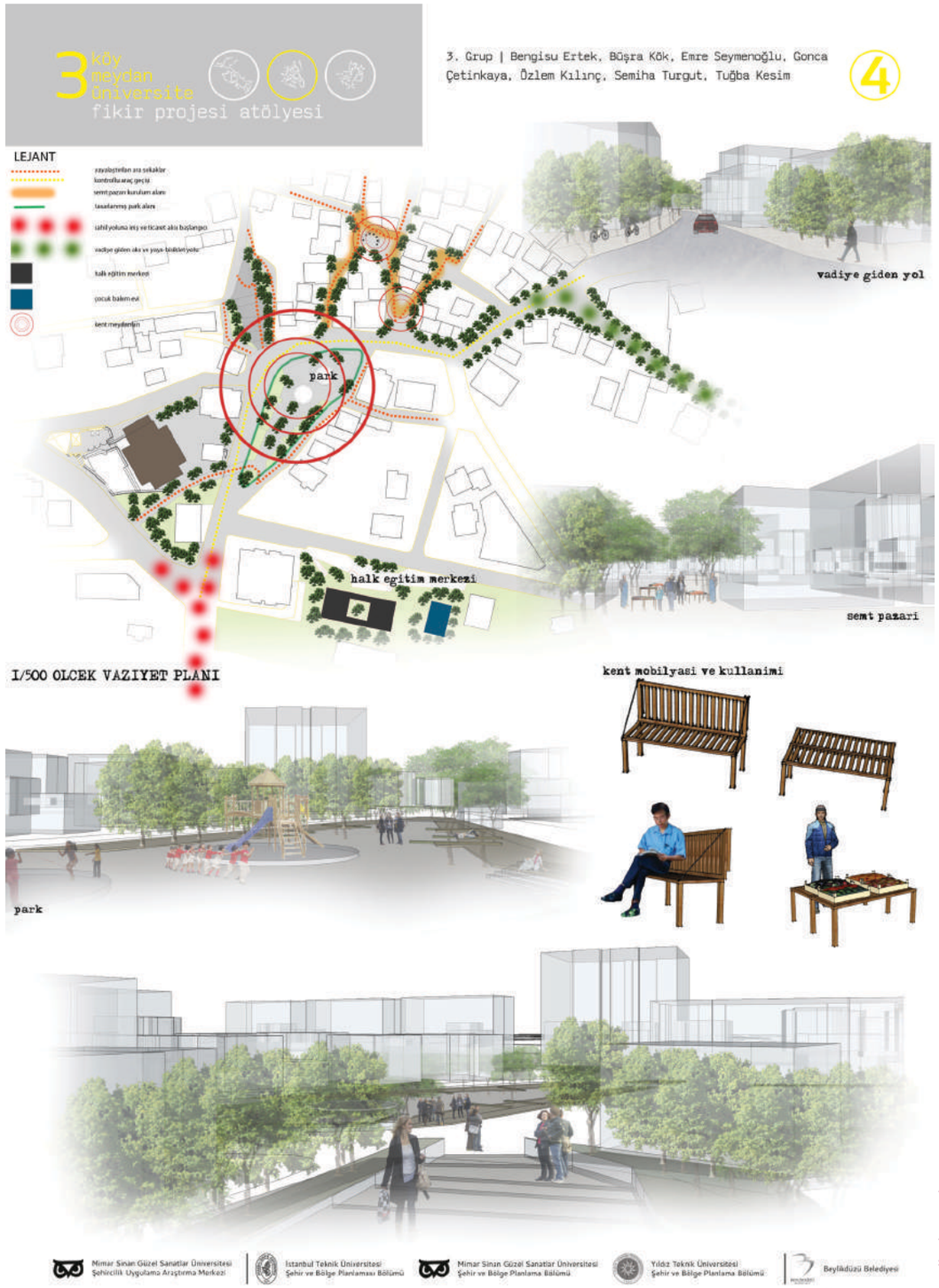
3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi
3. Grup | Bengisu Ertek, Büşra Kök, Emre Seymenoğlu, Gonca Çetinkaya, Özlem Kılınç, Semiha Turgut, Tuğba Kesim
4
LEJANT
park
vadiye giden yol
halk egitim merkezi
semt pazari
1/500 OLCEK VAZIYET PLANI
kent mobilyasi ve kullanimi
park
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi
İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Beylikdüzü Belediyesi

4 KAVAKLI

Çiğdem Buyrukçu İbişoğlu
Emre Dane

Ece Buruk
Itır Coşkun
Eda Dönmez
Büşra Gezer
Osman Nuri Oğuzhan

Yaklaşım Felsefesi

Üç Köy Üç Meydan Üç Üniversite projesi kapsamında yapılan çalışma ve analizler sonucunda Beylikdüzü merkezde yer alan toplu konut ve kapalı site konut yerleşim anlayışının aksine yaşama kültürünün biçime yansıması olarak ifade edebileceğimiz, yaşayan her hanenin kendisini özgün bir şekilde ifade etmesine ve daha kamusal bir yaşama olanak sağlayan geleneksel köy kırsal dokusunun, insani yaşam kalitesini açısından bizlere sunmuş olduğu çeşitlilikten yola çıkarak mekansal, sosyal ve sınıfsal ayrışmalara çözüm üretebilmek adına Kavaklı köy merkezini ikincil merkez kabul yaklaşım felsefesi "Beylikdüzü'nün değişen dokusuyla kopuk olan kırsal dokuyu öne çıkaracak kamusal alan-insan ve ölçek arasındaki ilişkiyi güçlendirecek bütünlüğü sağlamak" olarak belirlenmiştir.

Mekânın Karakteri ve Konseptin Belirlenmesi

Bu felsefenin gerçekleştirilmesi için belirlenecek stratejiye girdi veren ilkelerde kırsal dokunun özellikleri öncü olmuştur. Kırsal niteliğini koruyan yerleşme merkezinin kimliği ön plana çıkarması, sosyal ayrışmayı engelleyici yarı kamusal karşılama mekânlarının bulunması, köy meydanından yayılıp alt odaklar oluşturan ortak kullanım alanlarının bulunması, yerli halkın özgün bir şekilde kendini ifade etmesine olanak tanıyan sürekli ve esnek mekân anlayışı, ayrıca bahçe içerisinde sebze-meyve üretimi vb. gibi çeşitli sosyal faaliyetlere imkan tanıyan özellikler geleneksel kırsal dokudaki kamusal yaşamın önemini vurgulamaktadır.

Yaşama Kültürünün Mekana Yansıması Kamusal Ev

Bu analizlerden yola çıkılarak

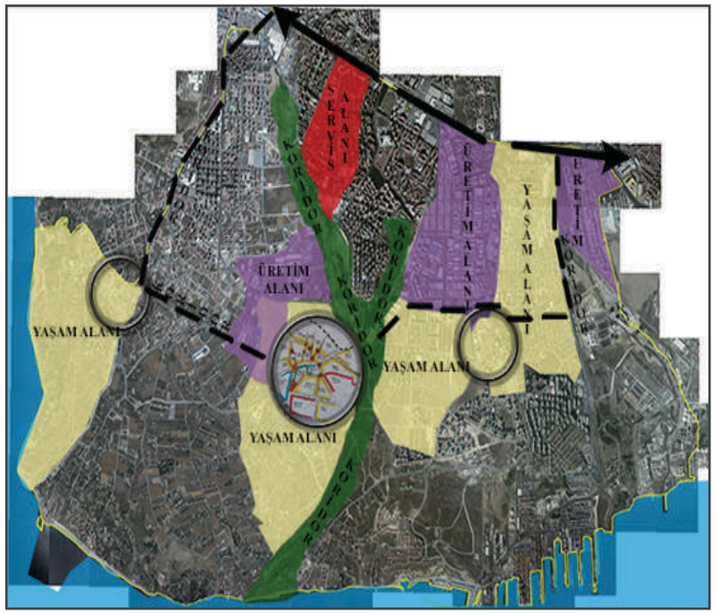

Şekil 1: Kamusal ev konsepti

4

oluşturulan tema Kamusal Ev temasıdır. Kamusal Ev teması kısaca geleneksel dokudaki kamusal alan ile özel mekânlar arasında geçiş mekânlarının sağladığı ilişkinin, herhangi bir ev şemasındaki koridor oda ilişkisi ile özdeşleştirilmesi olarak belirlenmiştir.

Beylikdüzü genelinde Kamusal Ev yansıması incelendiğinde; Kavaklı, Gürpınar ve Yakuplu yerleşmelerinin merkezleri kırsal kimliklerini koruması ve önemli koridorlarla doğrudan ilişkili olmaları sebebiyle ev şemasındaki salonla ilişkilendirilerek yaşam alanı olarak belirlenmiştir.

İlçe merkezini oluşturan Cumhuriyet Meydan'ının donatı alanlarının yer seçmesi ve hizmet sektörünün yoğunlaşmasından dolayı ev şemasındaki mutfak mekânı ile ilişkilendirilerek servis alanı olarak belirlenmiştir.

İlçe sınırları içerisindeki sanayi bölgeleri ise yine mutfak mekânı ile ilişkilendirilerek üretim alanları olarak belirlenmiştir. Kavaklı Köy Meydanı'nda kamusal ev temasının yansıması incelendiğinde ise, ikincil merkez olarak belirlenmesini sağlayan ticaret birimleri ve donatı alanları köy meydanını çevreleyen servis mekânlarıdır. Konut olanlarının bulunduğu daha özel mekânlar olarak belirlenen alanlar yaşam alanı, köy meydanı, köy meydanına açılan alt odaklar ve meydan ile alt odakları

Şekil 2: Geleneksel ev konsepti

birbirine bağlayan kanal mekânlar ortak alanlar olarak belirlenmiştir. Köy meydanında topografyanın yapılaşmaya izin vermediği alanlarda yapılması önerilen hobi bahçeleri ev semasının mutfak mekânı ile ilişkilendirilerek üretim alanı olarak belirlenmiştir.

Tasarım İlkeleri ve Yaklaşım

Makro Ölçek

Kamusal Ev şemasının ilçeye uygulanması sürecine bakıldığında alandaki güçlü yönlerini; farklı sosyal kimlikteki insanların bir arada yaşaması, E-5 Karayolu ve TEM Otoyolu ile bağlantının coğrafi konum açısından sağladığı potansiyel, kırsal kimliğini koruyan alt odakların bulunması, Organize sanayi bölgeleri, Ambarlı limanı gibi potansiyeller oluşturmaktadır. Zayıf yönlerini ise sosyal ayrışma, yerleşme içerisinde bölgesel güvenlik sorunları, kültürel yaşamın canlılığını yitirmesi, alternatif ulaşım güzergâhlarının bulunmaması, donatı alanlarının yetersizliği gibi sorunlar oluşturmaktadır.

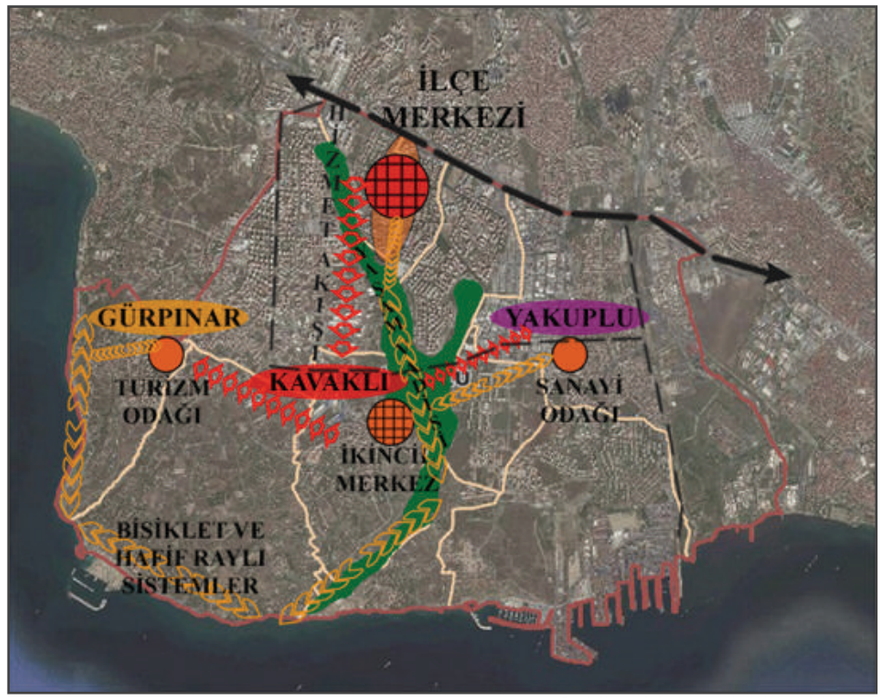

Şekil 3: Makro ölçek yaklaşım

Güçlü ve zayıf yönleri yanında alanda hala eski yerleşme dokusunun varlığını sürdürmesi, Beylikdüzü genelinde yapılması planlanan projeler fırsat olarak, aktif fay hattı, sosyal ayrışmanın dokuyu yok etme riski, kapalı site yerleşmelerinin artması tehditler olarak değerlendirilmiştir. GZFT çıkarımları belirlenen tema kapsamında değerlendirildiğinde;
Yaşam alanı olarak belirlenen Kavaklı, Gürpınar, Yakuplu yerleşmelerinin sosyal ayrışmayı engelleyecek insan ölçeğinde tasarım ilkeleriyle bu alt bölgelerin tercih edilmesi ve yaşam alanı olarak sürdürülebilirliği sağlanacaktır. Hizmet akışının ilçe merkezi olan Cumhuriyet Meydanı'ndan Kavaklı Meydanı ile Yakuplu ve Gürpınar'a yayılması sağlanacaktır.

Alternatif ulaşım güzergâhı olarak üç meydanı birbirine bağlayacak ve sahil şeridinden devam edecek bisiklet, hafif raylı sistemler belirlenmiştir.

Mikro Ölçek

Beylikdüzü'nün Kavaklı mahallesinde meydan olarak algılanan cami ve parkın sınırladığı alanda çeşitli sorun ve potansiyelleri belirlenmiştir. Bu analizler sonucunda alanın aktif kullanılan araç yolu ile bölündüğü, bunun da etkisiyle özellikle park ve camii arasında bir bütünlüğün bulunmadığı gözlemlenmiştir. Bu da alandaki meydan algısını olumsuz yönde etkilemektedir. Alanda en yoğun kullanılan donatı alanlarının camii ve sağlık ocağı olduğu düşünülürse bu donatıların gelişigüzel konumlanmasından kay-

naklanan bir kopukluk söz konusudur. Ayrıca alanda donatı alanlarının yetersizliği de yapılan mülakatlar başta olmak üzere çeşitli incelemeler sonucunda oldukça göze çarpmaktadır.

Çevrede git gide artmakta olan yenileme ve dönüşüm çalışmaları neticesinde değişen bina tipolojisi çeşitli problemleri de beraberinde getirmektedir. Eski köy yapısının görüldüğü en fazla 2 ya da 3 katlı bahçeli yapıların yanında yeni yapılmış 6-7 katlı yapılar hem görüntü hem de sosyal açıdan problem teşkil etmektedir. Bu yeni yapılar arasında kalmış olan eski köy dokusu, sıkışmış ve bakımsız bir görünüm sergilemekte, yeni yapıların uyumsuz konumlandırılması sonucu arka planda kalmaktadır. Bölgede sınırlar belirlenmeden yayılmakta olan bu yüksek yeni yapılar ayrıca ciddi bir sosyal ayrışmayı da beraberinde getirmektedir. Geleneksel dokuda yaşayan kesim, bu yeni yapılara özenmeye itilmektedir. Gerekli kaliteli kamusal alanı bulunmayan bu kesim, kendini yeni ve lüks olarak algılanan bu yeni yapılara gitme ihtiyacı içerisinde hissetmektedir. Bu problemlerin yanı sıra bölgenin sahip olduğu özgün dokusu ve bu özgün dokunun doğal bir süreçte oluşturduğu alt odak noktalarına sahip olması, kamusal alan geliştirilmesi açısından büyük bir avantaj sağlamaktadır. Aynı zamanda bu alt odak noktaları arasında bulunan geçiş yolları bu alanları birbiri ile ilişkilendirmekte ve meydan olarak algılanan camii ve parkın sınırladığı bölgeden geçen yolların diğer köy meydanlarına bağlanması bölgede üst ölçekte bir bütünlük algısı oluşturmaktadır.

Caminin bulunduğu yapı adası ile park arasındaki cadde, parkı çevreleyen diğer iki caddenin kaplaması değiştirilerek servis yolu haline getirilmiş, böylece yaya dolaşımı ön plana çıkarılmış, yaya hareketliliğinin sürekliliğinin sağlanması amaçlandı. Çoğunlukla sokakların birleşim noktalarında ya da çıkmaz sokaklarda oluşmuş olan alt odak noktalarının belirli akslarla ilişkileri güçlendirilerek bütünlük sağlanması amaçlanmıştır. Aynı zamanda bu mevcut alt odakların ortak özellikleri arasında geleneksel dokularla çevrelenmeleri ön plana çıkarılmış, bu bağlamda gelişebileceği öngörülen birkaç alt odak noktası daha belirlenmiştir. Sahil yoluna inen Marmara Caddesi üzerinde parça parça ticaret işlevinin konumlanmış olmasından dolayı bölgede sürekliliği olan bir ticaret aksı bulunmamaktadır. Buna bir çözüm olarak Sahil ve İnönü bulvarlarına bağlanan bir ticaret aksı düşünülmüştür. Daha önceden İSMEK aracı ile karşılanan kültürel tesis ihtiyacının sağlık ocağı yanına konumlandırılan yeni bir kültür merkezi aracılığı ile karşılanması amaçlanmıştır. Tasarım aşamasında mevcut halde dağınık olarak bulunan donatı alanları katılım çalışmasından da edinmiş olduğumuz bilgiler

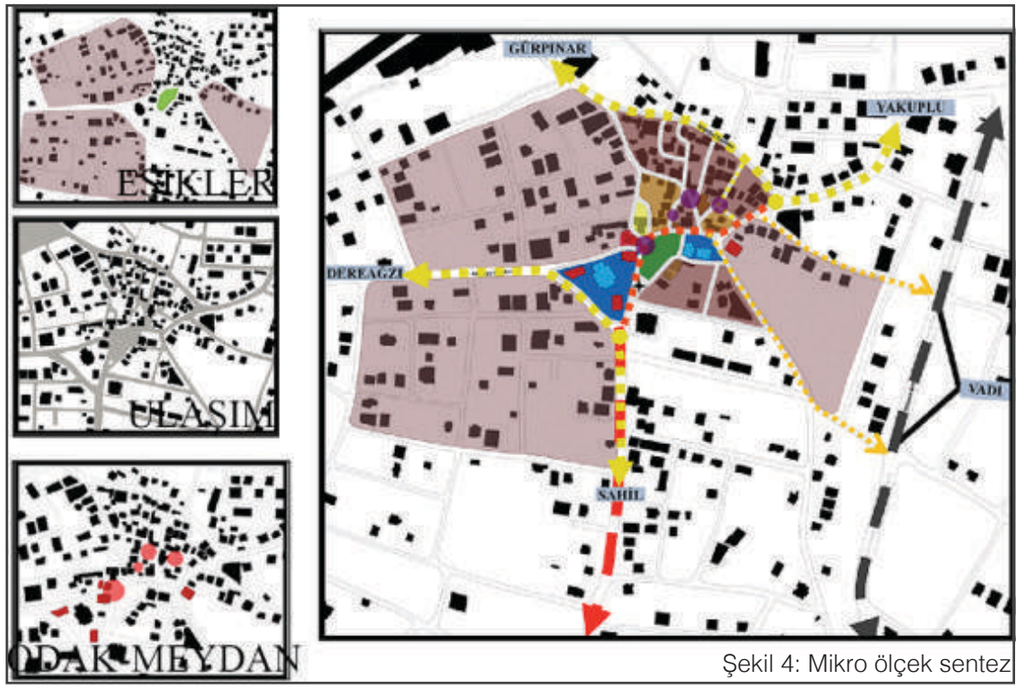

Şekil 4: Mikro ölçek sentez

doğrultusunda yaklaşım felsefesi gereği oluşturulan tek bir ekolojik çatı altında bütünleştirilmiştir. Arazinin eğimli yapısı kaliteli kamusal mekânlar tasarlamak adına önemli bir avantaj sağlamıştır. Buna göre merkezde oluşturulan çatının üst tarafı yaklaşım şemasında gösterilen kamusal alanı ifade etmektedir. Bir alt kot tüm merkez ve konutlara hizmet eden servis bölümlerini barındırmakta ayrıca bu kabuk ile birincil donatı alanı camii ile ikincil donatı alanı sağlık ocağı ve kültür merkezi arasında oluşturulan aks üzerinde bir bütünlük sağlanmıştır. Mevcut halde merkez ile bağlantısı bulunmayan kıraathane bölümü merkezde bulunan rekreasyon alanı ile bağlantılı olacak şekilde konumlandırılmış, yalnızca kıraathane değil aynı zamanda bir sosyal tesis olarak genişletilmiştir. Bunun yanı sıra camiinin güney batı kısmına bakan tarafa, arazinin eğiminden faydalanılarak, otopark ihtiyacını gidermek amacı ile otopark alanı oluşturulmuştur. Meydan ile bağlantısı bulunmayan camii girişi rampa ve merdivenler vasıtası ile meydanla ilişkilendirilmiştir. Kurgulanan ekolojik çatı sistemi altında esnek mekan ihtiyaçlarına çözüm sunabilecek servis ve donatı alanları ile zenginleştirilmiştir.

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

4. Grup | Büşra Gezer, Çiğdem İbişoğlu, Ece Buruk, Eda Dönmez, Emre Dane, Itır Coşkun, Osman Nuri Oğuzhan

1

KONSEPT PAFTASI

YAKLAŞIM FELSEFESİ

BEYLIKDÜZÜNÜN DEGIŞEN DOKUSUYLA KOPUK OLAN KIRSAL DOKUSUNU ÖNE ÇIKARACAK KAMUSAL ALAN-İNSAN VE ÖLÇEK ARASINDAKİ İLİŞKİYİ GÜÇLENDİREREK BÜTÜNLÜK SAĞLAMAK

PEKİ NASIL ???

GELENEKSEL KÖY YAPILARI

KİMLİĞİNİ BELİRLEYEN ORGANİK DOKU

İNSANİ MEKANLAR

ÖZEL MEKAN

SOSYAL AYRIŞMAYI ENGELLEYİCİ KAMUSALLIK

VARI ÖZEL MEKAN KARŞILAMA MEKANI

KAMUSAL MEKAN

YAKLAŞIM MODELİ

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ

İÇ İÇELİK

İMGESEL ODAK NOKTALARI

ORTAK KULLANIMLAR

ALT ODAKLAR

ÖZEL VE KAMUSAL MEKAN ARASINDA ARA MEKAN

SÜREKLİ VE ESNEK MEKAN ANLAYIŞI

KALİTELİ KAMUSAL VE GEÇİŞ MEKANLARI

EKOLOJİK KULLANIM

ÖZGÜN DOKU

ODAKLAR ARASI GEÇİŞ

ÖZGÜN MEKAN

ORTAK İMGESEL KULLANIM

YAŞAMA KÜLTÜRÜNÜN MEKANA YANSIMASI

MAKRO ÖLÇEKTE

MAKRO ÖLÇEKTE GÜRPINAR, YAKUPLU VE KAVAKLI MAHALLELERİ KIRSAL KİMLİKLERİNİ KORUMASI VE ÖNEMLİ KORİDORLARLA DOĞRUDAN İLİŞKİLİ OLMASI SEBEBİYLE EV ŞEMASINDAKİ YAŞAM ALANI OLARAK BELİRLENMİŞTİR.
İLÇE MERKEZİNİ OLUŞTURAN CUMHURİYET MEYDANI İSE HİZMET SEKTÖRÜNÜN YOĞUNLAŞMASINDAN DOLAYI İLÇENİN SERVİS ALANI OLARAK EV ŞEMASINDA MUTFAK İLE ÖZDEŞLEŞTİRİLMİŞTİR.

YAŞAM ALANI
YAŞAM ALANI
YAŞAM ALANI

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

4. Grup | Büşra Gezer, Çiğdem İbişoğlu, Ece Buruk, Eda Dönmez, Emre Dane, Itır Coşkun, Osman Nuri Oğuzhan

3

TASARIM PAFTASI

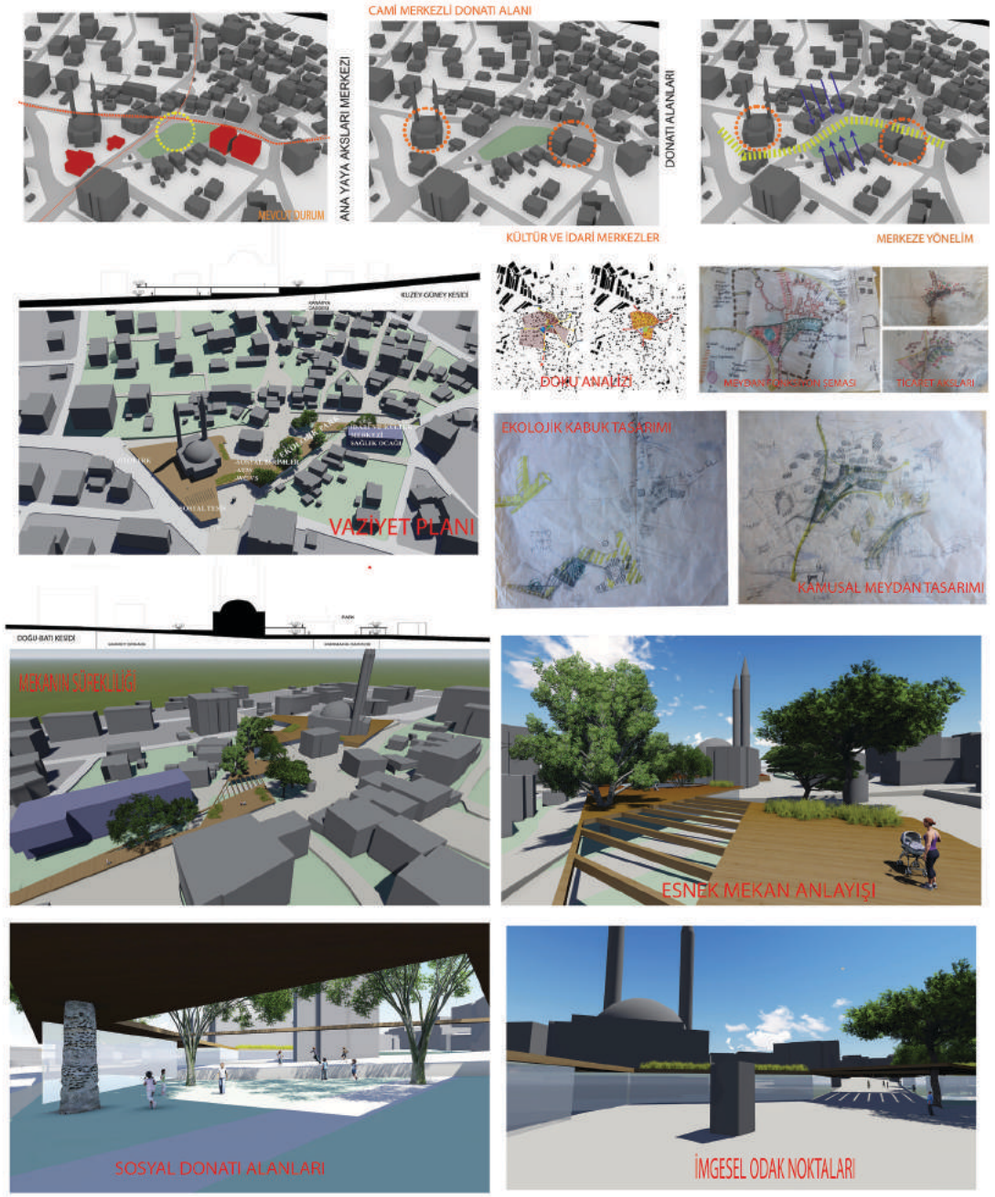

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi | İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Beylikdüzü Belediyesi

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

4. Grup | Büşra Gezer, Çiğdem İbişoğlu, Ece Buruk, Eda Dönmez, Emre Dane, Itır Coşkun, Osman Nuri Oğuzhan

4

ÖZGÜN TASARIM PAFTASI

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi | İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Beylikdüzü Belediyesi

5 YAKUPLU

Caner Murat Doğançayır
Burcu Sarı
Hazal Gümüş

Bengi Aslan
Selinay Demet
Gonca Ertaş
Meltem Oktay
İbrahim Yasan

Alan Hakkında Genel Bilgiler

Yakuplu, İstanbul ilinin Beylikdüzü ilçesine bağlı 10 mahalleden biridir. İlçenin batı kesimini boydan boya kaplamakta olan mahallenin güneyde Marmara Denizi'ne kıyısı bulunmaktadır. Kuzeyde ise yapay eşik olarak nitelendirilebilecek sınırlayıcı öge D-100 karayoludur. Sınırları içinde Ambarlı limanının bulunması, ulaşım bağlantılarının güçlü olması (Metrobüs, İDO deniz otobüsleri) ve bölgede sanayi sitesinin yer alması mahallenin öne çıkan özelliklerindendir. 2008 yılında Beylikdüzü' nün ilçe olmasıyla başlayan değişim bu içinde Yakuplu'nun da olduğu eski köy merkezlerinin çehresini değiştirmiştir.

Mekândaki Kanıtlar

Eskiden bir kırsal yerleşim niteliğinde olan Yakuplu, D-100'e asılı kalmış bir kentsel gelişim göstermektedir. Donatı alanlarının kümelenmesine bakıldığında D-100 karayoluna bağlı bir aks etrafındaki kentsel gelişme, özellikle Beylikdüzü ilçe belediyesi olduktan sonra donatı alanlarının da yalnızca bu sınırlı kuzey kesim için düşünülmesine neden olmuştur. Alanda güneye doğru gidildikçe kırsal dokunun parçacıl da olsa devam ettiği görülmektedir. Bu durum Beylikdüzü genelinde bir mekânsal ayrışmaya neden olmaktadır. Kıyı bağlantısıyla ilişki incelendiğinde ise kıyıyla ilişkinin

Şekil 1: Şematik 3 köy alanının mevcut durum ilişkileri

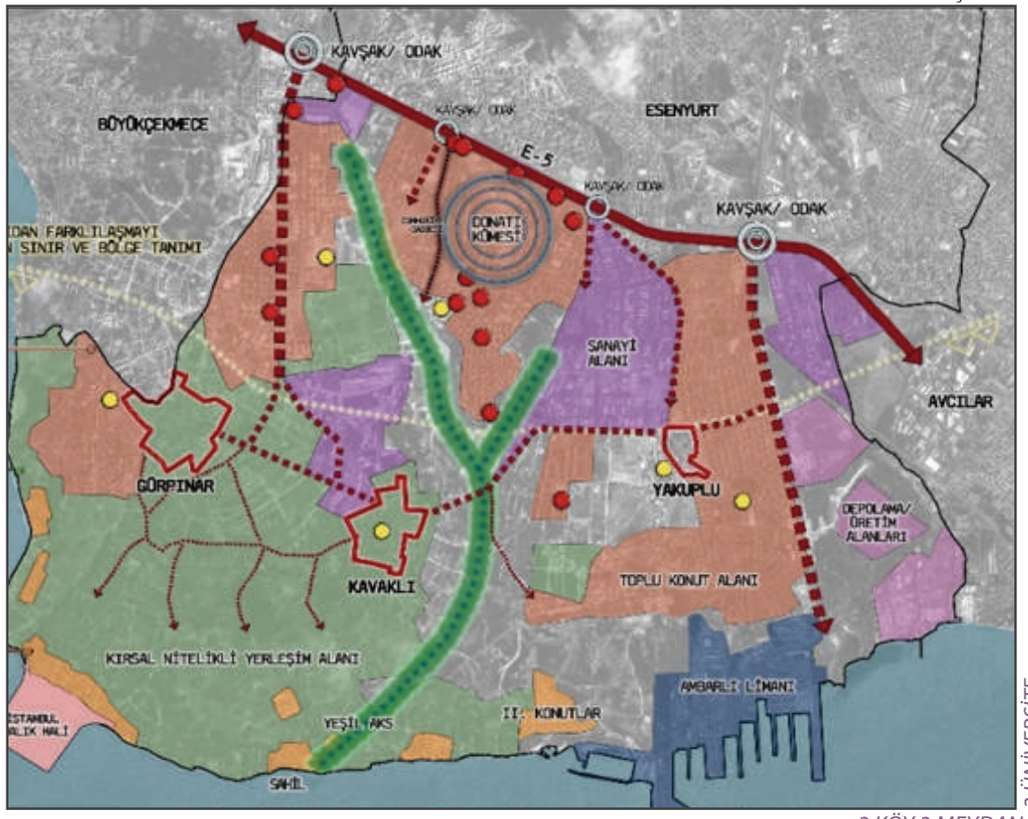

5

yalnızca ticari anlamda kurulduğu, alanda yapılan araştırmalar sonucu Yakuplu'da yaşayan sakinlerin kıyıyla ilişkisinin kopuk olduğu ve yerleşim olarak kıyıya arkasını dönmüş bir kent gelişimi olduğu anlaşılmaktadır. Beylikdüzü 2008 yılında ilçe olmasıyla birlikte kentsel bir gelişim gösterirken piyasada en çok tercih edilen sektörel gelişim olan gayrimenkul sektöründen nasip alan bir gelişme göstermiştir. konut satış istatistiklerinde düşüş yaşandığını göstermektedir. (www.tuik.gov.tr) Bu durum izlenen ekonomik modelin işlerliğinin sorgulanmasına neden olmaktadır. Mahallenin sosyo-ekonomik yapısı incelendiğinde alanda yaşayan kesimin muhafazakâr olması ve mahremiyetin sağlanmasına önem verdikleri görülmektedir. Kent yaşamında kadının görünürlüğü yeterince sağlanamamaktadır. Bu çıkarım kadınların alandaki iş

Şekil 2: Amaç, konsept, kurgu

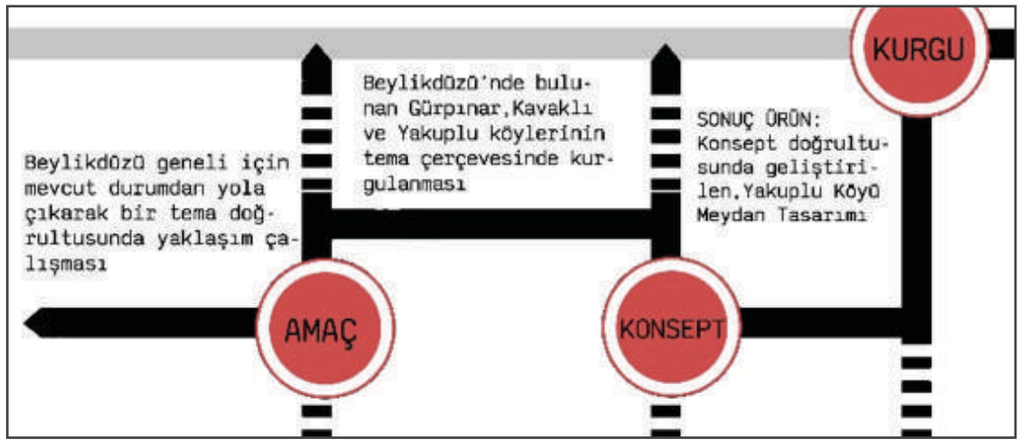

Alanda inşa edilen toplu konut ve üst gelir grubuna hitap eden az katlı villa tarzı yapılarla yatırım çekmeye başlamıştır. Özellikle ulaşım bağlantılarının da 2012 yılında açılan metrobüs hattıyla güçlü hale getirilmesi gayrimenkul sektörüne dayalı bir ekonomik gelişme modeli izlemesine neden olmuştur. Gayrimenkul sektörüne dayalı ekonomik gelişme ile artan konut stoğu ihtiyaçtan fazlasına hizmet edecek şekilde düzenlenmiştir. İstanbul'da gayrimenkul yatırımlarının hızla artmasına rağmen TUİK verileri merkezlerinde istihdam durumundan ve alanda yapılan analitik geziler sonucu kadınların sokakta fazla dolaşmamasından ortaya çıkmaktadır.

Mekândaki Sorunlara Çözüm Arayışı

Alandaki sorunlara bakıldığında temel sorun Beylikdüzü'nün ilçe belediyesi olmasıyla birlikte oluşturulan ekonomik kalkınma emelinin inşaat sektöründe gelişmeye dayandırılmış olmasıdır. Yıllara göre konut satış istatistikleri incelendiğinde

İstanbul'da 2012 yılında üst seviyelerde yer alan konut satış rakamları 2013 yılından itibaren büyük bir düşüş göstermiştir. En fazla düşüşün yaşandığı ilçe ise Beylikdüzü'dür. Çünkü inşaat sektörü, serbest piyasanın değişkenliğiyle doğrudan alakalı olup yatırımcıları ve halkın alım satım değerlerini etkileyebilecek bir hassaslıktadır. Bu nedenle sürdürülebilir, ileriye dönük güvenilebilecek ve her daim hedeflenen gelirin sağlanacağı bir sektör değildir. Özellikle toplu konut projelerinin ekonomik kalkınmaya pek de fazla katkı sağlamadığı dünyadan başka örneklerle de göz önüne serilmektedir. Bu nedenle projemizde Yakuplu'nun kendine has özellikleri de göz önünde bulundurularak, devamlılığını sağlayacağı alternatif bir ekonomik model arayışına gidilmiştir.

Bu alternatif ekonomik model belirli aşamalar halinde ve yavaş bir süreç içerisinde gerçekleşecek ama tükenmeyecek, halkın sosyokültürel ve ekonomik anlamda kazançlı çıkabilmesi amacı ön plana çıkarılmış bir model olarak düşünülmüştür. Bu model uygulamaya konulmak istenirken amaç, aktörler, uygulanabilecek alanlar ve sorunları belirlenmiş ve bunların uygulamaya nasıl geçeceğinin kurgusal bir altyapısı oluşturulurken mevcut dünya örneklerinden yararlanılmıştır. Alternatif ekonomik model oluşturulurken kentsel tarım modeli ana temanın en büyük girdisini oluşturmaktadır. Özellikle Amerika'da hızlı ve yoğun kentleşme baskısının tarımsal ve kırsal gelişmeye olumsuz etkilerinin nasıl giderileceği sorusuna yanıt olarak türetilmiş olan bu kavramın günümüzde geldiği nokta, gelir elde etme ve sosyokültürel bir yatırım alternatifi olma noktasında kendini göstermektedir. Amerika'da yapılan tarımın %30 unun kentsel tarım uygulamalarıyla gerçekleştirildiği düşünüldüğünde göz ardı edilemeyecek bir potansiyelinin olduğunu söyleyebiliriz. Aileler için ekonomik gelir, çevre amaçlı sürdürülebilirlik ve toplum için sosyal katılım ve bağdaşma ilkelerini içinde barındıran bu uygulama Yakuplu ve diğer 2 köy için geliştirdiğimiz projenin yaklaşımında en temel noktaya oturmaktadır.

Organizasyon şemasının nasıl gerçekleştirileceği konusunda ise Türkiye ve diğer dünya ülkelerinde uygulanmakta olan "Hobi Bahçeleri" işleyişi ve devlet eliyle finansman ve destek mekanizmalarının nasıl işlediği yön gösterici olmaktadır. Örgütsel kurgu olarak nitelendirilen ikinci kısımda kullanılacak araç olarak, finansman ve yönetim alanlarında işleyişi temellendiren bir üçgen oluşturulmuş ve oluşturulan örgütsel kurgu bu üçgen elemanları üzerinden yürütülmüştür (Belediye, kooperatif ve mahalle sakinleri). Daha sonra bu örgütsel kurgunun mekâna nasıl yansıyacağı noktasında bir mekânsal taslak

oluşturulmuş ve bu kurgunun alan için oluşturulan tasarım ilkelerine ve tasarlanan köy meydanında hangi işlevleri barındıracağı, önceliklerin neler olacağı gibi noktalarda detaylandırılmaya çalışılmıştır.

Kentsel Tarım Temasıyla Şekillenen Örgütsel ve Mekânsal Kurgu

Kentsel tarım, tarımsal gıda üretim faaliyetlerinin belli sayıda var olan üretim tesislerinden çok sayıda var olan kent sakinlerine devredilmesidir. Kentsel tarımla amaçlanan kent sakinlerinin tarımsal üretim sürecinde baş aktörlerden bir tanesi olmasıyla sosyal katılımın sağlanması ve ekonomik bir gelir elde etme imkânlarının hibrit bir şekilde yaratılmasıdır. Aynı zamanda Beylikdüzü'ne yansıtılmak istenen, üç köy arasında (Yakuplu, Gürpınar, Kavaklı) sosyo-ekonomik bir bağ oluşturulmasıdır. Kentsel tarımın uygulanacağı yer olarak da farklı işlevler yüklenen topluluk bahçelerinin oluşturulması, kentsel tarım için kullanılabilecek boş alanların mülkiyet durumlarına göre tespitinin yapılması, alandaki mevcut ve potansiyel ticari fonksiyonlarla ilişkisinin kurulması sonucu kent mekânında yaşanan sosyal ve mekânsal ayrışma farklarının giderilmesi, kentsel dönüşüm ve kentsel yayılmayı önleme, eğitim düzeyinin arttırılması, atık geri dönüşümü ve atık yönetimi problemlerinin giderilmesi politikalarının bir süreç içerisinde gerçekleştirilmesidir. Örgütsel kurgu oluşturulurken 3 aşamada bir düşünce sürecinin fiziki yansıması sağlanmaya çalışılmıştır.

Aktörler

Aktörler birbiriyle ilişki halinde olacak olan yerel yönetim, sivil toplum ve Yakuplu sakinleri olarak düşünülmüştür. Ayrıca Beylikdüzü'nde yaşayan ve yatırımcı olarak sürece dâhil olmak isteyen orta ölçekli yatırımcılar da aktörler üçgenine dâhil edilebilir. Aktörler üçgeninin alternatif ekonomik model olarak önerdiğimiz kentsel tarımla ulaşmak istenen kadınların kent içerisindeki görünürlüğünü arttırma, ekonomik kazanç sağlama ve kullanıcı odaklı işlevler yaratarak bölgede yapılan anket sonuçlarıyla tespit edilen sosyal ayrışmayı gidermektir.

Nasıl?

Aktörler arası ilişki sağlandıktan sonra ortaya atılan topluluk bahçeleri için yönetim, girdiler, üretici, amaç, üretim tipleri ve pazarlama dallarında bazı örgütsel yapılanmaların oluşturulması gerekmektedir. Bu yapılanmalar oluşturulurken aralarında ilişkisel bağların kurulması ve kentsel tarım uygulanması düşünülen alanın büyüklüğüne göre gerçekleştirilmelidir. Özellikle pazarlama dalında yapılması amaçlanan aşamalar başta hane içi kentsel tarımla üretilen ürünün tüketimi üzerine olacak daha sonra ise ikinci seviye olarak belirlenen semt pazarlarında üretilen ürünlerin satışı

sağlanacaktır. Üçüncü seviye olarak kamuya ait alanlarda yerel yönetimin bu noktada destek mekanizmasının devreye girmesiyle birlikte kentsel tarımla üretilen ürünlerin Beylikdüzü genelinde kurumsal tüketiminin sağlanması amaçlanmaktadır.

Araçlar

Sivil toplum örgütlenmesi baş etkin araç olarak istenmekle birlikte kooperatif modeli, boş kullanılabilecek arsaların mülkiyet durumları, ilham alınabilecek benzerlikleri bulunan hobi bahçeleri yönetmeliği, reklam ve tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilmesi ön görülen alternatif kent modelini ilgi çekici hale getirerek finans bakımından da destek görmesini sağlayacaktır. Özellikle sivil toplum kuruluşlarından olan mahalle dernekleri tasarlanan köy meydanı projesinde yer seçecek ve örgütsel kurgunun mekânsal olarak yansıtılması ve işlerliğinin test edilmesi sağlanabilecektir.

Hangi Faaliyetler?

Özellikle eğitim alanında düşünülen yetiştiricilik, çiftçilik, gübreleme vb. eğitimlerin alanda alternatif ekonomik model sonucu ihtiyaç

Şekil 3: 3 Köy planlama yaklaşımı ve öneri kimlikler

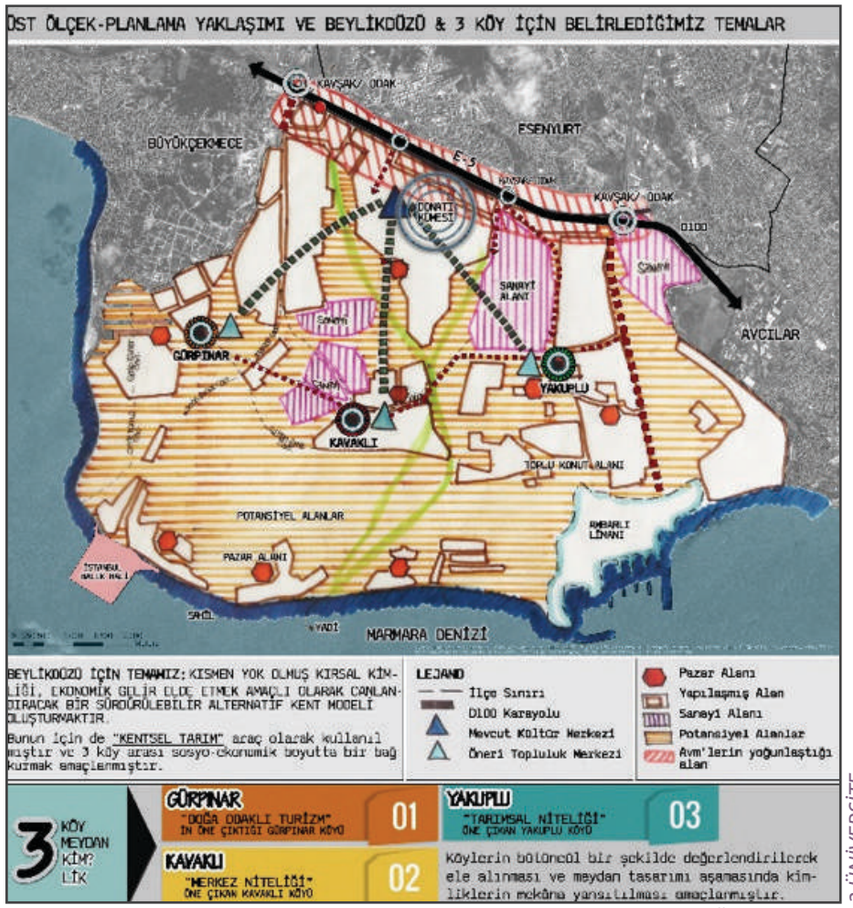

duyulan işlevlerin kent mekânında yer seçmesi sağlanacaktır. Bunun dışında alanın reklam ve tanıtımının yapılması ve sosyal ayrışmanın giderilmesi amacıyla yapılacak olan hasat festivalleri, şenlikler hem ekonomik kazanç sağlayacak, hem de üç köy arasında ilişkinin kurulmasını pekiştirerek amaçlanan sosyo-kültürel bütünleşmeyi sağlayacaktır.

Plan yaklaşımı için tasarlanan kurgular gözetilerek oluşturulan tema kısmen yok olmuş kırsal kimliği ekonomik gelir elde etme amaçlı olarak canlandıracak bir alternatif kent modeli yaratmaktır. Kentsel tarım bu noktada araç olarak kullanılmıştır. 3 köy için de birer kimlik ataması yapılmış Gürpınar için Doğa odaklı turizm, Kavaklı için iki köy arasında sosyo-ekonomik bir köprü görevi görecek merkez niteliği ve Yakuplu için ise tarımsal niteliği öne çıkan bir kimlik düşünülmüştür. Yapılan projede köylerin bütüncül bir şekilde ele alınması ve meydan tasarımı aşamasında kimliklerin mekâna yansıtılması amaçlanmıştır.

Tasarım İlkeleri ve Yaklaşım

Yapılan projenin konsepti Yakuplu Mahallesinin organik dokusunu koruyup, mahallede tespit edilen tarıma uygun alanlarda kentsel tarım yapılmasını desteklemektir. Yakuplu mahallesindeki meydanlar insanların bu meydanları zaman geçirme amaçlı kullanımından çok

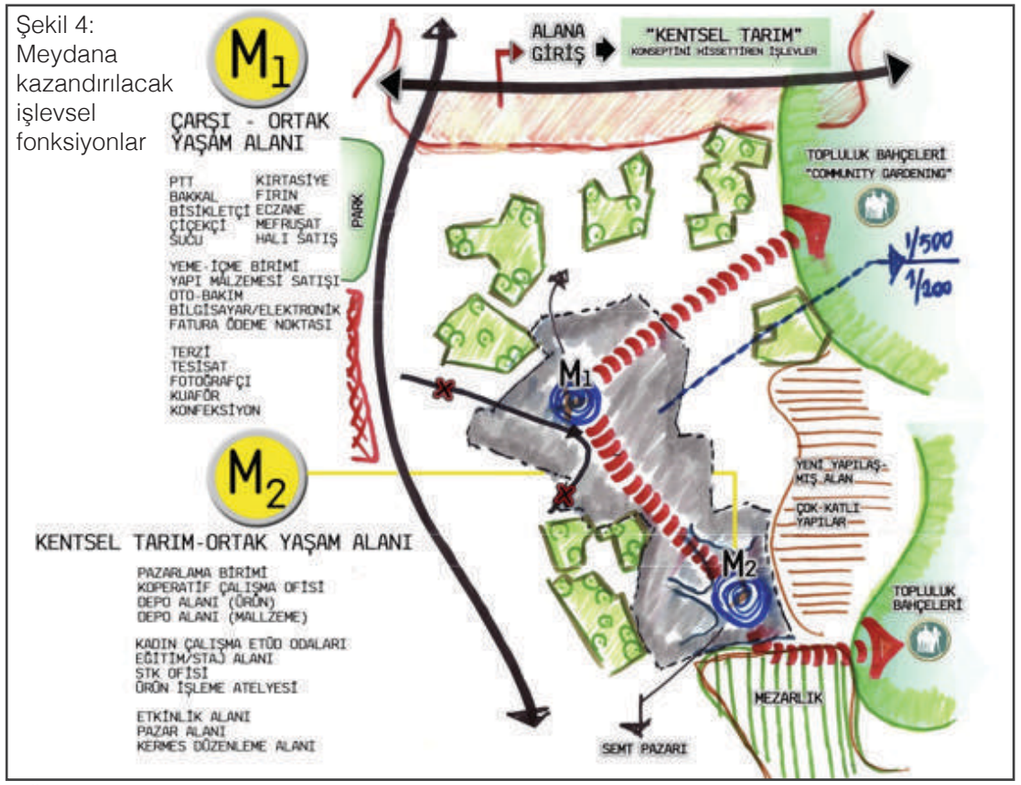

Şekil 4: Meydana kazandırılacak işlevsel fonksiyonlar

erişebilirliklerini sağlayıcı bir kavşak olarak kullanılmıştır. Yapılan projede köy sakinlerinin burada daha çok vakit geçirmeleri amaçlanmıştır. Bu sebeple meydanlara kimlikler verilmiştir. Ticari kimliği ön planda tutulan meydanda insanların günlük ihtiyaçlarını karşılayacağı mekânlara yer verilmiştir. Günlük ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri işlevler alanda yapılan ticari fonksiyonların analizi sonucu elde edilmiş ve ihtiyaç duyulduğu anket çalışmaları sonucu tespit edilen bazı –banka gibi- günlük ticari işlevler de düzenlenen bu ticari kimlikli meydana kazandırılmaya çalışılmıştır.

Ayrıca bu meydanda oturma alanları oluşturularak insanların burada vakit geçirmeleri amaçlanmıştır. Meydan peyzajı yeşil alanlar ve yayaya yardımcı yollarla desteklenmiştir. İkinci meydanda ise proje konseptine uygun olarak kentsel tarımı destekleyecek mekânlar oluşturulmuştur. Kentsel tarım merkezi, topluluk merkezi ve kentsel tarımla uğraşmak isteyen insanların eğitim alabileceği ve üreteceği mekânlar bu meydan etrafında konumlandırılmıştır. Ayrıca meydana yarı açık bir strüktür ile örtü tasarlanmış, bu örtü ile hasat festivallerinde veya haftada bir gün kurulan semt pazarında alan üzerinde kabuk oluşturulma imkânı verilmiştir. Diğer günlerde ise güneş ışığının kontrolünü sağlama amaçlanmıştır.

Şekil 5: 1/500 ölçekli meydan tasarımı

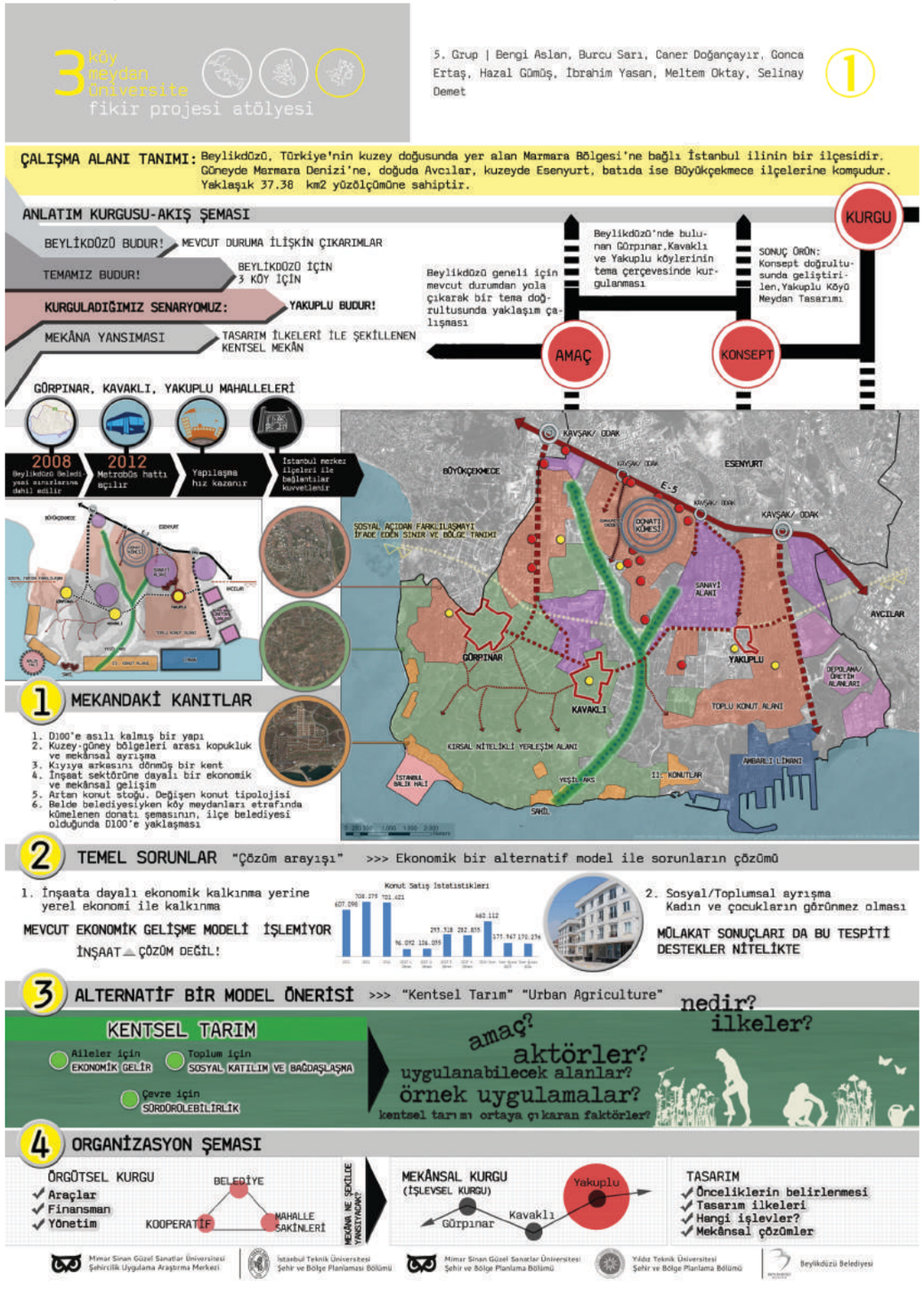
3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi
5. Grup | Bengi Aslan, Burcu Sarı, Caner Doğançayır, Gonca Ertaş, Hazal Gümüş, İbrahim Yasan, Meltem Oktay, Selinay Demet
1
ÇALIŞMA ALANI TANIMI: Beylikdüzü, Türkiye'nin kuzey doğusunda yer alan Marmara Bölgesi'ne bağlı İstanbul ilinin bir ilçesidir. Güneyde Marmara Denizi'ne, doğuda Avcılar, kuzeyde Esenyurt, batıda ise Büyükçekmece ilçelerine komşudur. Yaklaşık 37.38 km2 yüzölçümüne sahiptir.
ANLATIM KURGUSU-AKIŞ ŞEMASI
BEYLİKDÜZÜ BUDUR!
MEVCUT DURUMA İLİŞKİN ÇIKARIMLAR
TEMAMIZ BUDUR!
BEYLİKDÜZÜ İÇİN 3 KÖY İÇİN
KURGULADIĞIMIZ SENARYOMUZ:
YAKUPLU BUDUR!
MEKÂNA YANSIMASI
TASARIM İLKELERİ İLE ŞEKİLLENEN KENTSEL MEKÂN
Beylikdüzü geneli için mevcut durumdan yola çıkarak bir tema doğrultusunda yaklaşım çalışması
AMAÇ
Beylikdüzü'nde bulunan Gürpınar,Kavaklı ve Yakuplu köylerinin tema çerçevesinde kurgulanması
KONSEPT
SONUÇ ÜRÜN: Konsept doğrultusunda geliştirilen,Yakuplu Köyü Meydan Tasarımı
KURGU
GÜRPINAR, KAVAKLI, YAKUPLU MAHALLELERİ
2008 Beylikdüzü Belediyesi sınırlarına dahil edilir
2012 Metrobüs hattı açılır
Yapılaşma hız kazanır
İstanbul merkez ilçeleri ile bağlantılar kuvvetlenir
KAVŞAK/ ODAK
BÜYÜKÇEKMECE
ESENYURT
E-5
DONATI KÖMESİ
SOSYAL AÇIDAN FARKLILAŞMAYI İFADE EDEN SINIR VE BÖLGE TANIMI
SANAYİ ALANI
AVCILAR
GÜRPINAR
YAKUPLU
KAVAKLI
DEPOLAMA/ ÜRETİM ALANLARI
TOPLU KONUT ALANI
KIRSAL NİTELİKLİ YERLEŞİM ALANI
İSTANBUL BALIK HALİ
YEŞİL ALAN
TİC. KONUTLAR
AMBARLI LİMANI
SAHİL
1 MEKANDAKİ KANITLAR
1. D100'e asılı kalmış bir yapı
2. Kuzey-güney bölgeleri arası kopukluk ve mekânsal ayrışma
3. Kıyıya arkasını dönmüş bir kent
4. İnşaat sektörüne dayalı bir ekonomik ve mekânsal gelişim
5. Artan konut stoğu. Değişen konut tipolojisi
6. Belde belediyesiyken köy meydanları etrafında kümelenen donatı şemasının, ilçe belediyesi olduğunda D100'e yakılaşması
2 TEMEL SORUNLAR "Çözüm arayışı" >>> Ekonomik bir alternatif model ile sorunların çözümü
1. İnşaata dayalı ekonomik kalkınma yerine yerel ekonomi ile kalkınma
MEVCUT EKONOMİK GELİŞME MODELİ İŞLEMİYOR
İNŞAAT ≠ ÇÖZÜM DEĞİL!
Konut Satış İstatistikleri
607.096
708.279
701.621
96.092
106.059
293.328
292.875
460.112
177.947
170.274
2. Sosyal/Toplumsal ayrışma
Kadın ve çocukların görünmez olması
MÜLAKAT SONUÇLARI DA BU TESPİTİ DESTEKLER NİTELİKTE
3 ALTERNATİF BİR MODEL ÖNERİSİ >>> "Kentsel Tarım" "Urban Agriculture"
KENTSEL TARIM
Aileler için EKONOMİK GELİR
Toplum için SOSYAL KATILIM VE BAĞDAŞLAŞMA
Çevre için SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
nedir?
ilkeler?
amaç?
aktörler?
uygulanabilecek alanlar?
örnek uygulamalar?
kentsel tarımı ortaya çıkaran faktörler?
4 ORGANİZASYON ŞEMASI
ÖRGÜTSEL KURGU
Araçlar
Finansman
Yönetim
BELEDİYE
KOOPERATİF
MAHALLE SAKİNLERİ
MEKÂNA NE ŞEKİLDE YANSIYACAK?
MEKÂNSAL KURGU (İŞLEVSEL KURGU)
Yakuplu
Kavaklı
Gürpınar
TASARIM
Önceliklerin belirlenmesi
Tasarım ilkeleri
Hangi işlevler?
Mekânsal çözümler
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi
İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Beylikdüzü Belediyesi

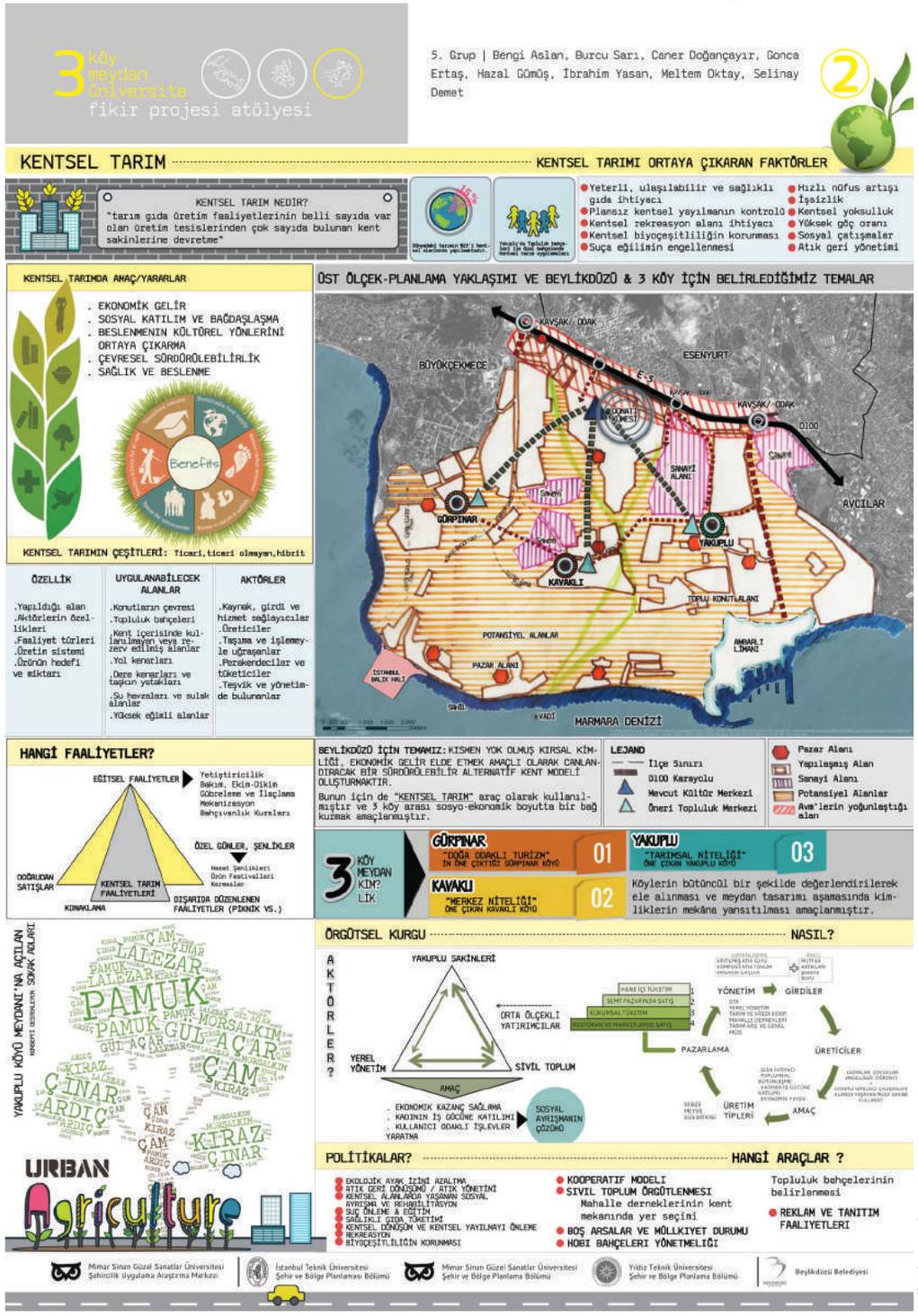
3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi
5. Grup | Bengi Aslan, Burcu Sarı, Caner Doğançayır, Gonca Ertaş, Hazal Gümüş, İbrahim Yasan, Meltem Oktay, Selinay Demet
2
KENTSEL TARIM
KENTSEL TARIMI ORTAYA ÇIKARAN FAKTÖRLER
KENTSEL TARIM NEDİR?
"tarım gıda üretim faaliyetlerinin belli sayıda var olan üretim tesislerinden çok sayıda bulunan kent sakinlerine devretme"
Yeterli, ulaşılabilir ve sağlıklı gıda ihtiyacı
Plansız kentsel yayılmanın kontrolü
Kentsel rekreasyon alanı ihtiyacı
Kentsel biyoçeşitliliğin korunması
Suçla eğilimin engellenmesi
Hızlı nüfus artışı
İşsizlik
Kentsel yoksulluk
Yüksek göç oranı
Sosyal çatışmalar
Atık geri yönetimi
KENTSEL TARIMDA AMAÇ/YARARLAR
. EKONOMİK GELİR
. SOSYAL KATILIM VE BAĞDAŞLAŞMA
. BESLENMENİN KÜLTÜREL YÖNLERİNİ ORTAYA ÇIKARMA
. ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
. SAĞLIK VE BESLENME
Benefits
KENTSEL TARIMIN ÇEŞİTLERİ: ticari,ticari olmayan,hibrit
ÖZELLİK
.Yapıldığı alan
.Aktörlerin özellikleri
.Faaliyet türleri
.Üretim sistemi
.Ürünün hedefi ve miktarı
UYGULANABİLECEK ALANLAR
.Konutların çevresi
.Topluluk bahçeleri
.Kent içerisinde kullanılmayan veya rezerv edilmiş alanlar
.Yol kenarları
.Dere kenarları ve taşkın yatakları
.Su havzaları ve sulak alanlar
.Yüksek eğimli alanlar
AKTÖRLER
.Kaynak, girdi ve hizmet sağlayıcılar
.Üreticiler
.Taşıma ve işlemeyle uğraşanlar
.Perakendecilar ve tüketiciler
.Teşvik ve yönetimde bulunanlar
ÜST ÖLÇEK-PLANLAMA YAKLAŞIMI VE BEYLİKDÜZÜ & 3 KÖY İÇİN BELİRLEDİĞİMİZ TEMALAR
KAVŞAK/ ODAK
BÜYÜKÇEKMECE
ESENYURT
E-5
DONATI KÖMESİ
SANAYİ ALANI
AVCILAR
GÜRPINAR
YAKUPLU
KAVAKLI
TOPLU KONUTLALANI
POTANSİYEL ALANLAR
PAZAR ALANI
İSTANBUL BALIK HALİ
AMBARLI LİMANI
SAHİL
MARMARA DENİZİ
HANGİ FAALİYETLER?
EĞİTSEL FAALİYETLER
Yetiştiricilik
Bakım, Ekim-Dikim
Gübreleme ve İlaçlama
Mekanizasyon
Bahçıvanlık Kursları
ÖZEL GÜNLER, ŞENLİKLER
Hasat Şenlikleri
Ürün Festivalleri
Kermesler
DOĞRUDAN SATIŞLAR
KONAKLAMA
KENTSEL TARIM FAALİYETLERİ
DIŞARIDA GÖZENLENEN FAALİYETLER (PİKNİK VS.)
BEYLİKDÜZÜ İÇİN TEMAMIZ: KISMEN YOK OLMUŞ KIRSAL KİMLİĞİ, EKONOMİK GELİR ELDE ETMEK AMAÇLI OLARAK CANLANDIRACAK BİR SÜRDÜRÜLEBİLİR ALTERNATİF KENT MODELİ OLUŞTURMAKTIR.
Bunun için de "KENTSEL TARIM" araç olarak kullanılmıştır ve 3 köy arası sosyo-ekonomik boyutta bir bağ kurmak amaçlanmıştır.
LEJAND
İlçe Sınırı
D100 Karayolu
Mevcut Kültür Merkezi
Öneri Topluluk Merkezi
Pazar Alanı
Yapılaşmış Alan
Sanayi Alanı
Potansiyel Alanlar
Avm'lerin yoğunlaştığı alan
3 KÖY MEYDAN KİM? LİK
GÜRPINAR "DOĞA ODAKLI TURİZM" İN ÖNE ÇIKTIĞI GÜRPINAR KÖYÜ 01
YAKUPLU "TARIMSAL NİTELİĞİ" ÖNE ÇIKAN YAKUPLU KÖYÜ 03
KAVAKLI "MERKEZ NİTELİĞİ" ÖNE ÇIKAN KAVAKLI KÖYÜ 02
Köylerin bütüncül bir şekilde değerlendirilerek ele alınması ve meydan tasarımı aşamasında kimliklerin mekâna yansıtılması amaçlanmıştır.
YAKUPLU KÖYÜ MEYDANI'NA AÇILAN SONAK ALANI
PAMUK
URBAN Agriculture
ÖRGÜTSEL KURGU
NASIL?
AKTÖRLER?
YAKUPLU SAKİNLERİ
ORTA ÖLÇEKLİ YATIRIMCILAR
YEREL YÖNETİM
SİVİL TOPLUM
AMAÇ
. EKONOMİK KAZANÇ SAĞLAMA
. KADININ İŞ GÜCÜNE KATILIMI
. KULLANICI ODAKLI İŞLEVLER YARATMA
SOSYAL AYRIŞMANIN ÇÖZÜMÜ
YÖNETİM
GİRDİLER
ÜRETİCİLER
PAZARLAMA
ÜRETİM TİPLERİ
AMAÇ
POLİTİKALAR?
HANGİ ARAÇLAR ?
EKOLOJİK AYAK İZİNİ AZALTMA
ATIK GERİ DÖNÜŞÜMÜ / ATIK YÖNETİMİ
KENTSEL ALANLARDA YAŞANAN SOSYAL AYRIŞMA VE REHABİLİTASYON
SUÇ ÖNLEME & EĞİTİM
SAĞLIKLI GIDA TÜKETİMİ
KENTSEL DÖNÜŞÜM VE KENTSEL YAYILMAYI ÖNLEME
REKREASYON
BİYOÇEŞİTLİLİĞİN KORUNMASI
KOOPERATİF MODELİ
SİVİL TOPLUM ÖRGÜTLENMESİ
Mahalle derneklerinin kent mekanında yer seçimi
BOŞ ARSALAR VE MÜLKİYET DURUMU
HOBİ BAHÇELERİ YÖNETMELİĞİ
Topluluk bahçelerinin belirlenmesi
REKLAM VE TANITIM FAALİYETLERİ
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi
İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Beylikdüzü Belediyesi

fikir projesi atölyesi

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

5. Grup | Bengi Aslan, Burcu Sarı, Caner Doğançayır, Gonca Ertaş, Hazal Gümüş, İbrahim Yasan, Meltem Oktay, Selinay Demet

3

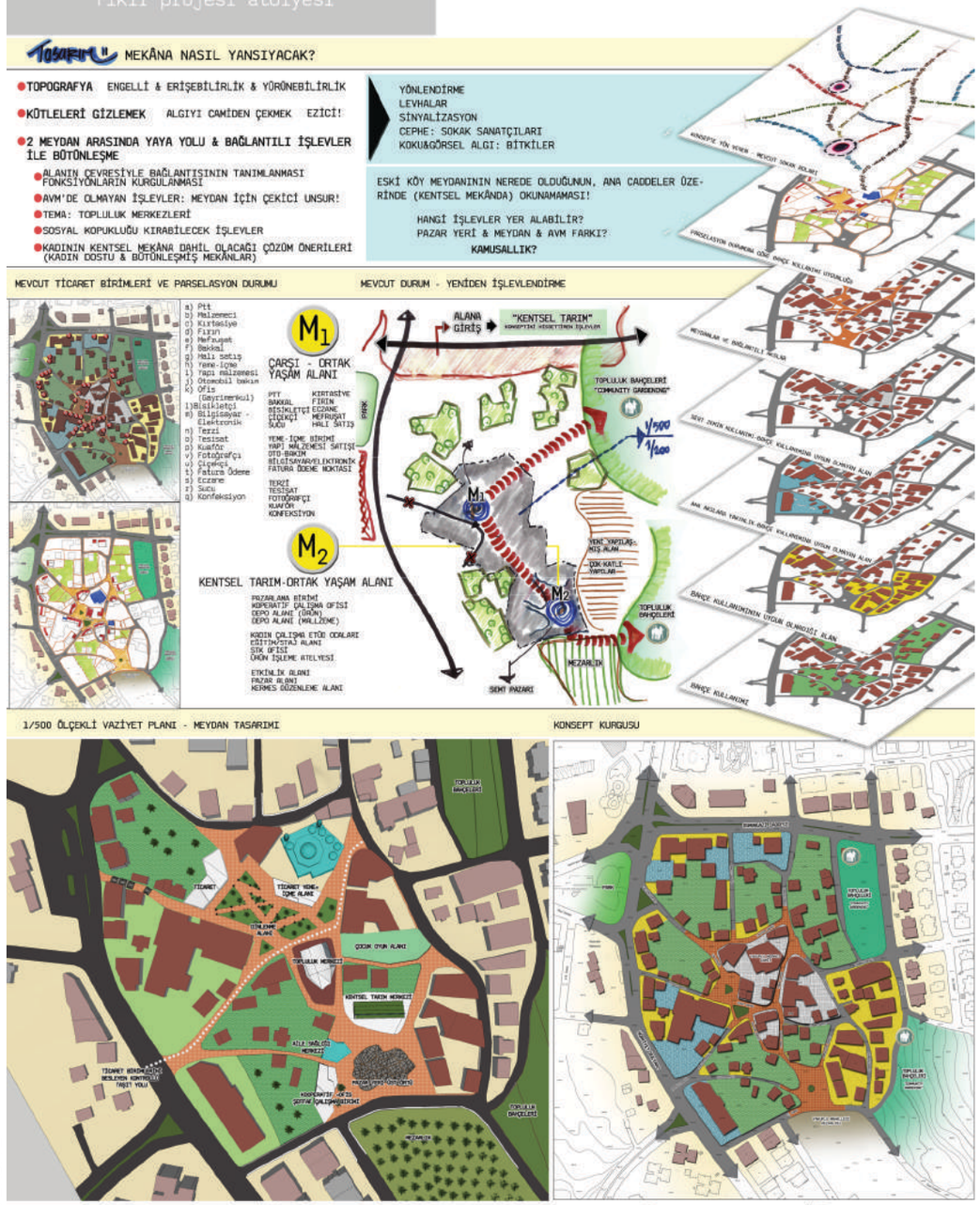

fikir projesi atölyesi

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

5. Grup | Bengi Aslan, Burcu Sarı, Caner Doğançayır, Gonca Ertaş, Hazal Gümüş, İbrahim Yasan, Meltem Oktay, Selinay Demet

4

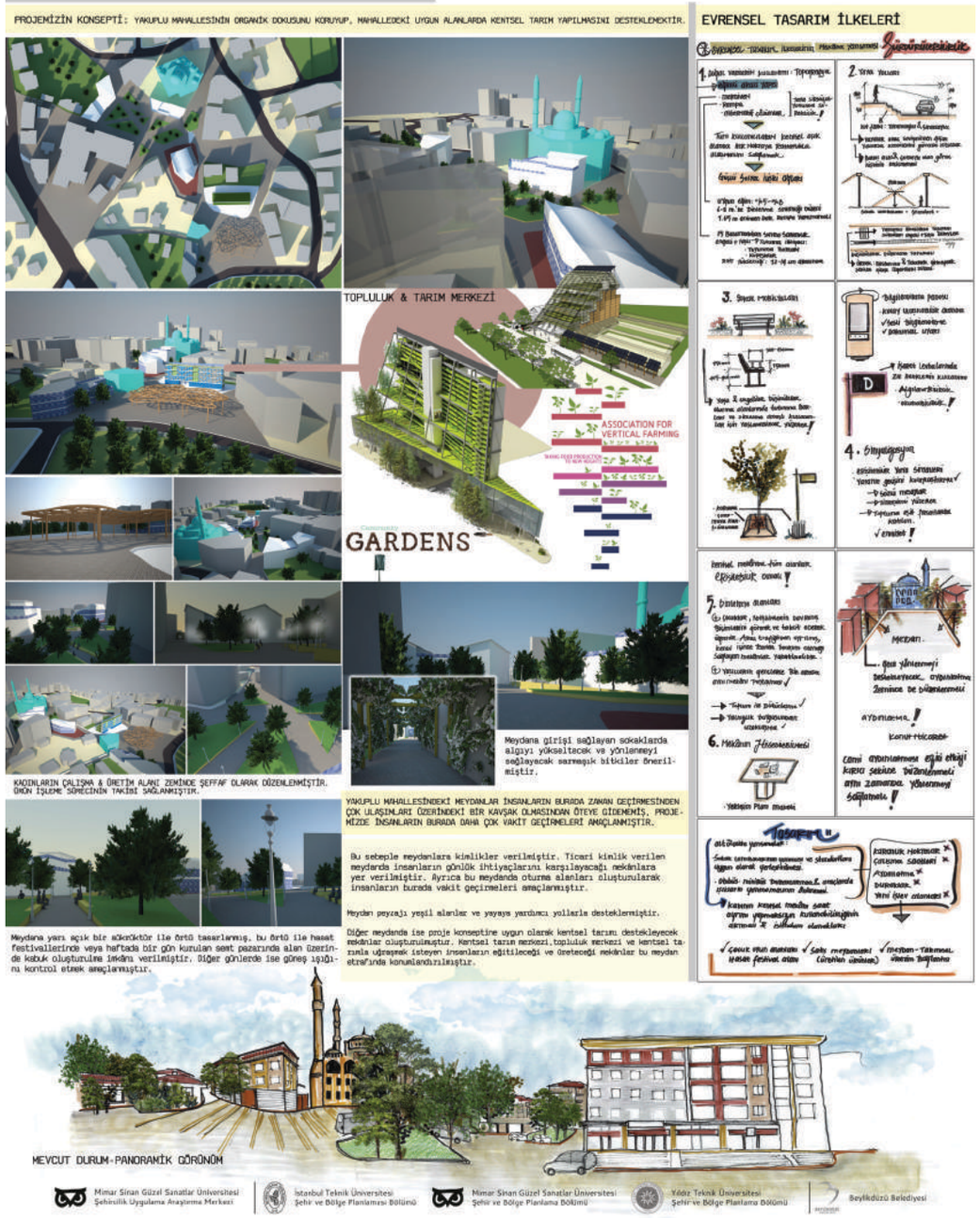

6 YAKUPLU

Mahfuz Aktaş
Hazal Satılmış

Cansel Ceviz
Mehmet Buğra Çavdar
İsra Hatipoğlu
Semin Niron
Gökçe Uzgören

Konsept Kurgusu

Kentler; toplumsal, ekonomik, siyasi ve mekansal içerikleri ile çok boyutlu, yaşayan organizmalar olarak tanımlanabilir. Castells'e göre; ideolojiler ya da kamusal plan ve politikalar, ne kadar sağlıklı ve uygulanabilir olursa, kentler de o kadar sağlıklı ve canlı organizmalar olarak var olabilmektedir.

Kentin yaşayan bir organizma, organizma sistemindeki organ, doku ve hücrelerin ise sırası ile köy merkezleri, köy merkezlerinde bulunan konut, ticaret, donatı, yeşil alanlar gibi işlevler ve meydanlar olarak düşünüldüğü bu çalışmanın amacı ise; birlikte işleyen bir sistemler bütünü oluşturmak ve yerleşme merkezlerine yeniden canlandırma özelliği kazandıracak meydan tasarımı önerileri sunulmasıdır.

Atölye kapsamında ele alınan çalışma alanında sorun olarak belirlenen;

•Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu yerleşmelerinin ekonomik, sosyal, kültürel bağlamda merkezleri arasında işleyen bir sistem kurgusunun bulunmaması,

•Kamusal fonksiyonlarla desteklenmiş, yaşayanlar tarafından aktif olarak kullanılan meydanların olmaması

•Özellikle kentin kuzeyinde E-5 karayolu çevresinde oluşan yoğun yapılaşma baskısı ve yerleşmeler arası kopukluk,

gibi nedenlerden dolayı kentin yaşayan bir organizma özelliğini giderek yitirmesi olarak belirlenmiştir.

Beylikdüzü kenti içinde önemli bir konuma ve işleve sahip Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu yerleşmelerinin birbirleri ile ilişkisini ön plana çıkarmayı hedefleyen bu çalışmada; ulaşım bağlantıları, kentte sürekliliği sağlanmış bir yeşil alan sistemi, odak noktaları ve sosyal aktivite alanlarından oluşan ve bir bütün halinde işleyen sistemler ağı

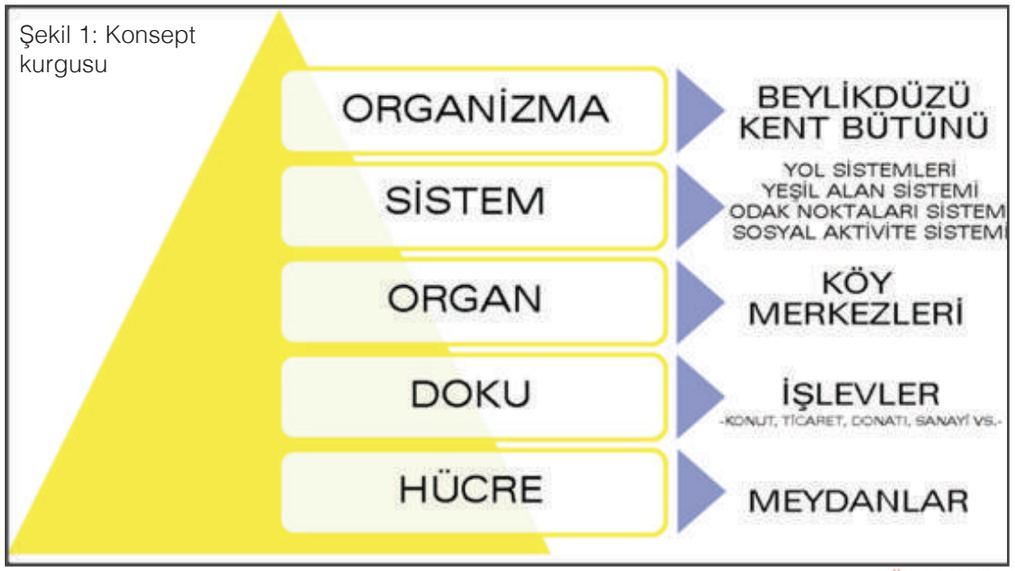

Şekil 1: Konsept kurgusu

oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu sistemler ağı kurgusu oluşturulurken, önerilen fonksiyon ve bağlantılarla Beylikdüzü Belediyesinin mevcut ve planlanan vizyon projeleri ile de entegrasyonu sağlanmaya çalışılmıştır.

Proje sonucunda edinilecek ürün ise; Beylikdüzü'ndeki yerleşim alanlarının kendi içinde ve çevresi ile olan ilişkilerinin birbirleri ile uyum içinde planlandığı, kentsel donatı alanları, kentsel açıklıklar ve konut alanlarının akıcı bir yaya kurgusu ile bağlandığı, kullanım ve mekansal açıdan güçlü bağlarla bağlanmış meydanların kurgulandığı, kentin parçacıl yapısı içerisinde işlevsel, mekansal ve görsel sürekliliği olan bir yaşam alanı olarak belirlenmiştir.

Üst Ölçekli Planlama Yaklaşımı

Beylikdüzü'nün mevcut durumu incelendiğinde, belirgin bir kentsel kademelenmenin olmadığı, yerleşmeler arasındaki ilişkilerin son derece zayıf olduğu görülmektedir. Kentin kuzeyinde E-5 karayolu çevresinde oluşan yüksek yoğunluklu konut alanı ve ticaret alanlarının olduğu bölgede yoğunlaşan ve sınırlanan donatı alanları da yerleşmeler arasındaki bu mekansal ayrışmaya derinleştirmektedir. Ayrıca Beylikdüzü ilçesi kıyı yerleşmesi olmasına rağmen kıyı ile ilişkisinin çok zayıf olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda Beylikdüzü kent bütününde yerleşmeler arasında kademelenme oluşturulmaya çalışılmış ve her kademenin birbiri ile ilişkisinin sağlandığı sürdürülebilir bir sistem öngörülmüştür.

Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu yerleşmelerinin mevcut kimlikleri ve sahip oldukları mekansal özellikler göz önünde bulundurularak; birbirleri ile ilişkilerini güçlendirme amaçlı yerleşim karakteri, kıyı kullanımı, ulaşım bağlantısı ve üst ölçekli projeler ile entegrasyonu başlıkları altında öneriler sunulmuştur.

Gürpınar

Yerleşim Karakteri

•Organik olarak gelişmiş geleneksel dokunun korunması,

Kıyı Kullanımı

•Toplu taşıma sistemlerinin sahile entegre edilmesi, otopark alanlarının yeterli hale getirilmesi,

•Sahilde insanların temel ihtiyaçlarını karşılayacak (tuvalet, duş, soyunma kabini) yapı elemanlarının konulması,

•Gölgelik ihtiyacının sahil karakterine uygun yapıda peyzaj öğeleriyle sağlanması.

Ulaşım Bağlantısı

•Yaya ve bisiklet yollarının sahile ile ilişkisinin sağlanması,

•Yerleşim merkezi ile sahil şeridi arasında toplu taşıma güzergahlarının oluşturulması/ geliştirilmesi

Üst Ölçekli Projeler ile Entegrasyon

•Belediyenin vizyon projeleri kapsamında yapılması ve Gürpınar merkezden de geçmesi planlanan tramvay güzergah ve duraklarının meydan ile ilişkilerinin kurulması ve meydandaki hareketliliği / canlılığı artıracak şekilde projelendirilmesi Yine Belediyenin vizyon projelerinden olan "Üç Köy Üç Meydan" projesi ile Gürpınar'ın ilçenin sahile açılan ve erişimi sağlayan bir mekan niteliği kazanması.

Kavaklı

Yerleşim Karakteri

•Yerleşmenin kırsal niteliğinin korunarak tarımsal üretiminin devamlılığının sağlanması

Kıyı Kullanımı

•Belediyenin vizyon projeleri ile entegre bir şekilde ilçenin rekreasyon amacıyla kullanılan sahil şeridi olarak düzenlenmesi

Ulaşım Bağlantısı

•Ulaşım akslarının meydanla bağlantısının sağlanması ve bu bağlantıların yaya dolaşımını artıracak şekilde düzenlenmesi

Üst Ölçekli Projeler ile Entegrasyon

•Belediyenin vizyon projeleri kapsamında yapılması ve Kavaklı merkezden de geçmesi planlanan tramvay projesi güzergah ve duraklarının meydan ile ilişkilerinin kurulması ve meydandaki hareketliliği / canlılığı artıracak şekilde projelendirilmesi, yine vizyon projelerinden olan, Yaşam Vadisi Projesi kapsamında Kavaklı'nın mevcut konumu nedeniyle, bir merkez ve dinlenme mekanı niteliğinde olması dolayısıyla bu özelliğini güçlendirecek şekilde projelendirilmesinin yapılması.

Yakuplu

Yerleşim Karakteri

•Sanayi alanı, İşçi Konutları ve İhlas Marmara Evleri'nin çevrelediği köy içi merkezinin sıkışmış ve etkin olarak kullanılmayan yapısını, kamusal kullanımlarla desteklenen ve yaşayanların yoğun olarak kullanabildikleri meydanlar oluşturularak yaşayan bir alan haline dönüşümünü sağlamak

Kıyı Kullanımı

•Yerleşmenin sahil şeridinin mevcutta ülke ölçeğinde hizmet veren Ambarlı Limanı ve depolama alanlarının fonksiyonlarının devamlılığının sağlanması

Ulaşım Bağlantısı

•Sahilde bulunan Ambarlı Limanı ve depolama alanlarının neden olduğu yoğun taşıt trafiğini yerleşim merkezinden uzaklaştıracak farklı ulaşım bağlantılarının oluşturulması

Üst Ölçekli Projeler ile Entegrasyon

•Belediyenin vizyon projeleri kapsamında yapılması ve Yakuplu merkezden de geçmesi planlanan tramvay projesi güzergah ve duraklarının meydan ile ilişkilerinin kurulması ve meydandaki hareketliliği / canlılığı artıracak şekilde projelendirilmesi.

Yakuplu Meydanı Planlama Yaklaşımı

Yakuplu köy meydanı planlanırken temel hedef, mevcut açık alanların, kullanıcı profili ve kullanıcı beklentilerine uygun biçimde düzenlenmesidir. Alanda yapılan analizler sonucu iki adet odak belirlenmiştir.

Birincil odak olan meydanda; yönetim (muhtarlık), ticaret, dini tesis alanı, postane gibi işlevler yer alacaktır. Aynı zamanda meydanın girişi, çalışma alanını çevreleyen ve Yakuplu Bölgesi'ndeki önemli ulaşım aksları olan birinci derece aksların kavşak noktasında yer alan park alanına yönlenmektedir. İkincil odak olan meydan ise, kültürel faaliyetlerin daha yoğun olduğu, yeme - içme mekanları ve seyir alanları ile desteklenen ve mahalle sakinlerine hizmet eden park alanı ile bir bütün olarak ele alınmıştır.

Şekil 2: Yakuplu merkez planlama yaklaşımı

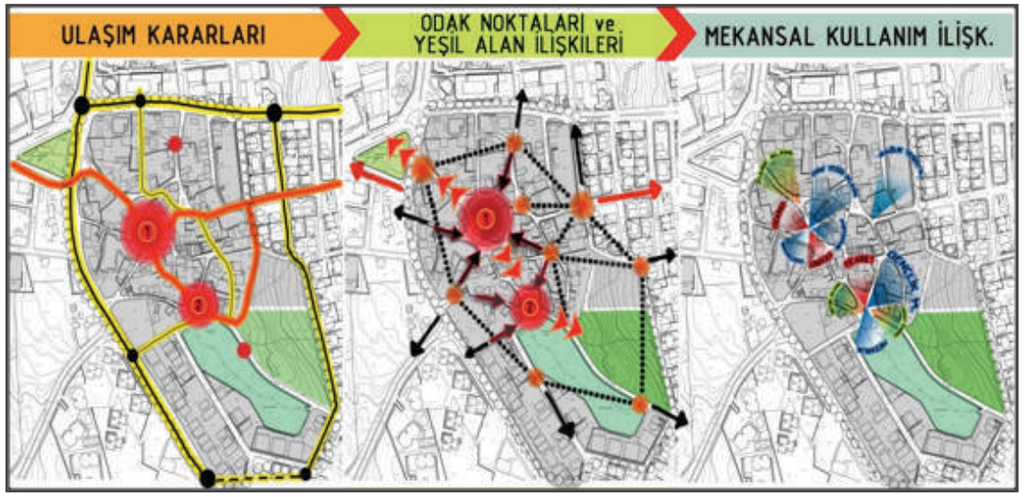

Çalışma alanına minimum düzeyde araç girişi öngörülerek, meydanlar ve meydanlar arası erişimi sağlayacak yollar yayalaştırılacaktır.

Meydan 1: Geleneksel Mahalle Meydanı: Mevcut ticaret fonksiyonunun farklı fonksiyonlara sahip yapılarla desteklenerek mekanın hareketliliği ve canlılığının arttırılması hedeflenmiştir. Bu doğrultuda dini yapı, postanenin bulunduğu yapı, muhtarlık biriminin bu meydana taşınması, öngörülen yeme-içme mekanları, İSMEK yapısı ile birlikte İSMEK'in ürünlerini sergileyecekleri ve satış yapabilecekleri prefabrik birimler düzenlenecektir. Bu yeni tasarlanacak alanlar için; mevcut yapıların analizleri yapılmış ve meydan özelinde birkaç yapının kaldırılması öngörülmüştür. Bu yapıların bir bölümü konut, bir bölümü ise ticaret fonksiyonlu yapılardır. Kullanıcıların ihtiyaç duyduğu açık mekanların sağlanması, kentsel mobilyalar ve kentsel tasarım elemanları (gölgelendirme, peyzaj elemanları, aydınlatma elemanları gibi) ile desteklenmesi sağlanacaktır.

Meydan 2: Mezarlık ve Yeni Yapıların Bulunduğu Bölge: Mevcutta kavşak ve otopark olarak kullanılan meydanın özellikle çocuk ve genç kullanıcılara hitap edebilir bir mekan haline getirilmesi öngörülmektedir. Mevcutta meydana cepheli konut

fonksiyonlu inşaat halindeki yapının zemin katının fonksiyon değişikliği ile gençlik merkezine dönüştürülmesi öngörülmüştür. Meydanın çocuk kullanıcıların kullanımına yönelik oyun alanları ve oyun elemanları ile desteklenmesi sağlanacaktır.Ayrıca meydanın güneyinde mezarlık alanı yönünde, yeşil alan düzenlenmesi ve ağaçlandırma öngörülerek meydanın mezarlık ile ilişkisi sınırlandırılmaya çalışılmıştır.

Mahalle Parkı: Çalışma alanının güneydoğusunda yer alan ve mevcutta herhangi bir uygulama yapılmamış olan arazi, mevcut imar planında alanın bir bölümü, ayrık nizam konut alanı, diğer bölümü ise T3 lejandı ile kapalı pazar alanı olarak olarak belirtilmiştir. Çalışma kapsamında kapalı pazar alanına ayrılmış bu alanın tamamı, fonksiyon değişikliği öngörülerek mahalle sakinlerine hizmet edebilecek mahalle parkı olarak planlanmıştır. Alanın sahip olduğu eğim kullanılarak seyir terasları ve rampalar ile mekan oluşumları sağlanıp, alanda yürüyüş yolları, çocuk oyun alanları, spor sahaları, bisiklet yolları, oturma ve toplanma alanları düzenlenecektir. Alanın aktif ve pasif su elemanları ile desteklenmesi sağlanarak, iklimlendirme ve ferahlık hissinin oluşumu amaçlanmıştır.

Şekil 3: Meydanlar arası kademelenmesi - fonksiyonel dağılım

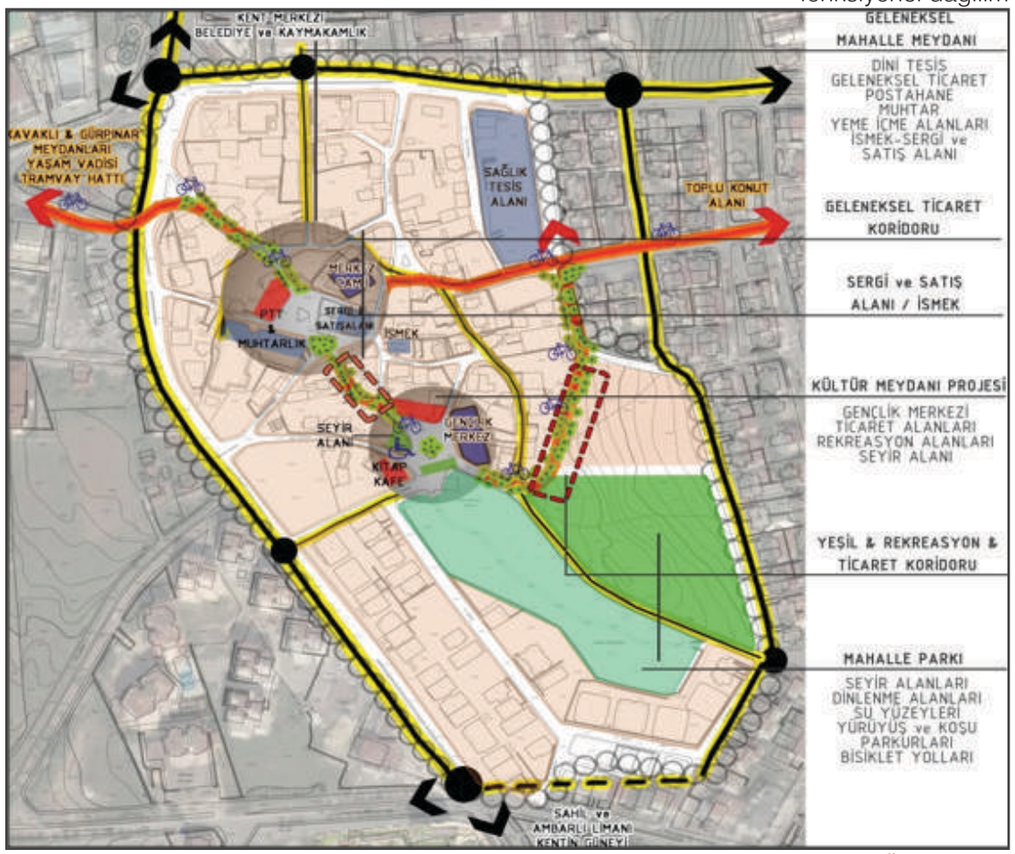

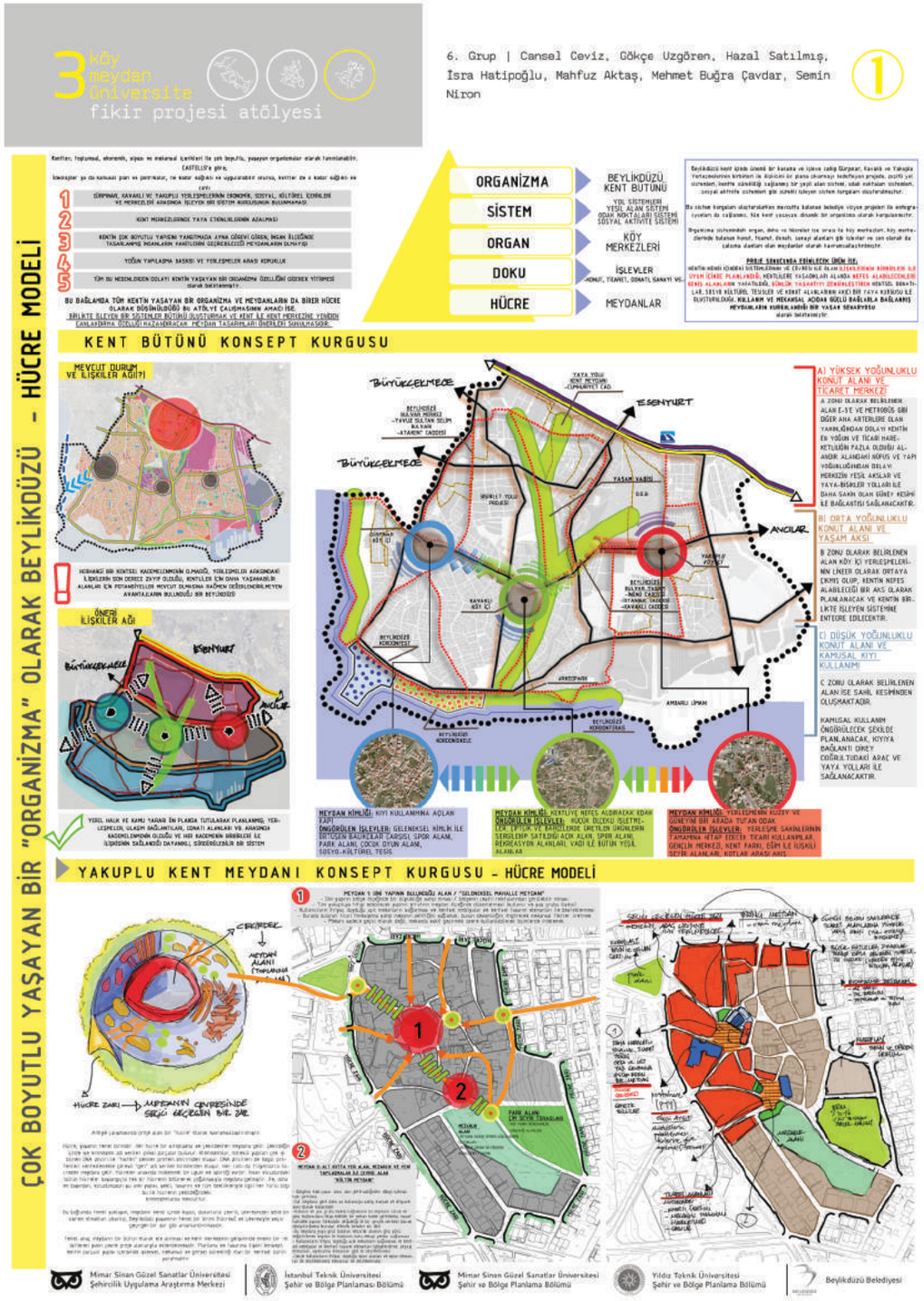
3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi
6. Grup | Cansel Ceviz, Gökçe Uzgören, Hazal Satılmış, İsra Hatipoğlu, Mahfuz Aktaş, Mehmet Buğra Çavdar, Semin Niron
1
ÇOK BOYUTLU YAŞAYAN BİR "ORGANİZMA" OLARAK BEYLİKDÜZÜ - HÜCRE MODELİ
ORGANİZMA
SİSTEM
ORGAN
DOKU
HÜCRE
BEYLİKDÜZÜ KENT BÜTÜNÜ
YOL SİSTEMİNİN YEŞİL ALAN SİSTEMİ ODAK NOKTALARI SİSTEMİ SOSYAL AKTİVİTE SİSTEMİ
KÖY MERKEZLERİ
İŞLEVLER
MEYDANLAR
KENT BÜTÜNÜ KONSEPT KURGUSU
MEVCUT DURUM VE İLİŞKİLER AĞI(?)
ÖNERİ İLİŞKİLER AĞI
A1 YÜKSEK YOĞUNLUKLU KONUT ALANI VE TİCARET MERKEZİ
B1 ORTA YOĞUNLUKLU KONUT ALANI VE YAŞAM AKSI
C1 DÜŞÜK YOĞUNLUKLU KONUT ALANI VE KAMUSAL KIYI KULLANIMI
YAKUPLU KENT MEYDANI KONSEPT KURGUSU - HÜCRE MODELİ
3 KÖY 3 MEYDAN
3 ÜNİVERSİTE

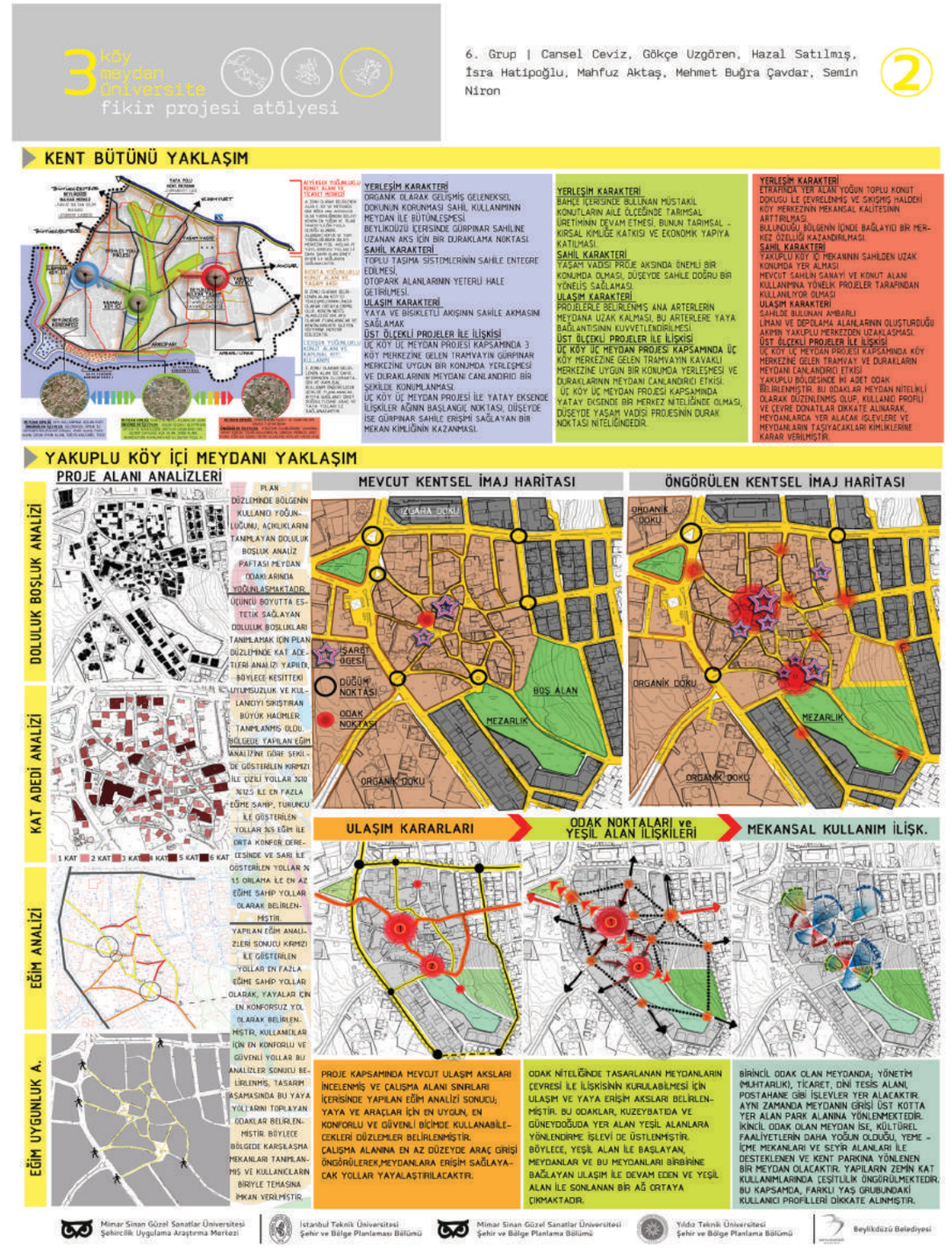
3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi
6. Grup | Cansel Ceviz, Gökçe Uzgören, Hazal Satılmış, İsra Hatipoğlu, Mahfuz Aktaş, Mehmet Buğra Çavdar, Semin Niron
2
KENT BÜTÜNÜ YAKLAŞIM
YAKUPLU KÖY İÇİ MEYDANI YAKLAŞIM
PROJE ALANI ANALİZLERİ
DOLULUK BOŞLUK ANALİZİ
KAT ADEDİ ANALİZİ
EĞİM ANALİZİ
EĞİM UYGUNLUK A.
MEVCUT KENTSEL İMAJ HARİTASI
ÖNGÖRÜLEN KENTSEL İMAJ HARİTASI
ULAŞIM KARARLARI
ODAK NOKTALARI ve YEŞİL ALAN İLİŞKİLERİ
MEKANSAL KULLANIM İLİŞK.
3 KÖY 3 MEYDAN
3 ÜNİVERSİTE

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

6. Grup | Cansel Ceviz, Gökçe Uzgören, Hazal Satılmış, İsra Hatipoğlu, Mahfuz Aktaş, Mehmet Buğra Çavdar, Semin Niron

3

1/3000 ÖLÇEKLİ İLKESEL TASARIM

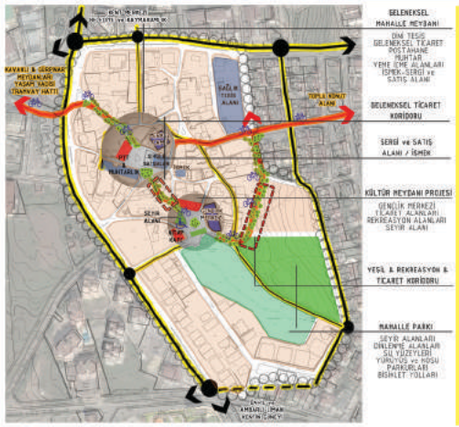

TASARIM İLKELERİ ŞEMASI ve UYGULAMA ARAÇLARI

BÜTÜNLÜK
- İŞLEVLER
- MEKANSAL İLİŞKİLER
- OLAY MİMARLIĞI
- ALAN DURUMU

Olay Mimarlığı: mekan <> hareket döngüsünün mekanı tanımlı ve algılanabilir kılması

SÜREKLİLİK
- İŞLEVSEL SÜREKLİLİK
- MEKANSAL SÜREKLİLİK
- KİMLİĞİN SÜREKLİLİĞİ

Süreklilik: ulaşım ve erişilebirliğin s. mekansal bağlantıların sağlanması kentsel donatıların sürekliliği

KENTSEL TASARIM PROJESİ

AİDİYET
- TARİHSEL BELLEK
- AURA (MEKANN BİRİCİKLİĞİ)
- FİZİKSEL BELLEK
- MADDESELLİK

Tarihsel Bellek: yaşanmışlık <> mekan ilişkisi

ESTETİK
- İNSAN ÖLÇEĞİ
- MEKANSAL ORAN
- PERSPEKTİF
- DUYUM

İnsan Ölçeği: gerçek boyutlar-insan figürü tasarlanan çevre bütüsü alışık olunan oranlar

A. KAMULAŞTIRMA

kapalı pazar alanı
ismek sergi alanı
çim seyir alanı
gençlik merkezi (zemin kat)

B. İFRAZ-TEVHİD / BEDELSİZ T.

C. ARSA ve ARAZİ DÜZENL.

D. İMAR HAKKI TRANSFERİ

1/750 ÖLÇEKLİ KENTSELTASARIM PROJESİ

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi | İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Beylikdüzü Belediyesi

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

6. Grup | Cansel Ceviz, Gökçe Uzgören, Hazal Satılmış, İsra Hatipoğlu, Mahfuz Aktaş, Mehmet Buğra Çavdar, Semin Niron

4

YAKUPLU- GELENEKSEL MAHALLE MEYDANI & KÜLTÜR MEYDANI TASARIM PROJESİ / SERBEST GÖSTERİMLER

MEVCUT MEYDAN KESİTLERİ

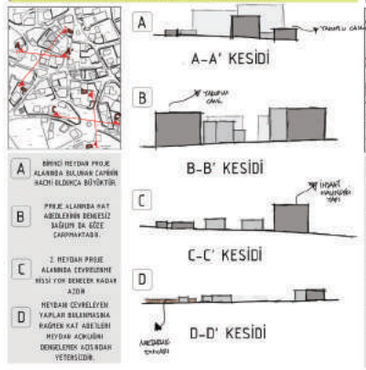

A — BİRİNCİ MEYDAN PROJE ALANINDA BULUNAN CAMİNİN HACMİ BİLDİĞİ BÜYÜKTÜR.

B — PROJE ALANINDA HAT ABEDELERİN DEHŞESİZ BAĞLIM DA GÖZE ÇARPMAKTADIR.

C — 2. MEYDAN PROJE ALANINDA ÇEVRELEYİNİ BİSSİ YON DEMEKEN HADAR AZDIR

D — MEYDAN ÇEVRELEYEN YAPILAR BULUNMASINA RAĞMEN KAT ABETLERİ MEYDAN ACIKLIĞINI DENGELEMEK AÇISINDAN YETERSİZDİR.

ÖNERİ MEYDAN KESİTLERİ

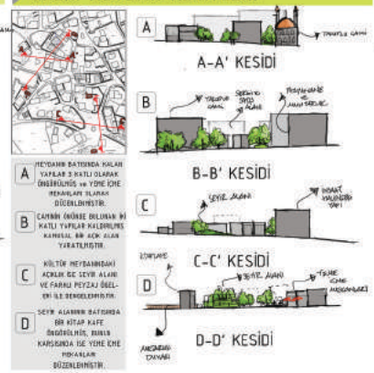

A — MEYDANIN BATISINDA KALAN YAPILAR 3 KATLI OLARAK ÖNGÖRÜLMÜŞ ve YÖNE İÇME MEKANLARI İLARAK DÜZENLENMİŞTİR.

B — CAMİNİ ÖNÜNDE BULUNAN BİR KATLI YAPILAR KALDIRILMIŞ KAMUSAL BİR AÇIK ALAN YARATILMIŞTIR.

C — KÜLTÜR MEYDANINDAKİ AÇIKLIK İÇİ SEYİR ALANI VE FARKLI PEYZAJ ÖGELERİ İLE DENGELENMİŞTİR.

D — SEYİR ALANININ BATISINDA BİR KİTAP KAFE ÖNGÖRÜLMÜŞ, DURUŞ KARŞISINDA İSE YÖNE İÇME MEKANLARI DÜZENLENMİŞTİR.

ÖNERİ YOL KESİTLERİ

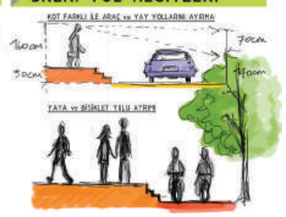

ÇALIŞMA ALANINDAKİ ARAÇ, BİSİKLET VE YAYA YOLLARI ARASINDAKİ AKIŞ, ALANDAKİ EN ÖNEMLİ DOĞAL VERİLERDEN BİRİ OLAN EĞİM İLE SAPLANMIŞTIR.

BİRBİRLERİ İLE İLİŞKİSİ SAĞLANAN KOT FARKLILIKLARI İLE FARKLI İŞLEVDEKİ YOLLAR ARASINDAKİ AYRIMLAR SAĞLANMIŞ, AYNI ZAMANDA KENTSEL TASARIM ALANINDAKİ ESTETİK, SÜREKLİLİK VE BÜTÜNLÜK İLKESİNE DE KATKIDA BULUNULMUŞTUR.

ÖNERİ MEYDAN ve PARK ALANI GÖRÜNÜŞLERİ

GELENEKSEL MAHALLE MEYDANI GÖRÜNÜŞ ve ESKİZLER

TASARIM ÖNERİLERİ

İNCELENEN BRUGGE YURDISI ÖRNEĞİNDE OLDUĞU GİBİ YAŞAYANLAR İÇİN ÖNEMLİ BİR YAPININ BULUNDUĞU (YAKUPLU) MERKEZ CAMİİ, ÇEVRELEYİNİ DÜZEYİ YÜKSEK, DİNAMİK, ORTAK KULLANIM ALANLARININ BULUNDUĞU YÖNETİM-SİLİMİ(TARLIK GİBİ İŞLEVLİNİN YER ALDIĞI BİR MEYDAN KURGUSU OLUŞTURULMUŞTUR.
BU MEYDAN, GELENEKSEL MAHALLE MEYDANI OLARAK ÖNGÖRÜLMÜŞ, POSTAHANE, DİN TESİS, MUHTARLIK GİBİ İŞLEVLER MEYDAN İÇERİSİNDE KONUMLANDIRILMIŞTIR.
AYRICA MEYDANA HAREKET VE CANLILIK KAZANDIRACAK YEME İÇME MEKANLARI İLE İŞMEK İLE BAĞLANTISI SAĞLANAN SERGİ VE SATIŞ ALANI ÖNERİLMİŞTİR.

KÜLTÜR MEYDANI GÖRÜNÜŞ GÖRÜNÜŞ ve ESKİZLER

TASARIM ÖNERİLERİ

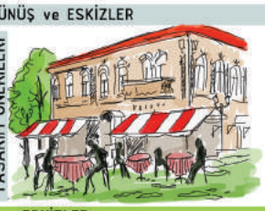

İKİNCİ MEYDAN OLAN KÜLTÜR MEYDANI SE DAHA ÇOK ÇOCUK VE GENÇLERE YÖNELİK TASARLANMIŞTIR.

MEYDANDAKİ GENÇLİK MERKEZİ, SEYİR ALANI, YEME İÇME MEKANLARI VE KİTAP KAFE MEYDANIN ANA İŞLERİNİ OLUŞTURMUŞTUR.

BU İŞLEVLER ARASINDAKİ BAĞLANTI İSE ŞEŞİTLİ KENTSEL ÖGELER VE TASARIM ELEMANLARI İLE SAĞLANMIŞTIR.

YEME İÇME MEKANLARININ ÖNÜNDE FARKLI ZEMİN DÖŞEMESİ İLE OLUŞTURULMUŞ ALANLAR ÖNGÖRÜLMÜŞTÜR.

MAHALLE PARKI GÖRÜNÜŞ ve ESKİZLER

TASARIM ÖNERİLERİ

ÖRNEK GÖRSELLER

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi | İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Beylikdüzü Belediyesi

MSGSÜ Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin koordinatörlüğünde,MSGSÜ, İTÜ ve YTÜ Şehir ve Bölge Planlama ve Mimarlık Bölümlerin değerli katkıları ile gerçekleştirilmiş olan "Beylikdüzü 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversite Fikir Projesi Atölyesi" başarı ile tamamlanmış ve sonuçların paylaşıldığı bu yayın ile kalıcı hale getirilmiştir. Yapılanlar kadar, yapılabilecek olanları ve eksik kalanları görebiliyorsak, gelecekte gerçekleştirilecek benzer çalışmalara ışık tutabilmiş ve bu yayın amacına ulaşmış olacaktır.

Beylikdüzü ilçesi; ekolojik duyarlılık içinde ele alınması gereken doğal yapısı, kıyı ve göller ile kırsal alan arasında sıkışmış olduğu halde hızlı gelişme potansiyeli, jeolojik sakıncalar içeren yerleşme yapısı, idari statüsünde yaşanmış değişiklikler ve buna bağlı planlama süreçlerinin istenmeyen sonuçları nedenleri ile, akademik araştırmalar ve atölye çalışmaları için az bulunur bir laboratuar niteliğindedir. Akademik çevreler ile karar vericileri bir araya getiren bu çalışma kapsamında, Beylikdüzü Belediyesinin güncel tartışma konuları ile yerleşmenin olanakları ve kısıtlayıcıları, temel belirleyiciler olmuştur. Belediye yöneticileri, hızla kentleşen Beylikdüzü'nde, Kavaklı, Gürpınar ve Yakuplu mahallelerinin kırdan kente dönüşüm sürecinin çok boyutlu ele alınmasının gerekliliğine dikkat çekmiş ve bahsi geçen mahalle meydanlarının düzenlenmesinde alışılmış uygulamaları aşan vizyonları ile yol gösterici olmuşlardır.

Proje konusu "3Köy 3 Meydan" olarak tanımlanmış olmakla birlikte, meydan düzenlemelerinin, Beylikdüzü'nün İstanbul içindeki konumu, işlevi ve kıyı ile ilişkilerinden bağımsız ele alınamayacağı konusunda varılan fikir birliği, projenin hareket noktası olmuştur. 3 meydanın birbirleri ile ilişkilendirilerek ve işlevsel bir bütün halinde ele alınmasının gerekliliği de bir diğer önemli kabul olarak ortaya konmuştur.

İstanbul gibi bir mega kentin hemen çeperinde yer alan ve son yıllarda ulaşım olanakları hızla artan Beylikdüzü'nde, özellikle ana arterlere yakın mahallelerde, nüfus artışı ve buna bağlı hızlı yapılaşma eğilimleri görülmektedir. Buna karşılık, kırsal karakterini koruyan, yapılaşmaya daha dirençli yarı-kentsel dokular da mevcuttur. Halkın, yapılaşmayı tek gelişme seçeneği olarak değerlendirdiğine dair genel anlayış geçerli olmakla birlikte, alanda yapılan görüşmelere yaslanan alternatif gelişme senaryolarının ortaya konmuş olması umut vermektedir. İlçeye egemen olan ikili yapı, meydanların kullanım alışkanlıklarına da yansımaktadır. Bir yanda, kent merkezine özgü yapılaşma karakteri yayılırken, diğer yandan kırsal nitelikli mekansal örüntünün görüldüğü meydanların daha yoğun kullanılan canlı mekanlar olduğu belirlenmiştir.

Kavaklı, Gürpınar ve Yakuplu mahallelerinin geçmişten bugüne taşıdıkları niteliklerini kavrayarak, geleceğe taşımak ve yeni işlevsel ilişkiler doğrultusunda gereksinimleri ve beklentileri karşılayacak düzenlemeleri hayata geçirmek, tüm gelişme senaryolarının omurgasını oluşturmuştur.

Şehir ve Bölge Planlama öğrencileri ile Mimarlık, lisans ve lisansüstü öğrencilerinden, 7-8 kişilik karma çalışma grupları oluşturulmuş ve her köy/meydanı iki farklı grubun çalışabileceği şekilde konular dağıtılmıştır. Yapılan ön jüri değerlendirmesinde, aynı köy/meydanı çalışan grupların farklı gelişme senaryolarına yönelişleri teşvik edilmiştir. Gürpınar'ı çalışan 1. grubun 'bütünleşme' temalı çalışmalarında, fiziksel ve toplumsal

bitirirken

tüm ayrışma biçimleri analitik ve eleştirel bir yaklaşımla irdelenmiş, yerleşme sistemini oluşturan alt bölgeler, kıyı ve yaşam vadisi yeniden işlevlendirilerek bütünleştirilmiştir. Gürpınar'ı çalışan 2. grup 'üçleme' kavramına yoğunlaşarak, fonksiyonel üçgene işlerlik kazandırmayı hedeflemiştir. Meydanlara farklı işlevler tanımlayarak işlevsel bütünlük sağlanmış ve kıyı potansiyelini etkin olarak kullanmaya yönelik düzenlemeler önerilmiştir.

Kavaklı'yı çalışan 1. grubun seçtiği anahtar kelime olan 'tohum', geçmiş değerleri gelecek nesillere aktarmanın sembolü olarak seçilmiştir. Kavaklı köy yerleşmesinden kentsel dokuya aktarılan yeşil alanların, yeni bir kırsal-kentsel karakterde yorumlanması ve mevcut yeşil sistem ile entegrasyonu, Beylikdüzü'nün İstanbul içinde özgün bir yapıya kavuşmasına olanak yaratacak bir gelişme modeli ortaya koymaktadır.

Kavaklı'yı çalışan 2. grubun 'kamusal ev' kavramı üzerinden tanımladığı yaşam biçimi, mevcut siteleşme ve aynılaşma eğilimlerini kırmaya yönelik yeni açılımlar getirmektedir. Kamusal mekan kullanım biçiminin yeniden yorumlandığı önerilerde kırsal yaşam kültürünün izleri, gelecek nesillerin gereksinimleri ile bütünleştirilmiştir.

Yakuplu'yu çalışan 1. grup, kentsel ekonomik gelişmeyi inşaat sektörü verileri ve kentsel tarım potansiyeli bağlamında değerlendirerek, kentsel tarım için mekansal ve örgütsel kurgu önerisi geliştirmişlerdir. Sosyal katılım ile ekonomik geliri birleştiren örgütsel kurgu, yapılaşma ile kentsel kalkınmayı özdeş gören mevcut algıyı kırmak için güçlü bir alternatif sunmaktadır.

Yakuplu'yu çalışan 2. grup, 'organik sistem' yaklaşımı ile, köy/meydanların mevcut kimliklerinden hareket ederek ve kullanıcı beklentilerini temel alarak, birbirlerini tamamlayıcı ve böylece işlevsel bütünlük sağlayan bir kurgu ortaya koymuşlardır.

"Beylikdüzü 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversite Fikir Projesi Atölyesi", son derece kısıtlı bir sürede gerçekleştirilmiş olmasına rağmen, katılımcı öğrenci, araştırma görevlisi ve öğretim üyelerinin özverili çabaları sayesinde, Beylikdüzü'nün gelişmesine ve İstanbul bütünü içinde kimliğini güçlendirmesine yönelik önemli alternatifler ortaya koymuştur. Fikir projesi olarak yapılandırılmış olan bu çalışmanın, gelecekte yapılacak çalışmalara düşünce yolları açmayı hedeflemiş olduğunu ve uygulamaya yönelik somut öneriler içermediğini, bir kez daha vurgulamak gerekir.

Ortaya konmuş olan bu akademik birikimin, Beylikdüzü Belediyesi tarafından, karar süreçlerine katkı sağlamak üzere değerlendirilmesi ve akademik bulguların ilçe halkı ile paylaşımına olanak yaratılması, "Beylikdüzü 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversite Fikir Projesi Atölyesi" nin asıl kazanımı olacaktır.

Prof. Dr. Fatma ÜNSAL
MSGSÜ Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü

YAŞAYANLAR İÇİN SORU KAĞIDI ÖRNEĞİ

"Merhaba,
İTÜ/MSGSU/YTU Şehir Bölge Planlama Bölümü olarak Gürpınar/Kavaklı/Yakuplu üzerine bir araştırma yapıyoruz. Bilgilerinizi .....(şu kişi)den aldık. Gürpınar/Kavaklı/Yakuplu'da yaşayan/çalışan kişilerin görüşlerini düşüncelerini almak istediğimizi söylediğimizde bize sizin katkılarınızla çok yardımcı olabileceğiniz söylendi. Mümkünse bir saat bize bu sohbet için zaman ayırabilir misiniz? Bu sohbet sırasında öğrenmek istediklerimiz sizin burada yaşayan/çalışan kişiler olarak bu mahalle hakkındaki görüşleriniz, düşünceleriniz. Bu bir anket çalışması değil ya da size özel bilgi gerektiren sorular sormayacağız. Bazı sorularımız var ama siz bu sorulara bağlı kalmadan da aklınıza gelenleri bizimle paylaşabilirsiniz. Bizimle ne kadar çok şey paylaşırsanız çalışmamız için o kadar değerli olur. "

(bu giriş daha önce herhangi bir şekilde irtibat kurulup randevu alınmamış kişilere söylenebilir. Randevu aldıklarımıza koyu kısımları zaten detaylı olarak telefonda anlattık. Randevu alınan kişilere de mutlaka görüşme yapacak kişilerin isimleri, geldikleri okullarını söylemek gerekir, bu çalışma için zaman ayırmayı kabul ettikleri için teşekkür ederek görüşmeye başlamanız gerekir.)

1. Burada ne kadar süredir oturuyorsunuz?
2. Hangi semtlerde ne kadar süre oturdunuz?
3. Aileniz/hemşehrileriniz bu mahallede mi yaşıyor?
a. (Evet) Görüşme sıklığı?
b. (Hayır) nerelerde yaşıyorlar ve ne sıklıkta görüşüyorsunuz?
4. İlçede aileniz/hemşehrileriniz dışında tanıdıklarınız var mı? (İş için | Ziyaret için?)
a. (Evet) Görüşme sıklığı?
5. Sıradan bir gününüzü nasıl geçiyorsunuz?
6. Arabanız var mı? Ne sıklıkta kullanıyorsunuz?
7. Toplu taşıma kullanıyor musunuz? Nereye gitmek için?
8. Beylikdüzü içerisinde kendi mahalleniz dışında hangi mahallelere gidiyorsunuz? Hangi ihtiyacınız için? Hangi vasıtayla?
9. Boş zamanlarınız oluyor mu?
a. (Evet) boş zamanlarınızı nasıl değerlendiriyorsunuz?
i. (Dışarı çıkıyorsa) Nerelere gidiyorsunuz? Ne sıklıkta gidiyorsunuz? Nasıl vakit geçiriyorsunuz?
10. Herhangi bir yerel dernekte/aktivitelerle (kadın örgütleri, sürekli eğitim vs.) faaliyet gösteriyor musunuz?
11. Çalışıyor musunuz? (Eskiden | Şimdi evin geçimini nasıl sağlıyorsunuz ?)
a. (Evet) Işe giderken nasıl bir yol kullanıyorsunuz?
b. (Evet) Sabah kaçta evden çıkıp, eve kaçta dönüyorsunuz?
c. (Çiftçiyse) malzemelerinizi nereden alıyorsunuz? Ürününüzü nerde

satıyorsunuz? Üretime devam etmeyi düşünüyor musunuz?
12. Günlük ihtiyaçlarınızı ne kadarını mahalleden karşılıyorsunuz?
13. Sağlık hizmetini nerden alıyorsunuz?
14. Çocuğunuz var mı?
a. (Evet) Çocuğunuzun eğitimini/bakımını nasıl sağlıyorsunuz? Ulaşımı nasıl sağlıyorsunuz?
b. (Evet) Çocuğunuz sokakta zaman geçiriyor mu? Siz de onunla dışarı çıkıyor musunuz?
c. (Evet) Çocuğunuz sokakta nasıl zaman geçiriyor?
d. (Evet) Güvenli olduğunu düşünüyor musunuz?
15. Oturduğunuz yerin geçmişi ile ilgili bilginiz var mı? Bu konudaki fikirleriniz neler?
16. Geçmişte yaşadığınız yerde özlemini duyduğunuz bir şey var mı?
17. (Beylikdüzü dışı) Geçmişte yaşadığınız yerde yaptığınız ve burada yapmaya olanak bulamadığınız bir şey var mı?
18. Sizce mahalleniz Beylikdüzü için önemi nedir? Beylikdüzündeki diğer mahallelerden farkı nedir?
19. Mahalleniz İstanbul için önemli mi? Neden?
20. Meydan deyince aklınıza ne geliyor?
21. Oturduğunuz bölgede meydan deyince aklınıza bir yer geliyor mu? Neresi geliyor? Yerini tarif edebilir misiniz?
22. (Çalışıyorsa) İşe gidip gelirken uğradığınız yerler var mı?
23. (Çalışıyorsa) Öğle arasında (paydosta, yemek molasında) nereye gidiyorsunuz?
24. Beylikdüzü'nde oturduğunuz sürede ne tür değişimler gözlemlediniz? Gelecekte ne tür değişimler öngörüyorsunuz?
25. Fotoğraftaki alanları tanıyor musunuz? (Evet) Bu alanı tanımlayabilir misiniz? Lütfen hangi fotoğrafı tanıdığını yazın ve de görüştüğünüz kişiye açık sorular sorun (Nasıl?Neden?)
26. Bizimle görüşmemizi önereceğiniz başka birisi var mı? Bizi yönlendirebilir misiniz?
(Görüşme takvimini göz önünde bulundurarak bir görüşme zamanı ayarlayın lütfen)
27. Sizinle tekrar iletişime geçebilir miyiz? (Evet) İletişim bilgilerinizi alabilir miyiz? (Bu konuda israrcı olmayın lütfen)

Görüşülen kişi ile ilgili genel bilgiler:
Ad
Doğum yılı
Doğum yeri
Eğitim durumu
Meslek

ÇALIŞANLAR İÇİN SORU KAĞIDI ÖRNEĞİ

"Merhaba,
İTÜ/MSGSU/YTU Şehir Bölge Planlama Bölümü olarak Gürpınar/Kavaklı/Yakuplu üzerine bir araştırma yapıyoruz. Bilgilerinizi .....(şu kişi)den aldık. Gürpınar/Kavaklı/Yakuplu'da yaşayan/çalışan kişilerin görüşlerini düşüncelerini almak istediğimizi söylediğimizde bize sizin katkılarınızla çok yardımcı olabileceğiniz söylendi. Mümkünse bir saat bize bu sohbet için zaman ayırabilir misiniz? Bu sohbet sırasında öğrenmek istediklerimiz sizin burada yaşayan/çalışan kişiler olarak bu mahalle hakkındaki görüşleriniz, düşünceleriniz. Bu bir anket çalışması değil ya da size özel bilgi gerektiren sorular sormayacağız. Bazı sorularımız var ama siz bu sorulara bağlı kalmadan da aklınıza gelenleri bizimle paylaşabilirsiniz. Bizimle ne kadar çok şey paylaşırsanız çalışmamız için o kadar değerli olur. "

(bu giriş daha önce herhangi bir şekilde irtibat kurulup randevu alınmamış kişilere söylenebilir. Randevu aldıklarımıza koyu kısımları zaten detaylı olarak telefonda anlattık. Randevu alınan kişilere de mutlaka görüşme yapacak kişilerin isimleri, geldikleri okullarını söylemek gerekir, bu çalışma için

1. Burada ne kadar süredir çalışıyorsunuz?
2. Nerede oturuyorsunuz?
a. Işe gelirken nasıl bir yol kullanıyorsunuz?
b. Sabah kaçta evden çıkıp, eve kaçta dönüyorsunuz?
3. Aileniz/hemşehrileriniz nerelerde yaşıyorlar ve ne sıklıkta görüşüyorsunuz?
4. İlçede tanıdıklarınız var mı? (İş için | Ziyaret için?)
a. (Evet) Görüşme sıklığı?
5. Bir iş gününüzü nasıl geçiyorsunuz?
6. Arabanız var mı? Ne sıklıkta kullanıyorsunuz?
7. Toplu taşıma kullanıyor musunuz? Nereye gitmek için?
8. Beylikdüzü içerisinde hangi mahallelere gidiyorsunuz? Hangi ihtiyacınız için? Hangi vasıtayla?
9. Boş zamanlarınız oluyor mu?
a. (Evet) boş zamanlarınızı nasıl değerlendiriyorsunuz?
i. (Dışarı çıkıyorsa) Nerelere gidiyorsunuz? Ne sıklıkta gidiyorsunuz? Nasıl vakit geçiriyorsunuz?
10. Herhangi bir yerel dernekte/aktivitelerle (kadın örgütleri, sürekli eğitim vs.) faaliyet gösteriyor musunuz?
11. İş ile ilgili ihtiyaçlarınızı nereden karşılıyorsunuz?
12. Günlük ihtiyaçlarınızı nereden karşılıyorsunuz?
13. Sağlık hizmetini nerden alıyorsunuz?
14. Mahallenin güvenli olduğunu düşünüyor musunuz?
15. Çocuğunuz var mı?

a. (Evet) Çocuğunuzunla bu mahallede zaman geçiriyor musunuz?
16. Çalıştığınız yerin geçmişi ile ilgili bilginiz var mı? Bu konudaki fikirleriniz neler?
17. İşiniz ile ilgili olanakları yeterli buluyor musunuz?
18. Sizce çalıştığınız mahalle Beylikdüzü için önemi nedir? Beylikdüzündeki diğer mahallelerden farkı nedir?
19. Mahalleniz İstanbul için önemli mi? Neden?
20. Meydan deyince aklınıza ne geliyor?
21. Çalıştığınız bölgede meydan deyince aklınıza bir yer geliyor mu? Neresi geliyor? Yerini tarif edebilir misiniz?
22. İşe gidip gelirken uğradığınız yerler var mı?
23. Öğle arasında (paydosta, yemek molasında) nereye gidiyorsunuz?
24. Beylikdüzü'nde çalıştığınız sürede ne tür değişimler gözlemlediniz? Gelecekte ne tür değişimler öngörüyorsunuz?
25. Fotoğraftaki alanları tanıyor musunuz? (Evet) Bu alanı tanımlayabilir misiniz? Lütfen hangi fotoğrafı tanıdığını yazın ve de görüştüğünüz kişiye açık sorular sorun (Nasıl?Neden?)
26. Bizimle görüşmemizi önereceğiniz başka birisi var mı? Bizi yönlendirebilir misiniz?
(Görüşme takvimini göz önünde bulundurarak bir görüşme zamanı ayarlayın lütfen)
27. Sizinle tekrar iletişime geçebilir miyiz? (Evet) İletişim bilgilerinizi alabilir miyiz? (Bu konuda israrcı olmayın lütfen)

Görüşülen kişi ile ilgili genel bilgiler:

Ad
Doğum tarihi
Doğum yeri
Eğitim durumu
Meslek

GÖRÜŞMECİLERLE PAYLAŞILAN MEYDAN FOTOĞRAFLARI

Beylikdüzü Belediyesi
MSGSÜ Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
İstanbul Teknik Üniversitesi
Yıldız Teknik Üniversitesi

Beylikdüzü Belediyesi Kültür Yayınları
Genel Yayın No: 04
Araştırma-İnceleme: 03

İstanbul, 2016.

Beylikdüzü Belediyesi Kültür Yayınları

Beylikdüzü Belediyesi Adına Sahibi: Ekrem İmamoğlu

Genel Yayın Yönetmeni: Fidan Gül

Proje Yürütücüleri
Aliye Ahu Akgün, Doç. Dr., Şehir ve Bölge Planlama, İTÜ
Başak Demireş Özkul, Yrd. Doç. Dr., Şehir ve Bölge Planlama, İTÜ
Bora Yerliyurt, Doç. Dr., Şehir ve Bölge Planlama, YTÜ
Ceren Lordoğlu, Şehircilik Araştırma Uygulama Merkezi, MSGSÜ
Fatma Ünsal, Prof. Dr., Şehircilik Araştırma Uygulama Merkezi, MSGSÜ
Gülşen Özaydın, Prof. Dr., Şehir ve Bölge Planlama, MSGSÜ
Meriç Demir Kahraman, Ar. Gör., Şehir ve Bölge Planlama, İTÜ
Müge Özkan Özbek, Yrd. Doç. Dr., Şehir ve Bölge Planlama, MSGSÜ
Tayfun Kahraman, Öğr. Gör., Şehircilik Araştırma Uygulama Merkezi, MSGSÜ
Tuba İnal Çekiç, Doç. Dr., Şehir ve Bölge Planlama, YTÜ
Yüksel Demir, Doç. Dr., Mimarlık, İTÜ

Yayına Hazırlayanlar
Fatma Ünsal
Tayfun Kahraman
Özge Çelik
Çiğdem Buyrukçu İbişoğlu
İlay Ayhan
Ceren Lordoğlu

Katkıda Bulunanlar
Cem Demir, Beylikdüzü Belediyesi
Emrah Şahan, Beylikdüzü Belediyesi
İlay Ayhan, Beylikdüzü Belediyesi

Tasarım ve Düzenleme
Özge Çelik

1.Baskı, Aralık 2016 (600 Adet)

ISBN: 978-605-66101-3-4

Yayınevi Sertifika No: 32152
Baskı ve Cilt: Teknik Basım Matbaacılık A.Ş. (Sertifika No: 24871)
Dudullu Mah. Necip Fazıl Bulvarı Cad. No:44 Keyap Çarşısı F1 Blok 93 Ümraniye/İSTANBUL

Tüm hakları saklıdır.

2016, Beylikdüzü Kültür Yayınları, Beylikdüzü Belediyesi Büyükşehir Mahalesi Enver Adakan Caddesi No:2 Beylikdüzü

3 köy meydan üniversite

www.beylikduzu.bel.tr

/ beylikduzubelediyesi / beylikduzubeltr /beylikduzubelediyesi

içindekiler

önsöz
başlarken
makro-mezo ölçek yaklaşımları
mikro ölçek yaklaşımları
sosyal vizyon

1 Gürpınar

Ece Özden Pak
Ahmet Gün
Sümeyye Çınar
Berkay Kemanlı
Tuğba Oğuz
Berkay Emeksiz
Özge Yazıcı
Sinem İnan

Gürpınar 2

Zeynep Özdemir
Burcu Yaşlak
Aybüke Akgün
Celal Oğuzhan Kanbur
Eda Hilal Soydemir
Esma Aşçıoğlu
Mine Şener

3 Kavaklı

Semiha Turgut
Bengisu Ertek
Büşra Kök
Emre Seymenoğlu
Gonca Çetinkaya
Özlem Kılınç
Tuğba Kesim

Kavaklı 4

Çiğdem Buyrukçu İbişoğlu
Emre Dane
Büşra Gezer
Ece Buruk
Eda Dönmez
Itır Coşkun
Osman Nuri Oğuzhan

5 Yakuplu

Caner Murat Doğançayır
Burcu Sarı
Hazal Gümüş
Bengi Aslan
Gonca Ertaş
İbrahim Yasan
Meltem Oktay
Selinay Demet

Yakuplu 6

Mahfuz Aktaş
Hazal Satılmış
Cansel Ceviz
Gökçe Uzgören
İsra Hatipoğlu
Mehmet Buğra Çavdar
Semin Niron

bitirirken
ekler

Beylikdüzü'ne yakışır bir kent kimliği oluşturmak için çıktığımız yolda; alınan her karar ve uygulanan her projede günü kurtarmanın değil, kalıcı ve nitelikli projeleri ilçeye kazandırmanın peşindeyiz. Bu niyetle adımlarımızı atarken halkımıza danıştığımız kadar işin uzmanlarına, aydınlık görüşlere de gereken değeri veriyor, ilçenin geleceği için planlı ve stratejik kararlar alıyoruz.

Beylikdüzü'ne değer katacak olan projelerimizden olan "3 Köy 3 Meydan" projesi de akademisyenlerin ve genç beyinlerin düşüncelerini almak üzere 3 Köy 3 Meydan Fikir Projesi Atölyesi 3 Üniversitemizin işbirliği ile gerçekleştirildi. Beylikdüzü Belediyesi olarak Kavaklı, Gürpınar, Yakuplu eski köy merkezleri akademik bir bakışla ele alınarak; geleneksel doku ile modern kentleşmenin gereklerini bütünleştirmeyi amaçladık. "Mahalle hayatı", "esnaf ve komşu ilişkisi" gibi unutmaya yüz tutan sosyal değerlerimizle uyumlu bir kentsel gelişmeyi sağlamak istedik. Bunu yaparken, Beylikdüzü'nün fiziksel ve kültürel yapısına uygun tasarım seçeneklerini geliştirmeyi önemli gördük.

Bu amaçla hareket eden "3 Köy 3 Meydan" Fikir Projesi Atölyesi'nde görev alan kişilerin, yaşanabilir bir Beylikdüzü için tüm gayretlerini gösterip, özverili bir şekilde yürütmüş oldukları atölye sonucunda, üç "köy" meydanımız için ufuk açıcı projeler üretilmiştir. Atölye kapsamında oluşturulan çalışma gruplarının farklı vizyonları doğrultusunda alternatifler geliştirilmiş olup, belediyemize rehberlik etmesi hedeflenen bu yayın çalışmasıyla sonuçlanmıştır. Başarılı bir şekilde tamamlanan atölye çalışması sonucunda üretilen bu kaynağı da referans alarak, belediyemiz uygulanabilir fikirleri derleyip, Kavaklı, Gürpınar ve Yakuplu için en uygun meydan projelerini hayata geçirmeye başlayacaktır. Akademik anlamda üç üniversitemizin mimarlık fakültelerinden değerli öğretim elemanları ve öğrencilerinin katkıları ile ortaya çıkan sonuçlar belediyemize yol gösterici olmuştur. Her geçen gün daha da unutulan eski köy merkezlerinin yeniden kent hayatında önemli birer çekim noktası haline getirilmesi çabası için bir kılavuz niteliğinde olan bu yayının sonuçlarını görmek, Beylikdüzü'nde yaşayan tüm hemşerilerimizin olduğu gibi belediyemiz için de büyük bir mutluluk olacaktır.

Özgür ve mutlu bir Beylikdüzü için emek veren, 3 Köy 3 Meydan Fikir Projesi Atölyesine katkı koyan İstanbul Teknik Üniversitesi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi ve Yıldız Teknik Üniversitesi'nin değerli öğrencilerine ve öğretim elemanları ile projenin gerçekleştirilmesini sağlayan MSGSÜ Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi'ne tüm Beylikdüzülü komşularım adına teşekkür ederim.

Ekrem İMAMOĞLU

Beylikdüzü Belediye Başkanı

Beylikdüzü Belediyesi ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi arasında imzalanan protokol ile, Üniversitemiz Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından yürütülen "3 Köy 3 Meydan Fikir Projesi Atölyesi", üç üniversitenin mimarlık fakültelerinin değerli katkıları ile bu yayını ortaya çıkardı. Özellikle üniversiteler arası işbirliğini ön plana çıkaran bu çalışmada, katılan öğretim üyelerinin ve genç arkadaşlarımın gayretleri ile, İstanbul'un gelişen merkezlerinden Beylikdüzü'ne değer katacak ve Belediye tarafından hayata geçirilmesi hedeflenen önemli projelerden biri olan "3 Köy 3 Meydan Projesi"ne zemin hazırlayan ilk sonuçlar elde edilmiş oldu.

Beylikdüzü İlçesi'nin eski köy merkezleri olan Kavaklı, Gürpınar, Yakuplu yerleşimlerinin sahip olduğu geleneksel dokuları ile modern bir kentin gereksinimlerini bütünleştirmeyi amaçlayan atölye çalışmasının sonuçları, umarım ki başarılı bir şekilde uygulamaya da konacaktır. Beylikdüzü'nün özgün yapısına uygun tasarımlar, geleneksel ile çağdaş olanı bütünleştirecek ve 'mahalle' yaşamından her geçen gün uzaklaşan İstanbul için önemli bir örnek ortaya koyacaktır.

Atölye çalışması esnasında sergilenen özverili yaklaşım, atölye sonuçlarının sunulduğu ve sergilendiği Üniversitemizde geniş katılımlı bir topluluk ile buluşarak amacına ulaşmıştır. Çalışma ekibinin hazırladığı bu yayın, Beylikdüzü Belediyesi'ne "3 Köy 3 Meydan Projesi"nin uygulaması aşamasında bir rehber olacaktır. Üç üniversitenin mimarlık fakültelerinden değerli öğretim elemanları ve öğrencilerinin katkıları ile ortaya çıkarılan bu yayının sonuçlarını izlemek, tüm İstanbullular gibi biz Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi mensuplarının da sorumluluğu altındadır.

"3 Köy 3 Meydan Fikir Projesi Atölyesi"ne katkı koyan İstanbul Teknik Üniversitesi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi ve Yıldız Teknik Üniversitesi'nin değerli öğrencilerini ve öğretim elemanlarını bu yayın vesilesiyle kutluyor, projenin gerçekleştirilmesini sağlayan Üniversitemiz Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi'ne ve onlara bu olanağı sağlayan Beylikdüzü Belediyesi'ne teşekkür ediyorum.

Prof. Yalçın KARAYAĞIZ

Rektör

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi bünyesinde 1984 yılından itibaren faaliyet gösteren Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi, İstanbul başta olmak üzere Türkiye'nin farklı yerleşmelerinde gerçekleştirmiş olduğu araştırma ve uygulamalara, "Beylikdüzü 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversite Fikir Projesi Atölyesi" ile yenilikçi bir çalışma ekledi.

MSGSÜ Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin, eğitim yolu ile toplumsal kalkınmaya ivme katmaya yönelik ilkesel yaklaşımı ile Beylikdüzü Belediyesinin yapıcı ve yenilikçi bakış açılarının birleşmesi, genç araştırmacılar ve öğrenciler için verimli bir platform oluşturdu.

Meslek eğitimi ile pratiği arasında kurulan köprü, bir yandan öğrencilerin edinmiş oldukları kuramsal bilgileri içselleştirmesini sağlarken, diğer yandan karar vericileri doğrudan tanımalarına olanak yarattı. Öğrencilerin Beylikdüzü halkı ile mesleki bağlamda kucaklaşmaları ise eşsiz bir deneyimdi.

MSGSÜ Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi koordinatörlüğünde, İTÜ ve YTÜ'nün desteği ile, gönüllülük esasına dayalı davetli araştırmacılar ile gerçekleştirilen Proje, üniversiteler arası akademik işbirliği ortamını güçlendirmeyi ve genç araştırmacılar ile öğrencilere uygulama deneyimi kazandırmayı hedefliyordu.

MSGSÜ, İTÜ ve YTÜ Şehir ve Bölge Planlama ve Mimarlık Bölümlerinden değerli öğretim üyeleri ve araştırma görevlilerinin özverileri katkıları ile gerçekleştirilebilen atölye çalışması, kurumsal kimliklerin eridiği, dostluk ve paylaşım ile yeniden yapılandırıldığı bir ortam yarattı. Çalışmayı bireysel projeleri gibi benimseyen ve titizlikle takip eden, her aşamada sınırsız destek veren değerli öğretim üyesi dostlarıma minnet duygularımı sunuyorum.

Çalışmanın en başından itibaren benimsenen yenilikçi ilkelerden biri de, alışılmış yukarıdan aşağıya işleyiş geleneğini kırmak ve her aşamada genç araştırmacılar ile öğrencilerin inisiyatif almalarına, kararlarda etkin olabilmelerine ve yaratıcılıklarını en üst düzeyde kullanabilmelerine olanak yaratmaktı. Onların özverili çabaları ve üstün performansları olmasaydı, bu çalışma başarı ile sonuçlanamazdı. Gençler, motivasyonları ve ortaya koydukları nitelikli ürünler ile, şehir ve bölge planlama mesleğinin geleceğine olan inancımızı güçlendirdiler.

"Beylikdüzü 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversite Fikir Projesi Atölyesi" dört aşamada gerçekleştirildi. Çalışmanın her aşamasında; çalışma yönteminin yapılandırılmasında, alan çalışmasının gerçekleştirilmesinde, elde edilen veri ve bilgilerin atölye kapsamında kullanılmasında, katılımcı karar süreçleri esas alındı.

İlk aşamada, çalışmanın yöntemini ve ön hazırlıkların kapsamını belirlemeye yönelik bir dizi toplantı yapıldı. Ön hazırlık dosyalarının hazırlanması için, üniversitelerden karma çalışma grupları oluşturularak, makro, mezo ve mikro ölçeklerde kavramsal çerçevelerin tanımlanması ve Beylikdüzü'nün sosyal ve mekansal verilerinin bu ölçeklere referansla değerlendirilmesi düşüncesi benimsendi. Tüm ölçeklerde girdi sağlamak üzere oluşturulan ölçekler-üstü bir çalışma grubu ise Beylikdüzü halkının meydanlara yönelik düşüncelerinin derlenmesi ve sosyal vizyonun geliştirilmesinde yol gösterdi. Alan çalışması öncesi tamamlanan ön hazırlık dosyaları, atölye çalışması için yönlendirici birer rehber niteliğindeydi.

İkinci aşamada, alan çalışması gerçekleştirildi. Kısıtlı bir süre içinde, alana ilişkin mekansal ve sosyal verilerin sistematik biçimde derlenmesi ve atölye çalışmalarında kullanılabilecek düzeyde işlenmesi tamamlandı.

Üçüncü aşamada, üç üniversitede ikişer çalışma günü düzenlemek suretiyle, her anlamda 'hareketli' bir atölye düzeni kuruldu. Lisans ve lisansüstü öğrencilerden oluşan 7-8 kişilik karma gruplar, her köy için iki grup olmak üzere, çalışma konularını belirlediler. Atölye çıktılarına dair beklentiler konsept ve vizyon, üst ölçek planlama yaklaşımı ve tasarım ilkeleri olmak üzere üç düzlemde tanımlandı. Ayrıca, grupların ve bireylerin özgün anlatım becerilerine fırsat tanımak amacı ile, dördüncü bir düzlem de serbest bırakıldı. Öğrenciler ve genç araştırmacıların üretken becerileri ve paylaşımları ile tamamlanan atölye çalışması, MSGSÜ'de düzenlenen geniş katılımlı bir sergi ile sonuçlandı.

Dördüncü aşama ise, sürecin ve ürünlerin paylaşılması için yürütülmekte olan ve bu satırların sizlerle buluşması ile sonuçlanan yayın aşaması. Ortaya konmuş olan birikim ve ürünlerin kalıcı hale gelmesi ve Beylikdüzü halkı ile yeniden buluşmaya olanak yaratacak olması, yayın sürecinde temel motivasyon kaynağımız oldu.

MSGSÜ Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi olarak hedeflerimizin gerçekleşmesinde, başta MSGSÜ Rektörü Prof. Yalçın Karayağız olmak üzere, Üniversitenin ilgili birimlerinin sağlamış olduğu destek ve güven için, Merkez Yönetim Kurulu adına sonsuz teşekkürlerimi sunmayı bir borç kabul ediyorum. Onların desteği olmasaydı, mensubu olduğumuz saygın kurumu temsil etme ve Merkez olarak kurumsal varlığımızı güçlendirme olanağından yoksun kalırdık.

Prof. Dr. Fatma Ünsal
MSGSÜ Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü

Makro-Mezo Ölçek Yaklaşımları

Aliye Ahu Akgün
Bora Yerliyurt
Tuba İnal Çekiç

Mahfuz Aktaş
Caner Murat Doğançayır
Hazal Gümüş
Çiğdem Buyrukçu İbişoğlu
Meriç Demir Kahraman
Eren Kürkçüoğlu
Ece Özden Pak
Burcu Sarı
Hazal Satılmış
Semiha Turgut
Burcu Yaşlak

Makro-Mezo Ölçek Yaklaşımları

Kavramsal Çerçeve

Beylikdüzü İlçesi Gürpınar, Yakuplu ve Kavaklı mahallelerini konu alan 3Köy3Meydan3Üniversite atölye çalışmasının makro ve mezo ölçek baz alınarak yapılan ön hazırlık çalışmalarında, Henri Lefebvre'nin (1991)[1] ortaya koyduğu 'mekansal pratikler', 'mekanın temsili' ve 'temsili mekan' olmak üzere mekansallığın üç boyutunu ortaya koyan kavramsal üçlemeden yola çıkılmıştır. Buna göre; mekanın çözümlenmesinde mekanın 'önem ve gerekliliği', 'temsili', 'tasavvur ve tahayyülü' birbirinden ayrıştırılması mümkün olmayan unsurlardır. [2]

[1] Lefebvre, H. 1991. The Production of Space. Wiley, Blackwell

[2] Harvey 1996.Justice, Nature and Geography of Difference, Blackwell Publishing, Oxford

Beylikdüzü geçmiş dönemlerde kentin çeperi kabul edilirken günümüzde kentsel saçaklanma ve büyüme ve kentin çok merkezli yapısı nedeniyle kent merkezinde yer almaktadır. Ancak, çalışmalarımızda yer alan ve ilçenin ilk yerleşimleri olan Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu Mahalleri henüz kentleşme sürecinin başında olup, bir ölçüde kırsal niteliklerini sürdürmektedir. Bu nedenle, eski köyler yani şimdiki mahalleler makro ve mezo ölçekte incelenirken; 'yerleşimlerin ayrıcı özellikleri ve kırsal yerellikler', 'yerleşimlere ilişkin kurumsal temsil ve tasavvur' ile 'günlük yaşamı oluşturan toplumsal normlar' üzerinden ele alınmıştır. Bahsi geçen bu çerçeve çalışmanın bu bölümünde "yerellikler ve kurumsal temsil" başlıklarında ele alınmıştır.

Şekil 1: Kırsal mekanın üç boyutu

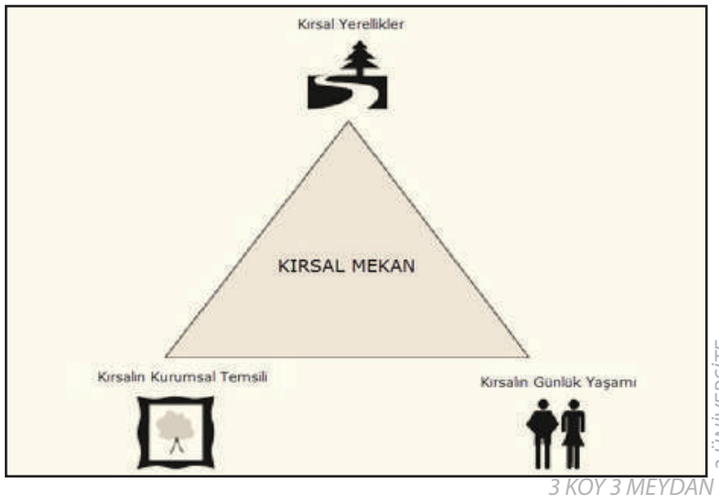

Kaynak: Lefebvre, H. 1991. The Production of Space. Wiley, Blackwell

Yerellikler

Konum:

Beylikdüzü, Türkiye'nin kuzeydoğusunda yer alan Marmara Bölgesine bağlı İstanbul ilinin Avrupa Yakası'nda yer alan bir ilçesidir. Güneyde Marmara Denizine, doğuda Avcılar, kuzeyde Esenyurt, batıda ise Büyükçekmece ilçelerine komşudur (Şekil 2). Yaklaşık 37.38 km2 yüzölçümüne sahiptir.

İlçede Türkiye'nin en büyük konteyner limanı olan Ambarlı Limanı yer almaktadır. Beylikdüzü, Atatürk Havalimanı'na 13 km uzaklıktadır. İlçe kuzeyde E5 karayolu ile sınırlanmıştır. Bu yol üzerinde bulunan metrobüs hattı sayesinde ilçeye ulaşım imkanı çeşitlilik kazanmıştır. İlçe sınırlarında bulunan Haramidere Kavşağı ile TEM Otoyol bağlantısı mevcuttur.

Şekil 2: Beylikdüzü ilçesinin konumu

Kaynak: İstanbul 2014-2023 Bölge Planı

Ayırt Edici Özellikler:

2014 yılı verilerine göre Beylikdüzü ilçesinin nüfusu 262.473 kişi ve nüfus yoğunluğu 70.61 kişi/ha olup, ilçe son 5 yılda en çok nüfus artışı yaşanan ilk 5 ilçeden biridir. İlçedeki toplam yapı taban alanı 509.02 ha, toplam yeşil alan 24.89 ha, kişi başına düşen yeşil alan ise 1,10 m2'dir. Beylikdüzü ayrıca lojistik açısından İstanbul için oldukça önemlidir. İlçede liman, petrol aktarma istasyonu, gümrük ve taşınma kakarı alınmış bir balık hali yer almaktadır (Şekil 3).

Beylikdüzü, son 5 yılda açılan işyeri sayısının en hızlı artış gösterdiği ilçelerden biri olup, İstanbul'da yer

alan 4 adet OSB'den biri de bu ilçede yer almaktadır. %100 doluluk oranına ve 160 ha alana sahip olan OSB'de ağırlıklı sektörler makine, tekstil, kimya, plastik ve demir dışı metallerdir. İlçenin ayırt edici özelliklerinden bir diğeri kapalı konut sitelerinin varlığıdır. Avrupa Yakası'nda gelişen kapalı siteler özellikle E5 ve Tem otoyolu bağlantısında gelişmiş, bu eğilim ilçeyi nüfus odağı haline getirmiştir. Öte yandan ilçede aktif ve potansiyel heyelan alanları bulunmaktadır.

Şekil 3: Beylikdüzü'nün lojistik önemi

Kaynak: İSTKA, 2014. 2014-2023 İstanbul Bölge Planı

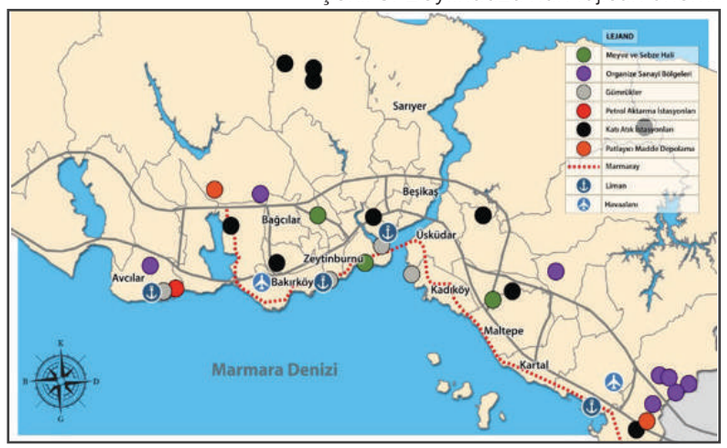

Tarihçe:

Beylikdüzü'nde ilk yerleşim başlangıcı M.Ö 7.yy olup yerleşimin kurucusu Helenler olarak bilinmektedir. M.Ö 2.yy boyunca süren Bizans egemenliğinin ardından İstanbul'un fethi ile birlikte Osmanlı İmparatorluğu bölgede egemen olmuştur. Kurtuluş Savaşı sonrası ise Yunanistan'daki Türklerle yapılan mübadelenin ardından tarım, hayvancılık ve balıkçılıkla uğraşan Türk nüfus bu bölgeye yerleşmiştir. Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu yerleşimleri yerüstü kaynakları ve tarıma elverişli topraklar bakımından zengin, her türlü meyve/sebzenin bol olarak yetiştirildiği eski Rum köyleri olarak bilinmektedir.

Kaynak: Beylikdüzü Belediyesi Stratejik Plan Raporu, 2010-2014

İdari Sınırların Değişimi:

10.07.2004 Tarih ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanunu gereğince Belediye sınırı, İl sınırı olmuştur. Söz konusu kanunla belde belediyeleri, ilk kademe belediyelerine dönüştürülmüş ve idari anlamda İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne bağlanmıştır. 5216 sayılı

Büyükşehir Belediye Kanunu ile İstanbul Büyükşehir Belediyesinin hizmet sınırları, İstanbul İli idari sınırlarına kadar genişleyerek neredeyse 3 katına ulaşmıştır.

Mart 2008'e kadar İstanbul İli sınırları içerisinde 32 ilçe, 41 ilk kademe belediyesi, 151 köy ve 799 mahalle bulunmaktadır. 5747 sayı ve 06.03.2008 tarihli "Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun" çerçevesinde İstanbul'da 41 olan ilk kademe belediyelerinden 37'sinin tüzel kişiliği sona erdirilerek 8 ilçe belediyesi oluşturulmuş, 32 olan ilçe sayısı da Eminönü ilçesinin kaldırılması ve 8 yeni ilçeyle birlikte 39 olmuştur. Bu düzenleme sonucunda Beylikdüzü de ilçe belediyesi statüsü kazanan yerleşimlerden biri olmuştur (Şekil 4, 5, 6).

Şekil 4: İstanbul'da idari sınırların değişimi

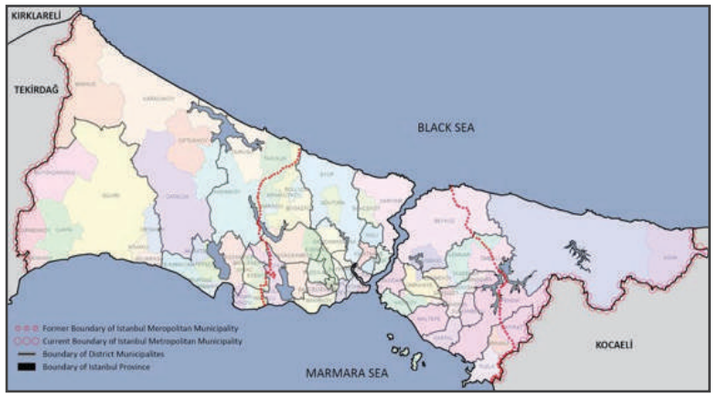

Kaynak: İBB resmi web sitesi, www.ibb.gov.tr

Beylikdüzü yerleşimi 1993 tarihine kadar Büyükçekmece'ye bağlı bir köy durumundadır. 01.12.1994 yapılan idari düzenlemeyle Büyükçekmece İlçesi'ne bağlı bir belde haline gelmiştir. 2008 yılında çıkartılan 5747 sayılı "Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun" ile Yakuplu ve Gürpınar ilk kademe belediyelerinin tüzel kişiliklerinin kaldırılması ile yeni bir ilçe olarak kurulmuştur. Bu düzenlemeye göre mevcuttaki Kavaklı (Beylikdüzü) köyü içerisinde kalan Büyükşehir, Cumhuriyet, Sahil, Barış ve Kavaklı; Gürpınar ilk kademe belediyesine bağlı Adnan Kahveci, Dereağzı ve Gürpınar; Yakuplu ilk kademe belediyesine bağlı Marmara ve Yakuplu

Kaynak: Keçeli, A., Sarıusta, F. ve Karakuyu M., (2014). "Kamu Hizmetlerinin Kentsel Yaşanabilirlik Üzerine Etkisi: Beylikdüzü Örneği", Marmara Coğrafya Dergisi, Sayı: 29, s. 381-401

mahalleleri Beylikdüzü ilçesi altında birleştirilmiştir.

2008 yılı itibariyle ilçenin Gürpınar, Yakuplu ve Kavaklı ile birlikte toplam 10 adet mahallesi mevcuttur. Nüfusun mahallelere göre dağılımına bakıldığında, nüfusun en yoğun olduğu mahallenin 43.422 kişiyle Barış Mahallesi olduğu görülür. 36.908 kişilik nüfusuyla Adnan Kahveci ikinci yoğun mahalledir. Üçüncü yoğun olan mahalle Yakuplu'da ise nüfus 20.995 kişi olarak hesaplanmıştır. Bu üç yoğun mahalleyi sırasıyla Büyükşehir, Cumhuriyet, Marmara, Gürpınar, Kavaklı, Dereağzı ve Sahil mahalleleri takip etmektedir (Şekil 7).

Şekil 5: Beylikdüzü ilçesi mahalle sınırları

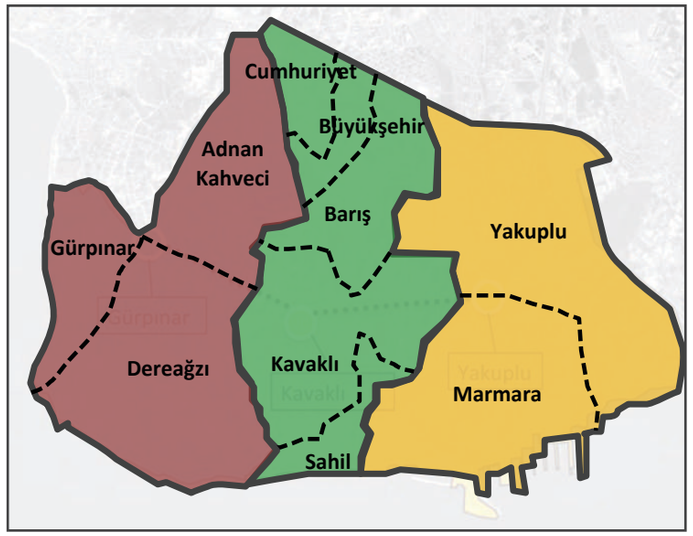

Şekil 6: Beylikdüzü'nde idari sınırların değişimi

YERLEŞİM İDARİ SINIRLARIN YILLARA GÖRE DEĞİŞİMİ				
Tarih	Yerleşme Birimi	Yerleşme Adı		Kanun
↑	Köy	• Yakuplu Köyü	Çatalca Belediyesi, Büyükçekmece Bucağı	Köy Kanunu
		• Kavaklı Köyü		
		• Gürpınar Köyü		
1994	Belde Belediyesi	Yakuplu Belde Belediyesi		Belediye Kanunu
		Kavaklı Belde Belediyesi		
		Gürpınar Belde Belediyesi		
2004	İlk Kademe Belediyesi	Yakuplu Belediyesi		Belediye Kanunu
		Kavaklı (Beylikdüzü) Belediyesi		
		Gürpınar Belediyesi		
2008	Mahalle	• Yakuplu Mahallesi	Beylikdüzü Belediyesi	5747 sayılı Kanun
		• Kavaklı Mahalesi		
		• Gürpınar Mahallesi		

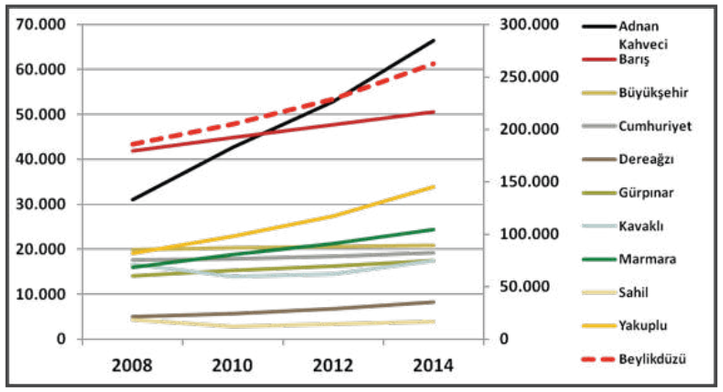

Şekil 7: Mahalle nüfuslarının yıllara göre değişimi (2008-2014)

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Nüfus Verileri (2008-2014) TUİK resmi web sitesi, www.tuik.gov.tr

Ulaşım:

D-100 Karayolu, Beylikdüzü için önemli bir ulaşım hattıdır. Metrobüs hattı 2007 yılında Avcılar-Topkapı (18.2 km) hattıyla hizmete girmiş, 2012'de Avcılar-Beylikdüzü hattı (9.7 km) eklenmiştir.[3]

Beylikdüzü için diğer ulaşım seçenekleri ise belediye otobüsleri ve minibüslerdir.[4]

Şekil 8: D-100 Karayolu Beylikdüzü metrobüs durakları

Kaynak: İETT resmi web sitesi, www.iett.gov.tr

Şekil 9: Otobüs hatları (sol alt)
Şekil 10: Minibüs hatları (sağ alt)

[3] Kapan, K. 2014. "Beylikdüzü'nde Şehirsel Gelişme", İÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul

[4] Bozkır, C. 2011. Ulaştırma Altyapı Bilgi Sistemlerinin Oluşturulması: Beylikdüzü İlçesi Örneği, İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul

Mekansal Ayrışma:

Beylikdüzü ilçesinde toplu konut alanlarının, sanayi alanlarının, depolama ve üretim alanlarının, kırsal alanların, bağlantı ve odak noktalarının mekansal dağılımı Şekil 11'de görüldüğü gibidir. Beylikdüzü ilçesi hıza gelişen kapalı konut sitelerinin ve OSB, liman ve depolama alanlarını da içeren geniş sanayi bölgelerinin yanı sıra Gürpınar ve Kavaklı yerleşimlerinin güney ve güneydoğusunda kırsal yaşamın bir ölçüde sürdürüldüğü, kırsal ve kentsel karakterin bir arada bulunduğu bir yerleşim olarak karşımıza çıkmaktadır. Toplu konut alanlarının genellikle E5 karayolu bağlantılı alanlarda yoğunlaştığı, sanayi alanları ile konut alanlarının yakın konumlandığı görülmektedir.

Şekil 11: Beylikdüzü'nde fonksiyonel dağılım ve mekansal ayrışma

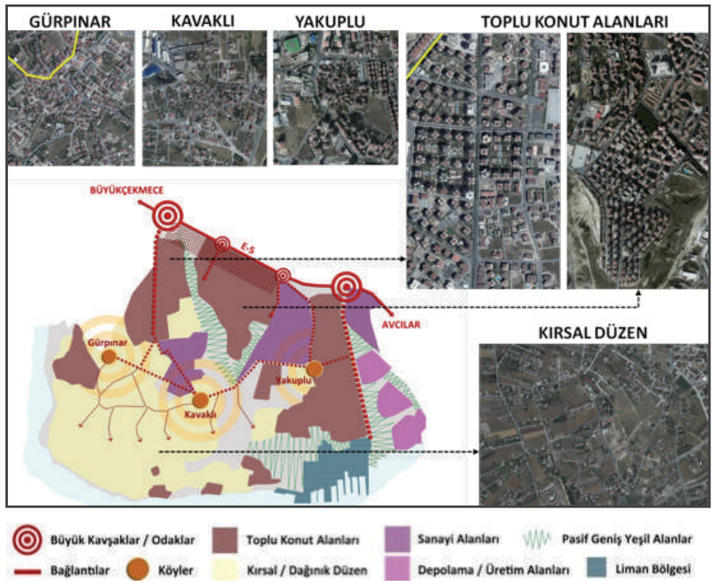

Kurumsal Temsil

Üst Ölçekli Plan Kararları:

Beylikdüzü'ne ilişkin üst ölçekte 2014-2023 Bölge Planı kararları ile 2009 Çevre Düzeni Planı kararları incelenmiştir.[5] Bölge Planı'nda Beylikdüzü ilçesi sanayi sektörünün gelişimi ile öne çıkmış, mevcut sanayi bölgelerinde sağlanacak teknolojik ve mekansal dönüşüm ile Ar-Ge faaliyetlerinin artırılması yönünde karar geliştirilmiştir.

[5] 15.06.2009 tarihli 1/100.000 ölçekli İstanbul Çevre Düzeni Planı

15.06.2009 tarihli Çevre Düzeni Planı'nda ise Beylikdüzü için tayin edilmiş arazi kullanış deseninin neredeyse tamamı yerleşim lekesi olarak tanımlanmıştır. Planda yer alan başlıca kararlar ise şöyledir:

Sanayi alanlarına ilişkin kararlar

-Sanayi bölgelerinde optimum kullanım ve kapasite artırımı
-Beylikdüzü OSB'de altyapı eksikliği nedeniyle ortaya çıkan atık su ve hava kirliliğine ilişkin önlem alınması
-Büyükçekmece, Alibeyköy, Terkos ve Sazlıdere su havzalarındaki sanayi tesislerinin Beylikdüzü OSB'ye desantralizasyonu
-Yakuplu sanayi sitesinin KSB olarak planlanması

Ulaşıma ilişkin kararlar

-Kıraç Sanayi Bölgesi'ni de kapsayacak şekilde öngörülen ve bu alan ile bağlantıyı sağlaması düşünülen Beylikdüzü-Ispartakule bölgesel demiryolu hattı
-Gümüşyaka'da önerilen liman ile bağlantı sağlanması öngörülen Beylikdüzü-Sefaköy raylı sistemi
-Kavaklı yük limanı
Kentsel bölgesel donatı alanlarına ilişkin kararlar
-Beylikdüzü–Hadımköy aksında bir kentsel ve bölgesel yeşil ve spor alanlarına yönelik koridor sistemi
-Gürpınar'da yer alacak doğa odaklı turizm alanı önerisi
-Kumkapı'da konumlu balık halinin Gürpınar'a taşınması ile oluşturulacak su ürünleri hali projesi
-Kavaklı'daki KSB'nin yanı sıra lojistik merkez oluşturulması

Kentsel Gelişim Projeleri:

Beylikdüzü Belediyesi'nin gündeminde ilçeye vizyon kazandıracak çok sayıda proje bulunmaktadır.

Yaşam Vadisi Konsept Projesi

Proje kapsamında; vadi çevresinde sosyo-kültürel etkinlikleri, yapılaşma stratejisini belirleyen kentsel tasarım çalışmaları yer almaktadır. Temel amacı, günün her saatinde aktif yaşamın var olduğu, sürdürülebilir ve engelli dostu, yaşam kalitesi yüksek bir yerel ve bölgesel çekim merkezi oluşturmaktır (Şekil 12).[6]

[6] Beylikdüzü 2014-2019 Stratejik Plan Taslağı

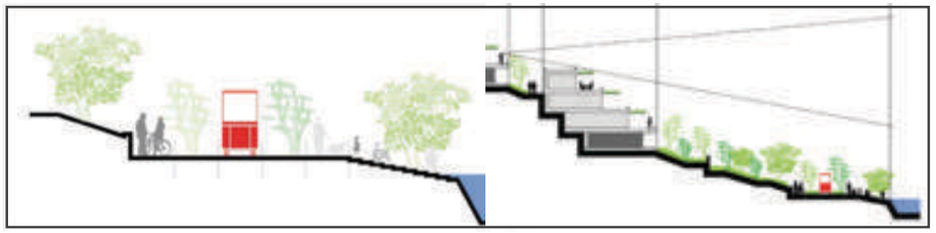

Şekil 12: Yaşam Vadisi konsept projesi

Kaynak : Beylikdüzü 2014-2019 Stratejik Plan Taslağı

Yavuz Sultan Selim Bulvarı Kentsel Tasarım Konsept Projesi

Proje kapsamında; kuzey-güney aksına bulvar karakteri kazandıracak kentsel tasarım çalışmaları ve bisiklet yolu yer almaktadır. Temel amacı meydan çevresindeki ticari alanı Beylikdüzü için bir "sosyal yaşam merkezi"ne dönüştürerek güney alt merkezdeki ticari alan ile çevredeki konut alanları için bir çekim merkezi oluşturmaktır. Proje alanı Gürpınar köy merkezini de sınırları kapsamına almaktadır (Şekil 13).

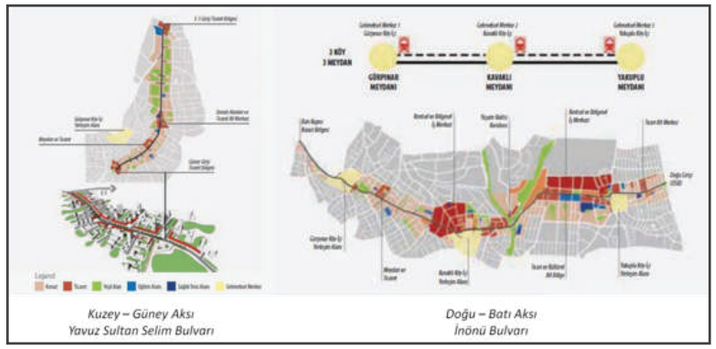

Şekil 13: Bulvar konsept projeleri

Kaynak : Beylikdüzü 2014-2019 Stratejik Plan Taslağı

İnönü Caddesi Kentsel Tasarım Konsept Projesi

Proje kapsamında; Yavuz Sultan Selim Bulvarı'yla kesişen, Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu köy içlerini bağlayan ve alan bütününde doğu-batı erişimini destekleyecek aksa bulvar karakteri kazandıracak kentsel tasarım projesi ve bisiklet yolu yer almaktadır. Temel amacı, Yaşam Vadisi koridorundaki kültürel tesis ve rekreasyon alanları ile birlikte hem Beylikdüzü içinde hem de bölgesel konumda bir sosyo-kültürel çekim merkezi yaratmak, geleneksel merkez olan Kavaklı köyü kuzeyinde yer alan iş merkezlerini tanımlı hale getirerek bu alanı üretim merkezi olarak düzenlemektir (Şekil 13).

Cumhuriyet Caddesi Yayalaştırma Projesi

Proje kapsamında; yeni bir yaya ve müzeler alanı olarak yeşil alan ve çekici sokak hayatı ile farklı bir yaya öncelikli çağdaş kent alanı sağlanacaktır. Cadde; zengin sosyo-kültürel ve ticari aktivitelerle Beylikdüzü kent ruhunu yansıtacak, yaya, bisiklet ve cadde tramvay erişim ve dolaşımıyla Yaşam Vadisi'ne yeni bir kent meydanıyla bağlanacaktır (Şekil 14).

Şekil 14: Cumhuriyet Caddesi yayalaştırma projesi

Kaynak : Beylikdüzü 2014-2019 Stratejik Plan Taslağı

Beylikdüzü Kordonboyu Kıyı Düzenleme Projeleri

Proje kapsamında; yeşil çevre ve su ile teması sağlayan, kıyı kamusal kullanımını vurgulayan projeler ve bisiklet yolu tanımlanmıştır. Beylikdüzü kordon projeleri; Beylikdüzü'nün en batı kıyısından en doğu kıyısına kadar, sahil boyunca kamusal kullanım potansiyelini kültürel, sanatsal, ekonomik, ulaşılabilirlik gibi farklı bağlantılı mekânsal deneyimlerle bir dizi halinde artırmayı hedeflemektedir (Şekil 15).

3Köy 3Meydan Projesi

Beylikdüzü'nün tarihi merkezini oluşturan Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu aynı zamanda köy merkezleri olma sebebiyle Beylikdüzü'nün geçmişini yansıtmaktadır. Proje alanlarının, alanı oluşturan doku, yeşil alanlar ve peyzaj, mimarlık yapıları, çevrenin düzenlenişi ile başlı başına ilçenin toplumsal ve tarihsel simgelerine vurgu

Şekil 15: Kordonboyu kıyı düzenleme projeleri

Kaynak : Beylikdüzü 2014-2019 Stratejik Plan Taslağı

yapan bir yaklaşımla ele alınması planlanmaktadır (Şekil 16). Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu köyleri arasındaki entegrasyon Beylikdüzü'nün iki önemli aksından biri olacak olan Yaşam Bulvarı (İnönü Bulvarı Projesi) ile sağlanacaktır. Kent içerisinde ve bulvar üzerinde yer alan ulaşım hattı ve bisiklet yolları ile entegrasyon sağlanmış olacaktır.

Beylikdüzü'nü belirleyen ana parçalar olan bu üç köyde yer alacak olan meydanların bu nitelikleriyle toplumsal belleğin, ilçenin kimliğinin, ilçe sakinlerinin aidiyetinin oluşumundaki asıl etkenler olması hedeflenmektedir.

Şekil 16: 3 Köy 3 Meydan Proje Alanı

Donatı Alanları:

Beylikdüzü ilçesinde bulunan donatılar türlerine göre; mevcut nüfus için olması gereken, 2019 yılı için planlanan ve 2019 yılı için olması gereken standartlar bağlamında değerlendirilmiştir. Buna göre Beylikdüzü için 2019 yılı için hedeflenen donatıların alan ve kapasite anlamında projeksiyon nüfus için yeterli olmadığı, Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği'nde belirlenen donatı standartlarına göre ilçede yalnız yol ve otopark dışındaki teknik altyapı birimlerinin beklenen kriterlere uygun olduğu görülmektedir. Nitekim 1990'lı yıllardan itibaren hızlı bir nüfus artışı yaşayan ve hızla yapılaşan ilçenin bu eğilimi donatı ihtiyaçlarını da beraberinde getirmektedir.

Tablo : Beylikdüzü ilçesi donatı alanları değerlendirmesi (alan büyüklüğü ve kapasite)

DONATI TÜRLERİ		OLMASI GEREKEN - 2014 YILI MEVCUT NÜFUS 262.473 KİŞİ İÇİN			PLANLANAN - 2019 YILI PROJEKSİYON NÜFUS 500.000 KİŞİ İÇİN			OLMASI GEREKEN - 2019 YILI PROJEKSİYON NÜFUS 500.000 KİŞİ		
		m2	ha	%	m2	ha	%	m2	ha	%
EĞİTİM TESİSLERİ ALANI	Anaokulu				17.905	1,00	0,05			
	Kreş				24.630	2,00	0,06			
	İlköğretim Tesisi				400.150	40,00	1,06			
	İlköğretim Tesisi (Özel)				2.896	0,00	0,01			
	İlköğretim / Ortaöğretim				14.272	1,00	0,04			
	Ortaöğretim Tesis Alanı				192.524	19,00	0,51			
	Eğitim Kompleksi				140.354	14,00	0,37			
	Özel Eğitim Tesisleri				8.069	0,00	0,02			
	Halk Eğitim Merkezi				2.196	0,00	0,01			
	Yükseköğretim Tesis Alanı				37.283	3,00	0,10			
TOPLAM		1.522.343	152,00	4,01	840.279	84,00	2,22	1.522.343	152,00	4,01
SOSYAL AÇIK VE YEŞİL ALANLAR	Rekreasyon Alanı				492.713	49,00	1,30			
	Ağaçlandırılacak Alan				93.500	9,00	0,25			
	Orman Alanı				48.279	4,00	0,13			
	Çocuk Bahçesi				14.832	1,00	0,04			
	Park & Yeşil Alan				2.691.059	269,00	7,10			
	Meydan				896	0,00	0,00			
TOPLAM		2.624.730	262,00	6,92	3.341.279	334,00	8,81	5.000.000	500,00	13,18
SAĞLIK TESİSLERİ ALANI	Sağlık Tesisleri Alanı				179.419	17,00	0,47			
	Sağlık (Kızılay)				1.536	0,00	0,00			
	Özel Sağlık Alanı				25.350	2,00	0,07			
TOPLAM		393.709	39,00	1,04	206.305	20,00	0,54	800.000	80,00	2,11
SOSYAL ve KÜLTÜREL TESİSLER ALANI	Özel Sosyal Kültürel Tesis				7.435	0,00	0,02			
	Kültür Tesisi Alanı				27.525	2,00	0,07			
	Öğretmenevi				3.443	0,00	0,01			
	Sosyal Kültürel Tesis Alanı				73.420	7,00	0,19			
	Spor Tesisi				129.547	12,00	0,34			
	Spor Tesisi (Özürlü)				4.889	0,00	0,01			
TOPLAM		262.473	26,00	0,69	246.259	24,00	0,65	500.000	50,00	1,32
İBADET YERİ	Dini Tesis Alanı				126.829	12,00	0,33			
TOPLAM		196.854	19,00	0,52	126.829	12,00	0,33	375.000	37,00	0,99
TEKNİK ALTYAPI (Yol ve Otopark hariç)	Bakım ve Akaryakıt				22.221	2,00	0,06			
	Teknik Altyapı				21.641	2,00	0,06			
	Trafo				20.238	2,00	0,05			
	Teknik Altyapı (İSKİ)				383.876	38,00	1,01			
	Teknik Altyapı (TEAŞ)				157.495	15,00	0,42			
	Hayvan Barınağı				2.064	0,00	0,01			
TOPLAM		131.236	13,00	0,35	607.535	60,00	1,60	250.000	25,00	0,66
YÖNETİM VE İDARİ TESİS ALANI	Yaşlı Bakımevleri				8.905	0,00	0,02			
	Belediye Hizmet Alanı				174.503	17,00	0,46			
	İdari Tesis Alanı				48.733	4,00	0,13			
TOPLAM		STANDART YOK	STANDART YOK	STANDART YOK	232.141	23,00	0,61	STANDART YOK	STANDART YOK	STANDART YOK
GENEL TOPLAM		5.131.345	511,00	13,53	5.600.627	560,00	14,77	8.447.343	844,00	22,27
TOPLAM PLANLI ALAN					35.101.951	3510,00	92,55			
TOPLAM İLÇE SINIRI					37.927.039	3792,00	100,00			

Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu yerleşimlerinde bulunan donatı alanlarının erişim mesafeleri ve etki alanları incelendiğinde ise, erişim mesafesinin olması gerekenden çok fazla olduğu görülmekte, yerleşimlerdeki donatı eksiklikleri göze çarpmaktadır.

Şekil 17: Mevcut donatı alanları erişim mesafeleri ve etki alanları

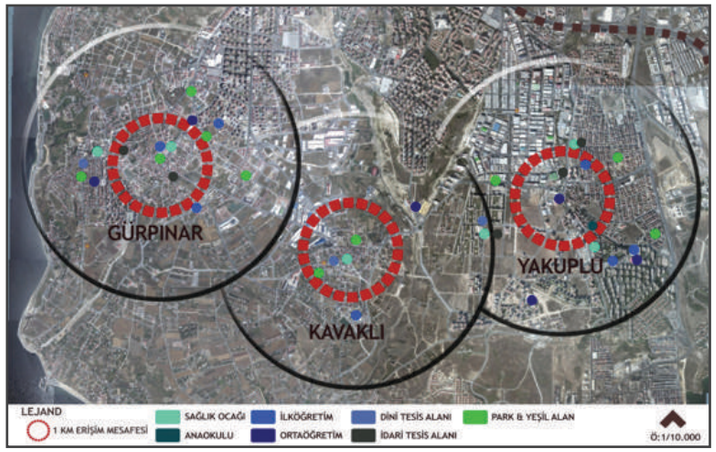

Mikro Ölçek Yaklaşımları

Gülşen Özaydın
Müge Özbek

Özge Çelik
Emre Dane
Bengisu Ertek
Ahmet Gün
Zeynep Özdemir

Mikro Ölçek Yaklaşımları

Kavramsal Bağlamda Mikro Ölçekte Yaklaşım Çözümlemeleri

Yerleşimlerin nasıl bir ilişki örüntüleri içerisinde oluştuğunu ve nasıl bir gelişim gösterdiğini anlayabilmek bir tek yerleşimin fiziksel oluşumu ile ilgili değildir. O yerleşimde yaşayan topluluk ilişkileri ve mekan kullanım şekilleri de yerleşimin oluşumunda etkin bir öğedir. Bu konuda uzmanlar dönemler boyunca yerleşimler üzerinde denemeler yapmış ve yeni teoriler ortaya çıkarmışlardır. Bazen bir tek fizik mekan üzerinde durulurken bazen de sosyal verilerin tek geçerli kabul olduğu düşünülmüştür. Üzerinde durulması gereken süreç yalnızca fizik mekanın değil sosyal ilişkilerin de bir yerleşimi analiz etme ve tasarlama sürecinde önemli olduğudur.

Mekansal sorgulamalarda etkin bir veri olan toplumsal ve kültürel biçimler, yerleşimlerin analiz ve tasarımlarında göz önüne alınması gereken olgulardır. Sosyal ara yüzleri okuyamamak gibi modern içinde çözülen ve yeniden tanımlanma ihtiyacı duyan sosyal biçimler, günümüzde ancak dizgelerindeki ara yüzlerin ortaya çıkarılmasıyla açıklanabilirler. Dün var olan bugün yok ya da başka bir biçimde ve güçte karşımıza çıkmaktadırlar.

İnsan oluşumunu bir bütün olarak ele aldığımızda, toplumun kırılma noktalarını belirleyen önemli sosyal ve ekonomik faktörlerin, mimari ve mekansal formları etkilediğini düşünebiliriz. Mekânsal açıdan bakıldığında, toplumların değişmesi, yalnızca fiziksel tip bileşenlere bağlı değil, ayrıca kültür boyutu gibi mekan düzenleme derecesine de bağlıdır. Kültürel arka planlar özellikle geleneksel dünyanın belirleyicisi olarak tasarım girdilerine önemli ölçüde etki eder. Toplumun farklı kültürel altyapıları yerleşim dizgelerinde kendi öznesini güçlendirerek mekan organizasyonunda önemli bir girdi olarak karşımıza çıkar.

Sosyal İlişkiler Merkezi Olarak Mekan

Yerleşim dokusu, binalarla sokaklar arasındaki ilişkiler, mekanların fiziksel dokusu, açık-kapalı mekanların birbiriyle bütünleşmesi gibi ara yüz özelliği taşıyan

tüm bu veriler o bölgenin sosyal yapısının mekana yansımasıdır. Yerleşmelere baktığımızda bazı mekanlar daralıp genişler ya da bazı sokaklar direkt binaların giriş kapılarına değil de bahçeye açılır, ya da bir yerleşmede geometrik katı formlar hakimken aynı yerleşmenin başka bir bölgesinde içine kapalı yapı adaları, çıkmaz sokaklar, geometrisi tam okunamayan bir doku ortaya çıkabilir. Bu gibi durumlar o mekanların kültürel ve sosyal hayatın yansımasının sonuçlarıdır. Her dönemde birbirine benzer sosyal gruplar kendilerini farklı kentsel formlar üzerinden tanımlamışlardır.

Mekanı her şeyden arındırıp tek başına bir kavram olarak ele alırsak mekan tek başına bir "şey" olarak tanımlanır. Tek başına disiplinlerde de her disiplin mekana kendi bakış açısından bir "şey" olarak sorgularken mekan içinde barındırdığı diğer öğelerinden dolayı katmanlaşır ve her birinin ayrı ayrı incelenmesi gereken bir yapılanmalar sistemlerine dönüşür. Harvey (2003)[1] bu yüzden mekanın tüm içinde barındırdığı birbirleriyle bağlantı halindeki nesnelerin varlığı sayesinde var olan, bu nesneler arasındaki ilişki olarak ele alınması gerektiğini savunur ve bunu ilişkisel mekan olarak tanımlar.

[1]Harvey, D. 2003. Sosyal Adalet ve Şehir. Metis Yayınları, İstanbul

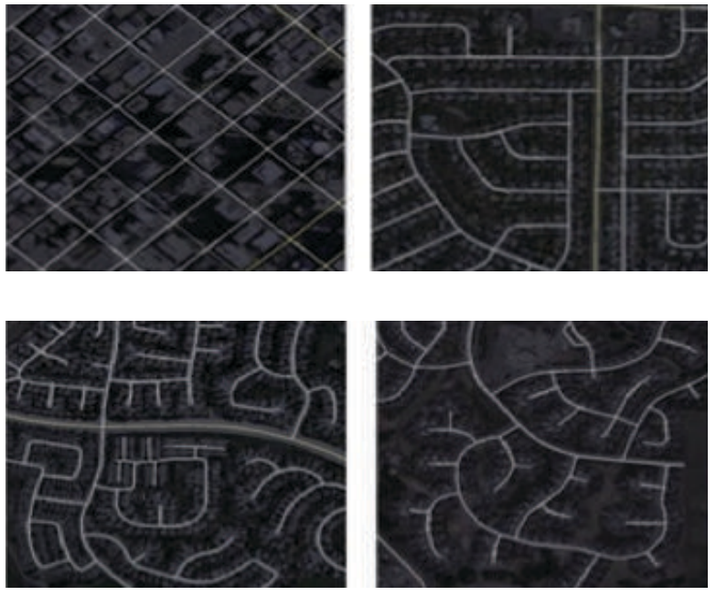

Şekil 1: Farklı kentsel ızgara formları

Kaynak: (URL) citylab.com/design

Arayüzler

Bir yerleşmede yaşayanlar o yerleşmenin fiziki kurgusuna göre yaşam biçimlerini yaratırlar ve birbirleri aralarında da o mekanı kullanmada ortak bir dil yaratırlar. Sosyal ve kültürel yaşam şekillerine göre yapı adaları, duvarlar, avlular, meydanlar ve bahçeler gibi görünen ve görünmeyen sosyal ara yüzler sınırları oluşmuştur. Bu ara yüzler hem geleneksel yerleşimlerde hem de modern yerleşimlerde vardır. Bu mekanlarda bulunan farklı sosyal ve kültürel altyapıya sahip bir birey bu ara yüzleri bilemediğinden kendisini yabancılaştıracaktır. Bu sosyal okuma tüm yerleşme türleri için geçerlidir. Yabancının o mekanı kullanma şekli ve yaşayanlar tarafından ona ayrılan sınırlı mekanlar yaşayan ve yabancılar tarafından yerleşim sisteminin farklı algılanmasına neden olur. Bu bağlamda yerleşimin merkez niteliği taşıyan mekanı ortak bir kesişim alanı olarak tarafsız mekana dönüşebilir. Bu ortak mekanlarda her bireyin asgari ortaklıkta birleşebileceği mekansal kullanım elemanları bulunur. Herkesin ihtiyaçlarını karşılayabileceği ortak bir arayüz.[2]

[2]Özbek, M. 2007. Fizik Mekan Kurgularının Sosyal İlişkiler Üzereinden Arnavutköy Yerleşimi Bütününde Mekan Dizimi Yöntemi ile İncelenmesi, Doktora tezi, Mimar Sinan Üniversitesi

Kamusal Mekan Kalitesi

Mekan ve tüm içinde barındırdıkları, teknik, estetik ve hatta sunduğu semiyotik yorumlardan da öte hepimizin günlük hayatının merkezidir. Mekan hepimizi bir araya getiren ve ayıran yerdir. İletişimin en temel ve en evrensel maddesidir. Mekan, hayatımızı organize eden ve ilişkileri organize eden senary-

olar yaratır. Yerleşimin kullanıcıları o yerleşimden tüm ihtiyaçlarının karşılanmasını isterler. Bu ihtiyaçlar fiziksel olduğu gibi güvenlikle yaşayabilecekleri, riskin azaltılması gibi manevi isteklerinin de karşılanmasını beklemeleri çok doğaldır. Ortak karşılaşma noktaları, hem kendilerinin hem de yerleşime giren yabancıların buluştuğu mekandır. Bu kamusal birliktelikte önemli olan yerleşimin tüm bu farklı sosyal çevrelere gerekli hizmeti sunabilmesidir. Yayaların dolaşım alanlarındaki devamlılık, zemin kat ticaret kullanımının kalitesi ve bunlarla birlikte mimari kalite o çevrenin sürdürülebilir yapısının ilk anahtarlarıdır. Ayrılmış, izole edilmiş ve o yerleşmenin içinde olsa dahi sistemden kopmuş gibi duran mekan birlikteliği sosyal ilişkiler anlamında eksikliğe ve yabancılara karşı bir duvar örmeye yol açar. Oysaki mekansal ilişkilerin yoğun olduğu bir çevre, o mekanın doğru tasarlandığına işaret eder. Bu deneyim sonucunda, kullanıcı tarafından tanımlanan mekan bir anlam kazanır ve bu anlam ortak bir dile dönüşür. Bu yüzden, mekan da kullanıcı tarafından bir dilsel anlam oluşturulamamışsa ilişkiler de kurulamaz. İlişkiler kurulamazsa buradan çıkarılacak anlam kendini tüketir ve önemli bir veri olan mekansal devamlılığını sürdüremez.

Modern kent yerleşmeleri, tasarımcıların karşısına her gün yeni anlamlar üzerinden çıkardığı varsayım ve problemleri çözmek için çeşitli modeller sunarken, artan nüfus, ulaşım, açık alan ihtiyacı, mekansal kalite gibi sorunsallar düşünülerek üretilen modeller tecrübe edildiği gibi başarısız ve bazı uygulamalar ise yaşayanlar tarafından terkedilmiş mekanlara dönüşmüşlerdir. Anlaşılan o ki, bu başarısız olmuş kentsel çevrelerin eksikliğinin nedeni sosyal yaşam ve mekansal organizasyonlar arasındaki ilişki eksikliğidir. Bu sosyal ilişkilerin anlamlandırılmasının altında yatan bir diğer önemli olgu ise, o topluluğun kimliksel verilerini oluşturan kültür altyapılarıdır. Yerleşim alanlarının biçimsel durumları ve sosyal akışkanlığı, coğrafya, din, gelenek ve tüm diğer sosyal kavramların sonucu olan kültüre bağlanır. Bu yüzden, bir yerleşimi anlamak için ilk önce o yerleşimin kültürel arka planını iyi okuyabilmeliyiz.

Arayüz Olgusu

Yerleşimdeki tüm nesneleri birbirlerinin arayüzleri olarak okuyabiliriz. Fiziksel olarak baktığımızda bir binanın kamusal alanla kurduğu ilişkiyi, bahçe/avlu/duvar ara yüzlerinden, mahalle sınırlarını oluşturan kamusal mekanları, izleri başka bir ara yüz olarak, yerleşmelerin diğer yerleşmelerle olan ilişkilerini bir başka ara yüz üzerinden okuyabiliriz. Aynı şekilde bu mekanlardaki kullanıcılar arasındaki ilişkilerde de arayüzler vardır. Birçok yerleşim aynı tür "elementten" yapılmış gibidir; tüm yerleşimi birlikte devamlı bir sistemle ören, sokaklar, meydanlar gibi kamusal alanların tanımladığı "açık" sistemler ile arsalar, dükkanlar, binalar gibi "kapalı" sistemler oluşturur. Davranış şekillerimiz ve yaşam biçimlerimiz açık ve kapalı sistemler olarak tanımlanan mekanlarda geçmektedir. Binalar bir araya gelerek açık mekan sistemini oluştururlar ve her yerde binalarla tanımlanan açık mekan sisteminin biçimi ve formu yerleşimlerdeki davranış formlarımızı belirlemektedirler.

Çok net tanımlanan binalar gibi ve ayrı ayrı olanlardan farklı olarak yerleşimin açık alan kurgusu devamlı bir mekandır. Alexander C.(1977)[3] mekan kullanıcılarının açık alanlara, sakin, rahat ve yaya yollarından ulaşmalarına ihtiyaçları olduğunu belirtir. İnsanların rahatça, güvenli şekilde kullanabileceği kamusal dış mekanları olmalıdır. Bu mekanlar sosyal iletişimin ve fiziki ihtiyaçların paylaşılacağı birer ortak ara yüzlerdir. Binalar hakkında konuşurken, yalnızca nesneler hakkında değil, mekansal ilişkiler sistemi hakkında da konuşmalıyız. Çünkü mekansal dönüşümün boy-

[3] Alexander, C. 1977. A Pattern Language. Oxford University Press, London

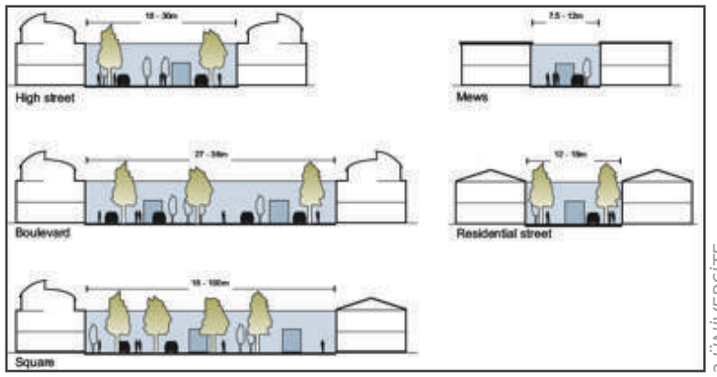

Şekil 3: Sokak ev ilişkileri

Kaynak: (URL) www.gov.scot/Publications

utu, tasarımın kullanıcı gereksinimlerini ne düzeyde karşıladığına göre biçimlenir. Yapılanmış çevre ister doğal, ister yapay olarak biçimlenmiş olsun, mekanı kullananlar ve mekandaki nesneler yer aldıkları ortamda mekan aracılığıyla etkileşirler. Binalar sınırları biriktirerek gelişmeye meyillidirler, yerleşimlerse, tek bir devam eden sistemde mekanları biriktirerek büyürler. Yerleşim mekanı, potansiyelinden dolayı daha zengindir, daha çok insan uğrar ve daha az kontrol vardır. İç mekan ve dış mekan arasındaki fark toplumun nasıl ürettiği ve tehlikelere karşı kontrol ettiği ile ilgilidir. Dış ile iç arasındaki ara yüzün bir geçirgenlik zarı ile tanımlanması gerekir,yoksa aradaki kopukluk tanımlanmayan boşluklara neden olacaktır.

Bu bağlamda mahremiyet olgusunun kamusal mekandaki özelliğinin üstünde duracağımız yerleşimlerin kamusal mekanlarına, konut alanları ile yerleşimlerin arasındaki bir arayüz gibi yaklaşabiliriz. Bu yerleşimleri analiz ederken önemli olan iki aynı tip ilişkinin fonksiyonlarının farkı olan yaşayanlarla olan ilişkiler ve yaşayanlarla yabancılar arasındaki ilişkileri analiz etmektir. Yalnızca bu iki ilişki arasındaki durum tarafından yönetilen yerleşimdeki kamusal mekan değil, bazı basit prensiplerle yönetilmiş olan ne tür farkların çıktığı da önemlidir. Çünkü kamusal mekanlar yaşayanlarla yabancıların buluştuğu, en yoğun ilişkilerin yaşandığı mekanlardır. Arayüz olarak bu anlamda birleştirici bir özelliğe sahiptirler. Bu yüzden kamusal mekanların yerleşmelerdeki fiziki noktaları, diğer fiziki çevre ile olan ilişkileri hem erişilebilirlik hem de kaliteli mekan oluşturmak açısından çok önemlidir. Hatta yerleşimleri bir tek kamusal alan kaliteleri üzerinden bile okuyabiliriz. Çünkü buralarda tüm sosyal, kültürel altyapı ve mekan kullanım çeşitliliği bir kere de anlaşılabilir.
Mekanın sosyal bir nesne olması gerektiği olgusunu Lefebvre (1991) [4] "mekanın, basitçe burası ya da orası değildir,toplumsal olarak üretilmektedir" cümlesiyle net bir şekilde vurgulamaktadır. Mekan aslında toplumsal bir faaliyetin ürünüdür ve toplumsal bir mekandır. Mekan şeyleri ve nesneleri içermez, her birinin kendi öznel anlamının yüklü olduğu bir nesne-varlık ilişkilerinin ürünlerini içerir. Mekan bir boşluk değildir.

[4] L'efebvre, H. 1991. The Production of Space. Blackwell Publishers, Oxford and Cambridge

Modern kentin eksikliği olan kimlik olgusu, kentsel yaşamı iyileştiren kentsel kalite, modernleşme ile ortaya çıkan yeni yaşam modelleri, sağlıklı ve güvenli mekanlar, kentsel araştırmaların birincil başlıkları haline gelmiştir. Kent kültürü, her bir kent parçasının bütünü ile ilişkili olduğu kentlerin yapısal sistemlerini referans verir. Bu bağlamda "okuma" kentsel mekana ait imgelerin/kodların sürekli olarak birbirine dönüşen kavramlarla bellekte yeniden üretilmesi, kurgulanması olarak kabul edilir. Kentsel mekanı bir metin olarak okumak, anlamak ve yorumlamak, kentin potansiyelini içinde barındıran tanımlamalarla dil ve anlam sorununa çözüm bulmak olasıdır.

Tip

Bir kentsel dokuda binaların tipolojik özellikleri o yerleşimin kimlik yapısı hakkında çok önemli veriler taşımaktadır. Binaların tipolojik bağlamda incelenmesi kentsel morfoloji çalışmalarında çok önemli ter tutarlar. Bina dokusunun kamusal alanla olan ilişkisinin şekli sosyal ilişkileri de tanımlar.

* Cephelerin Düzeni

•Türdeş / karma cepheler
•Ayrıştırılabilir / ayrıştırılamaz (hem yatayda hem düşeyde)
•Değiştirilebilir/ donmuş
•Açık / kapalı cepheler [5]

[5] Castex, J., Panerai, P. 2005. Kentsel Mekanın Yapısı Üzerine Notlar. Türkçesi: Aykut Köksal, Selçuk Batur için Mimarlık yazıları, sf: 110-112, Mimarlar Odası Yayınları, Ankara

* Yolların Tipolojisi

Yolların fiziksel oluşum ve değişim değerleri üzerinden ele alınır.
•Ulaşıma ilişkin yollar
•Ulaşıma ilişkin olmayan yolar
•Süreklilik sağlayan yollar
•Süreklilik sağlamayan yollar (bir bölücü öğeyle belirtilmiş veya çıkmaz sokaklar)

Yolların kentte neye hizmet ettikleri ve fizik yapı olarak sahip oldukları farklar tipolojik çözümlemelerde önem taşımaktadır. Yolların binalarla olan ilişkileri, bütünleşik yapıya sahip olmaları, sürekli veya süreksiz olmaları önemli olduğu gibi, yolların kesişmeleriyle ortaya

çıka kavşak biçimlenmeleri (haç, T,L şekli gibi), açılı kesişimler gibi yapılar da insan-bina-yol ilişkisi analizlerinde önemli yer tutarlar.

Şekil 4: Doğal, kırsal, banliyö, kent merkezi ve özel bölgelere ait ulaşım modelleri www.pps.org

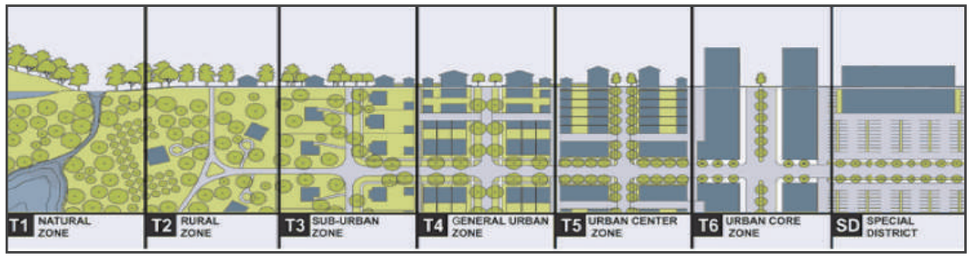

* Meydanların Tipolojisi

Meydanların yollarla kurdukları ilişkiye göre gösterdikleri tipolojik yapıları vardır; Ayrı (kapalı meydan) /bitişik /boyunca /boydan boya /geçilmiş /bağlantıların konumu.

Meydanın kendi fiziksel yapısının oluşturduğu tipolojiler vardır;

•Geometrik/Kuralsız
•Eksenellik/Merkezsellik
•Tek hacim/Baskın hacim+eklentiler
•Tamamlanmış çevre duvarı/Tamamlanmamış çevre duvarı; çevre duvarların değeri.

1.Yapıların topografyaya itinalı yerleşimi
2.Yerel kimliksel özelliklerin tasarımda dikkate alınması
3.Işık-gölge kalitesine önem verilmesi
4.Yerel malzemelerin kullanımı
5.Kültürel ihtiyaç ve formlar ile uyum sağlanması
6.Formlar arasında uyum ve aynı zamanda dokularda değişkenlik

Şekil 5: Meydan ilişkileri örnekleri

Yerleşim çevrelerinin bütünsel algısı morfolojik analizler bağlamında önemli bir yer tutarlar. Yerleşimi oluşturan öznel doku, o yerleşime ait olanı ya da diğer bir deyişle, kendi içindeki dinamikleri verir.

Şekil 6: Kentsel bütünlük- cephe ilişkisi

Şekil 7: Meydan ilişkileri örnekleri

Şekil 8: Yerleşim - topoğrafya örnekleri

Sosyal Vizyon

Başak Demireş Özkul
Caner Murat Doğançayır
Ceren Lordoğlu

Bengi Aslan
Burcu Canavar
Itır Coşkun
Mehmet Buğra Çavdar
Berivan Çetin
Gonca Çetinkaya
Şule Çonkara
Elif Sinem İnan
Celal Oğuzhan Kanbur
Tuğba Oğuz
Özlem Kılınç
Merve Sancar
Özge Yazıcı
Bahar Yıldırım

Sosyal Vizyon

Kapsam ve İçerik

Bu rapor Mimar Sinan Üniversitesi Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi koordinatörlüğünde, Mimar Sinan Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümlerinden hocalarının ortak olarak Haziran 2015 tarihinde gerçekleştirmiş oldukları 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversitesi atölyesi kapsamında üretilmiştir. Bu raporun amacı Beylikdüzü ilçesinde yer alan Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu mahallelerinde yaşayan ve burada çalışan halktan mahalleleri ve atölye kapsamında ele alınacak meydanlarla ilgili bilgi almak ve bu bilgileri yürütülen atölye çerçevesinde bir sosyal vizyon olarak katkı sağlamasına olanak vermekti.

Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu mahalleleri 2008 yılında Beylikdüzü belediyesi sınırlarına dahil edilmiştir. 2012 yılında açılan metrobüs hattı ile bölgede yapılaşma hızlandırılmış ve İstanbul'un merkez ilçeleri ile bağlantılar kuvvetlendirilmiştir. Bu etkenler mahallede son yıllarda emlak piyasasını hızlandırmış ve değişimlere yol açmıştır.

Bu değişim süreci içerisinde 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversite atölyesine mahallelerde yaşayan halkın mevcut durum ve gelecek ile ilgili beklentilerini aktarmak amacı ile atölye yürütücüleri 'katılım' başlığı altında bir çalışmanın katkı sağlayacağı görüşü ile üç üniversitenin temsilcisinin bulunduğu bir ekip oluşturmuşlardır.

Planlamada katılım kapsamlı ve uzun süre çerçevesinde gerçekleştirilen bir faaliyettir. 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversite atölyesi gibi kısa ve dinamik çalışmalara geniş kapsamlı bir katılım faaliyetinin eklemlenmesi hem zaman hem de insan kaynağı açısından olanaklı değildir. Ancak böyle bir atölyede halkın sesini ve görüşünü yansıtabilmek de önemli bir hedeftir. Bu sebeple daha dar bir yapılanma ile öğrencilerin de emek ve katkısı sayesinde kısa ancak verimli bir görüşme takvimi oluşturulmuştur.

Atölyeye ön hazırlık olarak öğrenciler, üç mahallede

yaşayan ve çalışanlara ayrı ayrı yarı yapılandırılmış görüşmeler 11 – 14 Haziran 2015 tarihlerinde gerçekleştirildi. Bu görüşmeler sonucu hazırlanan bu rapor üç ana bölümden oluşmaktadır.

YÖNTEM: Bu bölümde yapılan görüşmeler ile ilgili bilgiler, görüşülecek kişilerin nasıl belirlendiği ve görüşme yapılandırılması ile ilgili bilgiler verilecektir;

BULGULAR: Bu bölümde yapılan görüşmeler ana başlıklar altında özetlenecektir.

SONUÇ: Atölye için başlıklar: bu bölümde 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversite kapsamında değerlendirilmesi önerilen başlıkları içermektedir.

Yöntem

Bu çalışma kapsamında öğrenciler Beylikdüzü'nde toplam 37 görüşme kaydettiler. Bu görüşmelerin dağılımı şu şekildeydi:

	Gürpınar	*Kavaklı*	*Yakuplu*	*Diğer*
Çalışan	*5*	*5*	*3*	
Yaşayan	*9*	*6*	*7*	*2*
	14	*11*	*10*	*2*

Bu görüşmeler 11 - 14 Haziran tarihleri arasında gerçekleştirildi. Bu görüşmelerin bölgede yaşayan halk için istatistiksel bir temsiliyeti yoktur. Ancak atölye ön hazırlıkları kapsamında görüş sağlama ve ileride gerçekleştirilebilecek katılım destekli çalışmalara bir altlık oluşturması düşünülmektedir.

Görüşmeleri gerçekleştireceğimiz kişilere bizleri Gürpınar Mahallesi muhtarı Mustafa Pinazoğlu, Kavaklı Mahallesi Muhtarı Necip Özhan ve Yakuplu Mahallesi muhtarı Yüksel Kol yönlendirdiler. Muhtarlar tarafından yönlendirildiğimiz kişilerin çoğunluğunun erkek olması nedeni ile kadınlara erişebilmek amacı ile Beylikdüzü Kent Konseyi Başkanı Elif Necla Türkoğlu'ndan yönlendirmeler aldık. Yönlendirildiğimiz kişileri önce telefonla arayarak görüşme talep ettik, daha sonrasında öğrenciler görüşmeleri yüz yüze

gerçekleştirdiler. Öğrenciler bu ilk yönlendirmeler sonucu yapılan görüşmeleri gerçekleştirdikten sonra görüştükleri kişilerin yönlendirdiği diğer kişiler ve sahada karşılaştıkları bireyler ile de görüşmeler yaptılar.

Bu görüşmelerin yanı sıra bir öğrenci üç gün boyunca üç farklı mahallede meydan olarak öngörülen yerlerde uzun süreli gözlem ve görüşmelerde bulundu. (Gürpınar ve Kavaklı meydanlarında 5 saat, Yakuplu meydanında 2 saat)

Yarı yapılandırılmış görüşmeler çoğunluk ile yarım saat ile 2.5 saat arası sürede gerçekleştiler. Her bir görüşme görüşülen kişinin zamanı, konuya ilgisi ve öğrencilerin sahada bulundukları süreye göre değişim gösterdi. Görüşmelerde öğrencilerin kullandıkları soru formları mahallede yaşayanlar ve çalışanlar olarak iki farklı şekilde düzenlendi (Bkz. Ekler)

Görüştüğümüz insanların genel profiline baktığımızda, mahalleyi tanıyan kişiler tarafından yönlendirilmemizin de muhtemel etkisi ile mahallelerini tanıyan, buraların sosyal ve mekansal gelişimi ile ilgilenen ve bu konu ile ilgili aktif rol almış olduklarını ve bir kısmının halen rol almakta olduğunu gördük. Mahallede doğup büyüyen, hatta 90 yılını mahallede geçirmiş kişiler ile görüşme şansımız oldu. Görüşme yaptığımız kişilerin çoğu ya aktif olarak çalışmaktaydı ya da emekli idi. Bölgede hakim olan inşaat sektörü içinde bulunan birçok kişi ile görüşme şansımız oldu. Mahallelerde çalışanlar arasında kısa süredir mahallede çalışanlar varken, aynı zamanda 40 yıldan fazla mahallede çalışmış olan kişiler ile görüşebildik. Kısa süredir çalışanlar da dahil olmak üzere mahallede çalışan/yaşayanlar ile sıkı ilişkiler kurduklarını ve bu kişilerle görüştüklerini belirttiler.

Görüşmeciler siyasi tercihleri ve bu konuda yaptıkları çalışmalar konusunda açık fikirliydiler, bu sebeple bu konuda farkli siyasi görüşlerden kişiler ile görüştüğümüzü ve tek bir siyasi görüş altında bilgi toplamadığımızı söylememiz mümkün. Genel olarak sorulara verilen yanıtları incelediğimizde bireylerin ma-

halleleri ile ilgili görüşlerinin oradaki yaşam ve deneyimleri çerçevesinde geliştirdiklerini gördük.

Görüştüğümüz kişilerin çoğunluğunun arabası mevcuttu, ancak mahalle içi ulaşımlarını yürüyerek sağladıklarını belirttiler. Toplu taşıma ile ilgili görüşlerde farklılaşmalar mevcuttu, bir kısım arabası olmasına rağmen toplu taşımayı tercih ederken, bir başka kesim de toplu taşımayı kullanmamayı tercih ettiğini belirtti.

Meydan ile ilgili görüşleri farklılaşma göstermekteydi, ancak görüşmecilerin çoğu meydanı planlama terminolojisi altında bir 'kamusal alan' tanımı altında niteledi-ler; herkese açık, farklı isteklere hitap edebilen alışveriş imkanlarının bulunduğu ve yaşayanların bir araya gelebileceği bir alan olarak tanımladılar. Öğrenciler görüşmecilere üzerinde durulan üç meydan ile ilgili fotoğraf göstererek tanımlamalarını istediklerinde, Gürpınar ve Kavaklı meydanları daha belirgin cevaplar alırken, Yakuplu meydanı ile ilgili tanınma ve tanımlama konusunda daha az yanıt alındı.

Mahallerde gittikçe hızlanan yapılaşma ile ilgili yorumlar göç ve inşaat sektörü çerçevesinde değerlendirilmekte:

"yapılaşma cok hızlı artıyor. 450 bina tapu bekliyor şuanda bir çoğu tapusu geldikten sonra kentsel donuşume gidicek, bende aynı şekilde. yeni ve daha güzel görünümlü binalar yapılıyor. hala çirkin ve pis kısımlar da var onlara henuz bir mudahale yapılmıyor."

[23 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"yazıhanem var. arabayla ulaşımı sağlıyorum. bugüne kadar bir çok iş yaptım. bundan önce dedem çiftçiydi, babamda aynı şekilde. bende bi dönem yaptım ancak yapılaşmayla mücadele edemeyince arsaların çoğunu sattık… çok fazla göç aldı bu neden çok ciddi bir sosyal değişim var. artık yerli halk çok az genellikle doğulu ve karadenizli kesim burada. aynı düşünce yapısında değiliz anlaşmazlıklar çok oluyor. Yapılaşma çok arttı eski halini anlattığım kimse inanmıyor… sosyal değişim iyice artacak ve artık yapılaşmamış alan kalmayacak. arsalar gittikçe değerleniyor."

[54 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"Burası 3 sene öncesine kadar Anadolu'nun bir köyü gibiydi. 3 sene önce imara açıldı, binalar dikildi, biraz huzurumuz kaçtı. Daha güzeldi, doğaldı, her yer yemyeşildi, baharı yazı belliydi. Artık bundan sonrası hep beton...Burası betonlaşacak ve insanlar daha ileriye sahile doğru kayacaklar. Bizim milletimiz çok kalabalık yerlerde yaşamayı sevmiyorlar. Öyle olursa biz de fazla durmayız"

[23 yıldır Kavaklı'da yaşıyor, erkek]

"Kavaklı' da önceden sadece oranın yerlisinin yaşadığını, herkesin birbirini tanıdığını ifade etti. Fakat sonradan gelen göçlerle, imar artışlarıyla kalabalıklaştı, ses gürültü arttı… Eskiden bu kadar kalabalık değildi, bu kadar yerleşim yoktu. Zamanla yeni yollar yapıldı. Sürekli göç alıyor, gelişip büyüyor bu nedenle gelecekte iyi bir konumda olacak. Sosyal tesisleri, parkları, yeşil alanları ile gelecekte tercih edilebilir bir yer olacak."

[14 yıldır Kavaklı'da yaşıyor, erkek]

"Beylikdüzünün talan edildiğini, yapılaşmanın çok fazla arttığını belirtti. Gelecekte de daha kalabalık olacağını, belediyenin altyapı açısından daha fazla çalışması gerektiğini ifade etti."

[40 yıldır Kavaklı'da yaşıyor, erkek]

"Hızlı bir yspılaşma içine girmiş olsa da dokusunun diğer semt re göre daha az bozulduğunu düşünüyorum. Doğudan ve doğu karadenizden çok göç aldı...Giderek yapılaşma artıyor ve göç oranıda artmakta...yapılaşmada ve ulaşımda artış var."

[16 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"ilk geldiklerinde yol yok , merkez olmayan bir yer ,doğal gaz su sonradan geldi .2001-2002 arası doğal gaz geldi.otopark sıkıntısı oluştu, zamanla inşaatlardan ötürü tırlar artmış bu mahalleyi rahatsız ediyor. yol bağlantılarının yetersiz olması avcılara direk bağlantı talep edliliyor."

[14 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"Merkezden sahile kadar her yer ev oldu ve çok fazla göç var hiç yerlisi kalmadı."

[17 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, kadın]

"Yapılaşmanın arttığını görüyorum. Ayrıca nüfus da artıyor buna bağlı olarak binaların sayısı da artıyor. İleride de nüfus artacak gibi duruyor ama umarım yeil alanlarımız korunur."

[4 yıldır Barış mahallesinde yaşıyor, kadın]

YAKUPLU MAHALLESİ

Yakuplu mahallesi ile ilgili görüşmelerde öne çıkan başlıca özellik, görüşmeyi yaptığımız insanlar mahalle içerisinde ve Gürpınar ve Yakuplu mahalleleri ile sıkı bağlara sahip. Bu bağlar hem aile bireylerinin bu mahallelerde oturuyor olması hem de arkadaşlık ve iş ilişkileri dolayısı ile oluşmuş. Ancak Yakuplu farklı

göç dalgalarına sahip olduğu için, ilk mübadele ile gelen Selanik göçmenleri, daha sonrasında bölgeye yerleşmeye başlayan Karadeniz Bölgesi göçmenleri ve günümüzde gerçekleşen daha heterojen bir sosyal grubun oluşturduğu yeni yerleşenler nedeni ile bu birliktelikler bu göç dalgaları ile gelen grupların sosyal ağları çerçevesinde gerçekleşmekte. Görüşmelerde hakim olan görüş Selanik göçmenlerinin yavaş yavaş ilçeyi terk ettiği üzerineydi. Bunun belirtilen başlıca sebebi buradaki Selanik göçmenlerinin tarım faaliyetleri ile uğraşırken, gelişen emlak piyasası nedeni ile tarım arazilerini satmaları ve elde ettikleri gelir ile İstanbul'un başka semtlerine yerleşmeye başlamaları.

Buraya yeni yerleşenler ile mahallede daha uzun süredir yaşayanlar arasındaki ilişkiler fazla yer almamakta hatta mekansal ayrışma söz konusu edildi görüşmelerde. Bu ayrışmalar hem çevredeki gözlemlerinde hem de bulundukları ortak mekanlarda öğrencilerimizin de dikkatini çekti. Görüşmelerde Yakuplu'nun gelişme döneminde yaşadığı problemler çözümlenmesine karşın hala söylemlerde ortaya çıkmakta, ve bu dönemde kazanılmış olan olumsuz izlenimler söylemlere yansımış durumda.

Görüşme yaptığımız kişile arasında mahallesini seven ve değer veren kişiler vardı. Mahallelerinin hem Beylikdüzü hem de İstanbul için önemli olduğunu vurguladılar:

"Önemli olduğunu söyledi. Bu mahallenin Beylikdüzü'nün bir ayağı olduğunu ,Beylikdüzü'nün gelişmesi için katkıları olduğunu… Mahallenin İstanbul için özellikle oy açısından önemli olduğunu belirtti."

[18 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"Yakuplu diğer mahallelere oranla daha sakin ve rahat bir yerdir. daha alçak binalar daha küçük bi yapılaşma vardır. sessizlik vardır. denize yakındır sosyal ilişkiler daha güçlüdür. beylikdüzü geneline oranla daha düşük maddi geliri olan kesim burada yaşar… sahip olduğu coğrafi şartları nedeni ile önemli ve güzel bir mahalle."

[23 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"Mahalle kültürü var."

[22 yıldır Yakuplu'da çalışıyor, erkek]

"sakindir daha köy yapısındadır… özellikle coğrafi konumundan dolayı çok önemli. hava kordirounda bulunmasının da etkisiyle oksijeni bol aynı zamanda denizi de var."

[54 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"Her toplumun iç içe, eşit şekilde yaşaması açısından önemli bir yer… Beylikdüzünde insan kazanmak için en önemli yer."

[5 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, kadın]

"Coğrafi konumu ve daha az bozulmuş dokusuyla değerli bir mahalle olduğunu düşünüyorum."

[16 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

İmar ile ilgili gelişmelerden bahsedelirken aynı zamanda bazı sorunların daha uzun sürede çözümleneceği fikri de vardı. Ayrıca görüşmeciler yapılaşma ile birlikte yeni sorunların da oluştuğuna dikkat çekti:

"Yakuplu'nun üvey evlat olduğunu söyledi ilçe içerisinde. İnşaat çok almasına rağmen altyapının yetersiz olduğunu, parkların git gide azaldığını ifade etti."

[25 Yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"Yakuplu' nun sosyal yapısının alt gelir grubu olduğunu, etnik açıdan da çeşitli kökenli insanların bir arada yaşadığını ancak mekansal olarak ayrışmış durumda olduğunu belirtti (bi sokak trabzonluların, bi sokak kürtlerin gibi.) Ama mahallesi ve Beylikdüzü için çok umutlu, gelişim açısında çok büyük bir potansiyelin olduğunu söylüyor."

[5 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, kadın]

"Her yere yapı dikiyorlar. Ama Yakupluda kanalizasyon yok."

[18 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"Yakuplu'nun üvey evlat olduğunu söyledi ilçe içerisinde. İnşaat çok olmasına rağmen altyapının yetersiz olduğunu, parkların git gide azaldığını ifade etti."

[14 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"Geçmişi hakkında bilgisi varmış,özellikle altyapı konusunda eskiden buranın çok yetersiz olduğunu ayrıca imar konusunda da çok fazla değişiklikler olduğunu söyledi… Eskiden altyapı açısından çok zayıf olduğunu,asfalt yol bile olmadığını belirtti. Fakat şu an yol ve altyapı konusunda bir sorun olmadığını fakat özellikle çocuklar için yeşil alan, oyun alanı gibi yerlerin olmadığını söyledi."

[18 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"ilk geldiklerinde yol yok , merkez olmayan bir yer ,doğal gaz su sonradan geldi .2001-2002 arası doğal gaz geldi.otopark sıkıntısı oluştu, zamanla inşaatlardan ötürü tırlar artmış bu mahalleyi rahatsız ediyor. yol bağlantılarının yetersiz olması avcılara direk bağlantı talep edliliyor." [14 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"sanayi,ticaret ve limanın tesisleri ve çalışanları burada"

[22 yıldır Yakuplu'da çalışıyor, erkek]

"23 yıldır burada yaşıyorum, ilk geldiğimizde doğru duzgun elektrik bile yoktu sık sık 1 aya yakın suren elektrik kesintileri yaşardık. o zamanlar büyükçekmeceye bağlıydık bu sorunları halletmek için kaymakamla çok görüşmelerim oldu."

[23 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

Yakuplu'da görüştüğümüz kişiler çoğunlukla güvenli bir yer olduğundan bahsettiler:

"Kendi oturduğu mahalle güvenli fakat Yakuplu güvenli değil. Yakuplu mahallesinin sosyo-ekonomik durumu iyi değil."

[6 aydır Yakuplu'da çalışıyor, kadın]

"3 çocuğu var, 3' ü de çalışıyor. Ancak torunlarıyla bol bol dışarda vakit geçiriyor. Evlerinin yakınındaki parkta oyun oynuyorlar. Güvenli olduğunu düşünüyor çünkü çevredeki herkesi tanıyor, oyun alanı da bildikleri bir yer."

[14 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"2 oğlu 1 kızı var. çocuklarım sokakta oyun oynarlar güven problemi yoktur."

[23 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"1 kızım 1 oğlum var. kızım voleybolcu oğlumda basketbola gidiyor. Sokakta da vakit geçirirler güven problemi yoktur."

[54 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"3 çocuğum var. Sokakta oyun oynarlar, güvenlik problemi yoktur. Çocunlar toplu taşıma kullanırlar, yerine göre arabayla bırakırım."

[16 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

Yakuplu mahallesi ile ilgili önerilen meydan alanı çok geniş olduğundan burada yaşayanların tanıması amacı ile Yakuplu mezarlığının fotoğrafını gösterdi öğrenciler. Fotoğrafı tanıyanların yorumları şu şekildeydi:

"Yakuplu köyiçi-Mezarlığın orası. Mezarlığın istinat duvarı yıkıldı, inşaatın yanındaki yol kapatıldı bir süre. Sonradan yeni bir yol yapıldı. (Fotoğrafı ilk gösterdiğimizde tanıyamadı sonrasında mezarlık üzerinden tariflediğimizde ancak yorum yaptı.)"

[14 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"Yakuplu mahallesindeki fotoğrafı tanıdı. Eskiden orada pazar kurulduğunu fakat sonradan alan darlığından dolayı pazarın taşındığını söyledi.Çevresinde sağlık ocağı,cami,postane,kahvehane ve taksi durağının olduğunu belirtti.Bu alanı meydan-göbek olarak tanımladı. Ayrıca buradaki inşaattan dolayı yolun bir süre kapatıldığını ve bundan dolayı çok

zorlandıklarını,yol vermek için mezarlığın istinat duvarını kırıp ,ordan yol verdiklerini söyledi."

[18 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"meydan yok bence bizim mahallemizde. belki mezarlığın yanı meydan sayılabilir."

[23 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

" Mezarlık yanı, okul zamanları servislerin park alanı oluyor."

[16 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"[Meydan için] mezarlık yerini uygun görmediler. esenyurtta her boşluğu meydan yapmışlar."

[14 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

"500 yıllık yolu satıp yeni yol açıyorlar…Mezarlık yok burdaki insanlar ölse 4te 1'imizi gömecek yer yok. İsmek'in olduğu yer muhtarlık imiş, kerpiçten... Benzinliklerin ortasındaki yeşil alan, milli eğitime okul yapılması şartıyla verilmiş fakat şu anda park olarak kullanılıyor.."

[25 yıldır Yakuplu'da çalışıyor, erkek]

"yakuplu resmini tanıdım. çocukluğumda buğday harmanlanan çocukların top oynadığı meydan alanıydı. şimdi camii yıkılıp yenisi yapılıyor ve daha geniş alan kullanıldı bu sebeple meydanın da şekli bozuldu."

[54 yıldır Yakuplu'da yaşıyor, erkek]

KAVAKLI MAHALLESİ

Kavaklı mahallesi tüm mahallelerde yaptığımız görüşmelerde görüştüğümüz kişiler tarafından Beylikdüzü'nün en eski mahallesi olarak tanımlandı. Bu mahallede çok uzun zamandır burada yaşamış olan kişilerle görüşme imkanımız oldu. Mahallenin geçmişinin Rumlara dayandığını, bugün caminin bulunduğu yerde o dönemde bir kilisenin olduğunu aktardılar bize. Çok az da olsa hala mahallede yaşayan Rumlar bulunuyormuş. Yakuplu mahallesinin tarihinin benzeri burada da tekrarlanmış, mübadele ile ve daha sonrasında buraya Selanikten göçmenler gelmiş. Selanikli göçmenlerden hala Selanik ile aile bağlarını koruyan bir kişi ile görüşme fırsatımız oldu. Ancak çoğu Selanik kökenli aile mahalleden taşınmış. Karadeniz bölgesinden büyük bir göç dalgası almış. Yakuplu mahallesinden farklı olarak, bu göç hareketinden sonra belirgin bir göçten bahsetmiyor görüşmeciler.

Yakuplu'da yapılan görüşmelerde açık alanların azalması, yapılaşmanın olumsuz etkenleri ön plana çıkarken bu Kavaklı'da yaşayanlar buranın yeşilliğini koruduğundan, açıklık ve ferah olduğundan bahsettiler. Ayrıca çok yoğun bir yapılaşma yaşamadığından hareketlenmeye başlayan inşaat piyasası ve mahallede geliştirilebilecek projelerden umitli görüşmeciler.

Kavaklı meydanı, caminin ve sağlık ocağının burada olması sebebi ile bir merkez kimliğine sahip ve görüşmeciler tarafından resmi gösterdiğimizde tanınıyor. Özellikle sağlık ocağının önünde halen düğünlerin gerçekleştiği ve bu düğünlere bu alana yakın civardaki esnafın da katıldığından bahsedenler oldu. Hem cami hem de sağlık ocağı mahalle içerisinde değer verilen ve övülen kurumlar. Ayrıca mahalleye yeni açılmış olan marketin de uzun süredir var olan bir boşluğu doldurduğundan bahsedenler oldu. Ancak mahallede kamu yatırımlarının Beylikdüzü merkezde yoğunlaşması ile ilgili sıkıntılar var. Yatırım yönünde en olumlu görüşler Gürpınar sahil çalışmalarının Kavaklı mahallesine doğru uzatılması ile ilgili alındı.

Kavaklı en eski mahalle olarak tanımlandığından geçmişi ile ilgili görüşmeciler bildiklerini bizle paylaştılar:

"İlçede eskiden hiç öyle binalar yoktu. Tarlalar vardı, tarım yapıyorlardı, hayvan otlatıyorlardı. ama son 3 senedir bitti bitti hiçbirşey kalmadı. her yer bina oldu. benim çocuklarım da benim evimi satmak istiyorlar kat karşılığı yapacaklarmış ama ben vermiyorum. Bir de kilise vardı meydanda onu yıkıp cami yaptılar. sonra yine yıktılar yeni bir cami yaptılar. Bir tane camiyi de yıkıp şimdi kız yurdu yaptılar. Çok değişti çok. ama ben evimi çok seviyorum. önünde park var çocuk sesleri geliyor çok mutlu oluyorum."

[91 yıldır Kavaklı'da yaşıyor, kadın]

"Yani burası dediğim gibi bir köymüş, tarım ve hayvancılık yapılıyormuş. Tabi ben de çok bilmiyorum, 2 yıldır buradayım ama. Öncesinde burası bildiğimiz bir köymüş; Kavaklı, Yakuplu, Gürpınar... Sonra bu köyler büyümüş belde olmuş. Belde olduktan sonra arazinin para etmesi nedeniyle tarım arazileri ortadan tümüyle kalkmış ve yerleşime açılmış bu bölge. Soğanı meşhurmuş, gösterdikleri bir alan var, hayvanlar toplanıyordu burada diye. Olduğu gibi tarım ve hayvancılık yapılan bir yermiş. Şu haliyle zaten bitmiş. Yani 4-5 tane büyükbaş hayvan işletmecisi var, aşağı

yukarı 100-120 büyükbaş hayvan var, 3-4 tane küçükbaş hayvan işletmesi var, onlarda da değişiyor yani 600 ile 700 arası küçükbaş hayvan var. Biz onların rutin olarak, ülkesel bir takım hastalıkların eradikasyonu programı kapsamında dönem dönem kontrollerini yapıp aşılarını yapıyoruz. Onun dışında tarım adına burada bir şey kalmamış, yani bir ürün ekimi yok, sanayi bitkilerinin herhangi birinin ekimi yok, belki birkaç tane bahçe görebilirsiniz vatandaş kendine yetecek kadar domates veya patlıcan yetiştiriyor, onun dışında tarımsal faaliyet var, demek yanlış olur."

[2 senedir Kavaklı'da çalışıyor, erkek]

Kavaklı'daki gelişim olumlu ve olumsuz yönleri ile değerlendirildi:

"Kavaklı'da, önceden Tarım Müdürlüğü'nün orada İSMEK halk eğitim merkezi vardı. Ben orada dikiş, nakış ve bilgisayar dersi aldım. Çok iyiydi. Ama artık kapandı. Zaten bu tarz alanlar sürekli kapatılıyor burada. Beylikdüzü'ne yönlendiriyorlar, orası donatılıyor hep. Bu konuda büyük eksiklikler yaşıyoruz… Ben çocukluğumdan beri buradayım. Buraya yeni yeni yapılar yapılmaya başlandı, öncesinde çok aktiflik yoktu. Bir yandan memnun diğer yandan rahatsız oluyoruz bazen. Çok fazla gürültü olabiliyor. Gelişiyor, gelişmeye çalışıyor. Beylikdüzü'ne katkılarını ilerleyen zamanlarda farkedeceğiz… Burada avm olsa ne güzel olur. Biz oraya (Beylikdüzü) gidiyoruz, onlar gelsin buraya, burası kalkınsın güzel olmaz mı?"

[20 senedir Kavaklı'da çalışıyor, kadın]

"Az nüfuslu ve sakin bir yer olması İstanbul'dan ayırıyor Kavaklı'yı. Burada yaşamayı seviyorum, hatta memleketinden daha cok."

[10 yıldır Kavaklı'da çalışıyor, erkek]

"Kavaklı mahallesi 2 yıldır gelişen bir mahalle.Yeni yeni yapılaşmaya başladı. Ama şu an için diğer mahallelerle aynı imkanlara sahip diyebiliriz… Buraya çok fazla göç geliyor.Etraftaki çoğu bina yeni yapıldı ve kısa süre içinde doldu."

[3 aydır Kavaklı'da çalışıyor, erkek]

"Birkaç ay öncesine kadar A101, BİM gibi marketler yokmuş, onlar açılmış. Oturdukları evin karşısındaki binaların inşası bitmiş ve haneler dolmuş. İlk geldikleri zamanlar sokakta dolaşan koyunlar görebiliyorlarmış."

[1,5 yıldır Kavaklı'da çalışıyor, kadın]

"Buralarda temel şeyler değişmez zaten. Yeşili azsa yeşil yapılır, ağazı azsa ekilir, yaya kaldırımı azsa genişletilebilir, araçlar için park yapılabilir, yoksa dükka filan yapılabilir. Burada güzel kaliteli dükkan yok, bu yüzden insanlar avmlere fırlıyor, kira bedel-

leri çıkıyor. Öyle bir durum olabilir. Esnaflar 3-4-5 ay süreyle kalabiliyor burada, hergün yıkılıyor bir yer, taşınıyorlar. Mesela bizim Dönerci de gözünü şu yeni yapılan yere dikmiş."

[2 senedir Kavaklı'da çalışıyor, erkek]

"Beylikdüzü, ismini buradan almıştır. Çünkü burası ilk olarak Kavaklı Belediyesi olmuştur. Buradaki belediye binasının yeri uygun görülmemiştir sonra. Yukarıya, Beylikdüzü'ne yapılmıştır. Orada İçişleri Bakanlığı'na yapılan bir müracattan dolayı üç tane mahalle birleşip Yakuplu, Kavaklı, Gürpınar; ilçe olmuştur. Onun için buranın Beylükdüzü'nün ilçe olmasında çok büyük bir payı vardır."

[23 yıldır Kavaklı'da yaşıyor, erkek]

"Sahil şeridinde bulunan, İstanbuldakiler için nefes alınabilecek bir yer."

[14 yıldır Kavaklı'da yaşıyor, erkek]

"İlçede eskiden hiç öyle binalar yoktu. Tarlalar vardı, tarım yapıyorlardı, hayvan otlatıyorlardı. ama son 3 senedir bitti bitti hiçbirşey kalmadı. her yer bina oldu. benim çocuklarım da benim evimi satmak istiyorlar kat karşılığı yapacaklarmış ama ben vermiyorum. Bir de kilise vardı meydanda onu yıkıp cami yaptılar. sonra yine yıktılar yeni bir cami yaptılar. Bir tane camiyi de yıkıp şimdi kız yurdu yaptılar. Çok değişti çok. ama ben evimi çok seviyorum. önünde park var çocuk sesleri geliyor çok mutlu oluyorum."

[91 yıldır Kavaklı'da yaşıyor, kadın]

Görüşmeciler Kavaklı'nın güvenliğini vurguladılar:

"Parkımız var burada, hem çocuklar için de güvenli. Güvenlik açısından bir sıkıntı yaşamıyorum. Eskiden de durum böyleydi. Mesela ben gece 11.30 da rahatça, korkmadan evime dönebiliyorum buradan."

[20 yıldır Kavaklı'da çalışıyor, kadın]

"Mahallede güvenlik kamerası yok, ofise biz kendimiz koyduk. Bir olay olsa görecek, bakabileceğin bir kamera yok. Hırsızlık oldu geçen. Göç geliyor buraya sürekli, Bakırköy civarından. Güvensizleşmeye başlıyor."

[10 yıldır Kavaklı'da çalışıyor, erkek]

"evet. 4 kız 1 oğlan. hepsi büyükler(üniversite ,lise) mahalle ise çocuklar için güvenli bir ortam, şimdiye kadar nahoş bir olay olmadı."

[3 aydır Kavaklı'da çalışıyor, erkek]

"Benim için güvenli. Geldiğimden beri güvenlik sorunu yönünde herhangi bir sorun duymadım."

[2 yıldır Kavaklı'da çalışıyor, erkek]

"Burası çok güvenli bir yer, nezih bir yer, burada öyle kopuk insanlar yok. Ama hırsızlık olayı oluyor ara sıra, Suriyeliler geldikten sonra.. Savaştan insanlar kaçıp geliyor her iki taraf içinde kötü oluyor. Camiden çıkınca burada dileniyorlar veya yolda giderken arabanın önünü kesip ekmek için 1 lira istiyorlar. Üzücü bir durum aslında, böyle olmaması lazım."

[23 yıldır Kavaklı'da yaşıyor, erkek]

Kavaklı meydanı halen sosyal faaliyetler için kullanılmakta ve caminin ve sağlık ocağının burada bulunması nedeni ile işlerliğini korumakta:

"Burada meydan olarak bahsedebileceğim yer Sağlık Ocağı'nın karşısındaki alandır. Çok kullanılan bir alan orası. Karşısında da eczane var. İhtiyaçlarımızı karşıladığımız bir yer."

[20 yıldır Kavaklı'da çalışıyor, kadın]

"Mezarlığın orada bir yer var fakat oradan da araç geçiyor.(Şu anda kullanılabilir bir meydan yok)"

[22 yıldır Yakuplu'da çalışıyor]

"Meydan olarak Sağlık Ocağı'nın önündeki yolu açsınlar. Orada Belediyenin çalışmaları ve meydan planlamaları var zaten. O yoldaki çalışmalar bitince çok güzel olacak orası."

[10 yıldır Kavaklı'da çalışıyor, erkek]

"Top sahasının etrafı, kavaklı merkez caminin etrafı. Sağlık ocağının önü var köy meydanı olarak geçer."

[3 aydır Kavaklı'da çalışıyor, erkek]

"Sağlık ocağının önünü meydan olarak tanımlıyorlar. O meydanda düğünler yapılıyormuş. Dükkanı kapattıktan sonra mahallede düğün olduğunda onlar da katılıyorlarmış."

[1,5 yıldır Kavaklı'da çalışıyor, kadın]

"Üstte bir şeyler yapıyorlar dikkatimi çekmişti.. [Sanıyoruz belediye taraflarında] Belediye heykeltraşlar getirtmişti. Böyle mermer bloktan heykeller yapıp bir şeyler oluşturmaya çalıştılar ama Çekmece'de çok gördüğümüz için gözümüz alıştı ama burdaki heykellerden bir merkez mi bir meydan mı ne olur bilemiyorum. Geçen Kurban bayramı'nda belediye altyapı hizmetlerini verdiği için hayvan kesim alanında, belediyecilerle görüşüyordum; şu alanda bir meydan oluşacağından bahsediyorlardı. Hemen şu yolun karşı tarafında Sağlık Ocağı'nın oralarda.. Oraları yıkıp, belediyenin 4 köy 4 meydan mı, 5 köy 5 meydan mı bir projeleri vardı. Meydanın burası olduğunu söylüyorlardı. Yıkılacak yapılacak diyorlardı ama bilemiyorum tabi. Bu bulunduğumuz alan ve çevresi de belediyeye ait ama daha çok Sağlık Ocağı oralarından bashsettiler. Bir de sahilde bir çalışması var belediy-

enin Kavaklı'da.. Palmiye filan dikmişler, amfi tiyatro gibi bir şey yapmaya çalışıyorlar."

[2 yıldır Kavaklı'da çalışıyor, erkek]

"köy meydanı vardı eskiden. herkes orda olurdu. şimdi yok ki."

[91 yıldır Kavaklı'da yaşıyor, kadın]

"Köy meydanı.. Orada bazı binaların istimlak olup kaldırıldı, caminin oradaki parkın oralar. Orada çocuklar hava alıyor. Meydan daha büyürse daha güzel olur. Yeşillikler beni mutlu ediyor."

[23 yıldır Kavaklı'da yaşıyor, erkek]

"Kavaklı' nın merkezi, kahvenin orası (caminin yanı)"

[14 yıldır Kavaklı'da yaşıyor, erkek]

GÜRPINAR MAHALLESİ

Gürpınar mahallesi, görüşülen kişilerin profilleri ve anlatımları değerlendirildiğinde Yakuplu ve Kavaklıdan farklı bir kimliğe sahip. Burada gerçekleştirdiğimiz görüşmelerde çok daha geniş yelpazede yaşayanlarla karşılaştık. Yurt dışında yaşamış olanlar, başka kentlerden ve İstanbul'un farklı mahallelerinden buraya gelenler, buranın doğal cazibesinden bahsettiler. Özellikle vurgulanan Gürpınar sahili oldu, ayrıca önceden daha belirgin olan yeşil alan ve ormanları da çekim faktörleri olarak belirtildi. Böyle heterojen bir halk profili olmasına karşın görüşmeciler mahalle içerisinde var olan yakın ilişkilerden bahsettiler. Ayrıca görüştüğümüz insanlar arasında yüksek öğretim mezunu çocuğu olanlar bulunmaktaydı.

Kavaklı'da olduğu gibi burada da önceleri Rumların olduğunu, ve mubadele döneminde Selanik'lilerin yerleştiği belirtildi. Selanikli göçmenlerden bir kişi ile görüşme şansımız oldu. Yeni göç edenlerin ise orta ve üst gelir grubuna ait olduğu ile ilgili bir izlenim vardı.

Gürpınar'daki yapılaşmadan bahsederken görüşmeciler ara ara burada bulunan toprak kayması sorunundan bahsettiler, yapılaşmanın bu nedenle yüksek katlı olmadığını vurguladılar. Ayrıca Gürpınar'da kooperatiflerin yapılaşmada rolü olduğundan bahsedildi. Uzun süredir yaşayanlar önceki dönemlerde yollar ile ilgili sıkıntılar olduğundan bahsettiler. Hayvancılık yapılan dönemlerde, yolların toprak olduğunu, ve bu yollarda

yayaların yürümekte zorlandığından bahsettiler.

Kavaklı ile benzer bir şekilde Gürpınar merkezde bulunan meydan hem caminin burada olması sebebi ile, idari kurumların (eski belediye binası, şimdi karakol) burada olması hem de kahveleri ile bir meydan kimliğini yansıtmakta ama farklı olarak, görüşmeciler toplanma ve vakit geçirilen yer olarak sahilden bahsettiler.

Gürpınar'ın köy kimliği halen yaşıyanlar tarafından biliniyor:

"evet, eski rum köyü ama artık eskisi gibi değil buralar önceden tarım vardı.yerlisi hep sattı gitti ya da satıp apartmana çıktı tarımda bitti."

[52 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

"Eskiden toprak araziydi her yer. Hiç yol yoktu. Bir yere gidecek olduğumuzda araba çağırıyorduk fırının önüne evden arabaya gidene kadar çamura batıyorduk, ayağımıza poşet bağlayıp gidiyorduk, yürüyemiyorduk. Şu evlerin oralar hep domates, kavun, karpuz tarlasıydı. Komşuların traktörüyle tarlaya gidiyorduk. İnek vardı, koyun vardı her yerde. Burası anadolunun bir köyüydü ozamanlar. Denizi ve ormanın bütünlendiği bir yer gibiydi burası."

[37 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, kadın]

"önceden tarım arazilerimiz vardı hepimiz toprağa değerdik. domates yedin mi mis gibi kokardı ileriden.karşıdaki parkın orada çeşmeler vardı.hayvancılık yapanlar hayvanlarını burada sulardı.istanbulun sebze ihtiyacı buradan karşılanırdı.buradaki cami eskiden ahşaptı.bağlar da vardı.aynı zamanda amatör balıkçılık yapılırdı köy meydanında satılırdı balıklar.1975den sonra yapılaşma başladı ve arkası geldi.burada önceden burada rumlar yaşardı.mübadele yıllarında onlar gitti biz selanikten geldik."

[75 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

Mahallenin tanımı çoğunlukla olumlu yöndeydi. Görüşmeciler mahallenin hem sosyal hem de fiziksel özelliklerini vurguladılar ancak imar ve yapılaşma ile ilgili eleştiriler de vardı:

"Şöyle söyleyeyim, hem yerel yönetimlerin seçimlerinde olsun hem nüfus açısından olsun ekonomiye olan katkısından ziyade Beylikdüzü'nün kemik bölgesi diyebiliriz Gürpınar'a. Çünkü en kalabalık ve en büyük yer, aynı zamanda köy kimliğini hala bir nebze koruyor. Diğer mahallelerden farkı nüfus oranı bakımından daha kalabalık, mali açıdan biraz daha maddi gücü yüksek olan

kişilerin barındığı yer. Bir başka özelliği yeni balık halinin Gürpınar sahiline gelmiş olması. Sahilin geniş ve kullanışlı şekilde halka hitap ediyor olması diğer mahallelerden bence en açık en bariz farkı...Tabi, trafik açısından en güzel yerlerden bir tanesi."

[3,5 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Sadece güzel bir sahili var ama mahallenin hiç bir özelliği yok... İstanbul ölçeğinde diyebilirim ki İstanbul'un en güzel rüzgar alan koyuna , en güzel sahiline sahip ama sıfır tasarım, sıfır bakış açısı burada. (Sahil düzenlemesinin yetersizliğinden bahsetmişti daha önce de.)"

[4 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Gürpınar'ı çıkmaz sokağa benzetti. Amaçsız gelinen bir yer olmadığından, yaşayanların ve işi düşenlerin geldiğinden bahsetti. Beylikdüzü içinde nüfus yoğunluğu bakımından Gürpınar'ın 5. olabileceğini söyledi. Gürpınar'ın "katılan" konumunda olduğu, "yönlendiren" konumunda olamadığını belirtti."

[27 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

"Sahilinden dolayı Gürpınar Beylikdüzü'nün en önemli yeri. Sahilde birçok farklı spora olanak sağlanmıış. Gürpınar diğer mahallelerden daha sakin."

[13 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

"İstanbul içindeki mahalleler beton yığını halindedir, bitişik nizamdır fakat burada bahçeli evler var daha yeşillikli."

[43 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Mahallenin Beylikdüzü için önemi olduğunu düşünüyor,özellikle burada açık alanların ve yeşil alanların fazla olması açısından önemini vurguluyor.Bunun dışında,diğer mahalleler ile kıyaslayınca az konut olması,gürültü ve gazın az olması ,ulaşımın rahat olması açısından diğer mahallelerden ayrıldığını belirtiyor."

[27 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

"Sahilinden dolayı Gürpınar Beylikdüzü'nün en önemli yeri. Sahilde birçok farklı spora olanak sağlanmıış. Gürpınar diğer mahallelerden daha sakin… Sahiliyle İstanbul için de önemli. Arabayla gelip sahili kullanan çok fazla kişi var"

[13 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

"istanbulun gürültüsünden uzak daha sakin"

[13 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

"daha eski, denize yakın ve daha canlı bi yapısı var, komşuluk ilişkileri çok kuvvetli. hemen herkes birbirini tanır… denize yakınlık ve sosyal ilişkileri açısından çok değerli"

[17 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, kadın]

"Gürpınar, beylikdüzü içerisindeki çoğu mahalleye göre daha

gelişmiş bir mahalle. fakat beylikdüzü merkez daha kalabalık ve metropol bir yer."

[58 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, kadın]

"Bizim mahallenin konumu daha güzel. Daha yeşil. Kalabalık değil. Pazarımız yakın. Sağlık ocağı yakın. Devlet hastanemiz hemen karşımızda. Ulaşım daha rahat. Minübüs her dakika geçiyor. Sahile yakınız. Parklarımız var çocukların oynaması için. Sakin bir mahalle."

[38 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, kadın]

"gürpınar mahallesi diğer mahallelere göre hem daha ferah ve düzenli hem daha samimi.ve tarihi daha eski"

[52 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

"mahallemiz eski bir istanbul köyü havasıyla sakinliğiyle en güzel yer"

[75 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

"Nefes alma yeri.. Parklar ve yeşil alanlar var... Yeterli de.. Burada yeşili görebildiğimiz yerler diğer semtlere göre daha fazla. Mesela ben Aksaray'la kıyaslıyorum; burada deniz kıyısında dolaşabiliyorsun, yani çocuğunu gözünün önünden ayırmadan oynatabileceğin çok fazla yer var… Aslında bakarsanız oralarda bir fay hattı olduğu veya kayma yaptığı söyleniyor ama benim oturduğum site kayanın üzerindeymiş ve Deprem Yönetmeliği'ne uygun olarak yapılmış, kendimi güvende hissediyorum. Bir de 15 katlı değil 6 katlı."

[10 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

Gürpınar'ın güvenliği konusunda farklı görüşler vardı

"Burada herkes birbirini tanır. güvenlidir, evin yakınında park var çocuklar gidip rahatlıkla oynayabiliyor"

[43 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Mahallenin güvenli olduğunu düşünüyor ama çocukların geleceğinden endişeli olduğunu belirtti."

[13 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"%100 güvenli bir yer."

[3 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Çokta değil. Son dönemlerde haddinden fazla hırsızlık olayları yaşanmaya başladı. İşyerlerine girip televizyonları çalmalar. Uyuşturucu nerdeyse hat safhada. Ben bile camimin lavabosunda buldum. İlkokulların, ortaokulların kapılarında gezenler, boş pasajlarda, biraz daha tenha sokaklarda uyuşturucu pazarlayanlar. Hatta son dönemlerde kalpazanlığa bile şahit olduk."

[3,5 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Hayır, hırsız çok. Evime üç defa hırsız girdi"

[4 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Çocuklar sokakta zaman geçirebiliyor güvenli bir mahalle."

[37 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, kadın]

Meydanın fotoğrafını birçok görüşmeci tanıdı. Fotoğraf ve meydan ile ilgili yorumlar şu şekildeydi:

"Eskiden bizim Gürpınarın meydanı vardı. Havuzluydu. Bazı toplantılar orada oluyordu genellikle. Önceden çok güzel şenliklerimiz oluyordu. Gürpınarın merkezinde, ortasındaki yer eskiden iki tane havuz vardı. Ama şimdi kaldırdılar. Ozaman Atatürk heykeli falan vardı. Köyün ortası deniliyordu. Sürüler, inekler mesela akşam gelip suyunu içiyordu, sabah giderken. Şimdi kaldırdılar orası kahvehaneler falan var."

[37 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, kadın]

"(fotoğrafta) Gürpınar meydanını tanıdı. caminin hemen yan tarafı önceden meydandı. şimdiki yere cafe açtılar düzenleme yaptılar,halkın oturacağı bir park var , çelenk konulabilecek bir büst konuldu. önceden burada değirmen vardı.şimdiki merkez karakolunun olduğu yer önceden kahveydi. ekmek fırını vardı yakınlarında. Emrullah köftenin ön tarafı yani Gürpınar merkezdeki cuma pazarının başındaki yeşil alanlar önceden Gürpınar belediyesiydi. 1972'lerde Büyükçekmece ilçe değildi, belediyelikti, çatalcaya bağlıydı.böylece Gürpınar da çatalcaya bağlanmıştı daha sonra mahalleleri ayırdılar."

[43 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Ev vardı orada karakolun arkasında, evi yıkıp, karakolu genişlettiler. Camiyi hedef alarak tarif ediyoruz her yeri, burada. Ana merkezine cami oturmuş bir yer."

[3 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Meydan deyince aklına gelen bir yer yok. "Okutan İş Merkezi" eskiden canlı kullanılan bir yerken meydan olarak aklına gelebilirmiş. Ayrıca olabilecekse Gürpınar Yeni Camii'nin olduğu yer -projede Gürpınar için seçilen alan- meydan için uygun. Ama o alanın da meydan olabilmesi için karakolun oradan kaldırılması gerektiğini savunuyor. Karakol binası eski belediye binasıymış. Alanın şu anki haliyle gezilebilecek bir yer olduğunu düşünmüyor… Gürpınar'daki alanı tanıyor. Çevresini tarifleyebildi. Eski köy merkezi olduğu için o alanın önemli olduğunu söyledi."

[27 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

"Gürpınar merkezi (bizim bahsettiğimiz alan) meydan olarak aklına geliyor. Belediyenin projesinden de haberdar ve yer seçimini yerinde buluyor."

[13 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Camiden tanıyorum burayı. Gürpınar, caminin üst kısmından parka kadar olan binaları istimlak edip kaldırmaları, ön kısımdan karakolun orayı veya kahvehanenin orayı bi sonraki yola kadar tamamen kaldırmak, çay bahçesidahil göbeğinde camiyi bırakacak şekilde bir şey yapılabilir. Bu da meydan değilde düzenleme, peyzaj çalışması olabilir. Çünkü bugün siyasiler miting alanı yapıyorlar meydanları."

[3,5 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Gürpınar, karmaşacık, burada meydan görmüyorum. Burası meydan olmaz, burası 3 yol ağzı ve karakol var. Karakoldan insanlar tedirgin olurlar. Orada olsa olsa kavşak olur. Yalnız biz sonra meydanları maddileştiriyoruz, ya konser veriyoruz, etkinlikler yapıyoruz. Maddileştirmemeliyiz. Ama buraya küçük dükkanlar koyup herkes gelsin bir şeyler alsın, bunlara gerek yok. Bu meydan anlamını öldürüyor."

[4 yıldır Gürpınar'da çalışıyor, erkek]

"Gürpınar'daki alanı tanıdı ve tarifledi. Oradaki birkaç dükkana ihtiyaç oldukça gittiklerini söyledi. Köyiçi olarak ifade etti… Meydan diyebileceği bir yer olmadığını söyledi. İnsanların toplanabileceği bir alanın da olmadığını, belediyelerin böyle alanlar ayırmadığını ifade etti."

[13 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, erkek]

"evet gürpınar meydanı tanıdı geçiş bölgesi ancak meydan işlevi yok… gürpınar meydanı oldukça kullanışlı, küçük ancak ihtiyacı karşılıyor. şimdi oradaki bir bölüm belediyeden kiralandı cay bahcesi olarak işletiliyor. Öyle olmasaydı daha iyiydi, ticaret yeri gibi olmamalıydı."

[17 yıldır Gürpınar'da yaşıyor, kadın]

Sonuç

Bu raporun hazırlanması sürecinde belirli başlıkların ortaya çıktığını gözlemledik. Atölye kapsamında bu başlıkların yararlı olacağını düşünüyoruz ancak katılımcılardan raporun içeriğini bütünüyle değerlendirmelerinin daha detaylı ve daha kapsamlı bir bakış açısı sağlaması açısından önemli olduğunu düşünüyoruz. Bu nedenle bulgular bölümünde görüşmelerden geniş alıntılar mevcut.

YAPILAŞMA –

Yapılaşma görüştüğümüz kişiler tarafından doğru değerlendirildiği taktirde olumlu olarak görülmekte ama mahallelerde alınan kararların her zaman doğru kararlar olmadığı konusunda düşünceler var. Özellikle yeşil ve açık alanları ile ön plana çıkan Yakuplu ve Gürpınar mahallelerinde bu alanların yapılaşmasının burada yaşayanların mahalle ile ilgili olumlu değerlendirmelerini etkileyeceği düşünülüyor.

MEYDAN –

Üç mahallede de çok sıkı ilişkiler içinde olan yerleşik insanlar mevcut, bu kişiler meydanı mahallede bu ilişkileri pekiştirici bir kavram olarak görmekte. Mahallelerde meydan kavramı ile ilgili farklılaşmalar da mevcut. Yakuplu meydanında, yeniden yapılmakta olan camiinin etkisi ile olumlu/olumsuz beklentiler bir arada ve de mezarlık çevresinde yapılan çalışmalar endişe uyandırmakta. Kavaklı meydanında ise mevcut yapı içerisinde aktif olarak kullanılan bir meydan söz konusu, bunun pekiştirilmesi ve zenginleştirilmesi ile ilgili öneriler var. Gürpınar'da eski köy meydanı ile ilgili bir özlem var, ve bugünkü meydandaki bazı fonksyonlar benimsenmemiş durumda. Kavaklı ve Gürpınar'daki esnaf kendilerini meydanın bir parçası olarak görmekte.

ARABA/YAYA –

Mahallelerde görüştüğümüz kişiler araba sahibi ve meydanlardaki otopark sorunundan bahsedildi. Toplu taşıma alternatifleri mevcut ama daha etkin bir şekilde kullanımı sağlanabilir. Bunun yanısıra mahalle içerisindeki ulaşım yaya olarak sağlanmakta, evi ve iş yeri

arasında yürüyerek ulaşım sağlayanlar mevcut.

YEŞİL ALAN/AĞAÇ –

Görüştüğümüz kişiler hem mahallelerin geçmişini aktarırken hem de günlük yaşamlarından bahsederken doğal güzellikleri vurguladılar. Mevcut yeşil alanları, meraları kullanıyorlar ve çocuk oyun alanlarını da değerlendiriyorlar. Büyük alanlarda tarım faaliyetleri yürütülmemekte ancak bahçe içerisinde evi olan bireyler bahçelerinde sebze yetiştiriyorlar. Bu sebze ve yeşillikleri yerel pazarlarda satanlar da mevcut.

PAZAR/BAKKAL/MARKET/AVM

Her üç mahallenin de yerel pazarı kuruluyor ve görüştüğümüz mahalle sakinleri tarafından tercih ediliyor. Günlük ihtiyaçlarını yerel pazar, bakkal ve manavdan karşılayan kişiler mevcut. Yeni açılan marketler de fayda sağlamış. AVM'ler vakit geçirmek ve günlük ihtiyaç dışında alışveriş yapmak için gidilen yerler olarak beliriyor.

DEĞERLENDİRME

Sosyal vizyon çalışmasının sahada görüşme ve gözlem adımının atölye öncesinde tamamlanması ve mümkün olduğunca katılımcının atölyeye deneyimlerini aktarması, çalışmanın kısa erimli hedeflerinden biriydi. Böylelikle çalışmanın yazılı ve basılı ürününden önce atölyenin üretim sürecine biriktirilen bilgi aktarılmış olacaktı. Atölye çalışması için bir araya getirilen 6 grupta da Beylikdüzü İlçesi'ndeki 3 eski köy merkezinde görüşme ve gözlem yapmış katılımcılar yer aldı ve bu çalışmaya katılmamış atölye gruplarına edindiği deneyimleri aktarma fırsatı buldu. Gerek atölye sırasındaki ara tartışmalarda gerekse de atölyenin sonuç ürünlerinde sosyal vizyon çalışmasında üretilen bilginin sürece ve sonuca yansıdığını söyleyebiliriz.

Beylikdüzü İlçesi sınırlarındaki eski köy, belde, şimdiki mahalle merkezleri olan Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu yerleşimlerinin meydanları ve olabildiğince çevresinde yapılan görüşmelerde yerleşmelerin ortak ve özgün sorunları ve gelişmeye müsait imkânları ortaya çıkarılabildi ve atölye çalışma gruplarına aktarıldı. Ortak bir sorun olarak her kent meydanının kullanıcılarından

gelen çocuk oyun alanı başta olmak üzere kamusal açık alan işlevlerinin eksikliği yönündeki ifadeler, her çalışma grubunu meydan çözümlemelerini bu işlevleri dâhil etmeye yönlendirdi.

Her yerleşim merkezindeki meydan vasfını sürdüren kentsel açık alanların ikili yapı oluşturması ortak bir tasarım sorunu olarak atölye gruplarının çalışmasına yansıdı. Saha gözlemlerinde de tespit edilebilecek bu ikili yapı yerleşimlerin köy statüsünden belde belediyesi merkezi, sonrasında da mahalle merkezi olmaları şeklinde bir izlekte ilerlemelerinden kaynaklanmakta. 3 farklı kurumsal statünün de mekânda farklı kentsel açık alanlarda merkezi işlevlerin yoğunlaşması ve zaman içerisinde yoğunlaşmaların yer değiştirmesi ile etkin kullanılan ve kullanılmayan ikili kentsel açık alanlar yaratmış olduğu yerleşmelerin eski sakinleri ile yapılan görüşmelerde de tarihsel özgünlüğü ile aktarıldı.
Özellikle Gürpınar ve Yakuplu yerleşim merkezlerinde olsa da 3 merkezin de kentsel açık alanında atölye çalışma gruplarını bu ikiliği tasarım sürecinde özgün karakterler eşliğinde çözmeye itti. Gürpınar'ın belde belediyesi olması ile artan kamusal donatıların yerleşmenin kentsel meydanını dönüştürmesi, sonrasında Beylikdüzü İlçesi'nin bir mahallesi olması ile bu işlevlerden yoksun hale gelmesi, cami-çeşme-kahve-köy meydanı karakterinin parçalı bir yapıya dönüşmesine sebep olduğu aktarıldı. Bu parçalı yapı bilgisi atölye gruplarının kendi özgün çözüm üretme süreçlerinde işlendi.

Farklılaşan özelliklerin görüşmelerden atölye sürecine aktarılması da üç yerleşim merkezine dair çözümlemeleri çeşitlendirmiş oldu. Gürpınar köy merkezinin diğerleri arasında en eski, kamusal alan kullanımının ve deniz kıyısı ile etkileşiminin en yoğun olduğu yerleşim olduğunun bilgisi, çalışma gruplarının bu özelliklerini tasarım sürecinde ön sıraya koymalarını sağladı. Yine Gürpınar'da eski ve yeni sakinler arasında hızla artan karşılaşmalar tasarım süreçlerini ortak kamusal alanların gerekliliği açsından besledi. Kavaklı köy merkezinin şu anda Beylikdüzü İlçesi'nin kuzey-güney ve doğu-batı ulaşım bağlantılarının kesişiminde

olması, sakinlerin bu kavşak noktasında yaşadıklarına dair bilinci ve tarımsal faaliyetleri sürdürmeye yatkın oldukları bilgisi, çalışma gruplarını yönlendirdi. Yakuplu köy merkezinde eski ve yeni sakinlerin sosyal ve kültürel farklılıklarının, yerleşmenin gelecekteki yaşantısı açısından bir sorun yaratabileceği bilgisi, çalışma gruplarının karşılaşmaları ve yakınlaşmayı artıracak kamusal alanların yaratılmasına yönelik tasarım çözümleri geliştirmelerini sağladı.
Sosyal vizyon çalışmasının görüşmelere ve gözlemlere dayalı bilgi havuzu, çalışmaya katılanların atölye gruplarına eşit dağılım ile verimli bir şekilde aktarılabildi. Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu yerleşim merkezlerinin sosyal yapısının ortaklaşan ve farklılaşan beklenti ve fikirleri, atölye çalışmalarındaki tasarım sürecindeki çözümlemeleri diğer analiz ve sentez aşamaları ile eşdeğerde besledi.

1 GÜRPINAR

Ece Özden Pak
Ahmet Gün

Sümeyye Çınar
Berkay Emeksiz
Sinem İnan
Berkay Kemanlı
Tuğba Oğuz
Özge Yazıcı

1

Çalışma Alanı

Beylikdüzü İstanbul'un güney-batısında yer alan ve Marmara Denizi'ne kıyısı olan bir ilçedir. 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversite Fikir Atölyesi için çalışılan Gürpınar, Yakuplu ve Kavaklı mahalleleri 2008 yılında birleştirilerek Beylikdüzü İlçesinin oluşmasını sağlayan eski köy yerleşim birimleri olup çalışmada Gürpınar köy içi özelinde gerçekleştirilen grup çalışması aktarılacaktır.

Konsept Çalışması

Çalışma kapsamında Beylikdüzü İlçesi genelinde sahada yapılan gözlemler, mülakatlar ve ilçe belediyesi tarafından temin edilen analizler dahilinde ilçenin mevcut kimliği değerlendirilmiş, yerleşimin artıları-eksileri belirlenmiş ve tüm bu tespitler doğrultusunda yerleşmenin temel sorununun "ayrışma" olduğu, bu doğrultuda yapılacak çalışmalarda "bütünleşme" kavramının vurgulanmasının gerekliliği ortaya çıkmıştır. Beylikdüzü konumu nedeniyle hali hazırda İstanbul kent merkezi ile zayıf bir bağ kurmaktadır. Bu nedenle ilçenin yerleşmenin bir yaşam merkezi ve bu doğrultuda bir marka olması yerel yönetim tarafından hedeflenmektedir. İlçeye doğru gerçekleşen göç akışı ve sürekli artış gösteren konut projeleri ile birlikte nüfusu günden güne artan Beylikdüzü, ilçe sınırları içerisinde çok çeşitli fonksiyonları bulundurmasına rağmen genel olarak "yatakhane" algısı yaratmaktadır. Bu algıyı kırmak, yerleşimi kendi içinde değerlendirebilmek üzere belirlenen vizyon doğrultusunda ilçenin üst ölçek yaklaşımı oluşturulmuştur.

Vizyon

Yapılan bu değerlendirmeler doğrultusunda Beylikdüzü'nin vizyonu; "Fiziksel ve sosyolojik açıdan bütünleşen, sosyal ve kültürel bağlamda kendine yeten ve mevcut anlamda değerlerini koruyarak yaşatan, canlı bir yerleşme." olarak belirlenmiştir.

Bu bağlamda Beylikdüzü İlçesi için belirlenen vizyon çerçevesinde Gürpınar Mahallesi ve Gürpınar köy içi meydan alanı tasarım önerisi geliştirilmiştir.

Sentez Çalışması

Beylikdüzü İlçesi kapsamında alanda yapılan fiziksel analizlerin ve görüşmelerin değerlendirilmesi sonucunda ilçenin sorunları ve potansiyelleri tespit edilmiştir. Mekânsal sorun ve potansiyeller sentez paftasında gösterilirken, mekândan bağımsız olan fakat ilçe ile ilişkili olan veriler görsel anlatım tekniklerinden yararlanılarak ifade edilmiştir (Şekil 1). Bu doğrultuda tespit edilen sorun ve potansiyeller aşağıda sıralanmaktadır:

Sorunlar

-Konumunun İstanbul kent merkezine uzaklığı,

-Ambarlı limanının trafik yoğunluğuna sebep olması ve kıyı kullanımını engellemesi,

-Balık halinin günübirlik kıyı kullanımına getireceği negatif etki,

-Kıyı ile bağlantıların ilçe genelinde zayıf oluşu ve kıyı boyunca yaya kullanımının kesintilere uğraması,
-Parçacıl planlama anlayışı, keskin doku geçişleri ve nizam farklılıkları,
-Yaşam Vadisi'nin bölgeyi doğu ve batı olarak ikiye bölmesi ve birleştirici gücünün olmaması,
-Kamusal donatıların ilçe genelinde homojen bir şekilde yer almaması,
-AVM' lerin sayıca çok oluşu,
-Toprak yapısının ilçe genelinde yapılaşmaya uygun olmaması,
-Hızlı nüfus artışı,
-Yeşil alan eksikliği,
-Binaların statik açıdan zayıf oluşu,
-Kendine yeten bir yerleşim olmaması,
-Rekreatif alan eksikliği.

Potansiyeller

-Havalimanına yakınlığı,
-Ambarlı limanının istihdam kapasitesi,
-Kırsal karakterini tamamen kaybetmemiş olması,
-Kentsel tarım, hobi bahçeleri ve toplum bahçeleri için potansiyel barındırması,
-Kıyı alanının kullanımını arttırmaya yönelik projeler,
-Mevcut sanayi alanlarının istihdam kapasitesi,
-İlçenin cazibe noktası olan Cumhuriyet Caddesi'ne kamusal fonksiyonların yüklenmesine ilişkin projeler.

Şekil 1: Beylikdüzü Sentez Paftası

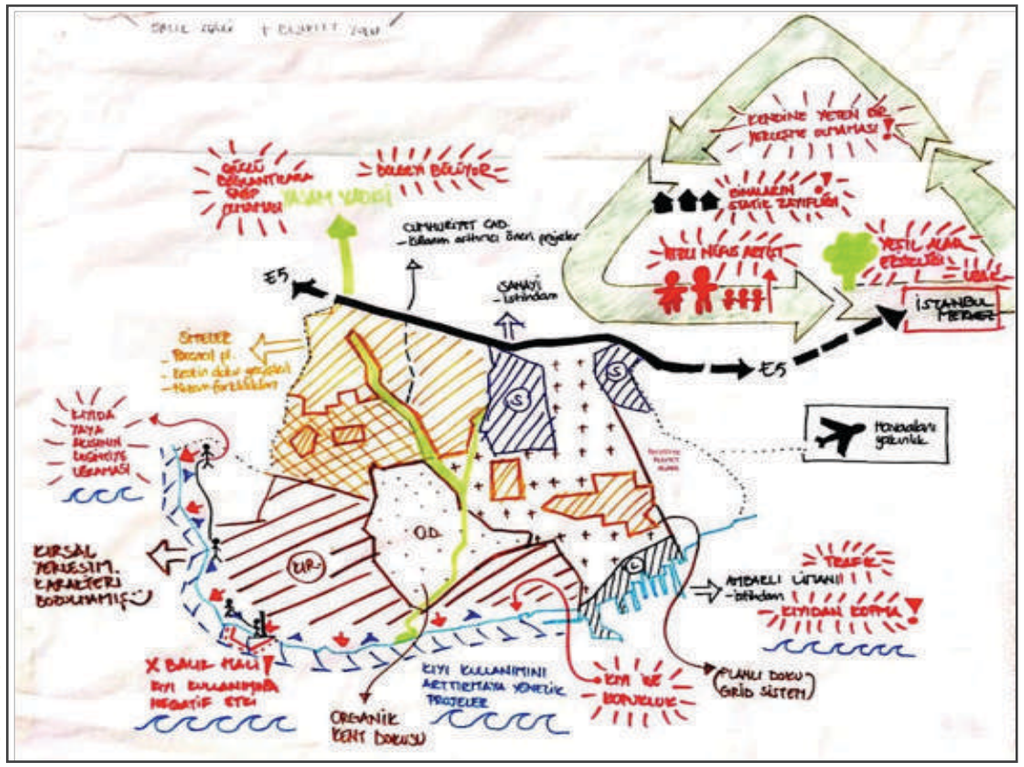

Sentez çalışması, hem tüm çalışmanın eğilimini belirlemek hem de alt ölçekli çalışmalara yön verebilmek amacıyla hazırlanmıştır. Beylikdüzü ilçesinin sorunları ve potansiyelleri incelendiğinde, ortaya çıkan ayrışmalar aşağıdaki şekilde sıralanmaktadır:
-Kara-kıyı ayrışması
-Yapılı çevre-doğal çevre ayrışması
-Sosyolojik ayrışma;
oEtnik ayrışma: Selanik göçmenleri ile Anadolu'dan gelen göçmenler arasındaki kültür çatışması,
oSiyasi Ayrışma: Türkiye'deki siyasi çatışmaların mekâna yansıması,
oYaş ve Cinsiyet Ayrışması:
•Açık mekânların yaşlılar tarafından tercih edilmesi,
•Kadın, çocuk ve gençlere yöneli mekânların olmaması.
-Kentsel donatı ayrışması: Kapalı konutların ihtiyaçları kendi alanları içinde çözümlenirken mahalle düzeni içinde ortak kullanım alanlarının yetersiz kalması,
-Sahil şeridindeki ayrışma: Farklı gelir gruplarının kıyı alanından farklı şekilde yararlanması (Manzara-villa-üst gelir grubu ile plaj-deniz-alt gelir grubu ayrışması).
-Doku ayrışması:
oParsel bazında ama farklı ölçeklerde yapılaşma gerçekleşmesi,
oEski doku, kooperatif ve yap-satçı dokuların çatışması.

Yukarıda ifade edilen bu ayrışmalar çerçevesinde gerçekleştirilen planlama yaklaşımı ile Beylikdüzü'nde mekânsal bütünleşme ve fonksiyonların dengeli dağılımı hedeflenmiştir. Hem fiziksel, hem de sosyal çevrede bütünleşmeyi hedefleyen çalışma, planlama yaklaşımı paftasıyla anlatılmıştır (Şekil 2).

Planlama yaklaşımı paftasında; sentez ile ortaya konan ayrışmalara bütünleştirici çözümler getirilmiştir. Tespit edilen dokudaki ayrışma, sosyolojik yapıdaki ayrışma, kara-kıyı ayrışması konularında alınan

Şekil 2: Beylikdüzü Planlama Yaklaşımı Paftası

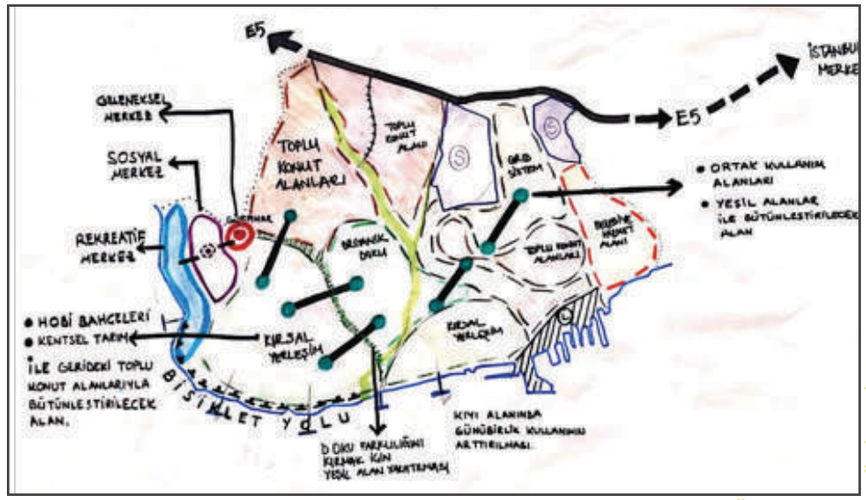

kararların araç olarak kullanımıyla bütünleşme öngörülmektedir. Alınan kararlar doğrultusunda:

-Doku farklılıkları kentsel donatılarla birbirine bağlanarak ortak mekânlar (oyun alanları, geçici/daimi pazar alanları, rekreatif alanlar) yaratılacaktır.
-Kıyıdaki yaya akışına dair kopukluklar, kıyı düzenlemesi ve bisiklet yolları ile çözülecektir.
-Kırsal yerleşim ve toplu konut alanları arasındaki kopukluk hobi bahçeleri ve kentsel tarım alanlarıyla birleştirilecektir.
-Yaşam vadisi projesinde belirlenen yeşil alanların, ilçe genelindeki diğer yeşil alanlarla bağlantısı kurularak daha dengeli şekilde hizmet etmesi sağlanacaktır.

Model Çalışmaları

Modelleme çalışmalarında, üst ölçekten alt ölçeğe doğru gidilerek Beylikdüzü, Gürpınar ve Gürpınar köy içine dair mevcut duruma ait veriler şemalara yansıtılmış, bu veriler konsept çalışması ve vizyon doğrultusunda gelecek için öneri şemalarına dönüştürülmüştür (Şekil 3).

Beylikdüzü ilçesinin mevcut durumu incelendiğinde ilçenin toplu konut, organik doku, ikincil konut alanları ve kırsal karakterli yerleşim şeklinde ayrıştığı görülmektedir. Bununla birlikte konut alanları içerisinde E-5 bağlantısına yakın noktalarda, sanayi alanı ve ticaret fonksiyonunun yer seçtiği gözlemlenmektedir. Kıyıda ise Ambarlı limanı yer almakta, Yaşam Vadisi ise alanı ikiye bölmektedir. Mevcut durumda yer alan küçük boyutlu AVM'ler ise ilçenin geneline dağılmış durumdadır.

Beylikdüzü için getirilen öneri sistem şemasında Yaşam Vadisi yeniden ele alınarak yeşil alanlarla bir bütün oluşturması, farklılaşan konut dokularının arttırılacak donatılarla ortak mekânlarda buluşması ve en önemlisi sahilde rekreatif alan düzenlemesi yapılarak kamusal kullanım düzeyinin arttırılması önerilmektedir.

Gürpınar Mahallesi Adnan Kahveci ve Kavaklı Mahallelerinin ve Büyükçekmece İlçesinin kesişiminde yer almaktadır. Genellikle konut kullanımının ağırlıklı olduğu mahallede sahile yakın kesimde ikincil konut kullanımının arttığı görülmektedir. Ticaret fonksiyonu ise geleneksel merkezde ve Okutan İş Merkezi'nde yoğunlaşmaktadır.

Gürpınar Mahallesi için öngörülen sistemde ise, zemini yapılaşmaya uygun olmayan ikincil konutların bulunduğu sahile yakın olan bölge yeşil alana dönüştürülerek sahilin rekreatif kullanımıyla bütünleşmektedir. Bununla birlikte mahalle için oluşturulacak bisiklet yolu rotasıyla sahildeki bisiklet yolu birleştirilmektedir. Mahallenin geleneksel merkezi kamusal ve ticari fonksiyonlarla canlandırılarak Gürpınar ve çevresinde yaşayanlar için geçmişte olduğu gibi bir çekim

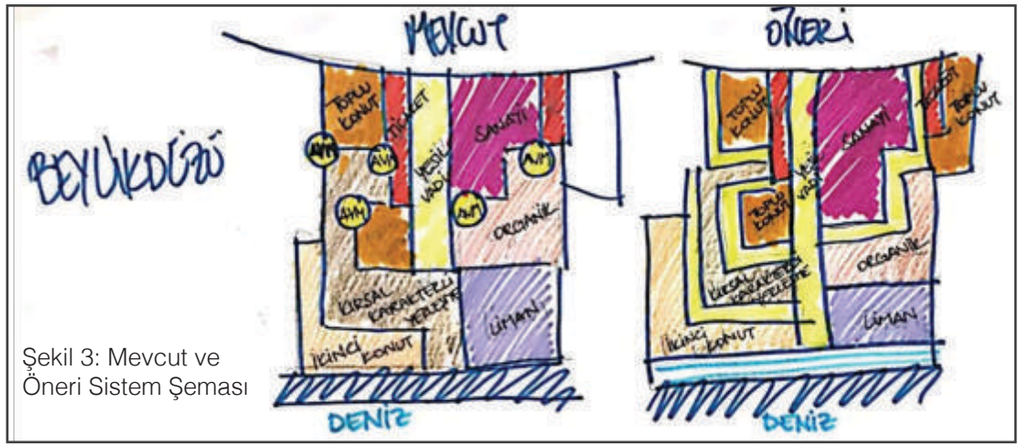

Şekil 3: Mevcut ve Öneri Sistem Şeması

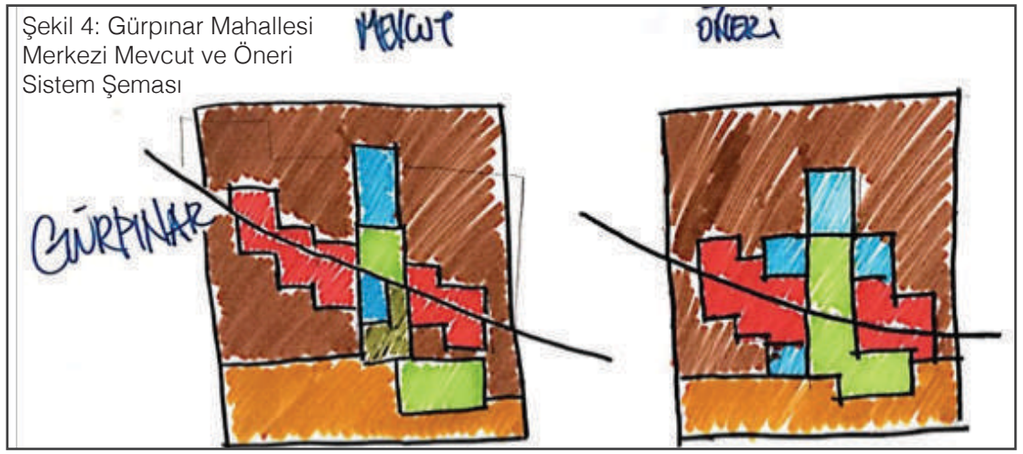

Şekil 4: Gürpınar Mahallesi Merkezi Mevcut ve Öneri Sistem Şeması

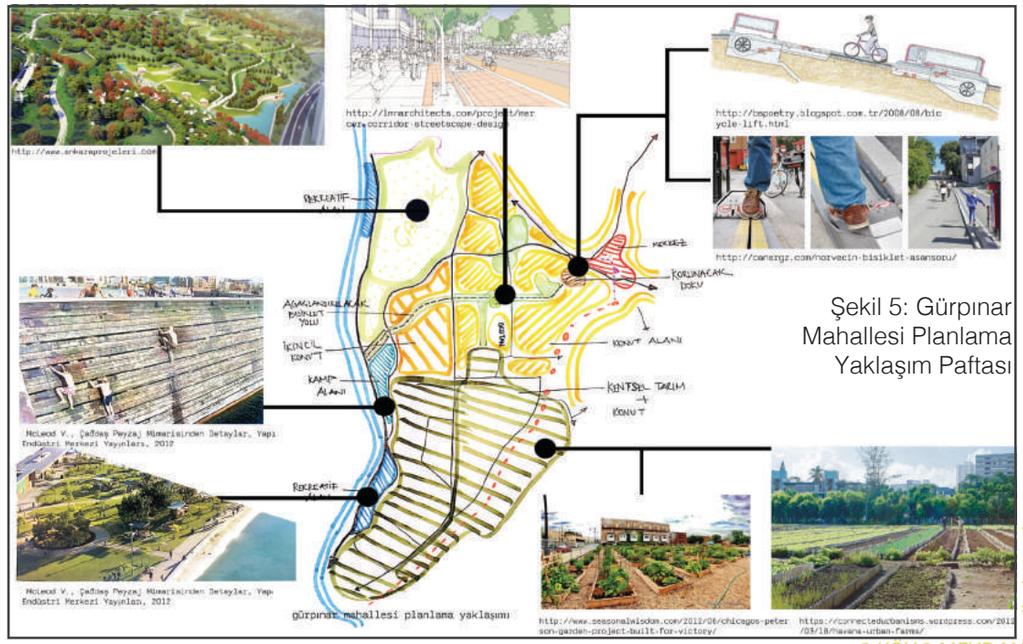

Şekil 5: Gürpınar Mahallesi Planlama Yaklaşım Paftası

merkezi niteliği kazandırılması planlanmaktadır.
Gürpınar Mahallesi Merkezinin mevcut durumu analiz edildiğinde ticaret fonksiyonlarının dağınık olduğu, yeşil alanların birbirinden kopuk olduğu ve meydandaki karakol binasının fiziksel ve algısal bakımdan alanı böldüğü görülmektedir. Bu duruma ek olarak yoğun trafik akışının olduğu taşıt aksı alanın yaya açısından kullanımını zorlaştırmaktadır.

Gürpınar Mahallesi Merkezi için öngörülen sistemde ise geleneksel meydan belirli ölçüde taşıt trafiğinden arındırılarak yaya kullanımını arttıracak şekilde kamusal ve ticari fonksiyonlarla çevrelenmiştir. Bunun yanında yeşil alanların birbiriyle bağlantısı sağlanarak alanda bütünlük elde edilmiştir.

Mahalle Ölçeğinde Yapılan Çalışmalar

Beylikdüzü ve Gürpınar için yapılan modellerin ardından, mahalle ölçeğinde mekânsal biçimde planlama yaklaşım çalışması gerçekleştirilmiştir (Şekil 6). Alanda yer alan fonksiyonlar ve meydan tasarımı için yön verecek kullanımlar bölgeleme yöntemiyle ifade edilmiştir.

Gürpınar Mahallesi planlama yaklaşım paftasında, mahalleye yönelik alınan kararlar ifade edilmiştir. Geleneksel merkez ve oradaki ticaret

Şekil 6: Yapı Ölçeğinde Tasarım Kararları

fonksiyonun devamlılığı sağlanacak, bunun yanı sıra kamusal fonksiyonlar eklenecektir. Okutan İş Merkezi sosyal donatı fonksiyonuyla ve yeşil alanla bütünleştirilerek daha sağlıklı bir şekilde kullanılmaya devam edecektir. Kentsel tarım potansiyelinin bulunduğu alanlarda tarımsal faaliyet yürütülerek bir yandan da alanın kırsal karakteri korunacaktır. Sahil kesiminde zemini sağlıklı olmayan ikincil konutların bulunduğu alan ağaçlandırılarak kamusal kullanıma açılacaktır. Bu alanda ayrıca mahalle bütününde oluşturulan bisiklet yolu rotası devam ettirilecek, kamp alanı ve rekreatif alanlar oluşturularak sahilde yayaların kullanımı arttırılacaktır. Kırsal karakterini korumaya devam eden ve mahallenin geri kalanına göre düşük yoğunluklu yapılaşma gözlemlenen güney kesimde ise hem mülk sahiplerine gelir oluşturmak hem de rekreatif ihtiyaçları karşılamak amacıyla hobi bahçeleri ile toplum bahçeleri oluşturulacaktır.

Gürpınar Köy İçi Merkezi Meydan Tasarımı

Meydan olarak ele alınan bölgenin sınırları kuzeyde okul alanı, güneybatıda geleneksel konut dokusu, güneydoğuda ise kız yurdu olarak tanımlanmaktadır. Arazideki eğim güneyden kuzeye doğru artarken, arazi doğu-batı doğrultusunda ana araç aksı ile ikiye bölünmektedir. Karakol binası ise alanın merkezinde yer almaktadır.

Tasarım kararlarının ilk aşamasını binalara yönelik kararlar oluşturmaktadır. Meydanın merkezi olarak tanımlanan karakol binası ve çevresindeki yapıların kaldırılması öngörülürken, yol düzenlenmesinden etkilenecek ve cephelerinin düzenlemesi gereken binaların ikincil müdahalelerle güncellenmesi önerilmektedir.

Caminin kuzeyinden geçen ve ana aks olan taşıt yolunun kısmi yayalaştırmaya konu edilerek yayalara alan açılması ve meydanın kuzey-güney bağlantısının güçlendirilmesi hedeflenirken, araç ulaşımının sekteye uğramaması için caminin güneyinden geçen taşıt yolunun genişletilerek çift şeritli kullanımı önerilmektedir.

Bu doğrultuda üçlü bir merkez oluşturulması fikri üzerine çalışılmıştır. Kuzeyde eğimden yararlanılarak bir seyir terası ve önünde aktif-pasif yeşil alanların eklemlenmesiyle yeşil bir alan, doğuda bu fonksiyonları sarmalayacak kamusal yapıların yoğunlaştığı ve zemin kotunda geçici-daimi pazar alanları ile yaya akışının kuvvetlendirileceği, kamusal hizmetlerin yoğunlaştığı bir alan öngörülmüştür. Güneybatıda ise caminin parseliyle birlikte tekrar değerlendirilerek cemaatin vakit geçirebileceği ve kottan yararlanılarak üst örtünün oturma, dinlenme birimleri şeklinde değerlendirileceği, ön cephelerinde ise ticari birimlerin gömüldüğü, zemin altının ise mahalleye hiz-

Şekil 7 : Gürpınar Köy İçi Merkezi Öneri Meydan Bölgelemenmesi

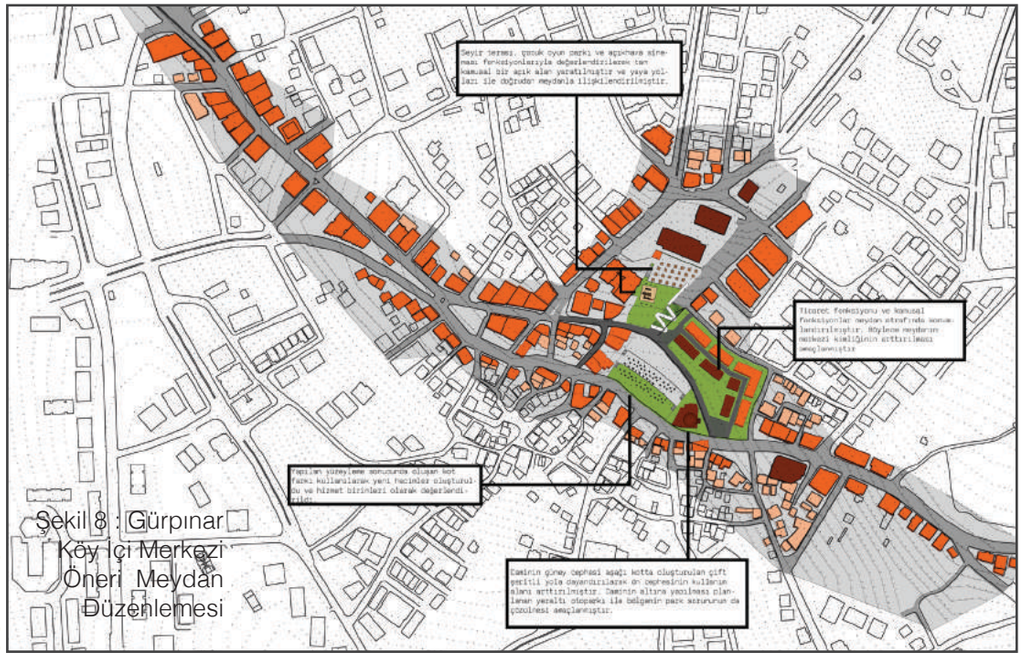

Şekil 8 : Gürpınar Köy İçi Merkezi Öneri Meydan Düzenlemesi

met verecek otopark alanı olarak kullanılabileceği bir meydan olarak tanımlama çabasına gidilmiştir.

Üst ölçekte gerçekleştirilen konsept çalışmasının alt ölçekteki tasarım kurgusuna aksettirilmesi hedef olarak belirlenirken, mahallelinin ihtiyaçları ve taleplerini karşılayan bir tasarım oluşturulması ise çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Öyle ki; mahallenin geçmişine hakim kişilerle yapılan bire bir görüşmeler sonucu elde edilen bilgilere göre; karakol alanının yer almadığı, meydanın belediye ve ilgili kamu kurumlarının hizmet birimlerinin bulunduğu dönemlerde alanın daha aktif kullanıldığı ve karakol binası ile bu alanda yer alan otopark alanının meydandaki ayrışmayı arttırıcı unsurlar olduğu tespit edilmiştir. Bu sebeple tasarım kurgusunda meydana verilecek işlevler kendi içinde gruplandırılarak mekânsal anlamda bütünleşme sağlanmaya çalışılırken, fonksiyonların kendi içinde çeşitlendirilerek kadın, genç ve çocukların da vakit geçirebilmeleri tasarım kararlarını yönlendiren kriterler arasına alınmıştır.

Değerlendirme

Çalışma kapsamında ele alınıp, incelenen Gürpınar Köy İçi Merkezi son dönemlerde gerçekleştirilen kent uygulamaları sonucu meydan olma özelliğini kaybetmiştir. Kentsel kimlik konusunda kullanıcıların belleklerinde önemli bir yeri olan bu alanın meydan olarak yeniden bir "toplanma alanı" haline getirilmesi bu çalışmanın esas amacını oluşturmaktadır. Çalışmada alan için bütüncül bir yaklaşımda bulunularak mevcut durumda var olan sorun ve potansiyeller doğrultusunda bir takım öneriler geliştirilmiştir. Bu bağlamda gerek Beylikdüzü ilçesi bütününde, gerek Gürpınar Mahallesinde gerekse de Gürpınar Köy İçi Merkezinde gözlemlenen en temel sorun alanlarda yer alan kent dinamiklerinin ayrışmasıdır. Alanlardaki fiziksel ayrışmaya paralel olarak sosyolojik ayrışmanın da oluştuğu gözlemlenmiş, bu doğrultuda üç farklı ölçekte ele alınan bu alanların kendi iç dinamiklerinin bütünleşmesinin sağlanması amacıyla bir takım öneriler geliştirilmiştir.

Bu doğrultuda çalışmada odaklanılan Gürpınar Köy İçi Merkez alanının meydan olma özelliğini yeniden kazanabilmesi amacıyla bütüncül bir rekreasyon ve ulaşım sisteminin geliştirilmesinin yanı sıra alanda yer alan kamusal donatılar yeniden düzenlenmiştir. Yapılan çalışmanın sonucunda Gürpınar Köy İçi Merkezi için fiziksel ve sosyal bağlamda yapılacak bir takım düzenlemelerle alanın yeniden meydan olma özelliğini kazanması mümkün görülmektedir.

3 köy meydan Üniversite fikir projesi atölyesi

1. Grup | Ece Özden Pak, Ahmet Gün, Sümeyye Çınar, Berkay Kemahlı, Tuğba Oğuz, Berkay Emeksiz, Özge Yazıcı, Elif Sinem İnan

1

BÜTÜNLEŞME - AYRIŞMA

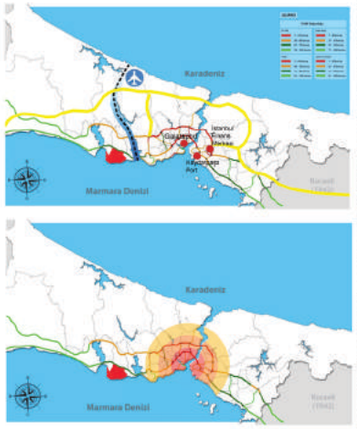

Beylikdüzü İlçesi'nin İstanbul kent merkezi ve çevresiyle ilişkisi, iki merkez arasındaki mesafenin varlığı nedeniyle zayıf kalmaktadır. Beylikdüzü İlçesi'nin kuzey sınırını belirleyen E-5 karayolu ilçeyi kent merkezi ile bağlayan en önemli bağlantı yolu olmakla birlikte, Ambarlı Limanı ve Atatürk Havalimanı bağlantıları sayesinde lojistik akıların kesişim noktası olmaktadır.

Yapılmakta olan veya yapılması planlanan Ost Ölçekli projelere bakıldığında ise Beylikdüzü'nün kent merkezi ile ilişkisinin daha da zayıflayacağı ve günümüzdeki cazibesini kaybedeceği tehlikesi görülmektedir. Başta Üçüncü Köprü ile Kuzey Otoyolu Projesi ve Üçüncü Havalimanı projeleri olmak üzere karayolu ve havayolu taşımacılığının bölgenin kuzeyine taşınması istenmesi, Ambarlı Limanı'nın karayolu ile bağlantısını zayıflatacaktır. Atatürk Havalimanı'nın Üçüncü Havalimanı faaliyete geçtikten sonra kapatılacak olması ise ilçe ve bölge için büyük değer kaybına sebep olacaktır. Kanal İstanbul projesi ise hem ilçenin merkez ile zayıf olan ilişkisini daha da zayıflatacak hem de çevresine vereceği ekolojik zarar dolayısıyla yaşanılamazlılığı oldukça azaltacaktır.

	POZİTİF	NEGATİF
İÇ ETKİLER	- Ambarlı limanının istihdam yaratması - Sanayi alanının bulunması - Cumhuriyet Caddesinin kullanımını arttırıcı kamusal fonksiyonların yükleniminesine yönelik projeler - Kırsal karakterin bulunması - Kentsel tanım için potansiyelin bulunması	- İstanbul kent merkezine uzak konumda bulunması - Ambarlı limanının trafik yoğunluğuna ve kıyı kopukluğa neden olması - Basık halinin halk tarafından günübirlik kullanılan kıyıya getireceği negatif etkisi - Parçacıl planlama anlayışı - Yaşam Vadisi nin bölçeyi ikiye bölmesi ve yeterince güçlü olmaması - AVM'lerin sayıca çok olması - Kıyı ile bağlantıların zayıf olması - Toprak yapısının ilçe genelinde yapılaşmaya uygun olmaması - Yeşil alan eksikliği - Kendine yeterli bir yerleşim olmaması - Sahildeki yaya kullanımının kesintilere uğraması - Keskin doku geçişleri, nizam farklılıklarının bulunması
DIŞ ETKİLER	- Havalimanına yakın olması - Kıyı alanının kullanımını arttırmaya yönelik projeler	- Nüfusun hızlı artması

S W O T

İlçe geneline bakıldığında ilk olarak Yaşam Vadisi'nin bölgeyi doğu ve batı olarak ikiye böldüğü görülmektedir. Doğu bölgesi sanayi alanları ve Ambarlı Limanı ile kıyı ile bağlantısı bulunmayan plavili konut alanlarını barındırırken, Batı bölgesi daha çok organik ve kırsal dokunun görüldüğü, sahil alanlarının bulunduğu bölge olmaktadır. Mekansal ayrışmanın yanı sıra sosyal ayrışmanın da varlığı açıkça hissedilebilmektedir. Bunun sebeplerinden biri kuzey ve güney bölgelerindeki konut tipolojilerinin ve ilçe sakinlerinin sosyo-ekonomik durumlarının farklılıklarıdır.

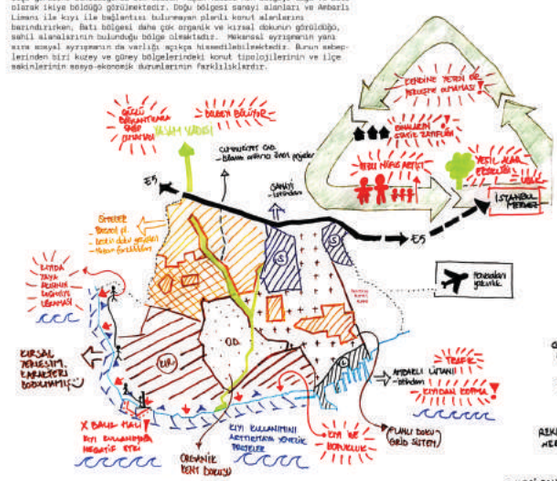

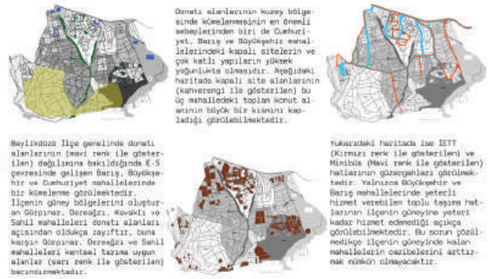

Beylikdüzü İlçe genelinde donatı alanlarının (mavi renk ile gösterilen) dağılımına bakıldığında K-5 çevresinde gelişen Bariş, Büyükşehir ve Cumhuriyet mahallelerinde bir kümelenme görülmektedir. İlçenin güney bölgelerini oluşturan Gürpınar, Dereağzı, Kavaklı ve Sahil mahalleleri donatı alanları açısından oldukça zayıftır. Buna karşın Gürpınar, Dereağzı ve Sahil mahalleleri kentsel tarama uygun alanlar (sarı renk ile gösterilen) barındırmaktadır.

Donatı alanlarının kuzey bölgesinde kümelenmesinin en önemli sebeplerinden biri de Cumhuriyet, Bariş ve Büyükşehir mahallelerindeki kapalı sitelerin ve çok katlı yapıların yüksek yoğunlukta olmasıdır. Aşağıdaki haritada kapalı site alanlarının (kahverengi ile gösterilen) bu üç mahallede toplam konut alanının büyük bir kısmını kapladığı görülebilmektadır.

Yukarıdaki haritada ise İETT (Kırmızı renk ile gösterilen) ve Minibüs (Mavi renk ile gösterilen) hatlarının güzergahları görülmektedir. Yalnızca Büyükşehir ve Bariş mahallelerinde yeterli hizmet verebilen toplu taşıma hatlarının ilçenin güneyine yeterli kadar hizmet edemediği açıkça gözülebilmektedir. Bu sorun çözülmediğe ilçenin güneyinde kalan mahallelerin cazibelerini arttırmak mümkün olmayacaktır.

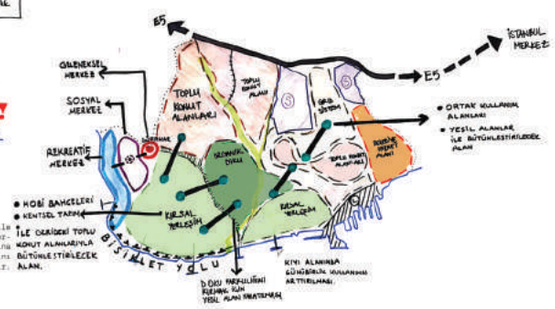

Birbirinden keskin hatlarla ayrışmaya olan bölgeler ortak kullanım alanları ve geçiş alanları ile bütünleştirilecektir. Bunların başında kuzeydeki kopuk konut alanları ile güneydeki kırsal yerleşim alanları ve organik kent dokusuna sahip alanlar gelmektedir. Kırsal yerleşim alanlarına hobi bahçeleri ve kentsel tarım ile yeniden işlev kazandırılacaktır. Kıyı şeridinin kullanımını arttırmak amacıyla bisiklet yolu ve rekreatif alan düzenlemeleri yapılacaktır.

Beylikdüzü genelinde mevcut durumdaki konut alanlarının ve kapalı AVM'lerin yoğunluğu önerilecek yeni yeşil koşaklar ile azaltılmaya çalışılacaktır ve sahil şeridinin kullanımı arttırılarak kıyı ile ilişki güçlendirilmeye çalışılacaktır.

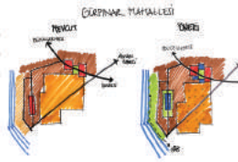

Gürpınar Mahalle ölçeğinde köy meydanı ve Ocutan İş Merkezi'nin oluşturduğu iki merkezli ticaret hareketliliği ortadan kaldırılarak köy meydanındaki tek merkezde toplanacaktır. Mevcutta Ocutan İş Merkezinin olduğu alan park dokusuna dönüştürülerek, bisiklet yolu ile kıyıya bütünlüğü sağlanacaktır.

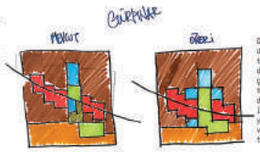

Gürpınar Köy Meydanı'ndaki yoğun trafik sorunu yol düzenlemeleri ile çözülmeye çalışılacaktır. Bulbırıyle kapalı durumdaki donatı alanları ve yeşil alanlar yeniden kurgulanacak ve bütünleştirilecektir.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi | İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Beylikdüzü Belediyesi

3 köy meydan Üniversite fikir projesi atölyesi

1. Grup | Ece Özden Pak, Ahmet Gün, Sümeyye Çınar, Berkay Kemahlı, Tuğba Oğuz, Berkay Emeksiz, Özge Yazıcı, Elif Sinem İnan

2

BÜTÜNLEŞME - AYRIŞMA

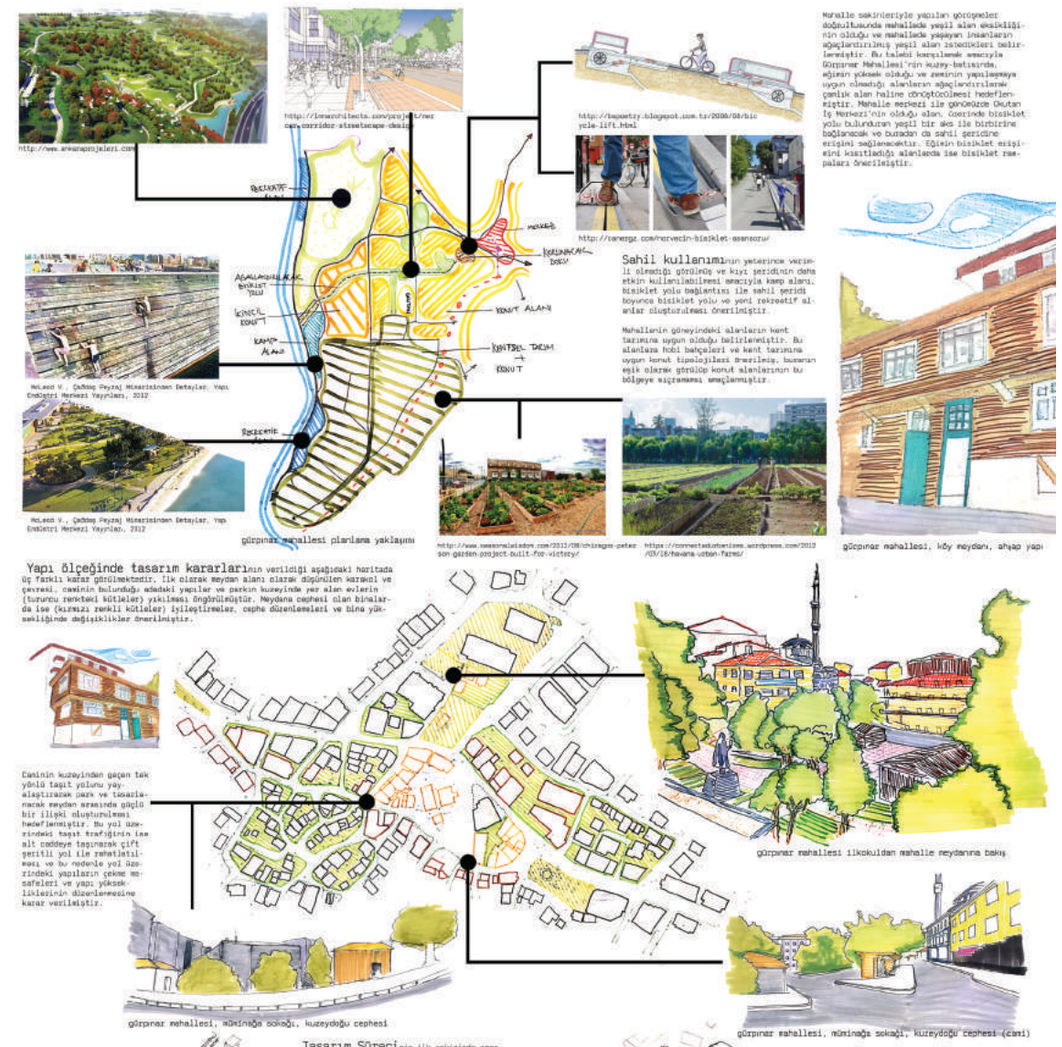

Mahalle sakinleriyle yapılan görüşmeler doğrultusunda mahallede yeşil alan eksikliğinin olduğu ve mahallede yaşayan insanların ağaçlandırılmış yeşil alan istekleri belirlenmiştir. Bu talebi karşılamak amacıyla Gürpınar Mahallesi'nin kuzey-batısında, eğimin yüksek olduğu ve zeminin yapılaşmaya uygun olmadığı alanların ağaçlandırılarak çamlık alan haline dönüştürülmesi hedeflenmiştir. Mahalle merkezi ile güneydeki Ocutan İş Merkezi'nin olduğu alan, üzerinde bisiklet yolu bulundurun yeşil bir aks ile birbirine bağlanacak ve buradan da sahil şeridine erişimi sağlanacaktır. Eğimin bisiklet erişimini kısıtladığı alanlarda ise bisiklet rampaları önerilmiştir.

Sahil kullanımının yeterince verimli olmadığı görülmüş ve kıyı şeridinin daha etkin kullanılabilmesi amacıyla kamp alanı, bisiklet yolu bağlantısı ile sahil şeridi boyunca bisiklet yolu ve yeni rekreatif alanlar oluşturulması önerilmiştir.

Mahallenin güneyindeki alanların kent tarımına uygun olduğu belirlenmiştir. Bu alanlara hobi bahçeleri ve kent tarımına uygun konut tipolojileri önerilmiş, bazısının eğik olarak görülüp konut alanlarının bu bölgeye sıçraması amaçlanmıştır.

Yapı ölçeğinde tasarım kararlarının verildiği aşağıdaki haritada üç farklı karar görülmektedir. İlk olarak meydan alanı olarak düşünülen karakol ve çevresi, caminin bulunduğu adadaki yapılar ve parkın kuzeyinde yer alan evlerin (turuncu renktaki kütleler) yıkılması öngörülmüştür. Meydana cephesi olan binalarda ise (kırmızı renkli kütleler) İyileştirmeler, cephe düzenlemeleri ve bina yüksekliğinde değişiklikler önerilmiştir.

Tasarım Sürecinin ilk eskizinde araç yolu taşınmak yeni araç izinin taslağı hazırlanmıştır. Daha sonra yeni meydan olarak düşünülen alanın kuzey ve doğusunda bulunan iki parkın birbiriyle ilişkisi kurgulanmıştır.

Bu adımda eski köy meydanı ve çevresindeki dokunun da aslına uygun olarak korunması ve tasarlanacak yeni meydan ile ilişkisinin güçlendirilmesine karar verilmiştir.

Tasarımda eğimden faydalanarak alanın kuzeyinde bulunan parktan itibaren meydan alanının en alt kotuna kadar yüzeylere yöntemi kullanılıştır. Böylece farklı kotlarda yer alacak farklı fonksiyonların bir arada kullanılması ve alandaki kopuklık algısının sınırlandırılması hedeflenmiştir. Alanın en üst kotunda ise bir seyir teraası konumlandırılmıştır.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi | İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Beylikdüzü Belediyesi

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

1. Grup | Ece Özden Pak, Ahmet Gün, Sümeyye Çınar, Berkay Kemahlı, Tuğba Oğuz, Berkay Emeksiz, Özge Yazıcı, Elif Sinem İnan

3

BÜTÜNLEŞME - AYRIŞMA

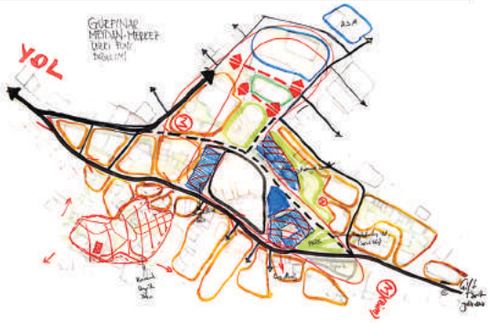

Gürpınar Köyiçi meydan düzenlemesi için yapılan ilk eskizde, alanda dağınık bir halde yerleşmiş olan ticaret ve kamusal fonksiyonları bir araya toplamak, mevcut yeşil alanları düzenleyerek bağlantısını kurmak ve açık alanların kullanımını artırmaya yönelik bölgeleme çalışması yapılmıştır. Daha sonra alt ölçeğe inilerek meydan ve çevresinin bölgeleme kararlarına göre tasarıma gerçekleştirilmiştir.

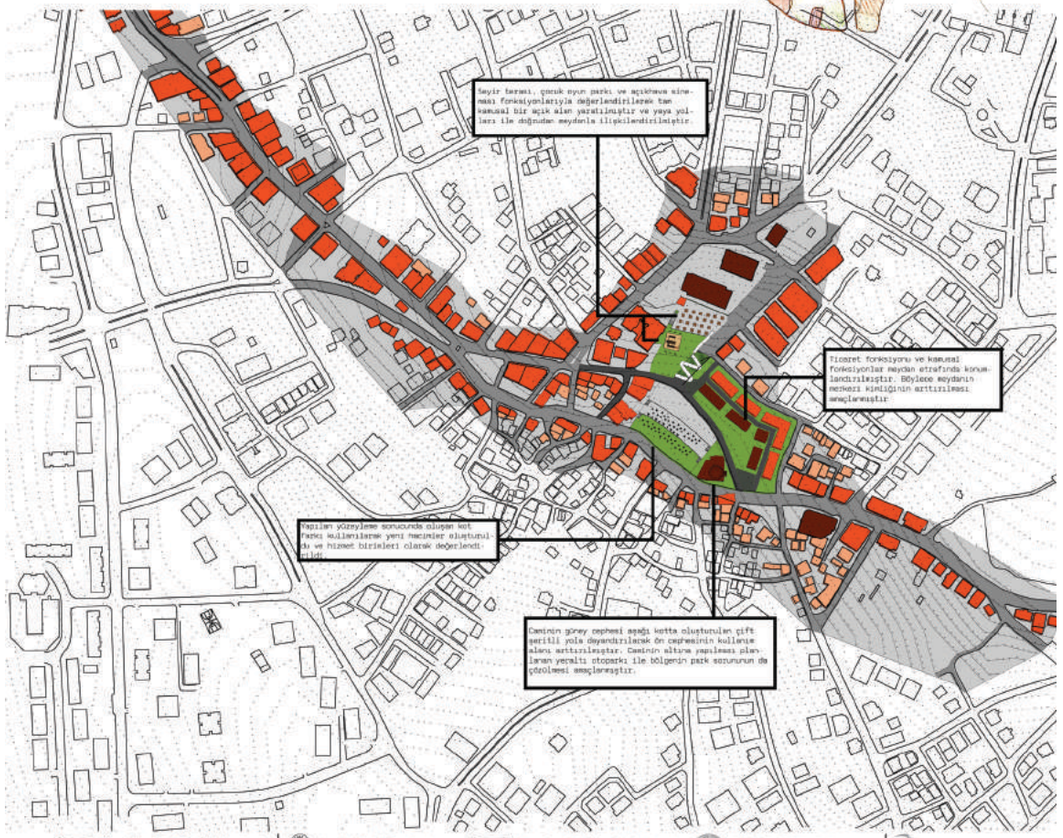

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

1. Grup | Ece Özden Pak, Ahmet Gün, Sümeyye Çınar, Berkay Kemahlı, Tuğba Oğuz, Berkay Emeksiz, Özge Yazıcı, Elif Sinem İnan

4

BÜTÜNLEŞME - AYRIŞMA

Seyir Terası

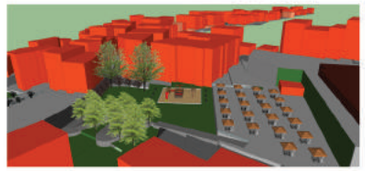

Park Alanı

Hizmet Birimleri

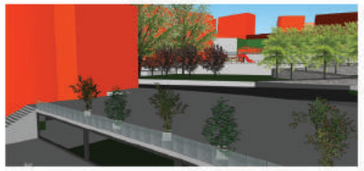

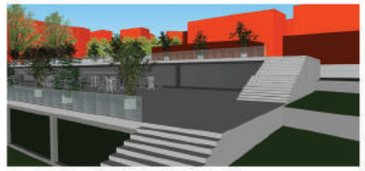

Yaya Ulaşımı

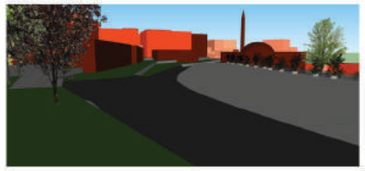

Meydan Alanı

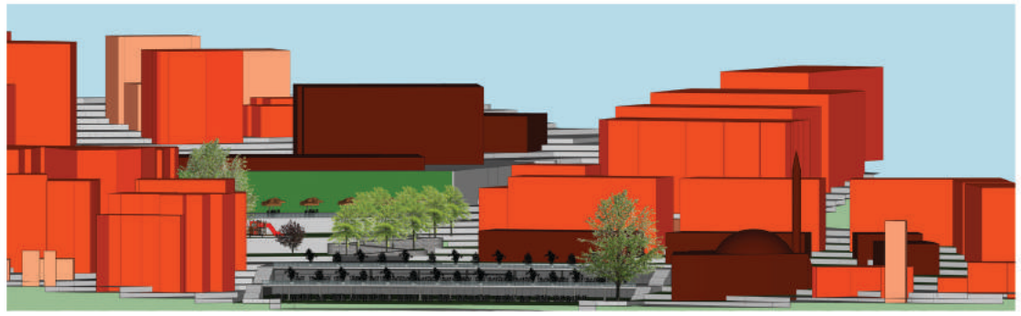

2 GÜRPINAR

Zeynep Özdemir
Burcu Yaşlak

Aybüke Akgün
Esma Aşçıoğlu
Celal Oğuzhan Kanbur
Eda Hilal Soydemir
Mine Şener

Kavramsal Çerçeve

Beylikdüzü 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversite Fikir projesi kapsamında Beylikdüzü Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu mahallelerine çalışma alanlarındaki sorunlar ve potansiyelleri saptamak amacıyla teknik gezi yapılmıştır. Gürpınar 2 grubu olarak alana yapılan teknik gezi ile, mevcut analiz verileri ve alanda yapılan mülakatlar sonucunda Gürpınar mahallesinde bir takım sorun ve potansiyeller tespit edilmiştir. Gürpınar Mahallesinin planlama yaklaşımında belirlenen öncelikli hedef, belirlenen bu sorunları çözmek ve potansiyelleri değerlendirmek olmuştur. Gürpınar mahallesine bir bütün olarak bakıldığında alanın sahip olduğu en yüksek potansiyelin kıyı alanı olduğu görülmüştür. Gürpınar mahallesinde belirlenen en temel sorunlar ise mekansal algılama güçlüğü, kıyı-kent ilişkisinin zayıflığı, kamusal açık alanlar arasındaki bağlantıların zayıflığı, sosyal ve teknik altyapı alanlarının yetersizliğidir. Mahalle ölçeğinde bakıldığında ise mahalleler arası bağlantıların zayıflığı göze çarpmaktadır. Bu doğrultuda oluşturulan planlama yaklaşımında üç ana kavramsal hedef ortaya çıkmıştır. Bunlar; "bütünleştirme", "farklı fonksiyonlar yüklemek" ve "farklı fonksiyonlar arası bağlantıları sağlamak" olarak belirlenmiştir.

Şekil 1: Fonksiyonel 3gen

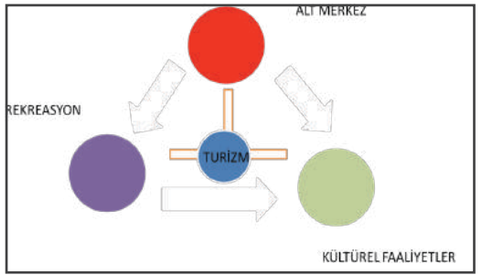

Mezo ölçekten (Beylikdüzü ölçeği) mikro ölçeğe kadar (tasarım ölçeği) sorunları çözmeye ve potansiyelleri kurmaya yönelik geliştirilen yaklaşımlarda hep "üçleme" kavramı öne çıkmıştır. Bu da kavramsal temayı "fonksiyonel 3gen" olarak belirlemiştir (Şekil 1).

Beylikdüzü ölçeğinde Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu mahallelerin çözülmesi amaçlanan temel problemlerine bakıldığında Kavaklı Mahallesi'nde sosyal ve teknik altyapı alanlarının eksikliği diğer mahallelere göre daha fazla göze çarpmakta, Yakuplu Mahallesi'nde ise "sosyal ayrışma" sorunu, Gürpınar mahallesi için ise alandaki "alt merkez eksikliği" sorunu karşımıza çıkmaktadır. Bu sebeplerle yapılan tasarım çalışmasında; alanlara farklı fonksiyonlar atanmış ve bu fonksiyonlar arası bağlantıların mekansal olarak maksimum düzeyde sağlanması hedeflenmiştir. Gürpınar Mahallesine bu üç mahallenin alt merkezi niteliği kazandırılarak alanın turizm potansiyeli geliştirilmesi amaçlanmıştır. Yakuplu mahallesindeki sosyal ayrışma sorununa yönelik olarak alana rekreasyon ve spor alanları önerilmiştir. Kavaklı mahallesi ise bölgenin kültür odağı haline getirilecek, sosyal ve teknik altyapı alanlarının güçlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu kültür, ticaret-turizm, spor ve rekreasyon fonksiyonları

2

arasındaki bağlantılar ise mevcutta mahalleleri birbirine bağlayan İnönü Caddesi aksının toplu taşıma ve bisiklet yolları gibi alternatif ulaşım türlerinin oluşturulması ve kuzey-güney yönünde planlanan "Yaşam Vadisi" projesinin doğu-batı aksı boyunca da ilerletilmesi gibi planlama hedefleri ile sağlanmış olacaktır. Çalışma alanına, Gürpınar ölçeğinde bakıldığında da fonksiyonel 3Gen teması devam ettirilmiştir. Gürpınar Mahallesi ticari merkezi, yakın zamanda iş merkezinden kültürel tesise dönüştürülmesi planlanan Okutan İş Merkezi ve kıyı alanı arasındaki bağlantıların sağlanması, ve bu bağlantılar sağlanırken her 200 metrede bir odak noktalarının oluşturulması ve böylelikle mahalle merkezi ile kıyı şeridinin bütünleştirilmesi amaçlanmıştır. Bu fonksiyonlar arası bağlantılar ise yeşil akslar, yaya yolları, bisiklet yolları ve duraklama noktaları gibi çözümlerle sağlanmaya çalışılmıştır. Bunun yanında Gürpınar'ın en büyük potansiyeli olan kıyı alanına farklı ve yeni işlevler kazandırılması amaçlanmıştır. Böylelikle kıyı şeridinin çekici hale getirilmesi ile daha güçlü bir odak niteliği kazanması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda kıyı alanına "su sporları tesisleri" , balık hali ile ilişkili "yeme-içme mekanları " bisiklet ve yürüyüş yolları, nostaljik tramvay hattı gibi çözümler önerilmiştir. Tüm bu bağlantı güzergahlarının belirlenmesinde ise topoğrafya birincil belirleyici unsur olmuştur.

Gürpınar Mahallesi çalışma alanına yönelik yapılan planlama çalışmalarında da fonksiyonel 3Gen temasının devamlılığı sağlanmıştır. Planlama alanında üç meydan düzenlemesi yapılmıştır. Bu alanlar; mevcutta meydan niteliği taşıyan alan, cami çevresinde yeniden düzenlenen meydan ve Gürpınar'ın tarihi meydanı niteliği taşıyan fakat günümüzde meydan özelliğini kaybetmiş olan alandır. Bu üç meydan arasındaki bağlantılar ise yayalaştırılan akslar ile sağlanmıştır.

Mevcutta Meydan Niteliği Taşıyan Alan

Bu alan mahallenin ana meydanı olarak düşünülmüştür. 10 metrelik kot farkının yer aldığı alanda yaya yolları ve oturma alanlarında merdiven, basamak çözümleri ile bu kot farkının avantaja çevrilmesi hedeflenmiştir (Şekil 3).

Meydanın kuzeyinde yer alan ilkokul ile meydan arasında yer alan 3 metrelik duvarın meydana uygun tasarımlar ile renklendirilmesi önerilmiştir. Çeşitli oturma alanları, su öğesi kullanılarak hareketlendirilmiştir. Ayrıca üst kotta küçük bir amfi düzenlemesiyle topografyadan faydalanmak amaçlanmıştır.

Gürpınar'ın Tarihi Meydanı

Gürpınar Mahallesi'nin tarihi meydanı olarak bilinen fakat günümüzde meydan niteliğini kaybetmiş olan bu meydanı canlandırmaya yönelik

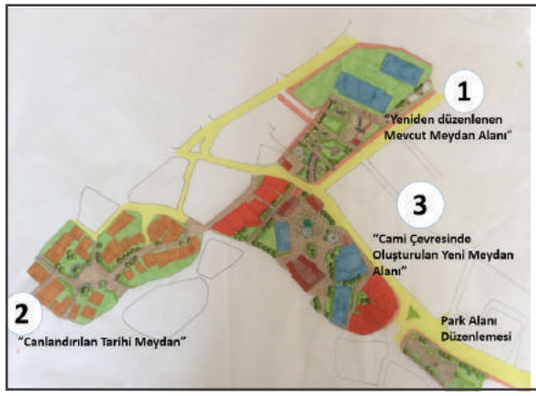

Şekil 2: Gürpınar 3 meydan (öneri)

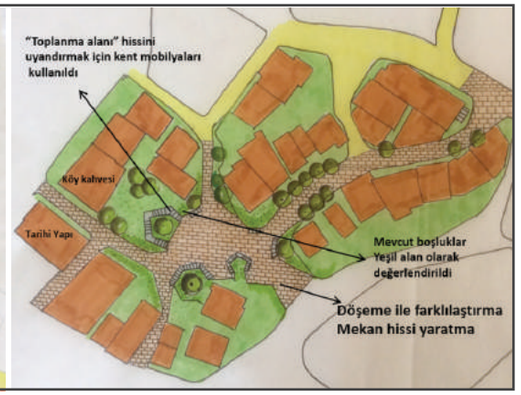

Şekil 3: Gürpınar tarihi meydan (öneri)

düzenlemeler yapılmıştır. Alanda yer alan mevcut konut alanları arasındaki mekansal boşluklar, tarihi yapılar ve tarihi çeşme değerlendirilerek bir meydan algısı oluşturulmuştur.
Mevcut yapılar ile meydanda çevrelenme hissi oluşturulmuş zemin döşemeleri farklılaştırılarak mekan algısı yaratılmıştır. Burada bulunan tarihi binaya restore edildikten sonra mahalle konağı işlevi verilmesi tasarlanmıştır. Bu mahalle evinde, mahalle sakinlerine yönelik eğitici kurslar, seminerler, çocuklar için farklı etkinlikler, mahalle kavramının yeniden canlandırılmasına yönelik sosyal aktivitelerin yapılması hedeflenmiştir.

Cami Çevresi Meydan Alanı

Cami çevresini oluşturan bu alanda yapılan mülakat çalışmaları sonucunda cami çevresinde herhangi bir toplanma alanının olmayışı bir sorun olarak belirlenmiş ve bu doğrultuda bu alan kültürel ve ticari faaliyetlerin yoğunlaştığı bir toplanma alanı olarak kurgulanmıştır. Alanda yer alan 4 metrelik kot farkına yönelik merdiven çözümleri geliştirilmiştir.

Yapılan düzenlemede mevcut Polis Karakolu'nun fonksiyon açısından kurgulanan mekan ile uyumlu olmayışı gerekçesi ile yıkılması önerilmiştir. Karakolun arkasında

Şekil 4: Cami çevresi meydan alanı (öneri)

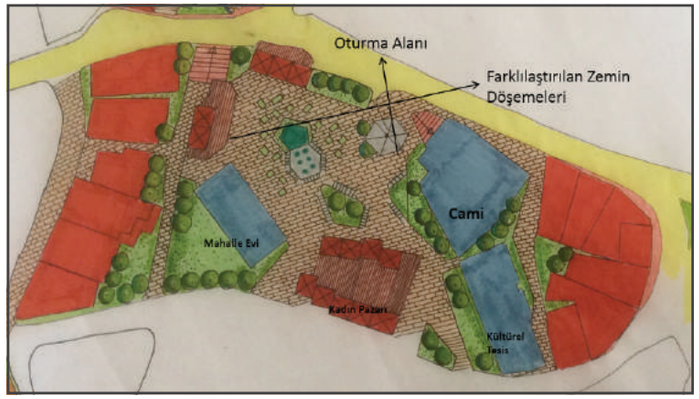

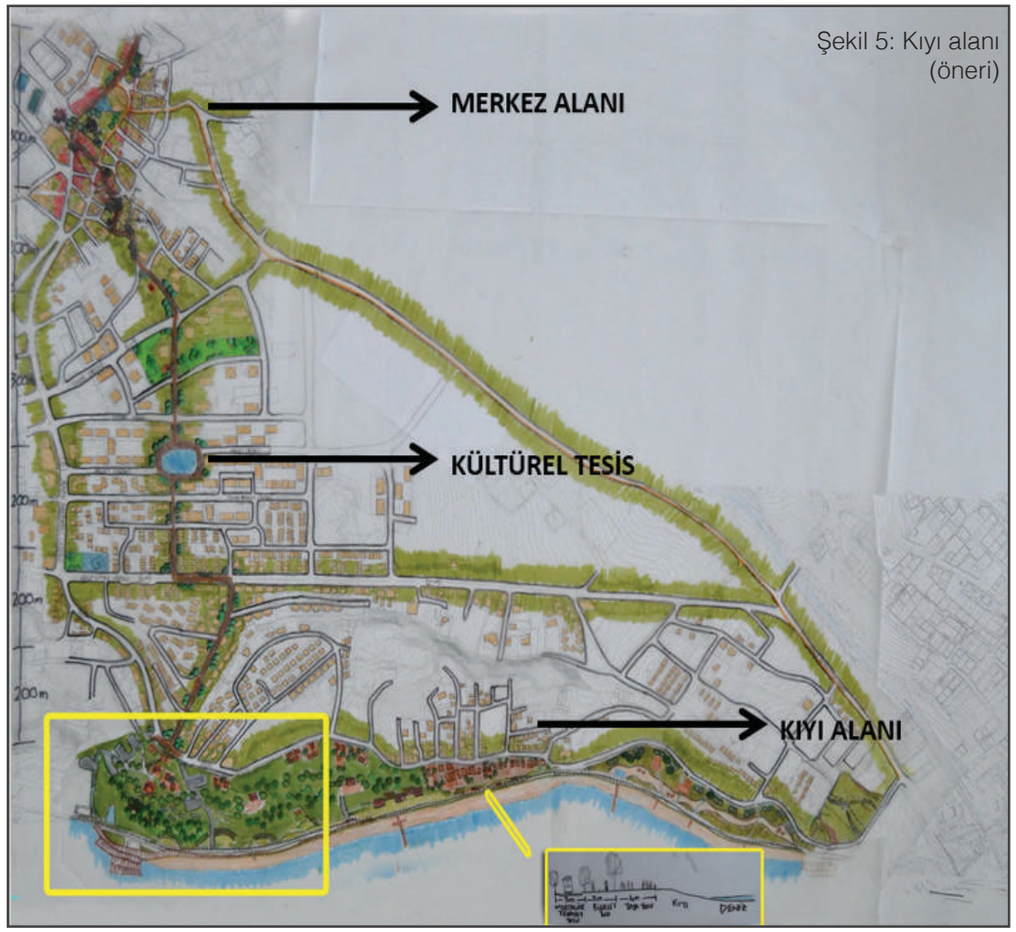

Şekil 5: Kıyı alanı (öneri)

kalan tarihi değeri olan yapının ise korunması amaçlanmıştır. Bu tarihi değer niteliği taşıyan binanın restorasyonu tamamlandıktan sonra mahalle merkezinde mahallelinin sosyo-kültürel yapısına yönelik çeşitli sergilerin, aktivitelerin yapıldığı, mahallede yaşayan kadınların el emeklerini sergileyip satabilecekleri bir fonksiyon ile mahalleliye hizmet etmesi amaçlanmıştır. Ayrıca sosyal alt yapının geliştirilmesi için bunu desteklemek amaçlı düzenlenen yeni meydanda kadınların kendi imal ettikleri ürünleri satabilmesi için "kadın pazarı" kurulması önerilmiştir. Tüm bu düzenlemeler ile meydan, mahalle sakinlerinin sadece bir araya geleceği değil aynı zamanda kültürel, sosyal ve ticari faaliyetleri de gerçekleştirebilecekleri bir kamusal mekan haline gelmesi amaçlanmıştır.

Kıyı Alanı Düzenlemesi

Fonksiyonel 3gen temasına bağlı olarak Gürpınar ölçeğinde yapılan merkez alanı-kültürel tesis odağı-kıyı alanı düzenlemesi ve bağlantısının diğer en önemli projesi kıyı alanının canlandırılmasıdır. Çünkü kıyı alanı, Beylikdüzü ve Gürpınar ölçeğinde en fazla planlama potansiyeli olan alandır. Bisiklet yolları, bisiklet duraklama alanları ve yaya aksları planlanmıştır. 1400 metrelik merkez alanı- kıyı alanı aksı boyunca farklı fonksiyonlar önerilerek yaklaşık 200m'de bir dinlenme noktaları oluşturulmuştur (Şekil 6).

Kıyıya erişim noktalarında düzenlenecek peyzaj merdivenlerinde kültürel tesiste üretilecek ürünlere yönelik sergi alanlarının oluşturulması planlanmıştır. Kıyıya erişimde problem yaratan, eğimin tesislerinin çok olduğu alanlar manzara noktası olarak değerlendirilerek bu noktalara seyir terasları yapılması planlanmıştır. Merkezden kıyıya inen aksın devamı niteliğinde olan merdivenlere de seyir alanı düzenlemeleri yapılması amaçlanmıştır. Kıyıya kuzey-güney doğrultudaki yaya aksları tasarlanarak merkezden gelen aksların iskele ile denize açılması planlanmıştır (Şekil 6).

Yaya güzergahı sahile paralel olarak devam ettirilmiş ve bu güzergah boyunca yaya yolları, bisiklet yolları ve nostaljik tramvay hattı planlanmıştır. Bu aks balık hali ile ilişkilendirilerek balık halinden gelen taze balıkların hemen pişirilip sunulduğu yemeiçme mekanlarının yer aldığı bölgeye ulaştırılması hedeflenmiştir.

Sonuç

Gürpınar Mahallesi için hem Beylikdüzü ölçeğinde hem de mahalle ölçeğinde yapılmak istenilen tüm bu tasarımlar ile mahallede, "bütünleştirme", "farklı fonksiyonların oluşturulması" ve "farklı fonksiyonlar arası bağlantıların sağlanması" hedeflerine ulaşılmaya çalışılmıştır.

Gürpınar mahallesi ticari merkezinde mahallede yaşayanlar ve diğer kullanıcılar için çeşitli kamusal alanlar oluşturulmuştur. Mahallenin toplanma alanı ihtiyacı, sosyo-kültürel aktivite ihtiyacı karşılanmaya çalışılmıştır. Bu kamusal alanların birbiri ile bağlantılarının sağlanması mahalle merkezinin canlandırılması açısından da önemli bir unsur olmuştur. 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversite Fikir Projesi dahilinde yapılan bir diğer tasarım çalışması ile Gürpınar ticari merkezinin kıyı alanı ile bütünleştirilmesidir. Bu tasarım ile, mahallede yaşayan kullanıcılar ile diğer kullanıcıların kolaylıkla kıyı alanına ulaşabileceği, kıyıyı aktif bir şekilde kullanabileceği mekanlar oluşturulmuştur. Balık halinin avantaja dönüştürülerek mahalleye katkı sağlaması ve kıyı şeridine önerilen nostaljik tramvay hattı ile kavaklı mahallesine kıyıdan erişimin sağlanması bu tasarımın önemli unsurlarından biridir. Böylelikle Beylikdüzü ilçesinde Gürpınar mahallesinin içinde barındırdığı ticari potansiyeli, sosyo-kültürel alanları ve turizm faaliyetleri ile bir cazibe merkezi haline gelmesi söz konusu olacaktır.

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

2. Grup | Aybüke Akgün, Burcu Yaşlak, Celal Oğuzhan, Eda Hilal Soydemir, Esma Aşçıoğlu, Mine Şener, Zeynep Özdemir

1

FONSİYONEL 3GEN

TEMA OLARAK BELİRLEDİĞİMİZ FONSİYONEL 3GEN KAVRAMI 3 ÖLÇEK DÜZEYİNDE DE MERKEZ, MEYDAN,YEŞİL AKS VEYA ODAKLARDA OLUŞTURULMAYA ÇALIŞILAN 3GEN VE BU 3GEN' NİN KÖŞE NOKTALARINA VERİLEN FARKLI FONKSİYONLARLA ELDE EDİLMEK İSTENİLEN BAĞLANTILARIN SAĞLANMAYA ÇALIŞMAK.

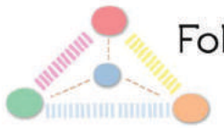

Foksiyonel 3Gen

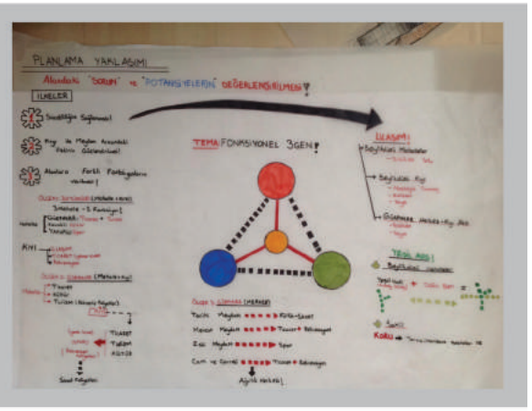

BÖLGELEME

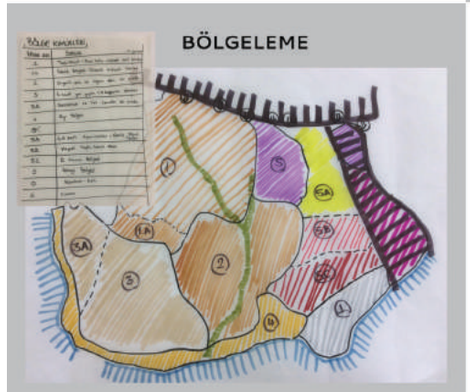

ODAKLAR VE EŞİKLER

YOL KADEMELENMESİ VE YEŞİL ALAN

MEVCUT VE POTANSİYEL ODAK ALANLARI

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

2. Grup | Aybüke Akgün, Burcu Yaşlak, Celal Oğuzhan, Eda Hilal Soydemir, Esma Aşçıoğlu, Mine Şener, Zeynep Özdemir

2

ÜST ÖLÇEK YAKLAŞIM – 1

ÜST ÖLÇEKLİ YAKLAŞIMDA GÜRPINAR KAVAKLI VE YAKUPLU MAHALLELERİNİN HER BİRİNE MEVCUT SORUNLARINA YÖNELİK FARKLI İŞLEVLER ATANMIŞ VE BU İŞLEVLER ARASI BAĞLANTILARIN SAĞLANMASI AMAÇLANMIŞTIR. BU ÜST ÖLÇEKLİ YAKLAŞIMDA GÜRPINAR'A "TİCARİ FAALİYETLER VE TURİZM FAALİYETLERİ" FONKSİYONLARI, YAKUPLU'YA "REKREASYON VE SPOR ALANLARI" FONKSİYONLARI,KAVAKLI'YA İSE "KÜLTÜR FAALİYETLERİ" FONKSİYONLARI VERİLMİŞTİR. KUZEY-GÜNEY ARASINDA YER ALAN "YAŞAM VADİSİ" PROJESİNİN DOĞU-BATI AKSINDA DA DEVAM ETTİRİLMESİ VE BU ŞEKİLDE MAHALLELERE ATANAN FONKSİYONLARIN İNÖNÜ CADDESİ YOL AKSI ÜZERİNDEN HEM YEŞİL AKS HEM DE BİSİKLET YOLLARI VE BU YOLLARI DESTEKLEYİCİ BİSİKLET DURAKLAMA ALANLARI İLE BİRBİRİNE BAĞLANMASI SAĞLANMIŞTIR.

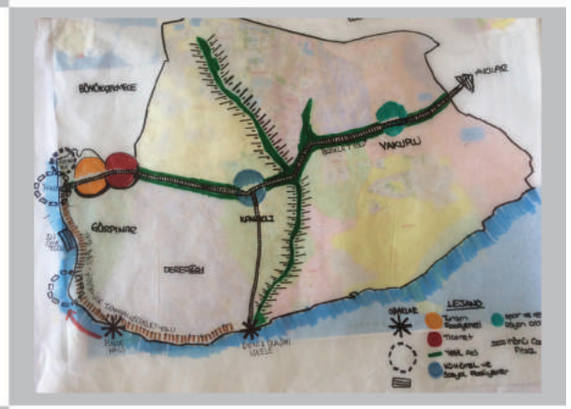

MERKEZ KIYI BAĞLANTISI VE SAHİL KULLANIMI

FONKSİYONEL 3GEN YAKLAŞIMI GÜRPINAR ÖLÇEĞİNDE DE DEVAM ETTİRİLEREK MAHALLE MERKEZİ (MEYDANLAR) VE KIYI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ AMAÇLANMIŞTIR. MAHALLE MERKEZİNDEN KIYIYA ERİŞİMİN GÜÇLENDİRİLMESİ İÇİN BİSİKLET VE YAYA AKSI BELİRLENMİŞTİR. YAKLAŞIK 1400 METRE UZUNLUĞUNDAKİ AKS BOYUNCA FARKLI FONKSİYON NOKTALARI BELİRLENEREK, YAYALAR İÇİN ODAKLAR VE DİNLENME ALANLARI OLUŞTURULMUŞTUR. GÜZERGAH ÜZERİNDE YAKLAŞIK 200 METREDE BİR DİNLENME NOKTALARI OLUŞTURULMUŞTUR. MAHALLE MERKEZİ VE KIYI ARASINDAKİ BİRİNCİ DERECE ODAK SOSYO KÜLTÜREL MERKEZ OLARAK BELİRLENMİŞTİR. BU ALAN GÜRPINAR MAHALLESİNE HİZMET EDECEK BİR TESİS OLARAK BELİRLENİP, KIYIYA ERİŞİM NOKTASINDA YAPILAN PAYZAJ MERDİVENLERİ İÇERİSİNDE DE SERGİ ALANLARINA YÖNELİK ÇALIŞMALAR YAPILMASI DÜŞÜNÜLMÜŞTÜR. KIYIYA ERİŞİMDE EN BÜYÜK PROBLEM OLAN EĞİM YÜZDESİNİN ARTTIĞI NOKTADA, MANZARA NOKTASINA DÖNÜK SEYİR TERASLARI PLANLANMIŞTIR. BU NOKTADA KIYI İLE ERİŞİM PEYZAJ MERDİVENLERİ İLE YAPILMAKTADIR. MERKEZDEN GELEN AKSIN DEVAMLILIĞI NİTELİĞİNDE OLAN MERDİVENLER İÇERİSİNDE DE FONKSİYONEL ALANLAR VE SEYİR TERASLARI PLANLANMIŞTIR. YAYA AKSININ SONU KIYI KESİMİNDEKİ İSKELE İLE SONLANDIRILMIŞTIR. SAHİL KESİMİNDE KUZEY-GÜNEY DOĞRULTUSUNDA YAYA ERİŞİMİ DEVAM ETTİRİLİP, GÜZERGAH BOYUNCA YAYA, BİSİKLET VE NOSTALJİK TRAMVAY HATTI PLANLAMIŞTIR. BU AKS KULLANICIYI BALIK HALİ İLE İLİŞKİLENDİRİLEN YEME-İÇME NOKTALARININ OLDUĞU ALANA TAŞIMAKTADIR. KIYI GÜZERGAHINDA Kİ YAYA ODAKLI ULAŞIM AKSINA PARALEL OLAN ARAÇ YOLUNDAN, YAYA İÇİN 3 NOKTADA ERİŞİM BULUNMAKTADIR. ALAN İÇERİSİNDEKİ ULAŞIM KADEMELENMESİ İSE, BİRİNCİ DERECE ARAÇ YOLLARI, ADNAN MENDERES CADDESİ, GALİP ESMER CADDESİ VE ULUSAL CADDE, HASAN TAHSİN CADDESİ İLE BİRLEŞEREK AVRUPA CADDESİ İLE E5'E BAĞLANMAKTADIR. GALİP ESMER CADDESİ İLE ADNAN MENDERES CADDESİNİN KESİŞTİĞİ NOKTADA 2. KADEME ARAÇ YOLU KIYIYA PARALEL OLARAK ERİŞİMİ SAĞLAMAKTADIR. BU YOL AKSI BALIK RESTAURANTLARININ OLDUĞU NOKTADAN, HASAN TAHSİN CADDESİNE BAĞLANMAKTADIR.

ÜST ÖLÇEKLİ YAKLAŞIM 2

GÜRPINAR MAHALLESİNDEKİ EN BÜYÜK POTANSİYEL KIYI ALANIDIR BU DOĞRULTUDA GELİŞTİRİLEN ÜST ÖLÇEKLİ YAKLAŞIMDA ANA HEDEF MERKEZ ALANI, OKUTAN KÜLTÜREL TESİSİ VE KIYI ALANI ARASINDAKİ BÜTÜNLEŞMEYİ SAĞLAMAKTIR. BU BAĞLANTI İSE KIYIYA VE MERKEZ ALANA ÇEKİCİ İŞLEVLER YÜKLEMEK VE TOPOĞRAFYA İLE UYUMLU BİSİKLET YOLU VE BİSİKLET DURAKLAMA ALANLARININ KURGULANMASI İLE OLUŞTURULMUŞTUR.

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

2. Grup | Aybüke Akgün, Burcu Yaşlak, Celal Oğuzhan, Eda Hilal Soydemir, Esma Aşçıoğlu, Mine Şener, Zeynep Özdemir

3

KAVRAMSAL MEYDAN TASARIMI – 1

KAVRAMSAL MEYDAN TASARIMI – 2

MAYDANLARIN FONKSİYONLARI

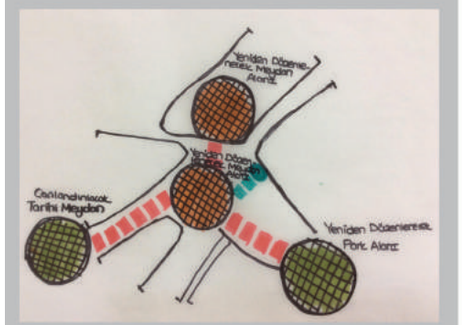

MİKRO ÖLÇEK MEYDAN TASARIMI

DÜŞÜNÜLEN MEYDAN KURGUSUNDA ANA TEMA OLAN "FONKSİYONEL ÜÇGEN" KURGUSU ESAS ALINMIŞTIR.BU DOĞRULTUDA ÜÇ MEYDAN OLUŞTURULMUŞ VE BU MEYDANLAR ARASINDAKİ YAYA KURGUSU SAĞLANMAYA ÇALIŞILMIŞTIR.

1.MEYDAN

BU ALAN MAHALLENİN ANA MEYDANI OLARAK DÜŞÜNÜLMÜŞTÜR. 10 METRELİK KOT FARKI BULUNAN BU ALANDA YAYA YOLLARINDA MERDİVEN ÇÖZÜMLERİ İLE BU FARKI AVANTAJA ÇEVİRMEK HEDEFLENMİŞTİR. MEYDANIN KUZEYİNDE YER ALAN İLKOKUL ALANI İLE MEYDAN ALANI ARASINDA YER ALAN 3 METRELİK DUVAR ALANININ MEYDAN ALANINA UYGUN TASARIMLAR İLE RENKLENDİRİLMESİ ÖNERİLMİŞTİR.

2.MEYDAN

GÜRPINAR MAHALLESİNİN TARİHİ ÖEYDANI OLARAK BİLİNEN FAKAT GÜNÜMÜZDE MEYDAN NİTELİĞİNİ KAYBETMİŞ OLAN BU MEYDANI CANLANDIRMAK HEDEFLENMİŞTİR. ALANDA YER ALAN MEVCUT KONUT ALANLARI ARASINDAKİ MEKANSAL BOŞLUKLAR, TARİHİ YAPILAR VE TARİHİ ÇEŞME DEĞERLENDİRİLEREK BİR MEYDAN ALGISI OLUŞTURULMAYA ÇALIŞILMIŞTIR. MEVCUT YAPILAR KULLANILARAK ÇEVRELENME HİSSİ OLUŞTURULMUŞ VE ZEMİN DÖŞEMELERİNİN FARKLILAŞTIRIÇMASI İLE MEKAN HİSSİNİN OLUŞTURULMASI SAĞLANMIŞTIR.

3.MEYDAN

3.MEYDAN OLARAK TANIMLANAN ALAN CAMİ VE ÇEVRESİNDE YER ALAN ALANDIR. BU ALANDA YAPILAN HÜLAKAT ÇALIŞMALARI SONUCUNDA CAMİ ÇEVRESİNDE HERHANGİ BİR TOPLANLANMA ALANININ OLMAYIŞI BİR SORUN OLARAK BELİRLENMİŞ VE BU DOĞRULTUDA BU ALAN KÜLTÜREL VE TİCARİ FAALİYETLERİN YOĞUNLAŞTIĞI BİR TOPLANMA ALANI OLARAK KURGULANMIŞTIR. ALANDA KADINLARIN İŞ HAYATINA KATILIMINI POZİTİF YÖNDE DESTEKLEMESİ ADINA BİR "KADIN PAZARI" DÜŞÜNÜLMÜŞTÜR. BU PAZARDA KADINLAR KENDİLERİ ÜRETTİKLERİ ÜRÜNLERİNİ SATIŞA SUNABİLECEKLERDİR.BUNUN YANI SIRA MEYDAN ALANINA MAHALLE HALKININ KÜLTÜREL FAALİYETLERİNE KATKI SAĞLAYACAK BİR "MAHALLE EVİ" DÜŞÜNÜLMÜŞTÜR. MAHALLE EVİ İLE KADIN PAZARININ BİRBİRİNİ DESTEKLEYECEK FONKSİYONLARI BARINDIRMASIYLA BU ALAN MAHALLE SAKİNLERİNİN SADECE BİR ARAYA GELECEKLERİ DEĞİL AYNI ZAMANDA KÜLTÜREL VE TİCARİ FAALİYETLERİ GERÇEKLEŞTİREBİLECEKLERİ BİR ALAN OLARAK KURGULANMIŞTIR.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi | İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Beylikdüzü Belediyesi

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

2. Grup | Aybüke Akgün, Burcu Yaşlak, Celal Oğuzhan, Eda Hilal Soydemir, Esma Aşçıoğlu, Mine Şener, Zeynep Özdemir

4

SEYİR TERASLARI ,PEYZAJ MERDİVENLERİ DİNLENME VE KIYI ALANLARI

KESİTLER VE GÖRÜNÜMLER

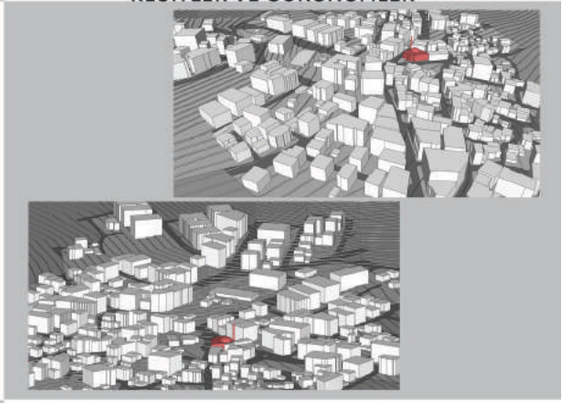

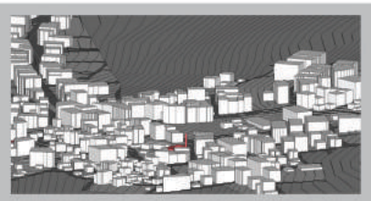

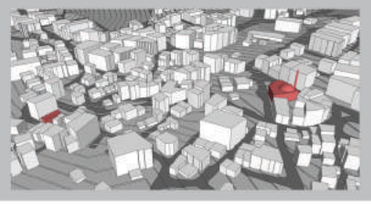

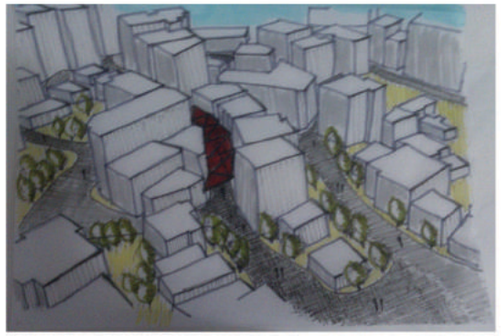

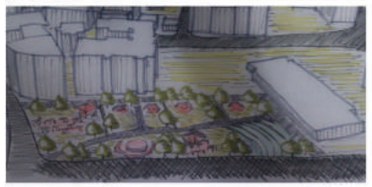

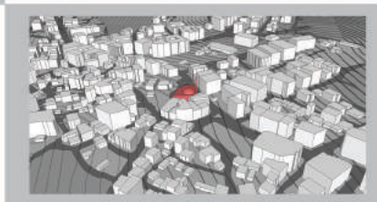

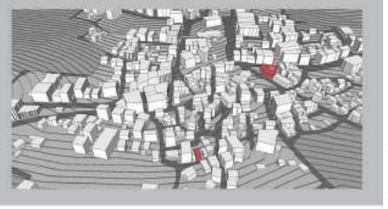

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi | İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Beylikdüzü Belediyesi

3 KAVAKLI

Semiha Turgut
Bengisu Ertek

Gonca Çetinkaya
Tuğba Kesim
Özlem Kılınç
Büşra Kök
Emre Seymenoğlu

Kurgu ve Konsept

Bölgedeki Amacımız;
Gürpınar, Kavaklı, Yakuplu meydanlarını birleştiren İnönü Caddesi Projesi ile ulaşım ağları güçlü doğu batı bütünlüğünü destekleyecek bir yapı oluşturmak, bölgenin güneyindeki deniz varlığının kullanılarak Beylikdüzü Kordonboyu Kıyı Düzenleme Projeleri ile var olan su potansiyeliyle çekim gücü oluşturmak, bölgenin doğal eşiği olan vadinin yeşil alanlar ile devamlılığının sağlanarak sürdürülebilir kentsel tarım alanları oluşturmak ve Beylikdüzü'nde kendilerine özgü mekânlar oluşturmak amaçlanmıştır.

Kavaklı Meydandaki Amacımız;
Topoğrafik özellikleri dikkate alınan, çevresiyle entegre olmuş, bölge halkının sosyal ihtiyaçlarına cevap verebilecek sosyal donatılar oluşturulan, ticaret ile beslenen, var olan dokunun korunarak Kavaklı meydanda kendine özgü mekanlar oluşturmak.

Vadi ile yeşil alanlar arasında bağlantı kurarak kentsel tarım alanları oluşturmak ve bunu uygulamaya geçirecek politikalar geliştirmek.
Sahil ile bağlantı kurarak var olan su potansiyelini değerlendirmek. İnönü Caddesi ile doğu-batı aksındaki ulaşımı geliştirmek.

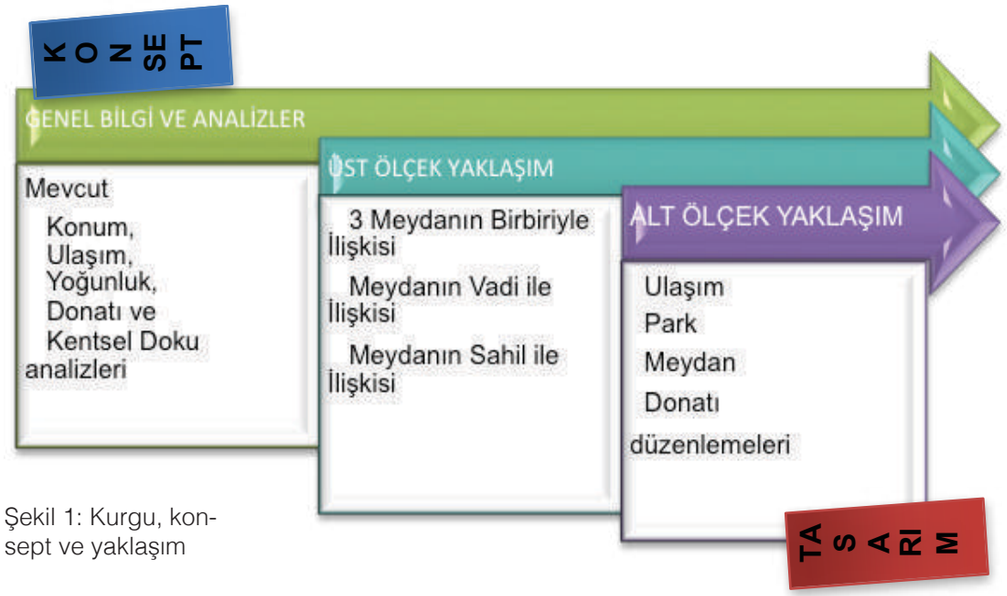

Şekil 1: Kurgu, konsept ve yaklaşım

Atölye – Tasarım Süreci

Atölye çalışmaları katılım grubunun sağladığı analiz ve mülakat verileri ile birlikte, tüm tasarım grubunun katıldığı alan gezileri ve gözlem süreci ile birlikte yürütülmüştür.

Genel Bilgiler ve Analizler

Beylikdüzü

Beylikdüzü ilçesi mekansal gelişim açısından E-5 kenarında yoğun nüfus artışının yaşandığı sosyal donatı bakımından yoğun faaliyetlere sahipken sahile doğru ilerledikçe nüfus yoğunluğunun azaldığı sosyal donatıların yetersiz kaldığı bir yapı sergilemektedir.

Kavaklı

Kavaklı meydanda organik dokunun meydanın çevresine doğru ise grid dokunun hakim olduğu, sosyal donatılar ve aktif yeşil alan varlığı açısından yetersiz kalan, kentsel dönüşüm ile konut dokusunun hızla değiştiği, stratejik olarak batısında Gürpınar doğusunda Yakuplu kuzeyinde Büyükşehir'in olduğu geçiş bölgesi özelliğini sağlayan bir yerleşmedir.

Bölgeleme ve SWOT Analizi

Bölgeleme en genel işlevler üzerinden oluşturulduğunda, ulaşım doğu-batı aksında Küçükçekmece ve Avcılar arasında uzanan 3 ana hattan tanımlanmıştır. Kuzeyde E-5 hattı, Güneyde sahilden uzanan yol hattı, merkezde ise Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu'yu birleştiren İnönü caddesinin oluşturduğu hattır. Bölgelemede öne çıkan bir diğer önemli nokta ise Kavaklı üzerinde, çevresini saran toplu konut alanları ve sanayi alanlarının oluşturduğu baskıdır. Swot'ta ise Kavaklı'nın merkezi konumu, vadi, sahil ve diğer merkezlerle ilişkileri birer güçlü yön olarak tanımlanmış olup, çarpık yapılaşma,

Şekil 2: Beylikdüzü bölgeleme çalışması

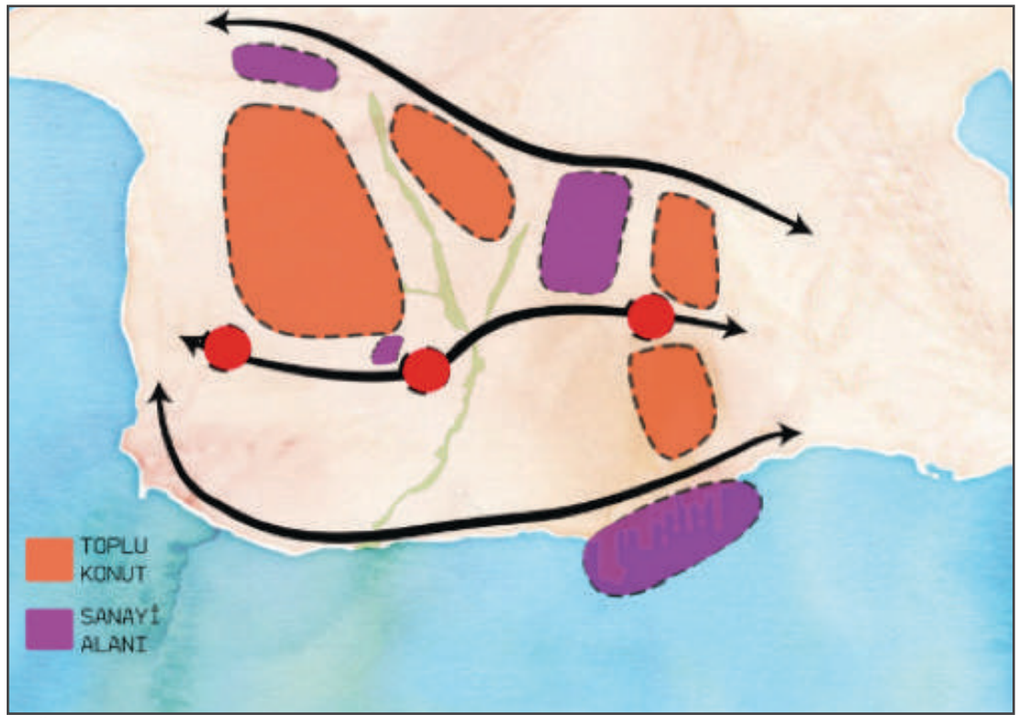

donatı ve yeşil alan eksikliği birer zayıf yön olarak tespit edilmiştir. Kavaklı'nın çevresinde gelişen kıyı, sahil ve vadi projeleri birer fırsat olarak algılanırken, vadideki derenin kurumuş olması, istihdam sorunu, ulaşımın meydanı bölüyor olması ve toplu konut baskıları birer tehdit olarak algılanmıştır.

Tohum - Konsept

Çalışmanın konsepti yapılan analiz ve tasarım sürecinde doğal olarak ortaya çıkmıştır. Kavaklı için ürettiğimiz fikirler eskideki tarımsal bilgi ve belleğe, kırsal dokuya, küçük ve işlevli yaşanılabilir mekanlara atıfta bulunuyordu. Biz de yaptığımız işlemin Kavaklı için geçmişteki özelliklerini yeşertip canlandıracak bir TOHUM ekme işlemi olarak görüp, konseptimizi tarımsal bir vurgu da barındırdığı için Tohum olarak seçtik.

Kavaklı'daki analizlerimize göre, Kavaklı'nın tarihindeki tarımsal ekonomisi, tarımdaki bilgi birikimi ve sosyal sermayesi, kadınların sosyal hayata ve üretime katkıda bulunabilme potansiyeli, projemizin SOSYAL TOHUM'larını oluşturmaktadır. Yine Kavaklı'daki az da olsa korunabilmiş kırsal dokusu, tarımı canlandırmaya elverişli bahçeli evleri, vadi ile ilişkisi ve çeperlerdeki boş arazileri projemizin MEKÂNSAL TOHUM 'larını oluşturmaktadır. Bize düşen ise bu var olan yapıyı canlandıracak, şekillendirecek ve yön verecek tohumları ekmektir. Onlar da EKİLECEK TOHUMLAR olarak ifade edilmiştir. İRİ TOHUMLAR olarak ifade edilen kısım ise, Kavaklı'daki bu değişimin gerçekleşebilmesi için Belediye, Akademi/Üniversiteler ve Sivil Toplum Kuruluşlarının (Meslek odaları, STK, dernek ve gönüllüler) süreçte desteklemesi, yönetmesi ve finanse etmesi gereken projelerdir.

Üst Ölçek Yaklaşım

Üst ölçekli yaklaşım geliştirilirken Kavaklı ile Beylikdüzü'nün ilişkisi ve bütünleşmesi vurgusu yapılarak yaklaşım geliştirilmiştir.

Merkezler/Meydanlar Arası İlişki

Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu tasarıma dahil olan 3 alan olup, Beylikdüzü'nün merkezinde Doğu-Batı aksında İnönü caddesi ile birbirine bağlanmaktadır. Mevcutta ilişkiyi sağlayan İnönü caddesi, prestij caddesi olarak geliştirilerek bu ilişki sağlamlaştırılacak ve merkezlerde transit trafiğin meydanı böldüğü noktalar için alt ölçekte trafiği bypass edecek çözümler getirilecektir.

Kavaklı Vadi İlişkisi

Kavaklı'nın en önemli avantajlarından biri de vadiye oldukça yakın bir konumda yer almasıdır. Projede konseptimiz ile ilişkili olarak da vadi ve meydan arasına dağıtılacak tarımsal işlevler ile vadi ve Kavaklı arasındaki bağlantı güçlenecektir. Vadide yer seçmesi planlanan teraslanmış tarım alanları, kent ve hobi bahçeleri ile meydanda yer seçecek yerel pazar, atölye ve satış birimleri ve halk eğitim evi, tarımsal üretim fonksiyonlarının dağıtılması ile vadi

ve Kavaklı arasında bir ilişki, akış ve sosyal yaşam oluşturacaktır. Kavaklı'yı vadiye bağlayan güzergâh üzerinde yer seçecek bisiklet yolu ve yolun ağaçlandırılması projesi ise bu ilişkiyi güçlendirecektir.

Kavaklı Sahil İlişkisi

Kavaklı Sahile direkt bağlanan Marmara caddesini üzerinden geçen transit taşıt trafiği yüzünden, cadde yaya akışı ile sahile bağlanamamaktadır. Caddenin Meydan ucundan ticaret ve atölyelerle tanımlanması, sahildeki ucundan ise kıyı projesi ile park, günübirlik tesis vb. işlevlerle tanımlanması ile yayanın sahil hattına yönlenmesi sağlanacaktır. Transit trafiğin by-pass edilmesi ile cadde yaya öncelikli, döşemesi farklılaşan, yürünebilirlik kalitesi artmış ve ağaçlandırılmış bir yol olarak, Kavaklı'nın prestij caddesine dönüşebilecektir.

Bisiklet Yolu Güzergâhı

Bisiklet, hem spor hem de ulaşım amaçlı kullanılan bir araçtır. Bu yüzden bisiklet güzergâhı hem çevre kalitesi hem de ulaşımın kolaylığı bakımından özen gösterilerek seçilmelidir. Beylikdüzü'nde bisiklet yolu güzergâhı 2 seçeneğe de dikkat edilerek oluşturulmuştur. 3 meydanı en kısa rotadan birbirine bağlayan İnönü Caddesi ilk güzergâhtır. Sahil ve Vadi aksını kullanarak spor ve gezi amaçlı kullanım için tanımlanan hat ise diğer güzergâhtır. Ayrıca sahilden kuzeye/yukarı çıkıldıkça eğimin etkisinin en aza indirilmesi için Vadi tabanındaki az eğimli alan kullanılacak olup, vadiden Yakuplu ve Kavaklı 'ya çıkan eğimli yerlerde ise bisiklet asansörü sistemi uygulanacaktır.

Şekil 3: Üst ölçekli yaklaşım şeması

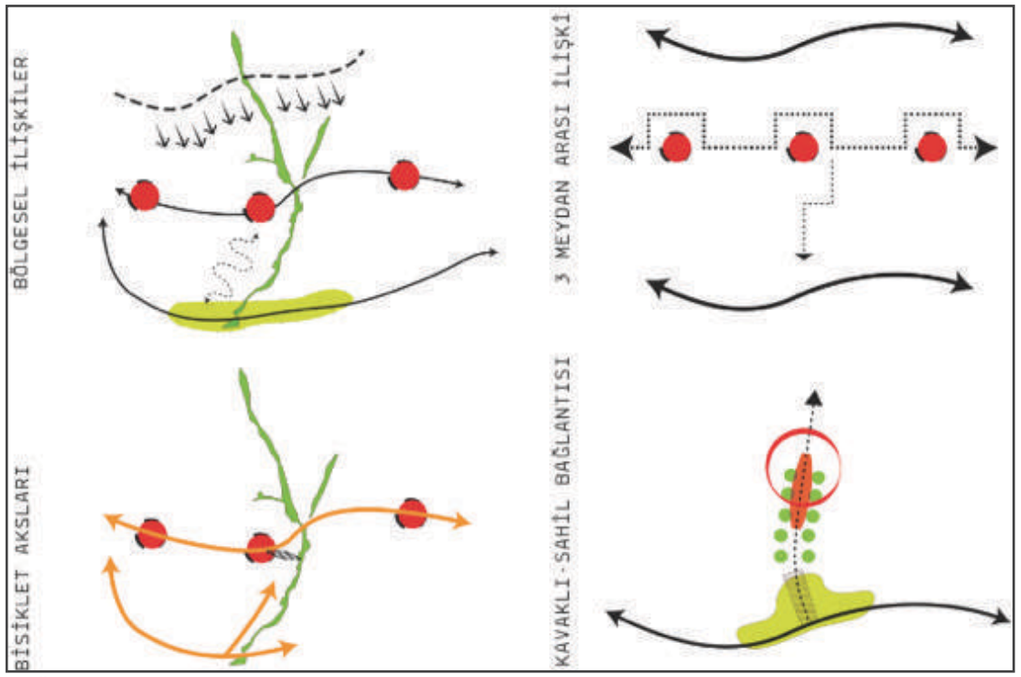

Alt Ölçek Yaklaşım

Alt ölçekte Kavaklı meydana inildiğinde 4 ana sorun ve bunlara çözüm olabilecek yaklaşımlar tanımlanmıştır.

Ulaşım; Meydanın içinden geçen, cami ve parkı ikiye ayıran cadde sorun olarak tanımlanmıştır.
Çözüm olarak bu güzergâhın yaya öncelikli hale getirilmesi kararlaştırılmıştır.

- Meydanın sadece belirli saatlerde trafiğe açılması
- Marmara Caddesinin yaya öncelikli olarak düzenlenmesi
- Trafiğin by-pass edilerek, kuzeyde İstanbul caddesi, güneye inişte ise Batı Trakya Bulvarı üzerinden akışının sağlanması.

Park; Mevcuttaki parkın niteliğinin düşük olması ve alansal olarak yetersizliği sorun olarak tanımlanmıştır.
Çözüm olarak, Caminin güneyindeki parselin park olarak düzenlenmesi ve mevcut park alanının yeniden düzenlenerek kalitesinin arttırılması kararlaştırılmıştır.

Meydan; Meydanın tanımsızlığı ve işlevsizliği sorun olarak tanımlanmıştır.
Çözüm olarak, Meydanın yayalaştırılması, yol ve cephe düzenlemelerinin getirilerek, ticaret ve atölyeler ile de işlevlendirilerek canlandırılmasında karar kılınmıştır. Ayrıca yayalaşan meydanda ve sokaklarda açılacak yerel pazarlar ile ve bu pazarlar için tasarlanan kent mobilyaları, oturma ve sergi birimi ile meydanın canlanması sağlanacaktır.

Donatı; Caminin kütle olarak alandan kopukluğu ve sosyal hayatın geliştirilebileceği bir donatının bulunmaması sorun olarak tanımlanmıştır.
Çözüm olarak, Meydan ile birlikte Cami çevresinin de düzenlenerek meydana dahil edilmesi ve Projede belirtilen kısımda açılacak Halk evi, Kreş ve Düğün salonu ile halkın ihtiyacı olan sosyal donatıların sağlanması kararlaştırılmıştır.

fikir projesi atölyesi

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

3. Grup | Bengisu Ertek, Büşra Kök, Emre Seymenoğlu, Gonca Çetinkaya, Özlem Kılınç, Semiha Turgut, Tuğba Kesim

1

ANALİZ

İSTANBUL İÇERISINDEKI KONUM

ANA ULAŞIM BAĞLANTILARI

BEKLENTİ

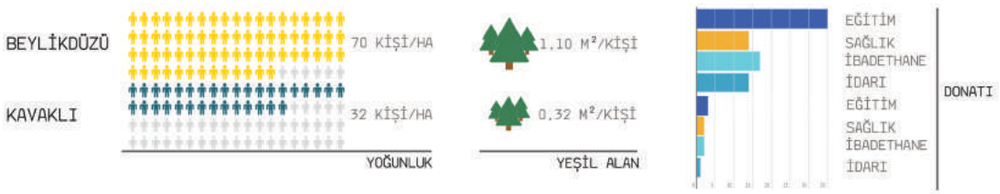

ALGI & SENTEZ

GÜÇLÜ

MERKEZI KONUM
VADİYE YAKINLIK
SAHİL BAĞLANTISI
AZ SOSYAL AYRIŞMA,GÜÇLÜ KOMŞULUK İLİŞKİLERİ
GÜVENLİ MAHALLE

ZAYIF

OTOPARK SORUNU
ÇARPIK YAPILAŞMA
SOSYAL AKTİVİTE, TOPLANMA VE PARK ALANLARININ AZ OLMASI

FIRSAT

VADİ PROJESİ
İNÖNÜ CADDESİ GENİŞLETME PROJESİ
KIYI DÜZENLEME PROJESİ
METROBÜS BAĞLANTISI

TEHDİT

DERENİN KURUMASI
İSTİHDAM SORUNU
KAPALI SİTE VE TOPLU KONUT BASKISI
BAĞLANTI YOLUNUN MERKEZDEN GEÇMESİ

BÖLGELEME

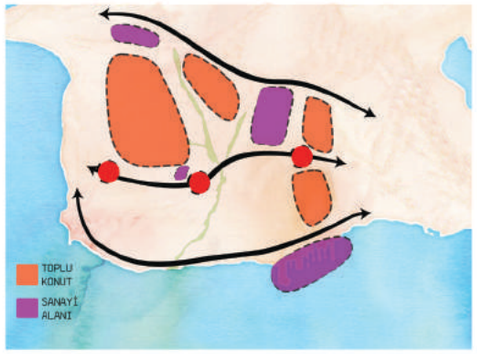

MEKANSAL SWOT

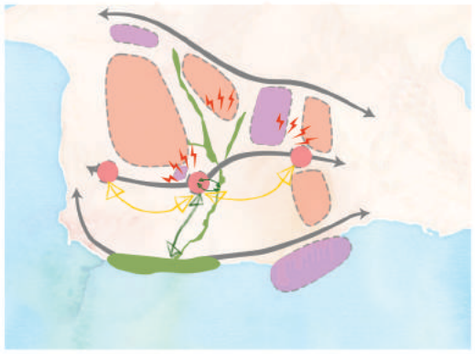

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi | İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Beylikdüzü Belediyesi

fikir projesi atölyesi

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

3. Grup | Bengisu Ertek, Büşra Kök, Emre Seymenoğlu, Gonca Çetinkaya, Özlem Kılınç, Semiha Turgut, Tuğba Kesim

2

FİKİR SÜRECİ

FARKLI DOKULAR,AYRIŞMALAR

ESKİ MEYDANLAR, POTANSİYEL ODAKLAR

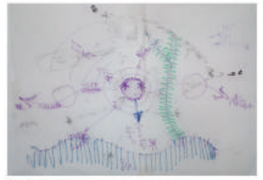

KAVAKLI DOKU

KAVAKLI MEYDAN TASARIMI

AKSLAR&İLİŞKİLER

BÖLGESEL İLİŞKİLER

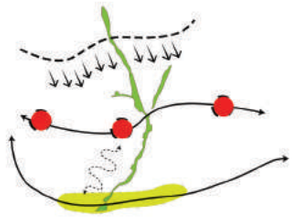

3 MEYDAN ARASI İLİŞKİ

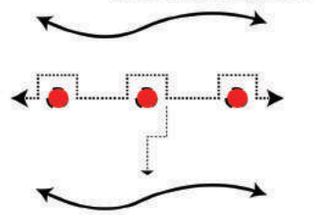

BİSİKLET AKSLARI

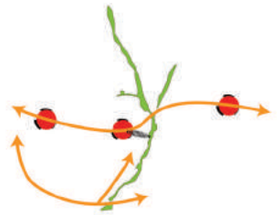

KAVAKLI-SAHİL BAĞLANTISI

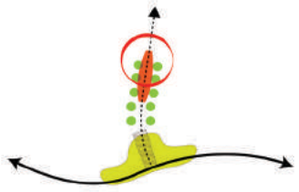

BEYLİKDÜZÜ DOKULAR

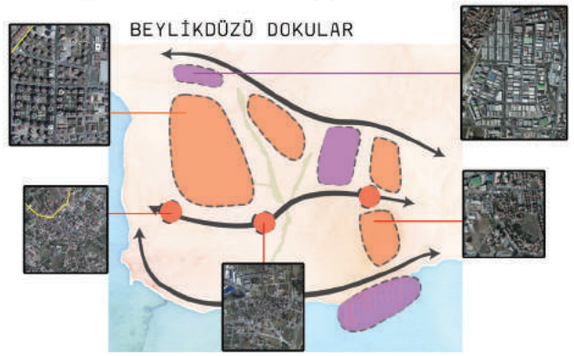

MEKANSAL SORUN&POTANSİYEL

GİDEREK ARTAN İNŞAATLAR

KİMLİĞİNİ KAYBEDEN YAPI STOĞU

KENTSEL TARIM POTANSİYELİ

MEYDANIN KARAKTERİNİ KAYBETMESİ

KAVAKLI

MEVCUT DOKU

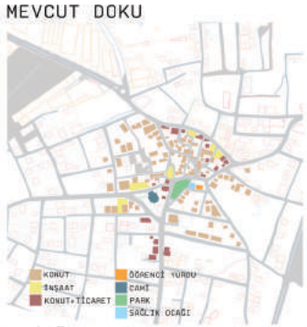

ÖNGÖRÜLEN DEĞİŞİM

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi | İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Beylikdüzü Belediyesi

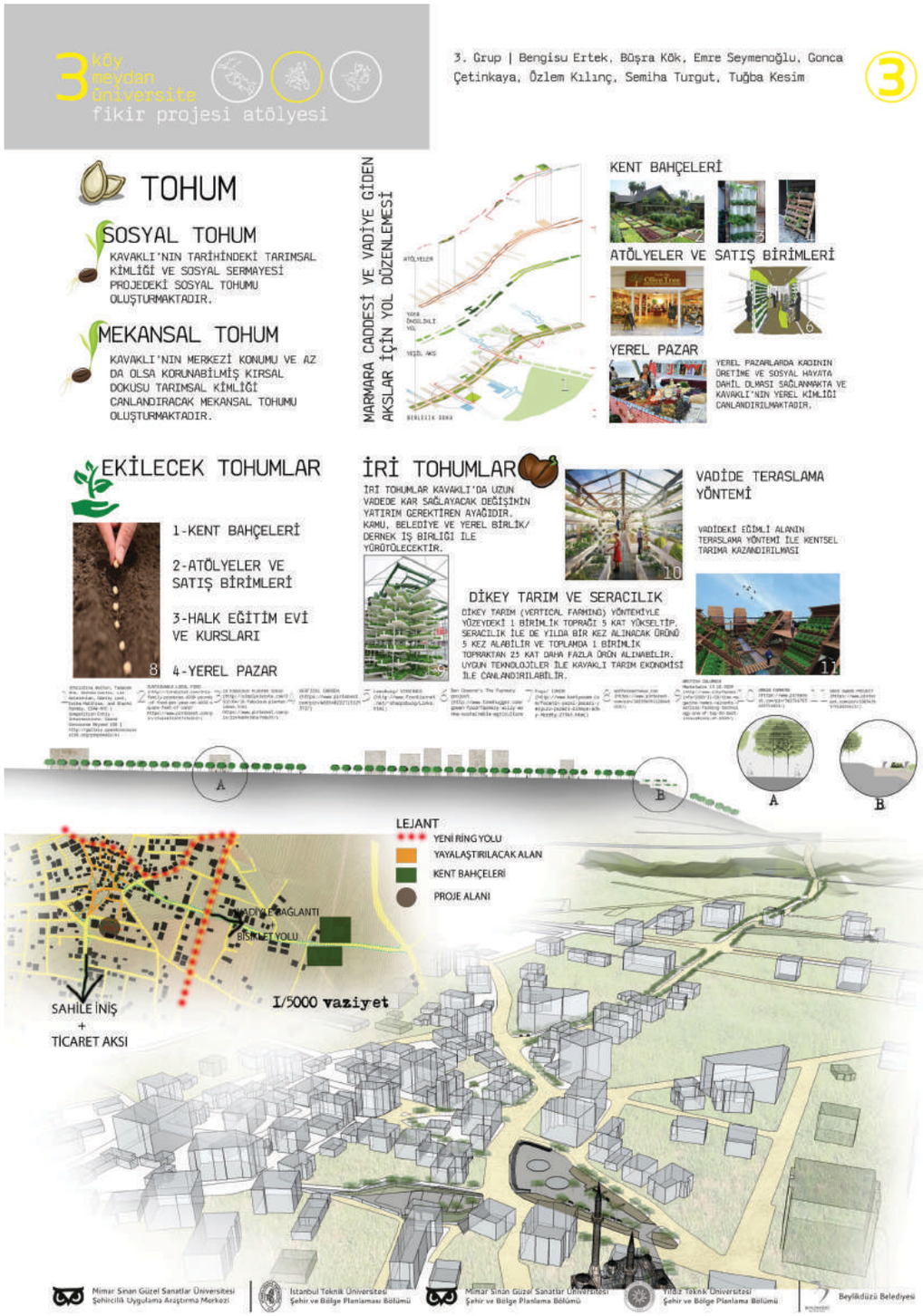
3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi
3. Grup | Bengisu Ertek, Büşra Kök, Emre Seymenoğlu, Gonca Çetinkaya, Özlem Kılınç, Semiha Turgut, Tuğba Kesim
3
TOHUM
SOSYAL TOHUM
KAVAKLI'NIN TARİHİNDEKİ TARIMSAL KİMLİĞİ VE SOSYAL SERMAYESİ PROJEDEKİ SOSYAL TOHUMU OLUŞTURMAKTADIR.
MEKANSAL TOHUM
KAVAKLI'NIN MERKEZİ KONUMU VE AZ DA OLSA KORUNABİLMİŞ KIRSAL DOKUSU TARIMSAL KİMLİĞİ CANLANDIRACAK MEKANSAL TOHUMU OLUŞTURMAKTADIR.
MARMARA CADDESİ VE VADİYE GİDEN AKSLAR İÇİN YOL DÜZENLEMESİ
KENT BAHÇELERİ
ATÖLYELER VE SATIŞ BİRİMLERİ
YEREL PAZAR
YEREL PAZARLARDA KADININ ÜRETİME VE SOSYAL HAYATA DAHİL OLMASI SAĞLANMAKTA VE KAVAKLI'NIN YEREL KİMLİĞİ CANLANDIRILMAKTADIR.
EKİLECEK TOHUMLAR
1-KENT BAHÇELERİ
2-ATÖLYELER VE SATIŞ BİRİMLERİ
3-HALK EĞİTİM EVİ VE KURSLARI
4-YEREL PAZAR
İRİ TOHUMLAR
İRİ TOHUMLAR KAVAKLI'DA UZUN VADEDE KAR SAĞLAYACAK DEĞİŞİMİN YATIRIM GEREKTİREN AYAĞIDIR. KAMU, BELEDİYE VE YEREL BİRLİK/ DERNEK İŞ BİRLİĞİ İLE YÜRÜTÜLECEKTİR.
VADİDE TERASLAMA YÖNTEMİ
VADİDEKİ EĞİMLİ ALANIN TERASLAMA YÖNTEMİ İLE KENTSEL TARIMA KAZANDIRILMASI
DİKEY TARIM VE SERACILIK
DİKEY TARIM (VERTICAL FARMING) YÖNTEMİYLE YÜZEYDEKİ 1 BİRİMLİK TOPRAĞI 5 KAT YÜKSELTİP, SERACILIK İLE DE YILDA BİR KEZ ALINACAK ÜRÜNÜ 5 KEZ ALABİLİR VE TOPLAMDA 1 BİRİMLİK TOPRAKTAN 25 KAT DAHA FAZLA ÜRÜN ALINABİLİR. UYGUN TEKNOLOJİLER İLE KAVAKLI TARIM EKONOMİSİ İLE CANLANDIRILABİLİR.
A
B
LEJANT
YENİ RİNG YOLU
YAYALAŞTIRILACAK ALAN
KENT BAHÇELERİ
PROJE ALANI
VADİYE BAĞLANTI + BİSİKLET YOLU
SAHİLE İNİŞ + TİCARET AKSI
1/5000 vaziyet
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi
İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Beylikdüzü Belediyesi

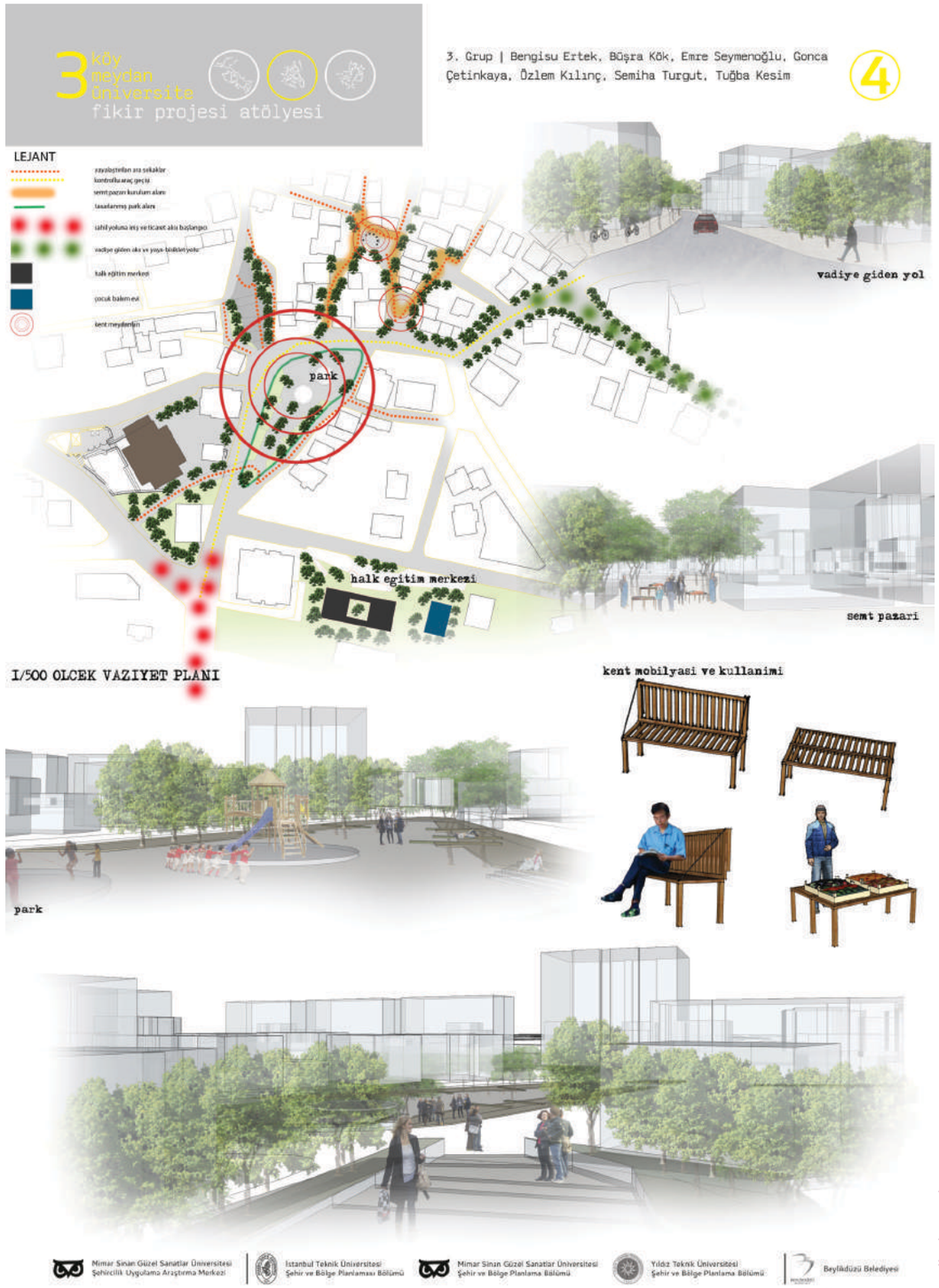
3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi
3. Grup | Bengisu Ertek, Büşra Kök, Emre Seymenoğlu, Gonca Çetinkaya, Özlem Kılınç, Semiha Turgut, Tuğba Kesim
4
LEJANT
park
vadiye giden yol
halk egitim merkezi
semt pazari
1/500 OLCEK VAZIYET PLANI
kent mobilyasi ve kullanimi
park
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi
İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Beylikdüzü Belediyesi

4 KAVAKLI

Çiğdem Buyrukçu İbişoğlu
Emre Dane

Ece Buruk
Itır Coşkun
Eda Dönmez
Büşra Gezer
Osman Nuri Oğuzhan

Yaklaşım Felsefesi

Üç Köy Üç Meydan Üç Üniversite projesi kapsamında yapılan çalışma ve analizler sonucunda Beylikdüzü merkezde yer alan toplu konut ve kapalı site konut yerleşim anlayışının aksine yaşama kültürünün biçime yansıması olarak ifade edebileceğimiz, yaşayan her hanenin kendisini özgün bir şekilde ifade etmesine ve daha kamusal bir yaşama olanak sağlayan geleneksel köy kırsal dokusunun, insani yaşam kalitesini açısından bizlere sunmuş olduğu çeşitlilikten yola çıkarak mekansal, sosyal ve sınıfsal ayrışmalara çözüm üretebilmek adına Kavaklı köy merkezini ikincil merkez kabul yaklaşım felsefesi "Beylikdüzü'nün değişen dokusuyla kopuk olan kırsal dokuyu öne çıkaracak kamusal alan-insan ve ölçek arasındaki ilişkiyi güçlendirecek bütünlüğü sağlamak" olarak belirlenmiştir.

Mekânın Karakteri ve Konseptin Belirlenmesi

Bu felsefenin gerçekleştirilmesi için belirlenecek stratejiye girdi veren ilkelerde kırsal dokunun özellikleri öncü olmuştur. Kırsal niteliğini koruyan yerleşme merkezinin kimliği ön plana çıkarması, sosyal ayrışmayı engelleyici yarı kamusal karşılama mekânlarının bulunması, köy meydanından yayılıp alt odaklar oluşturan ortak kullanım alanlarının bulunması, yerli halkın özgün bir şekilde kendini ifade etmesine olanak tanıyan sürekli ve esnek mekân anlayışı, ayrıca bahçe içerisinde sebze-meyve üretimi vb. gibi çeşitli sosyal faaliyetlere imkan tanıyan özellikler geleneksel kırsal dokudaki kamusal yaşamın önemini vurgulamaktadır.

Yaşama Kültürünün Mekana Yansıması Kamusal Ev

Bu analizlerden yola çıkılarak

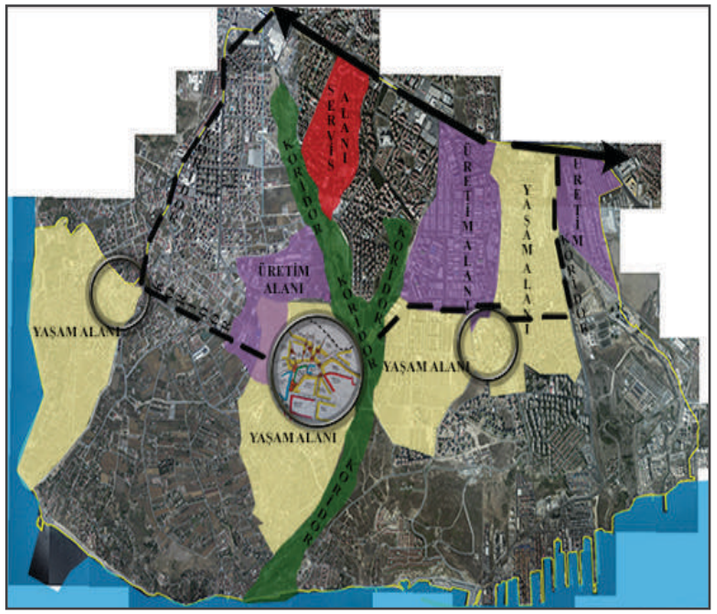

Şekil 1: Kamusal ev konsepti

4

oluşturulan tema Kamusal Ev temasıdır. Kamusal Ev teması kısaca geleneksel dokudaki kamusal alan ile özel mekânlar arasında geçiş mekânlarının sağladığı ilişkinin, herhangi bir ev şemasındaki koridor oda ilişkisi ile özdeşleştirilmesi olarak belirlenmiştir.

Beylikdüzü genelinde Kamusal Ev yansıması incelendiğinde; Kavaklı, Gürpınar ve Yakuplu yerleşmelerinin merkezleri kırsal kimliklerini koruması ve önemli koridorlarla doğrudan ilişkili olmaları sebebiyle ev şemasındaki salonla ilişkilendirilerek yaşam alanı olarak belirlenmiştir.

İlçe merkezini oluşturan Cumhuriyet Meydan'ının donatı alanlarının yer seçmesi ve hizmet sektörünün yoğunlaşmasından dolayı ev şemasındaki mutfak mekânı ile ilişkilendirilerek servis alanı olarak belirlenmiştir.

İlçe sınırları içerisindeki sanayi bölgeleri ise yine mutfak mekânı ile ilişkilendirilerek üretim alanları olarak belirlenmiştir. Kavaklı Köy Meydanı'nda kamusal ev temasının yansıması incelendiğinde ise, ikincil merkez olarak belirlenmesini sağlayan ticaret birimleri ve donatı alanları köy meydanını çevreleyen servis mekânlarıdır. Konut olanlarının bulunduğu daha özel mekânlar olarak belirlenen alanlar yaşam alanı, köy meydanı, köy meydanına açılan alt odaklar ve meydan ile alt odakları

Şekil 2: Geleneksel ev konsepti

birbirine bağlayan kanal mekânlar ortak alanlar olarak belirlenmiştir. Köy meydanında topografyanın yapılaşmaya izin vermediği alanlarda yapılması önerilen hobi bahçeleri ev semasının mutfak mekânı ile ilişkilendirilerek üretim alanı olarak belirlenmiştir.

Tasarım İlkeleri ve Yaklaşım

Makro Ölçek

Kamusal Ev şemasının ilçeye uygulanması sürecine bakıldığında alandaki güçlü yönlerini; farklı sosyal kimlikteki insanların bir arada yaşaması, E-5 Karayolu ve TEM Otoyolu ile bağlantının coğrafi konum açısından sağladığı potansiyel, kırsal kimliğini koruyan alt odakların bulunması, Organize sanayi bölgeleri, Ambarlı limanı gibi potansiyeller oluşturmaktadır. Zayıf yönlerini ise sosyal ayrışma, yerleşme içerisinde bölgesel güvenlik sorunları, kültürel yaşamın canlılığını yitirmesi, alternatif ulaşım güzergâhlarının bulunmaması, donatı alanlarının yetersizliği gibi sorunlar oluşturmaktadır.

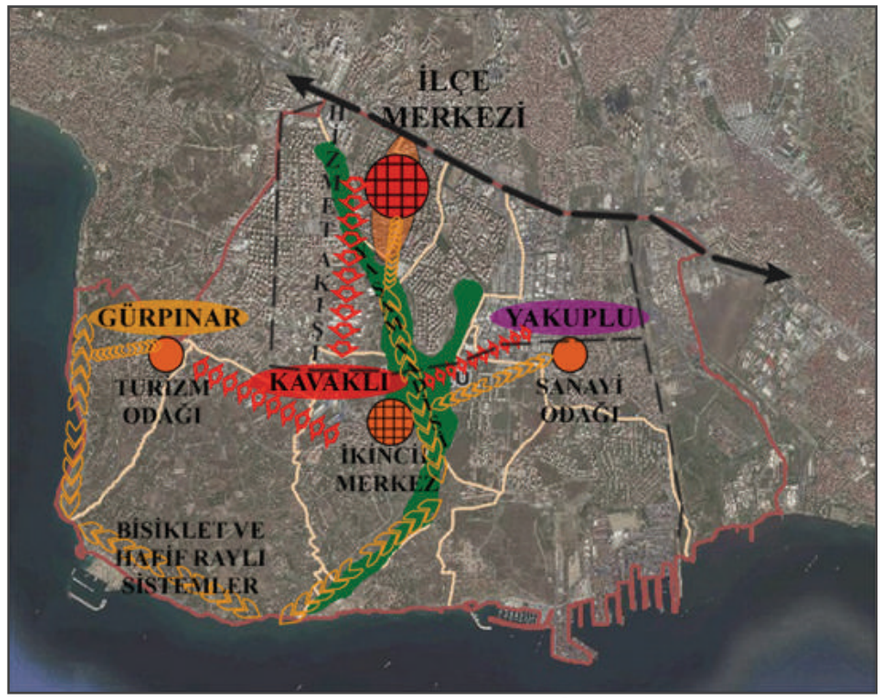

Şekil 3: Makro ölçek yaklaşım

Güçlü ve zayıf yönleri yanında alanda hala eski yerleşme dokusunun varlığını sürdürmesi, Beylikdüzü genelinde yapılması planlanan projeler fırsat olarak, aktif fay hattı, sosyal ayrışmanın dokuyu yok etme riski, kapalı site yerleşmelerinin artması tehditler olarak değerlendirilmiştir. GZFT çıkarımları belirlenen tema kapsamında değerlendirildiğinde;
Yaşam alanı olarak belirlenen Kavaklı, Gürpınar, Yakuplu yerleşmelerinin sosyal ayrışmayı engelleyecek insan ölçeğinde tasarım ilkeleriyle bu alt bölgelerin tercih edilmesi ve yaşam alanı olarak sürdürülebilirliği sağlanacaktır. Hizmet akışının ilçe merkezi olan Cumhuriyet Meydanı'ndan Kavaklı Meydanı ile Yakuplu ve Gürpınar'a yayılması sağlanacaktır.

Alternatif ulaşım güzergâhı olarak üç meydanı birbirine bağlayacak ve sahil şeridinden devam edecek bisiklet, hafif raylı sistemler belirlenmiştir.

Mikro Ölçek

Beylikdüzü'nün Kavaklı mahallesinde meydan olarak algılanan cami ve parkın sınırladığı alanda çeşitli sorun ve potansiyelleri belirlenmiştir. Bu analizler sonucunda alanın aktif kullanılan araç yolu ile bölündüğü, bunun da etkisiyle özellikle park ve camii arasında bir bütünlüğün bulunmadığı gözlemlenmiştir. Bu da alandaki meydan algısını olumsuz yönde etkilemektedir. Alanda en yoğun kullanılan donatı alanlarının camii ve sağlık ocağı olduğu düşünülürse bu donatıların gelişigüzel konumlanmasından kay-

naklanan bir kopukluk söz konusudur. Ayrıca alanda donatı alanlarının yetersizliği de yapılan mülakatlar başta olmak üzere çeşitli incelemeler sonucunda oldukça göze çarpmaktadır.

Çevrede git gide artmakta olan yenileme ve dönüşüm çalışmaları neticesinde değişen bina tipolojisi çeşitli problemleri de beraberinde getirmektedir. Eski köy yapısının görüldüğü en fazla 2 ya da 3 katlı bahçeli yapıların yanında yeni yapılmış 6-7 katlı yapılar hem görüntü hem de sosyal açıdan problem teşkil etmektedir. Bu yeni yapılar arasında kalmış olan eski köy dokusu, sıkışmış ve bakımsız bir görünüm sergilemekte, yeni yapıların uyumsuz konumlandırılması sonucu arka planda kalmaktadır. Bölgede sınırlar belirlenmeden yayılmakta olan bu yüksek yeni yapılar ayrıca ciddi bir sosyal ayrışmayı da beraberinde getirmektedir. Geleneksel dokuda yaşayan kesim, bu yeni yapılara özenmeye itilmektedir. Gerekli kaliteli kamusal alanı bulunmayan bu kesim, kendini yeni ve lüks olarak algılanan bu yeni yapılara gitme ihtiyacı içerisinde hissetmektedir. Bu problemlerin yanı sıra bölgenin sahip olduğu özgün dokusu ve bu özgün dokunun doğal bir süreçte oluşturduğu alt odak noktalarına sahip olması, kamusal alan geliştirilmesi açısından büyük bir avantaj sağlamaktadır. Aynı zamanda bu alt odak noktaları arasında bulunan geçiş yolları bu alanları birbiri ile ilişkilendirmekte ve meydan olarak algılanan camii ve parkın sınırladığı bölgeden geçen yolların diğer köy meydanlarına bağlanması bölgede üst ölçekte bir bütünlük algısı oluşturmaktadır.

Caminin bulunduğu yapı adası ile park arasındaki cadde, parkı çevreleyen diğer iki caddenin kaplaması değiştirilerek servis yolu haline getirilmiş, böylece yaya dolaşımı ön plana çıkarılmış, yaya hareketliliğinin sürekliliğinin sağlanması amaçlandı. Çoğunlukla sokakların birleşim noktalarında ya da çıkmaz sokaklarda oluşmuş olan alt odak noktalarının belirli akslarla ilişkileri güçlendirilerek bütünlük sağlanması amaçlanmıştır. Aynı zamanda bu mevcut alt odakların ortak özellikleri arasında geleneksel dokularla çevrelenmeleri ön plana çıkarılmış, bu bağlamda gelişebileceği öngörülen birkaç alt odak noktası daha belirlenmiştir. Sahil yoluna inen Marmara Caddesi üzerinde parça parça ticaret işlevinin konumlanmış olmasından dolayı bölgede sürekliliği olan bir ticaret aksı bulunmamaktadır. Buna bir çözüm olarak Sahil ve İnönü bulvarlarına bağlanan bir ticaret aksı düşünülmüştür. Daha önceden İSMEK aracı ile karşılanan kültürel tesis ihtiyacının sağlık ocağı yanına konumlandırılan yeni bir kültür merkezi aracılığı ile karşılanması amaçlanmıştır. Tasarım aşamasında mevcut halde dağınık olarak bulunan donatı alanları katılım çalışmasından da edinmiş olduğumuz bilgiler

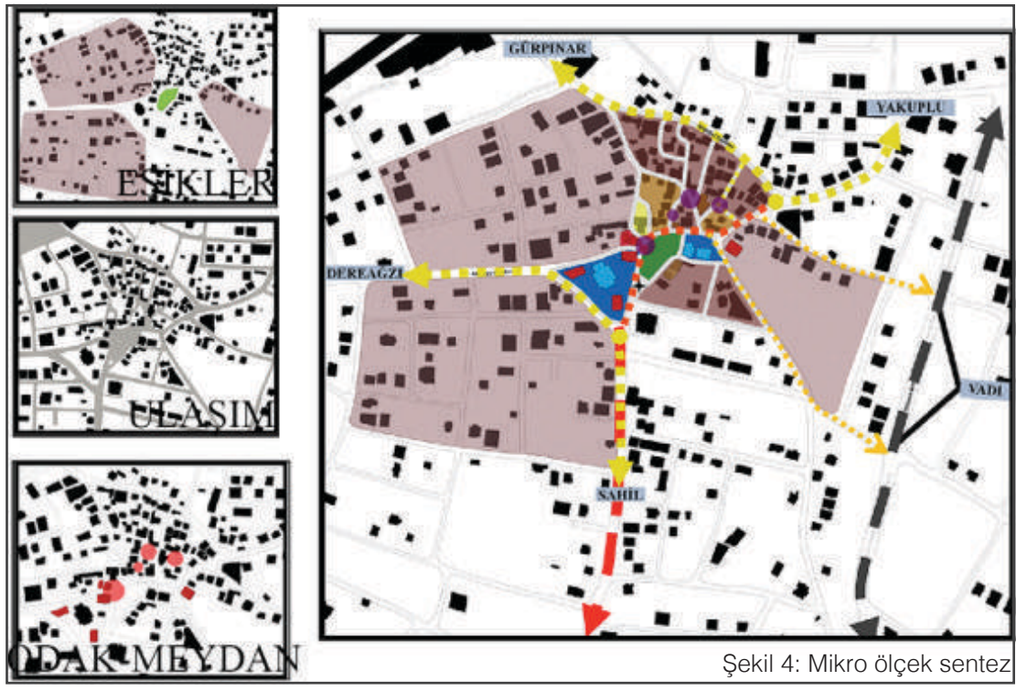

Şekil 4: Mikro ölçek sentez

doğrultusunda yaklaşım felsefesi gereği oluşturulan tek bir ekolojik çatı altında bütünleştirilmiştir. Arazinin eğimli yapısı kaliteli kamusal mekânlar tasarlamak adına önemli bir avantaj sağlamıştır. Buna göre merkezde oluşturulan çatının üst tarafı yaklaşım şemasında gösterilen kamusal alanı ifade etmektedir. Bir alt kot tüm merkez ve konutlara hizmet eden servis bölümlerini barındırmakta ayrıca bu kabuk ile birincil donatı alanı camii ile ikincil donatı alanı sağlık ocağı ve kültür merkezi arasında oluşturulan aks üzerinde bir bütünlük sağlanmıştır. Mevcut halde merkez ile bağlantısı bulunmayan kıraathane bölümü merkezde bulunan rekreasyon alanı ile bağlantılı olacak şekilde konumlandırılmış, yalnızca kıraathane değil aynı zamanda bir sosyal tesis olarak genişletilmiştir. Bunun yanı sıra camiinin güney batı kısmına bakan tarafa, arazinin eğiminden faydalanılarak, otopark ihtiyacını gidermek amacı ile otopark alanı oluşturulmuştur. Meydan ile bağlantısı bulunmayan camii girişi rampa ve merdivenler vasıtası ile meydanla ilişkilendirilmiştir. Kurgulanan ekolojik çatı sistemi altında esnek mekan ihtiyaçlarına çözüm sunabilecek servis ve donatı alanları ile zenginleştirilmiştir.

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

4. Grup | Büşra Gezer, Çiğdem İbişoğlu, Ece Buruk, Eda Dönmez, Emre Dane, Itır Coşkun, Osman Nuri Oğuzhan

1

KONSEPT PAFTASI

YAKLAŞIM FELSEFESİ

BEYLIKDÜZÜNÜN DEGIŞEN DOKUSUYLA KOPUK OLAN KIRSAL DOKUSUNU ÖNE ÇIKARACAK KAMUSAL ALAN-İNSAN VE ÖLÇEK ARASINDAKİ İLİŞKİYİ GÜÇLENDİREREK BÜTÜNLÜK SAĞLAMAK

PEKİ NASIL ???

GELENEKSEL KÖY YAPILARI

KİMLİĞİNİ BELİRLEYEN ORGANİK DOKU

İNSANİ MEKANLAR

ÖZEL MEKAN

SOSYAL AYRIŞMAYI ENGELLEYİCİ KAMUSALLIK

VARI ÖZEL MEKAN KARŞILAMA MEKANI

KAMUSAL MEKAN

YAKLAŞIM MODELİ

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ

İÇ İÇELİK

İMGESEL ODAK NOKTALARI

ORTAK KULLANIMLAR

ALT ODAKLAR

ÖZEL VE KAMUSAL MEKAN ARASINDA ARA MEKAN

SÜREKLİ VE ESNEK MEKAN ANLAYIŞI

KALİTELİ KAMUSAL VE GEÇİŞ MEKANLARI

EKOLOJİK KULLANIM

ÖZGÜN DOKU

ODAKLAR ARASI GEÇİŞ

ÖZGÜN MEKAN

ORTAK İMGESEL KULLANIM

YAŞAMA KÜLTÜRÜNÜN MEKANA YANSIMASI

MAKRO ÖLÇEKTE

MAKRO ÖLÇEKTE GÜRPINAR, YAKUPLU VE KAVAKLI MAHALLELERİ KIRSAL KİMLİKLERİNİ KORUMASI VE ÖNEMLİ KORİDORLARLA DOĞRUDAN İLİŞKİLİ OLMASI SEBEBİYLE EV ŞEMASINDAKİ YAŞAM ALANI OLARAK BELİRLENMİŞTİR.
İLÇE MERKEZİNİ OLUŞTURAN CUMHURİYET MEYDANI İSE HİZMET SEKTÖRÜNÜN YOĞUNLAŞMASINDAN DOLAYI İLÇENİN SERVİS ALANI OLARAK EV ŞEMASINDA MUTFAK İLE ÖZDEŞLEŞTİRİLMİŞTİR.

YAŞAM ALANI
YAŞAM ALANI
YAŞAM ALANI

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

4. Grup | Büşra Gezer, Çiğdem İbişoğlu, Ece Buruk, Eda Dönmez, Emre Dane, Itır Coşkun, Osman Nuri Oğuzhan

3

TASARIM PAFTASI

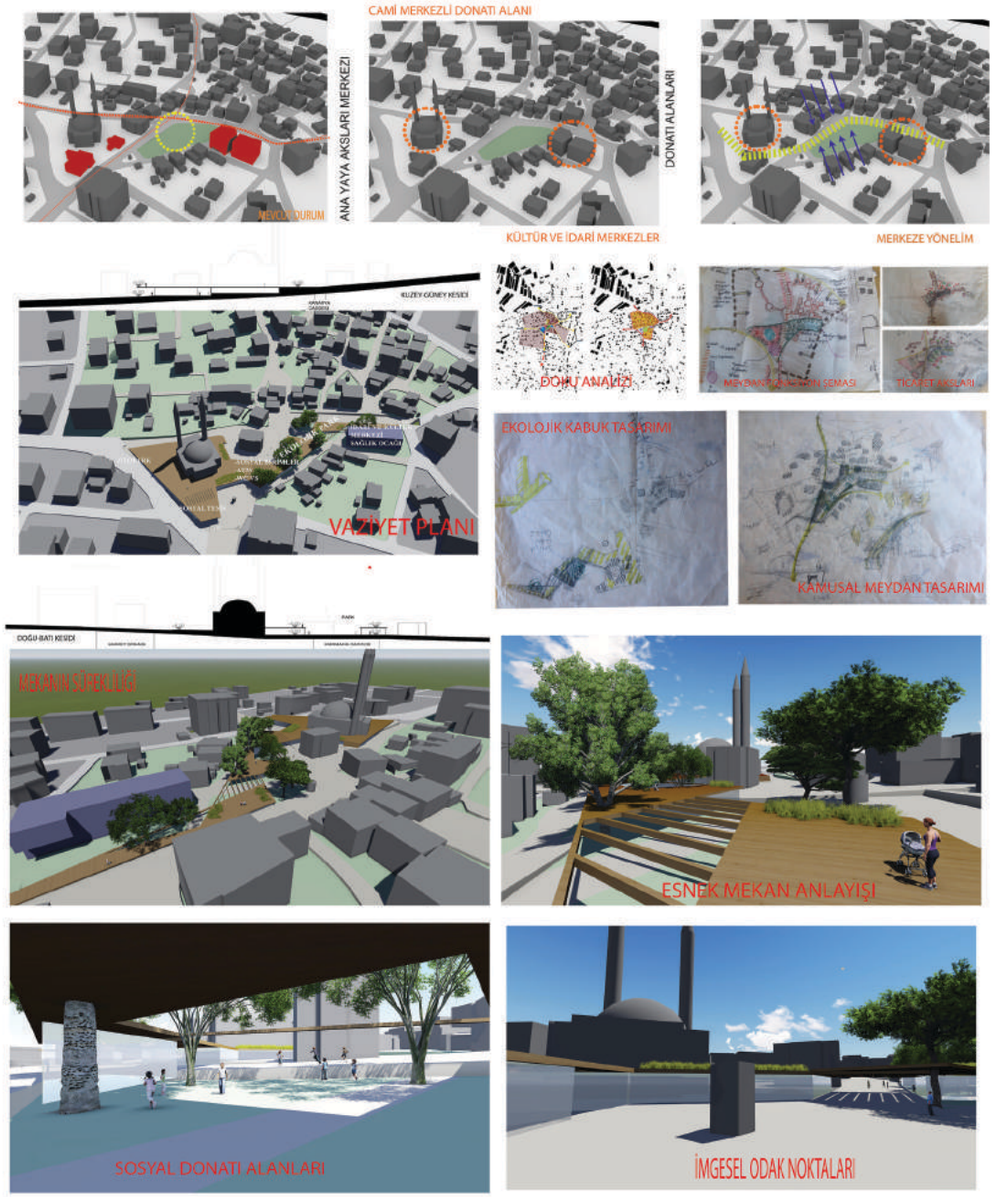

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi | İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Beylikdüzü Belediyesi

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

4. Grup | Büşra Gezer, Çiğdem İbişoğlu, Ece Buruk, Eda Dönmez, Emre Dane, Itır Coşkun, Osman Nuri Oğuzhan

4

ÖZGÜN TASARIM PAFTASI

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi | İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Beylikdüzü Belediyesi

5 YAKUPLU

Caner Murat Doğançayır
Burcu Sarı
Hazal Gümüş

Bengi Aslan
Selinay Demet
Gonca Ertaş
Meltem Oktay
İbrahim Yasan

Alan Hakkında Genel Bilgiler

Yakuplu, İstanbul ilinin Beylikdüzü ilçesine bağlı 10 mahalleden biridir. İlçenin batı kesimini boydan boya kaplamakta olan mahallenin güneyde Marmara Denizi'ne kıyısı bulunmaktadır. Kuzeyde ise yapay eşik olarak nitelendirilebilecek sınırlayıcı öge D-100 karayoludur. Sınırları içinde Ambarlı limanının bulunması, ulaşım bağlantılarının güçlü olması (Metrobüs, İDO deniz otobüsleri) ve bölgede sanayi sitesinin yer alması mahallenin öne çıkan özelliklerindendir. 2008 yılında Beylikdüzü' nün ilçe olmasıyla başlayan değişim bu içinde Yakuplu'nun da olduğu eski köy merkezlerinin çehresini değiştirmiştir.

Mekândaki Kanıtlar

Eskiden bir kırsal yerleşim niteliğinde olan Yakuplu, D-100'e asılı kalmış bir kentsel gelişim göstermektedir. Donatı alanlarının kümelenmesine bakıldığında D-100 karayoluna bağlı bir aks etrafındaki kentsel gelişme, özellikle Beylikdüzü ilçe belediyesi olduktan sonra donatı alanlarının da yalnızca bu sınırlı kuzey kesim için düşünülmesine neden olmuştur. Alanda güneye doğru gidildikçe kırsal dokunun parçacıl da olsa devam ettiği görülmektedir. Bu durum Beylikdüzü genelinde bir mekânsal ayrışmaya neden olmaktadır. Kıyı bağlantısıyla ilişki incelendiğinde ise kıyıyla ilişkinin

Şekil 1: Şematik 3 köy alanının mevcut durum ilişkileri

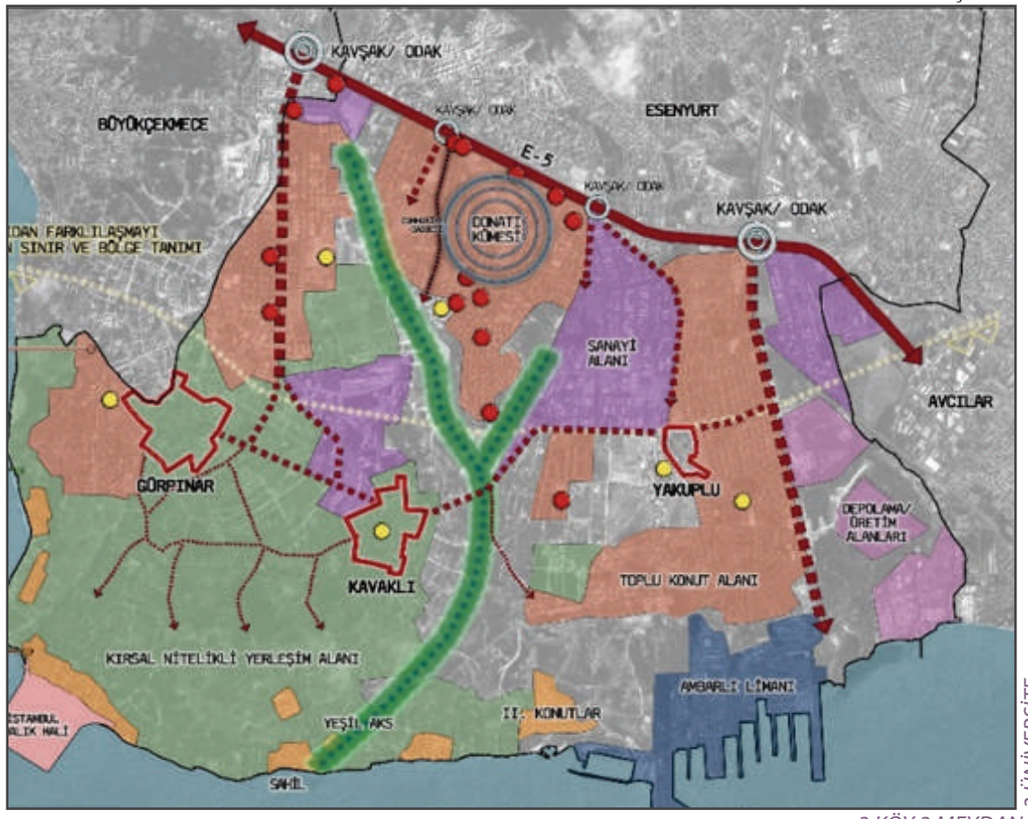

5

yalnızca ticari anlamda kurulduğu, alanda yapılan araştırmalar sonucu Yakuplu'da yaşayan sakinlerin kıyıyla ilişkisinin kopuk olduğu ve yerleşim olarak kıyıya arkasını dönmüş bir kent gelişimi olduğu anlaşılmaktadır. Beylikdüzü 2008 yılında ilçe olmasıyla birlikte kentsel bir gelişim gösterirken piyasada en çok tercih edilen sektörel gelişim olan gayrimenkul sektöründen nasip alan bir gelişme göstermiştir. konut satış istatistiklerinde düşüş yaşandığını göstermektedir. (www.tuik.gov.tr) Bu durum izlenen ekonomik modelin işlerliğinin sorgulanmasına neden olmaktadır. Mahallenin sosyo-ekonomik yapısı incelendiğinde alanda yaşayan kesimin muhafazakâr olması ve mahremiyetin sağlanmasına önem verdikleri görülmektedir. Kent yaşamında kadının görünürlüğü yeterince sağlanamamaktadır. Bu çıkarım kadınların alandaki iş

Şekil 2: Amaç, konsept, kurgu

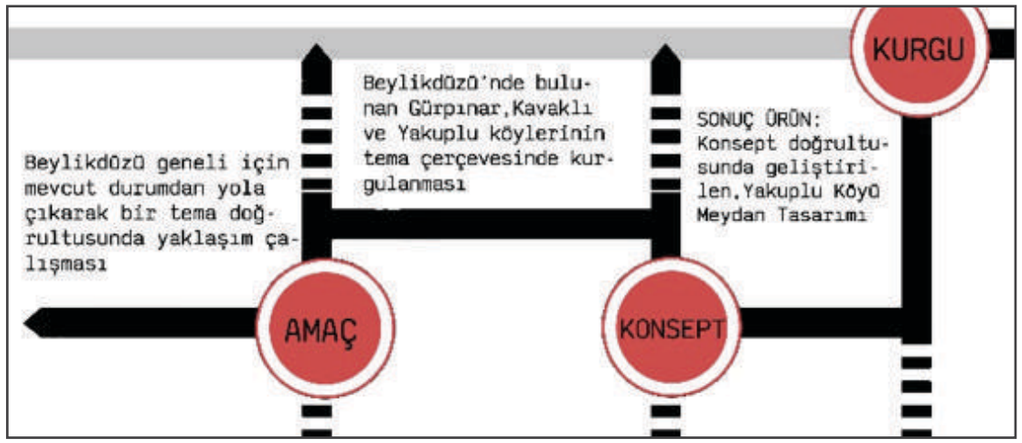

Alanda inşa edilen toplu konut ve üst gelir grubuna hitap eden az katlı villa tarzı yapılarla yatırım çekmeye başlamıştır. Özellikle ulaşım bağlantılarının da 2012 yılında açılan metrobüs hattıyla güçlü hale getirilmesi gayrimenkul sektörüne dayalı bir ekonomik gelişme modeli izlemesine neden olmuştur. Gayrimenkul sektörüne dayalı ekonomik gelişme ile artan konut stoğu ihtiyaçtan fazlasına hizmet edecek şekilde düzenlenmiştir. İstanbul'da gayrimenkul yatırımlarının hızla artmasına rağmen TUİK verileri merkezlerinde istihdam durumundan ve alanda yapılan analitik geziler sonucu kadınların sokakta fazla dolaşmamasından ortaya çıkmaktadır.

Mekândaki Sorunlara Çözüm Arayışı

Alandaki sorunlara bakıldığında temel sorun Beylikdüzü'nün ilçe belediyesi olmasıyla birlikte oluşturulan ekonomik kalkınma emelinin inşaat sektöründe gelişmeye dayandırılmış olmasıdır. Yıllara göre konut satış istatistikleri incelendiğinde

İstanbul'da 2012 yılında üst seviyelerde yer alan konut satış rakamları 2013 yılından itibaren büyük bir düşüş göstermiştir. En fazla düşüşün yaşandığı ilçe ise Beylikdüzü'dür. Çünkü inşaat sektörü, serbest piyasanın değişkenliğiyle doğrudan alakalı olup yatırımcıları ve halkın alım satım değerlerini etkileyebilecek bir hassaslıktadır. Bu nedenle sürdürülebilir, ileriye dönük güvenilebilecek ve her daim hedeflenen gelirin sağlanacağı bir sektör değildir. Özellikle toplu konut projelerinin ekonomik kalkınmaya pek de fazla katkı sağlamadığı dünyadan başka örneklerle de göz önüne serilmektedir. Bu nedenle projemizde Yakuplu'nun kendine has özellikleri de göz önünde bulundurularak, devamlılığını sağlayacağı alternatif bir ekonomik model arayışına gidilmiştir.

Bu alternatif ekonomik model belirli aşamalar halinde ve yavaş bir süreç içerisinde gerçekleşecek ama tükenmeyecek, halkın sosyokültürel ve ekonomik anlamda kazançlı çıkabilmesi amacı ön plana çıkarılmış bir model olarak düşünülmüştür. Bu model uygulamaya konulmak istenirken amaç, aktörler, uygulanabilecek alanlar ve sorunları belirlenmiş ve bunların uygulamaya nasıl geçeceğinin kurgusal bir altyapısı oluşturulurken mevcut dünya örneklerinden yararlanılmıştır. Alternatif ekonomik model oluşturulurken kentsel tarım modeli ana temanın en büyük girdisini oluşturmaktadır. Özellikle Amerika'da hızlı ve yoğun kentleşme baskısının tarımsal ve kırsal gelişmeye olumsuz etkilerinin nasıl giderileceği sorusuna yanıt olarak türetilmiş olan bu kavramın günümüzde geldiği nokta, gelir elde etme ve sosyokültürel bir yatırım alternatifi olma noktasında kendini göstermektedir. Amerika'da yapılan tarımın %30 unun kentsel tarım uygulamalarıyla gerçekleştirildiği düşünüldüğünde göz ardı edilemeyecek bir potansiyelinin olduğunu söyleyebiliriz. Aileler için ekonomik gelir, çevre amaçlı sürdürülebilirlik ve toplum için sosyal katılım ve bağdaşma ilkelerini içinde barındıran bu uygulama Yakuplu ve diğer 2 köy için geliştirdiğimiz projenin yaklaşımında en temel noktaya oturmaktadır.

Organizasyon şemasının nasıl gerçekleştirileceği konusunda ise Türkiye ve diğer dünya ülkelerinde uygulanmakta olan "Hobi Bahçeleri" işleyişi ve devlet eliyle finansman ve destek mekanizmalarının nasıl işlediği yön gösterici olmaktadır. Örgütsel kurgu olarak nitelendirilen ikinci kısımda kullanılacak araç olarak, finansman ve yönetim alanlarında işleyişi temellendiren bir üçgen oluşturulmuş ve oluşturulan örgütsel kurgu bu üçgen elemanları üzerinden yürütülmüştür (Belediye, kooperatif ve mahalle sakinleri). Daha sonra bu örgütsel kurgunun mekâna nasıl yansıyacağı noktasında bir mekânsal taslak

oluşturulmuş ve bu kurgunun alan için oluşturulan tasarım ilkelerine ve tasarlanan köy meydanında hangi işlevleri barındıracağı, önceliklerin neler olacağı gibi noktalarda detaylandırılmaya çalışılmıştır.

Kentsel Tarım Temasıyla Şekillenen Örgütsel ve Mekânsal Kurgu

Kentsel tarım, tarımsal gıda üretim faaliyetlerinin belli sayıda var olan üretim tesislerinden çok sayıda var olan kent sakinlerine devredilmesidir. Kentsel tarımla amaçlanan kent sakinlerinin tarımsal üretim sürecinde baş aktörlerden bir tanesi olmasıyla sosyal katılımın sağlanması ve ekonomik bir gelir elde etme imkânlarının hibrit bir şekilde yaratılmasıdır. Aynı zamanda Beylikdüzü'ne yansıtılmak istenen, üç köy arasında (Yakuplu, Gürpınar, Kavaklı) sosyo-ekonomik bir bağ oluşturulmasıdır. Kentsel tarımın uygulanacağı yer olarak da farklı işlevler yüklenen topluluk bahçelerinin oluşturulması, kentsel tarım için kullanılabilecek boş alanların mülkiyet durumlarına göre tespitinin yapılması, alandaki mevcut ve potansiyel ticari fonksiyonlarla ilişkisinin kurulması sonucu kent mekânında yaşanan sosyal ve mekânsal ayrışma farklarının giderilmesi, kentsel dönüşüm ve kentsel yayılmayı önleme, eğitim düzeyinin arttırılması, atık geri dönüşümü ve atık yönetimi problemlerinin giderilmesi politikalarının bir süreç içerisinde gerçekleştirilmesidir. Örgütsel kurgu oluşturulurken 3 aşamada bir düşünce sürecinin fiziki yansıması sağlanmaya çalışılmıştır.

Aktörler

Aktörler birbiriyle ilişki halinde olacak olan yerel yönetim, sivil toplum ve Yakuplu sakinleri olarak düşünülmüştür. Ayrıca Beylikdüzü'nde yaşayan ve yatırımcı olarak sürece dâhil olmak isteyen orta ölçekli yatırımcılar da aktörler üçgenine dâhil edilebilir. Aktörler üçgeninin alternatif ekonomik model olarak önerdiğimiz kentsel tarımla ulaşmak istenen kadınların kent içerisindeki görünürlüğünü arttırma, ekonomik kazanç sağlama ve kullanıcı odaklı işlevler yaratarak bölgede yapılan anket sonuçlarıyla tespit edilen sosyal ayrışmayı gidermektir.

Nasıl?

Aktörler arası ilişki sağlandıktan sonra ortaya atılan topluluk bahçeleri için yönetim, girdiler, üretici, amaç, üretim tipleri ve pazarlama dallarında bazı örgütsel yapılanmaların oluşturulması gerekmektedir. Bu yapılanmalar oluşturulurken aralarında ilişkisel bağların kurulması ve kentsel tarım uygulanması düşünülen alanın büyüklüğüne göre gerçekleştirilmelidir. Özellikle pazarlama dalında yapılması amaçlanan aşamalar başta hane içi kentsel tarımla üretilen ürünün tüketimi üzerine olacak daha sonra ise ikinci seviye olarak belirlenen semt pazarlarında üretilen ürünlerin satışı

sağlanacaktır. Üçüncü seviye olarak kamuya ait alanlarda yerel yönetimin bu noktada destek mekanizmasının devreye girmesiyle birlikte kentsel tarımla üretilen ürünlerin Beylikdüzü genelinde kurumsal tüketiminin sağlanması amaçlanmaktadır.

Araçlar

Sivil toplum örgütlenmesi baş etkin araç olarak istenmekle birlikte kooperatif modeli, boş kullanılabilecek arsaların mülkiyet durumları, ilham alınabilecek benzerlikleri bulunan hobi bahçeleri yönetmeliği, reklam ve tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilmesi ön görülen alternatif kent modelini ilgi çekici hale getirerek finans bakımından da destek görmesini sağlayacaktır. Özellikle sivil toplum kuruluşlarından olan mahalle dernekleri tasarlanan köy meydanı projesinde yer seçecek ve örgütsel kurgunun mekânsal olarak yansıtılması ve işlerliğinin test edilmesi sağlanabilecektir.

Hangi Faaliyetler?

Özellikle eğitim alanında düşünülen yetiştiricilik, çiftçilik, gübreleme vb. eğitimlerin alanda alternatif ekonomik model sonucu ihtiyaç

Şekil 3: 3 Köy planlama yaklaşımı ve öneri kimlikler

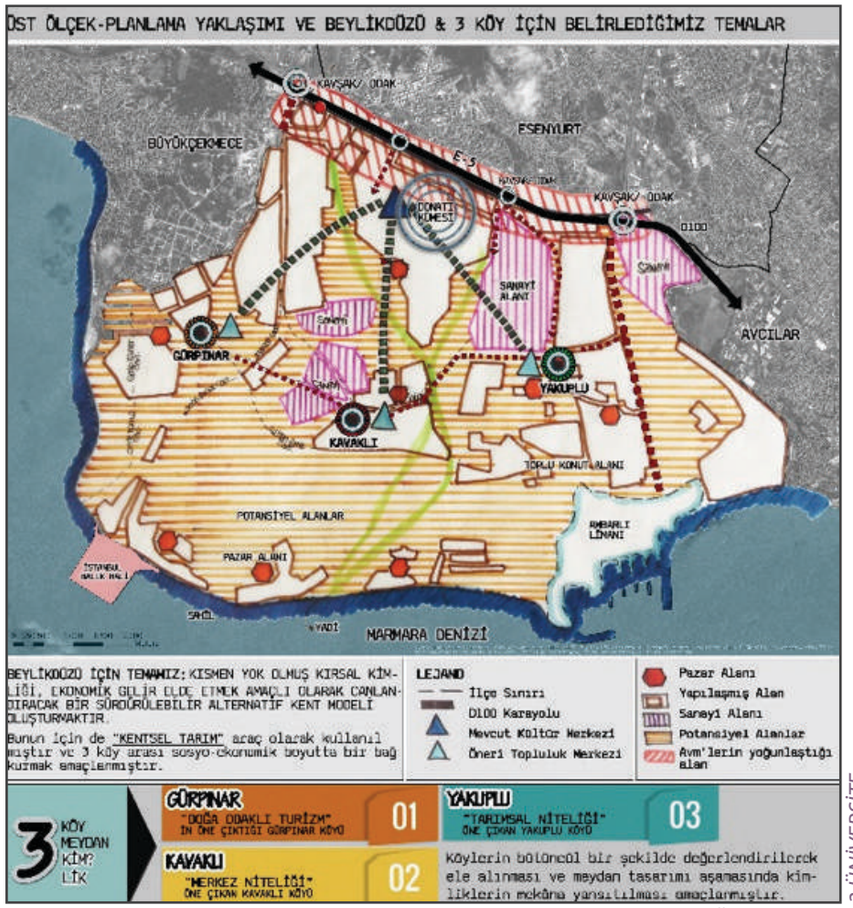

duyulan işlevlerin kent mekânında yer seçmesi sağlanacaktır. Bunun dışında alanın reklam ve tanıtımının yapılması ve sosyal ayrışmanın giderilmesi amacıyla yapılacak olan hasat festivalleri, şenlikler hem ekonomik kazanç sağlayacak, hem de üç köy arasında ilişkinin kurulmasını pekiştirerek amaçlanan sosyo-kültürel bütünleşmeyi sağlayacaktır.

Plan yaklaşımı için tasarlanan kurgular gözetilerek oluşturulan tema kısmen yok olmuş kırsal kimliği ekonomik gelir elde etme amaçlı olarak canlandıracak bir alternatif kent modeli yaratmaktır. Kentsel tarım bu noktada araç olarak kullanılmıştır. 3 köy için de birer kimlik ataması yapılmış Gürpınar için Doğa odaklı turizm, Kavaklı için iki köy arasında sosyo-ekonomik bir köprü görevi görecek merkez niteliği ve Yakuplu için ise tarımsal niteliği öne çıkan bir kimlik düşünülmüştür. Yapılan projede köylerin bütüncül bir şekilde ele alınması ve meydan tasarımı aşamasında kimliklerin mekâna yansıtılması amaçlanmıştır.

Tasarım İlkeleri ve Yaklaşım

Yapılan projenin konsepti Yakuplu Mahallesinin organik dokusunu koruyup, mahallede tespit edilen tarıma uygun alanlarda kentsel tarım yapılmasını desteklemektir. Yakuplu mahallesindeki meydanlar insanların bu meydanları zaman geçirme amaçlı kullanımından çok

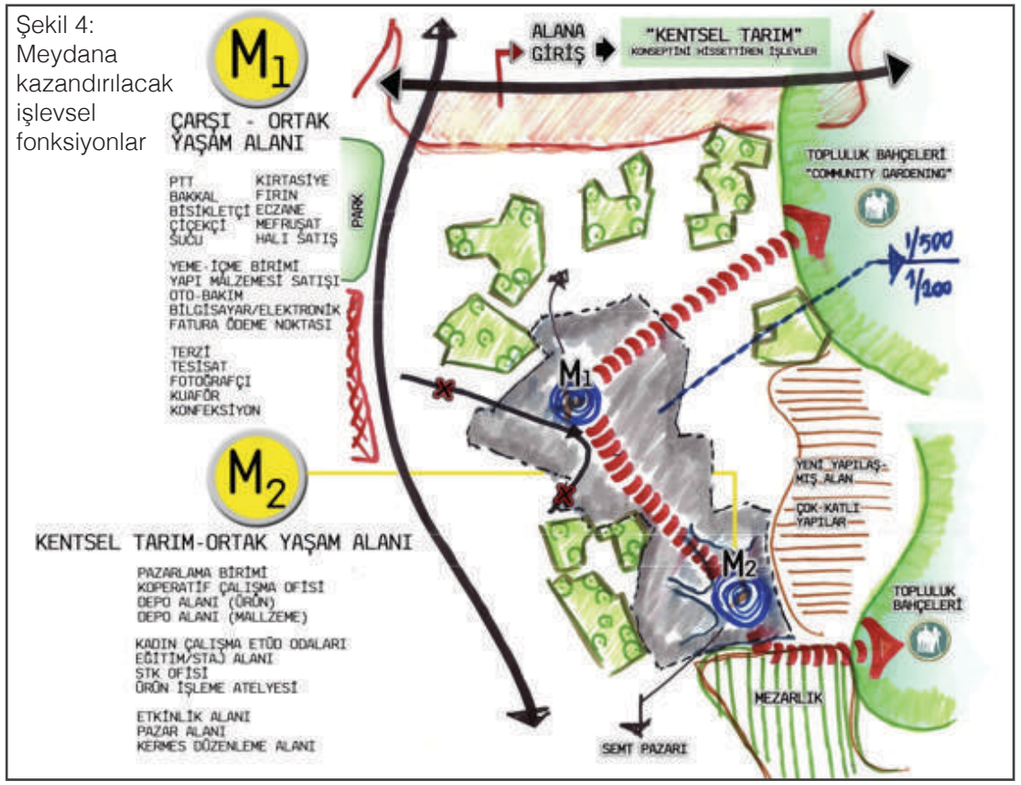

Şekil 4: Meydana kazandırılacak işlevsel fonksiyonlar

erişebilirliklerini sağlayıcı bir kavşak olarak kullanılmıştır. Yapılan projede köy sakinlerinin burada daha çok vakit geçirmeleri amaçlanmıştır. Bu sebeple meydanlara kimlikler verilmiştir. Ticari kimliği ön planda tutulan meydanda insanların günlük ihtiyaçlarını karşılayacağı mekânlara yer verilmiştir. Günlük ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri işlevler alanda yapılan ticari fonksiyonların analizi sonucu elde edilmiş ve ihtiyaç duyulduğu anket çalışmaları sonucu tespit edilen bazı –banka gibi- günlük ticari işlevler de düzenlenen bu ticari kimlikli meydana kazandırılmaya çalışılmıştır.

Ayrıca bu meydanda oturma alanları oluşturularak insanların burada vakit geçirmeleri amaçlanmıştır. Meydan peyzajı yeşil alanlar ve yayaya yardımcı yollarla desteklenmiştir. İkinci meydanda ise proje konseptine uygun olarak kentsel tarımı destekleyecek mekânlar oluşturulmuştur. Kentsel tarım merkezi, topluluk merkezi ve kentsel tarımla uğraşmak isteyen insanların eğitim alabileceği ve üreteceği mekânlar bu meydan etrafında konumlandırılmıştır. Ayrıca meydana yarı açık bir strüktür ile örtü tasarlanmış, bu örtü ile hasat festivallerinde veya haftada bir gün kurulan semt pazarında alan üzerinde kabuk oluşturulma imkânı verilmiştir. Diğer günlerde ise güneş ışığının kontrolünü sağlama amaçlanmıştır.

Şekil 5: 1/500 ölçekli meydan tasarımı

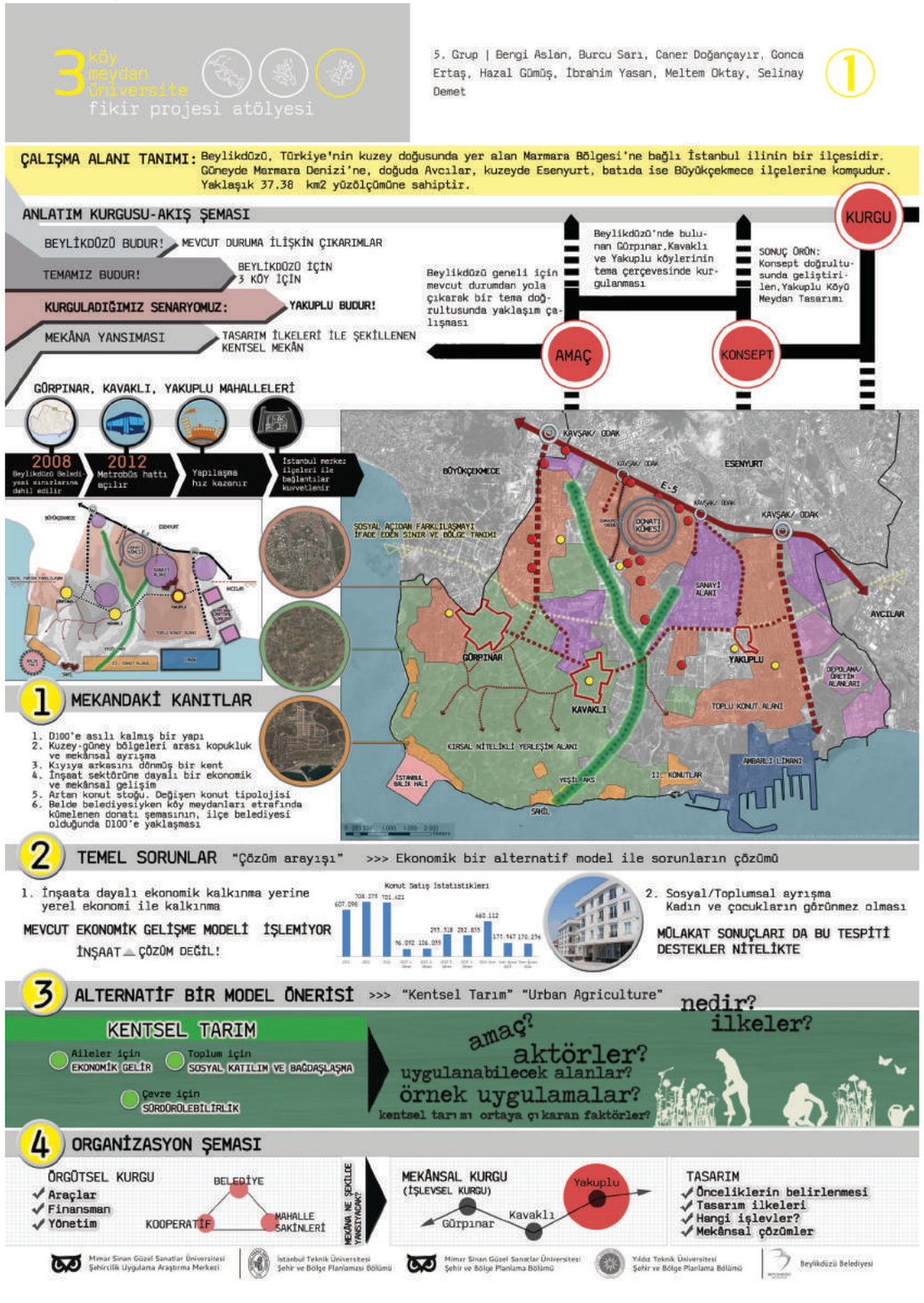
3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi
5. Grup | Bengi Aslan, Burcu Sarı, Caner Doğançayır, Gonca Ertaş, Hazal Gümüş, İbrahim Yasan, Meltem Oktay, Selinay Demet
1
ÇALIŞMA ALANI TANIMI: Beylikdüzü, Türkiye'nin kuzey doğusunda yer alan Marmara Bölgesi'ne bağlı İstanbul ilinin bir ilçesidir. Güneyde Marmara Denizi'ne, doğuda Avcılar, kuzeyde Esenyurt, batıda ise Büyükçekmece ilçelerine komşudur. Yaklaşık 37.38 km2 yüzölçümüne sahiptir.
ANLATIM KURGUSU-AKIŞ ŞEMASI
BEYLİKDÜZÜ BUDUR!
MEVCUT DURUMA İLİŞKİN ÇIKARIMLAR
TEMAMIZ BUDUR!
BEYLİKDÜZÜ İÇİN 3 KÖY İÇİN
KURGULADIĞIMIZ SENARYOMUZ:
YAKUPLU BUDUR!
MEKÂNA YANSIMASI
TASARIM İLKELERİ İLE ŞEKİLLENEN KENTSEL MEKÂN
Beylikdüzü geneli için mevcut durumdan yola çıkarak bir tema doğrultusunda yaklaşım çalışması
AMAÇ
Beylikdüzü'nde bulunan Gürpınar,Kavaklı ve Yakuplu köylerinin tema çerçevesinde kurgulanması
KONSEPT
SONUÇ ÜRÜN: Konsept doğrultusunda geliştirilen,Yakuplu Köyü Meydan Tasarımı
KURGU
GÜRPINAR, KAVAKLI, YAKUPLU MAHALLELERİ
2008 Beylikdüzü Belediyesi sınırlarına dahil edilir
2012 Metrobüs hattı açılır
Yapılaşma hız kazanır
İstanbul merkez ilçeleri ile bağlantılar kuvvetlenir
KAVŞAK/ ODAK
BÜYÜKÇEKMECE
ESENYURT
E-5
DONATI KÖMESİ
SOSYAL AÇIDAN FARKLILAŞMAYI İFADE EDEN SINIR VE BÖLGE TANIMI
SANAYİ ALANI
AVCILAR
GÜRPINAR
YAKUPLU
KAVAKLI
DEPOLAMA/ ÜRETİM ALANLARI
TOPLU KONUT ALANI
KIRSAL NİTELİKLİ YERLEŞİM ALANI
İSTANBUL BALIK HALİ
YEŞİL ALAN
TİC. KONUTLAR
AMBARLI LİMANI
SAHİL
1 MEKANDAKİ KANITLAR
1. D100'e asılı kalmış bir yapı
2. Kuzey-güney bölgeleri arası kopukluk ve mekânsal ayrışma
3. Kıyıya arkasını dönmüş bir kent
4. İnşaat sektörüne dayalı bir ekonomik ve mekânsal gelişim
5. Artan konut stoğu. Değişen konut tipolojisi
6. Belde belediyesiyken köy meydanları etrafında kümelenen donatı şemasının, ilçe belediyesi olduğunda D100'e yakılaşması
2 TEMEL SORUNLAR "Çözüm arayışı" >>> Ekonomik bir alternatif model ile sorunların çözümü
1. İnşaata dayalı ekonomik kalkınma yerine yerel ekonomi ile kalkınma
MEVCUT EKONOMİK GELİŞME MODELİ İŞLEMİYOR
İNŞAAT ≠ ÇÖZÜM DEĞİL!
Konut Satış İstatistikleri
607.096
708.279
701.621
96.092
106.059
293.328
292.875
460.112
177.947
170.274
2. Sosyal/Toplumsal ayrışma
Kadın ve çocukların görünmez olması
MÜLAKAT SONUÇLARI DA BU TESPİTİ DESTEKLER NİTELİKTE
3 ALTERNATİF BİR MODEL ÖNERİSİ >>> "Kentsel Tarım" "Urban Agriculture"
KENTSEL TARIM
Aileler için EKONOMİK GELİR
Toplum için SOSYAL KATILIM VE BAĞDAŞLAŞMA
Çevre için SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
nedir?
ilkeler?
amaç?
aktörler?
uygulanabilecek alanlar?
örnek uygulamalar?
kentsel tarımı ortaya çıkaran faktörler?
4 ORGANİZASYON ŞEMASI
ÖRGÜTSEL KURGU
Araçlar
Finansman
Yönetim
BELEDİYE
KOOPERATİF
MAHALLE SAKİNLERİ
MEKÂNA NE ŞEKİLDE YANSIYACAK?
MEKÂNSAL KURGU (İŞLEVSEL KURGU)
Yakuplu
Kavaklı
Gürpınar
TASARIM
Önceliklerin belirlenmesi
Tasarım ilkeleri
Hangi işlevler?
Mekânsal çözümler
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi
İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Beylikdüzü Belediyesi

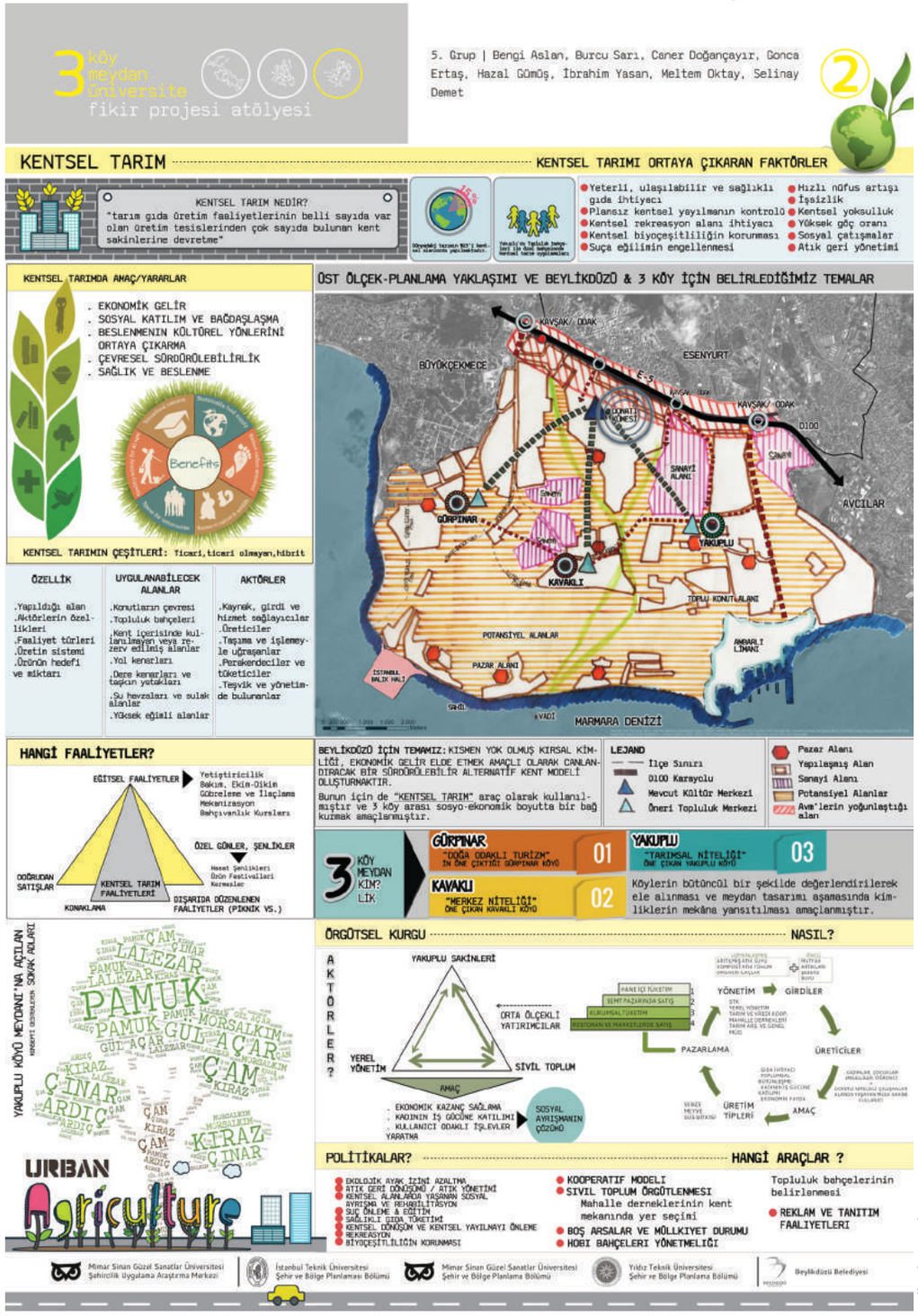
3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi
5. Grup | Bengi Aslan, Burcu Sarı, Caner Doğançayır, Gonca Ertaş, Hazal Gümüş, İbrahim Yasan, Meltem Oktay, Selinay Demet
2
KENTSEL TARIM
KENTSEL TARIMI ORTAYA ÇIKARAN FAKTÖRLER
KENTSEL TARIM NEDİR?
"tarım gıda üretim faaliyetlerinin belli sayıda var olan üretim tesislerinden çok sayıda bulunan kent sakinlerine devretme"
Yeterli, ulaşılabilir ve sağlıklı gıda ihtiyacı
Plansız kentsel yayılmanın kontrolü
Kentsel rekreasyon alanı ihtiyacı
Kentsel biyoçeşitliliğin korunması
Suçla eğilimin engellenmesi
Hızlı nüfus artışı
İşsizlik
Kentsel yoksulluk
Yüksek göç oranı
Sosyal çatışmalar
Atık geri yönetimi
KENTSEL TARIMDA AMAÇ/YARARLAR
. EKONOMİK GELİR
. SOSYAL KATILIM VE BAĞDAŞLAŞMA
. BESLENMENİN KÜLTÜREL YÖNLERİNİ ORTAYA ÇIKARMA
. ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
. SAĞLIK VE BESLENME
Benefits
KENTSEL TARIMIN ÇEŞİTLERİ: ticari,ticari olmayan,hibrit
ÖZELLİK
.Yapıldığı alan
.Aktörlerin özellikleri
.Faaliyet türleri
.Üretim sistemi
.Ürünün hedefi ve miktarı
UYGULANABİLECEK ALANLAR
.Konutların çevresi
.Topluluk bahçeleri
.Kent içerisinde kullanılmayan veya rezerv edilmiş alanlar
.Yol kenarları
.Dere kenarları ve taşkın yatakları
.Su havzaları ve sulak alanlar
.Yüksek eğimli alanlar
AKTÖRLER
.Kaynak, girdi ve hizmet sağlayıcılar
.Üreticiler
.Taşıma ve işlemeyle uğraşanlar
.Perakendecilar ve tüketiciler
.Teşvik ve yönetimde bulunanlar
ÜST ÖLÇEK-PLANLAMA YAKLAŞIMI VE BEYLİKDÜZÜ & 3 KÖY İÇİN BELİRLEDİĞİMİZ TEMALAR
KAVŞAK/ ODAK
BÜYÜKÇEKMECE
ESENYURT
E-5
DONATI KÖMESİ
SANAYİ ALANI
AVCILAR
GÜRPINAR
YAKUPLU
KAVAKLI
TOPLU KONUTLALANI
POTANSİYEL ALANLAR
PAZAR ALANI
İSTANBUL BALIK HALİ
AMBARLI LİMANI
SAHİL
MARMARA DENİZİ
HANGİ FAALİYETLER?
EĞİTSEL FAALİYETLER
Yetiştiricilik
Bakım, Ekim-Dikim
Gübreleme ve İlaçlama
Mekanizasyon
Bahçıvanlık Kursları
ÖZEL GÜNLER, ŞENLİKLER
Hasat Şenlikleri
Ürün Festivalleri
Kermesler
DOĞRUDAN SATIŞLAR
KONAKLAMA
KENTSEL TARIM FAALİYETLERİ
DIŞARIDA GÖZENLENEN FAALİYETLER (PİKNİK VS.)
BEYLİKDÜZÜ İÇİN TEMAMIZ: KISMEN YOK OLMUŞ KIRSAL KİMLİĞİ, EKONOMİK GELİR ELDE ETMEK AMAÇLI OLARAK CANLANDIRACAK BİR SÜRDÜRÜLEBİLİR ALTERNATİF KENT MODELİ OLUŞTURMAKTIR.
Bunun için de "KENTSEL TARIM" araç olarak kullanılmıştır ve 3 köy arası sosyo-ekonomik boyutta bir bağ kurmak amaçlanmıştır.
LEJAND
İlçe Sınırı
D100 Karayolu
Mevcut Kültür Merkezi
Öneri Topluluk Merkezi
Pazar Alanı
Yapılaşmış Alan
Sanayi Alanı
Potansiyel Alanlar
Avm'lerin yoğunlaştığı alan
3 KÖY MEYDAN KİM? LİK
GÜRPINAR "DOĞA ODAKLI TURİZM" İN ÖNE ÇIKTIĞI GÜRPINAR KÖYÜ 01
YAKUPLU "TARIMSAL NİTELİĞİ" ÖNE ÇIKAN YAKUPLU KÖYÜ 03
KAVAKLI "MERKEZ NİTELİĞİ" ÖNE ÇIKAN KAVAKLI KÖYÜ 02
Köylerin bütüncül bir şekilde değerlendirilerek ele alınması ve meydan tasarımı aşamasında kimliklerin mekâna yansıtılması amaçlanmıştır.
YAKUPLU KÖYÜ MEYDANI'NA AÇILAN SONAK ALANI
PAMUK
URBAN Agriculture
ÖRGÜTSEL KURGU
NASIL?
AKTÖRLER?
YAKUPLU SAKİNLERİ
ORTA ÖLÇEKLİ YATIRIMCILAR
YEREL YÖNETİM
SİVİL TOPLUM
AMAÇ
. EKONOMİK KAZANÇ SAĞLAMA
. KADININ İŞ GÜCÜNE KATILIMI
. KULLANICI ODAKLI İŞLEVLER YARATMA
SOSYAL AYRIŞMANIN ÇÖZÜMÜ
YÖNETİM
GİRDİLER
ÜRETİCİLER
PAZARLAMA
ÜRETİM TİPLERİ
AMAÇ
POLİTİKALAR?
HANGİ ARAÇLAR ?
EKOLOJİK AYAK İZİNİ AZALTMA
ATIK GERİ DÖNÜŞÜMÜ / ATIK YÖNETİMİ
KENTSEL ALANLARDA YAŞANAN SOSYAL AYRIŞMA VE REHABİLİTASYON
SUÇ ÖNLEME & EĞİTİM
SAĞLIKLI GIDA TÜKETİMİ
KENTSEL DÖNÜŞÜM VE KENTSEL YAYILMAYI ÖNLEME
REKREASYON
BİYOÇEŞİTLİLİĞİN KORUNMASI
KOOPERATİF MODELİ
SİVİL TOPLUM ÖRGÜTLENMESİ
Mahalle derneklerinin kent mekanında yer seçimi
BOŞ ARSALAR VE MÜLKİYET DURUMU
HOBİ BAHÇELERİ YÖNETMELİĞİ
Topluluk bahçelerinin belirlenmesi
REKLAM VE TANITIM FAALİYETLERİ
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi
İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Beylikdüzü Belediyesi

fikir projesi atölyesi

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

5. Grup | Bengi Aslan, Burcu Sarı, Caner Doğançayır, Gonca Ertaş, Hazal Gümüş, İbrahim Yasan, Meltem Oktay, Selinay Demet

3

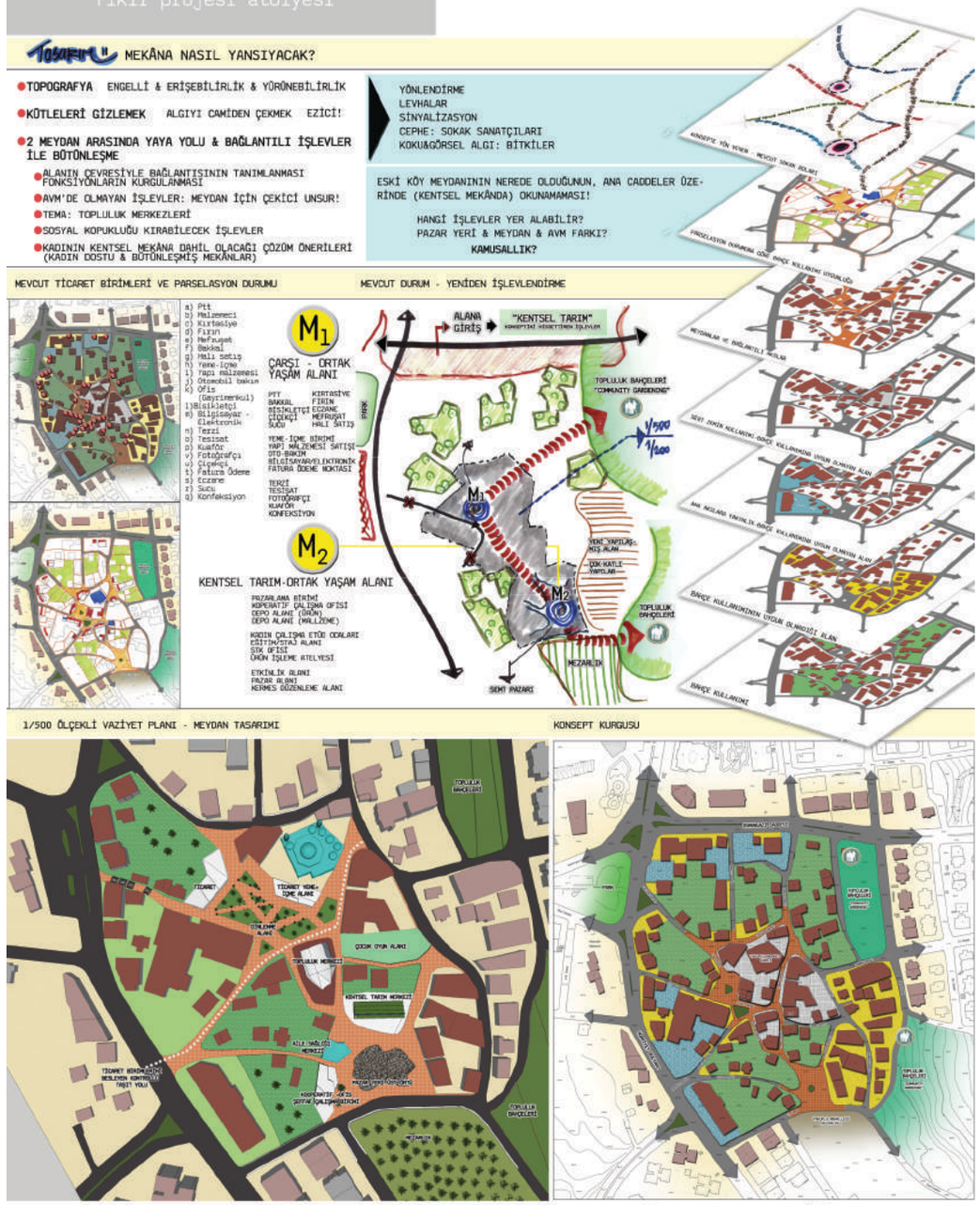

fikir projesi atölyesi

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

5. Grup | Bengi Aslan, Burcu Sarı, Caner Doğançayır, Gonca Ertaş, Hazal Gümüş, İbrahim Yasan, Meltem Oktay, Selinay Demet

4

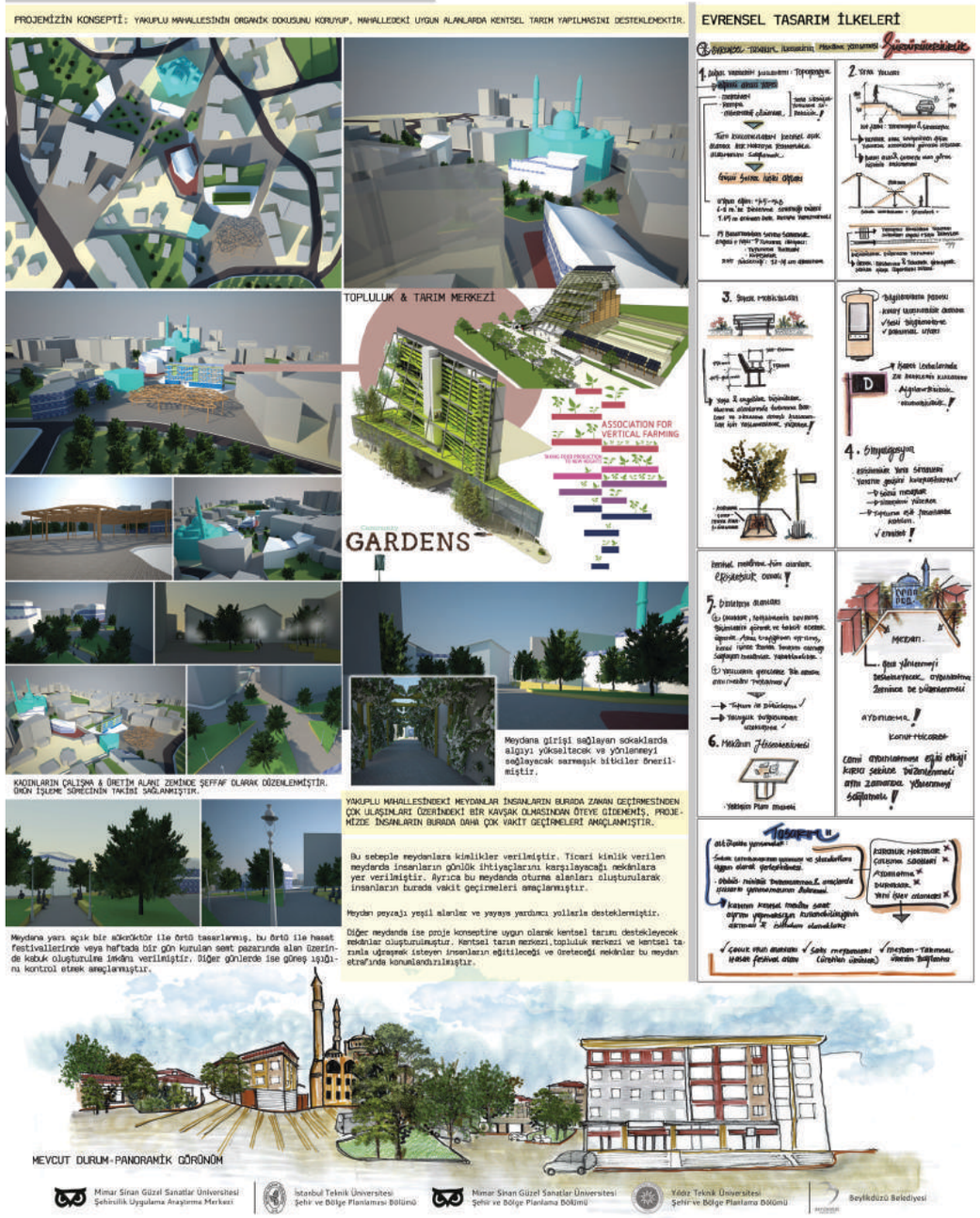

6 YAKUPLU

Mahfuz Aktaş
Hazal Satılmış

Cansel Ceviz
Mehmet Buğra Çavdar
İsra Hatipoğlu
Semin Niron
Gökçe Uzgören

Konsept Kurgusu

Kentler; toplumsal, ekonomik, siyasi ve mekansal içerikleri ile çok boyutlu, yaşayan organizmalar olarak tanımlanabilir. Castells'e göre; ideolojiler ya da kamusal plan ve politikalar, ne kadar sağlıklı ve uygulanabilir olursa, kentler de o kadar sağlıklı ve canlı organizmalar olarak var olabilmektedir.

Kentin yaşayan bir organizma, organizma sistemindeki organ, doku ve hücrelerin ise sırası ile köy merkezleri, köy merkezlerinde bulunan konut, ticaret, donatı, yeşil alanlar gibi işlevler ve meydanlar olarak düşünüldüğü bu çalışmanın amacı ise; birlikte işleyen bir sistemler bütünü oluşturmak ve yerleşme merkezlerine yeniden canlandırma özelliği kazandıracak meydan tasarımı önerileri sunulmasıdır.

Atölye kapsamında ele alınan çalışma alanında sorun olarak belirlenen;

•Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu yerleşmelerinin ekonomik, sosyal, kültürel bağlamda merkezleri arasında işleyen bir sistem kurgusunun bulunmaması,

•Kamusal fonksiyonlarla desteklenmiş, yaşayanlar tarafından aktif olarak kullanılan meydanların olmaması

•Özellikle kentin kuzeyinde E-5 karayolu çevresinde oluşan yoğun yapılaşma baskısı ve yerleşmeler arası kopukluk,

gibi nedenlerden dolayı kentin yaşayan bir organizma özelliğini giderek yitirmesi olarak belirlenmiştir.

Beylikdüzü kenti içinde önemli bir konuma ve işleve sahip Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu yerleşmelerinin birbirleri ile ilişkisini ön plana çıkarmayı hedefleyen bu çalışmada; ulaşım bağlantıları, kentte sürekliliği sağlanmış bir yeşil alan sistemi, odak noktaları ve sosyal aktivite alanlarından oluşan ve bir bütün halinde işleyen sistemler ağı

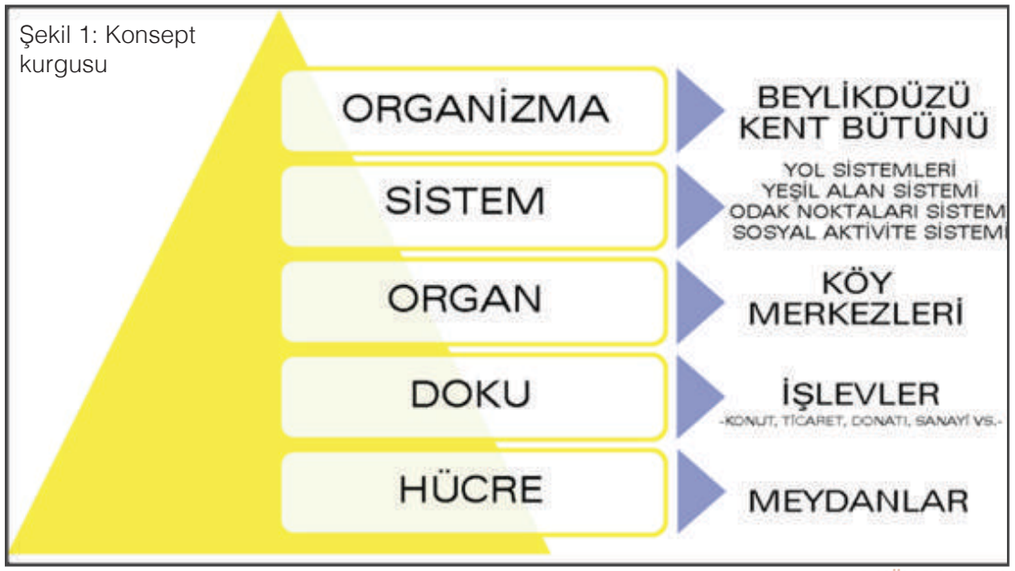

Şekil 1: Konsept kurgusu

oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu sistemler ağı kurgusu oluşturulurken, önerilen fonksiyon ve bağlantılarla Beylikdüzü Belediyesinin mevcut ve planlanan vizyon projeleri ile de entegrasyonu sağlanmaya çalışılmıştır.

Proje sonucunda edinilecek ürün ise; Beylikdüzü'ndeki yerleşim alanlarının kendi içinde ve çevresi ile olan ilişkilerinin birbirleri ile uyum içinde planlandığı, kentsel donatı alanları, kentsel açıklıklar ve konut alanlarının akıcı bir yaya kurgusu ile bağlandığı, kullanım ve mekansal açıdan güçlü bağlarla bağlanmış meydanların kurgulandığı, kentin parçacıl yapısı içerisinde işlevsel, mekansal ve görsel sürekliliği olan bir yaşam alanı olarak belirlenmiştir.

Üst Ölçekli Planlama Yaklaşımı

Beylikdüzü'nün mevcut durumu incelendiğinde, belirgin bir kentsel kademelenmenin olmadığı, yerleşmeler arasındaki ilişkilerin son derece zayıf olduğu görülmektedir. Kentin kuzeyinde E-5 karayolu çevresinde oluşan yüksek yoğunluklu konut alanı ve ticaret alanlarının olduğu bölgede yoğunlaşan ve sınırlanan donatı alanları da yerleşmeler arasındaki bu mekansal ayrışmaya derinleştirmektedir. Ayrıca Beylikdüzü ilçesi kıyı yerleşmesi olmasına rağmen kıyı ile ilişkisinin çok zayıf olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda Beylikdüzü kent bütününde yerleşmeler arasında kademelenme oluşturulmaya çalışılmış ve her kademenin birbiri ile ilişkisinin sağlandığı sürdürülebilir bir sistem öngörülmüştür.

Gürpınar, Kavaklı ve Yakuplu yerleşmelerinin mevcut kimlikleri ve sahip oldukları mekansal özellikler göz önünde bulundurularak; birbirleri ile ilişkilerini güçlendirme amaçlı yerleşim karakteri, kıyı kullanımı, ulaşım bağlantısı ve üst ölçekli projeler ile entegrasyonu başlıkları altında öneriler sunulmuştur.

Gürpınar

Yerleşim Karakteri

•Organik olarak gelişmiş geleneksel dokunun korunması,

Kıyı Kullanımı

•Toplu taşıma sistemlerinin sahile entegre edilmesi, otopark alanlarının yeterli hale getirilmesi,

•Sahilde insanların temel ihtiyaçlarını karşılayacak (tuvalet, duş, soyunma kabini) yapı elemanlarının konulması,

•Gölgelik ihtiyacının sahil karakterine uygun yapıda peyzaj öğeleriyle sağlanması.

Ulaşım Bağlantısı

•Yaya ve bisiklet yollarının sahile ile ilişkisinin sağlanması,

•Yerleşim merkezi ile sahil şeridi arasında toplu taşıma güzergahlarının oluşturulması/ geliştirilmesi

Üst Ölçekli Projeler ile Entegrasyon

•Belediyenin vizyon projeleri kapsamında yapılması ve Gürpınar merkezden de geçmesi planlanan tramvay güzergah ve duraklarının meydan ile ilişkilerinin kurulması ve meydandaki hareketliliği / canlılığı artıracak şekilde projelendirilmesi Yine Belediyenin vizyon projelerinden olan "Üç Köy Üç Meydan" projesi ile Gürpınar'ın ilçenin sahile açılan ve erişimi sağlayan bir mekan niteliği kazanması.

Kavaklı

Yerleşim Karakteri

•Yerleşmenin kırsal niteliğinin korunarak tarımsal üretiminin devamlılığının sağlanması

Kıyı Kullanımı

•Belediyenin vizyon projeleri ile entegre bir şekilde ilçenin rekreasyon amacıyla kullanılan sahil şeridi olarak düzenlenmesi

Ulaşım Bağlantısı

•Ulaşım akslarının meydanla bağlantısının sağlanması ve bu bağlantıların yaya dolaşımını artıracak şekilde düzenlenmesi

Üst Ölçekli Projeler ile Entegrasyon

•Belediyenin vizyon projeleri kapsamında yapılması ve Kavaklı merkezden de geçmesi planlanan tramvay projesi güzergah ve duraklarının meydan ile ilişkilerinin kurulması ve meydandaki hareketliliği / canlılığı artıracak şekilde projelendirilmesi, yine vizyon projelerinden olan, Yaşam Vadisi Projesi kapsamında Kavaklı'nın mevcut konumu nedeniyle, bir merkez ve dinlenme mekanı niteliğinde olması dolayısıyla bu özelliğini güçlendirecek şekilde projelendirilmesinin yapılması.

Yakuplu

Yerleşim Karakteri

•Sanayi alanı, İşçi Konutları ve İhlas Marmara Evleri'nin çevrelediği köy içi merkezinin sıkışmış ve etkin olarak kullanılmayan yapısını, kamusal kullanımlarla desteklenen ve yaşayanların yoğun olarak kullanabildikleri meydanlar oluşturularak yaşayan bir alan haline dönüşümünü sağlamak

Kıyı Kullanımı

•Yerleşmenin sahil şeridinin mevcutta ülke ölçeğinde hizmet veren Ambarlı Limanı ve depolama alanlarının fonksiyonlarının devamlılığının sağlanması

Ulaşım Bağlantısı

•Sahilde bulunan Ambarlı Limanı ve depolama alanlarının neden olduğu yoğun taşıt trafiğini yerleşim merkezinden uzaklaştıracak farklı ulaşım bağlantılarının oluşturulması

Üst Ölçekli Projeler ile Entegrasyon

•Belediyenin vizyon projeleri kapsamında yapılması ve Yakuplu merkezden de geçmesi planlanan tramvay projesi güzergah ve duraklarının meydan ile ilişkilerinin kurulması ve meydandaki hareketliliği / canlılığı artıracak şekilde projelendirilmesi.

Yakuplu Meydanı Planlama Yaklaşımı

Yakuplu köy meydanı planlanırken temel hedef, mevcut açık alanların, kullanıcı profili ve kullanıcı beklentilerine uygun biçimde düzenlenmesidir. Alanda yapılan analizler sonucu iki adet odak belirlenmiştir.

Birincil odak olan meydanda; yönetim (muhtarlık), ticaret, dini tesis alanı, postane gibi işlevler yer alacaktır. Aynı zamanda meydanın girişi, çalışma alanını çevreleyen ve Yakuplu Bölgesi'ndeki önemli ulaşım aksları olan birinci derece aksların kavşak noktasında yer alan park alanına yönlenmektedir. İkincil odak olan meydan ise, kültürel faaliyetlerin daha yoğun olduğu, yeme - içme mekanları ve seyir alanları ile desteklenen ve mahalle sakinlerine hizmet eden park alanı ile bir bütün olarak ele alınmıştır.

Şekil 2: Yakuplu merkez planlama yaklaşımı

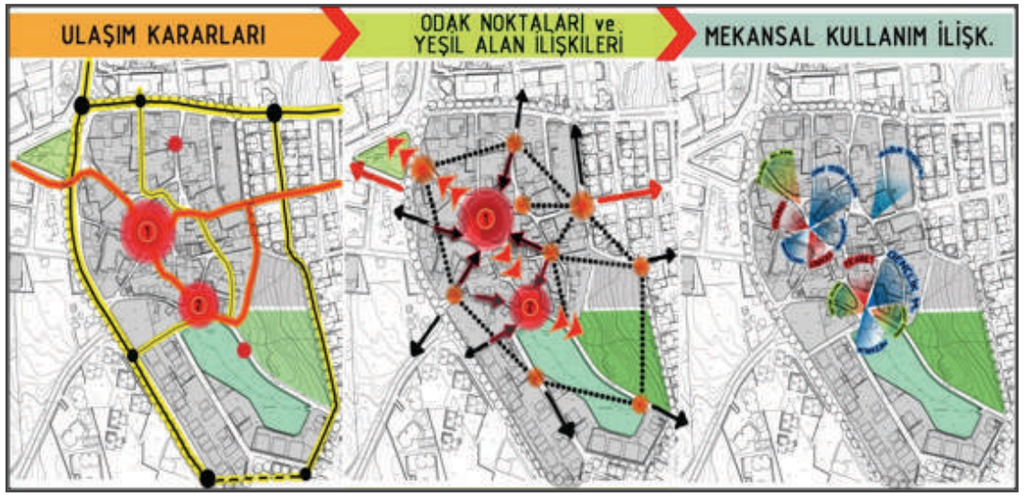

Çalışma alanına minimum düzeyde araç girişi öngörülerek, meydanlar ve meydanlar arası erişimi sağlayacak yollar yayalaştırılacaktır.

Meydan 1: Geleneksel Mahalle Meydanı: Mevcut ticaret fonksiyonunun farklı fonksiyonlara sahip yapılarla desteklenerek mekanın hareketliliği ve canlılığının arttırılması hedeflenmiştir. Bu doğrultuda dini yapı, postanenin bulunduğu yapı, muhtarlık biriminin bu meydana taşınması, öngörülen yeme-içme mekanları, İSMEK yapısı ile birlikte İSMEK'in ürünlerini sergileyecekleri ve satış yapabilecekleri prefabrik birimler düzenlenecektir. Bu yeni tasarlanacak alanlar için; mevcut yapıların analizleri yapılmış ve meydan özelinde birkaç yapının kaldırılması öngörülmüştür. Bu yapıların bir bölümü konut, bir bölümü ise ticaret fonksiyonlu yapılardır. Kullanıcıların ihtiyaç duyduğu açık mekanların sağlanması, kentsel mobilyalar ve kentsel tasarım elemanları (gölgelendirme, peyzaj elemanları, aydınlatma elemanları gibi) ile desteklenmesi sağlanacaktır.

Meydan 2: Mezarlık ve Yeni Yapıların Bulunduğu Bölge: Mevcutta kavşak ve otopark olarak kullanılan meydanın özellikle çocuk ve genç kullanıcılara hitap edebilir bir mekan haline getirilmesi öngörülmektedir. Mevcutta meydana cepheli konut

fonksiyonlu inşaat halindeki yapının zemin katının fonksiyon değişikliği ile gençlik merkezine dönüştürülmesi öngörülmüştür. Meydanın çocuk kullanıcıların kullanımına yönelik oyun alanları ve oyun elemanları ile desteklenmesi sağlanacaktır.Ayrıca meydanın güneyinde mezarlık alanı yönünde, yeşil alan düzenlenmesi ve ağaçlandırma öngörülerek meydanın mezarlık ile ilişkisi sınırlandırılmaya çalışılmıştır.

Mahalle Parkı: Çalışma alanının güneydoğusunda yer alan ve mevcutta herhangi bir uygulama yapılmamış olan arazi, mevcut imar planında alanın bir bölümü, ayrık nizam konut alanı, diğer bölümü ise T3 lejandı ile kapalı pazar alanı olarak olarak belirtilmiştir. Çalışma kapsamında kapalı pazar alanına ayrılmış bu alanın tamamı, fonksiyon değişikliği öngörülerek mahalle sakinlerine hizmet edebilecek mahalle parkı olarak planlanmıştır. Alanın sahip olduğu eğim kullanılarak seyir terasları ve rampalar ile mekan oluşumları sağlanıp, alanda yürüyüş yolları, çocuk oyun alanları, spor sahaları, bisiklet yolları, oturma ve toplanma alanları düzenlenecektir. Alanın aktif ve pasif su elemanları ile desteklenmesi sağlanarak, iklimlendirme ve ferahlık hissinin oluşumu amaçlanmıştır.

Şekil 3: Meydanlar arası kademelenmesi - fonksiyonel dağılım

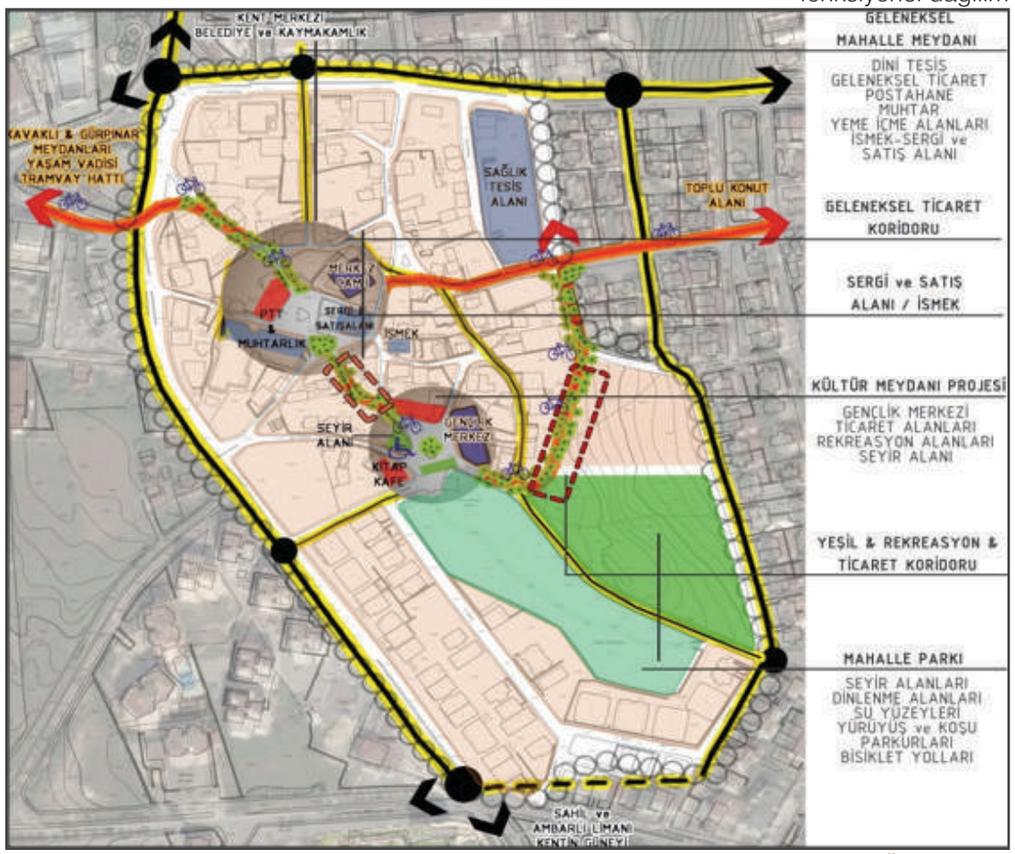

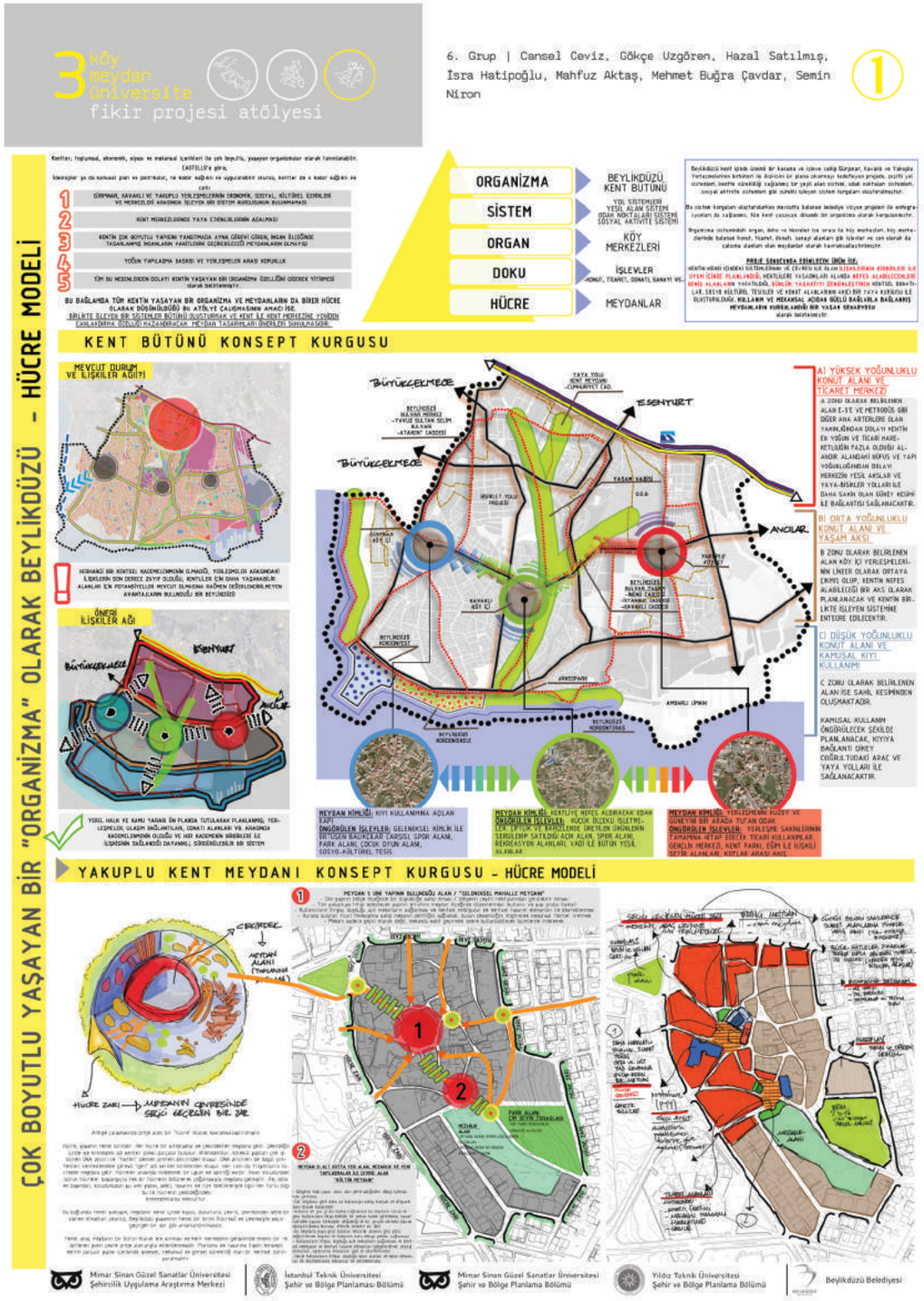
3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi
6. Grup | Cansel Ceviz, Gökçe Uzgören, Hazal Satılmış, İsra Hatipoğlu, Mahfuz Aktaş, Mehmet Buğra Çavdar, Semin Niron
1
ÇOK BOYUTLU YAŞAYAN BİR "ORGANİZMA" OLARAK BEYLİKDÜZÜ - HÜCRE MODELİ
ORGANİZMA
SİSTEM
ORGAN
DOKU
HÜCRE
BEYLİKDÜZÜ KENT BÜTÜNÜ
YOL SİSTEMİNİN YEŞİL ALAN SİSTEMİ ODAK NOKTALARI SİSTEMİ SOSYAL AKTİVİTE SİSTEMİ
KÖY MERKEZLERİ
İŞLEVLER
MEYDANLAR
KENT BÜTÜNÜ KONSEPT KURGUSU
MEVCUT DURUM VE İLİŞKİLER AĞI(?)
ÖNERİ İLİŞKİLER AĞI
A1 YÜKSEK YOĞUNLUKLU KONUT ALANI VE TİCARET MERKEZİ
B1 ORTA YOĞUNLUKLU KONUT ALANI VE YAŞAM AKSI
C1 DÜŞÜK YOĞUNLUKLU KONUT ALANI VE KAMUSAL KIYI KULLANIMI
YAKUPLU KENT MEYDANI KONSEPT KURGUSU - HÜCRE MODELİ
3 KÖY 3 MEYDAN
3 ÜNİVERSİTE

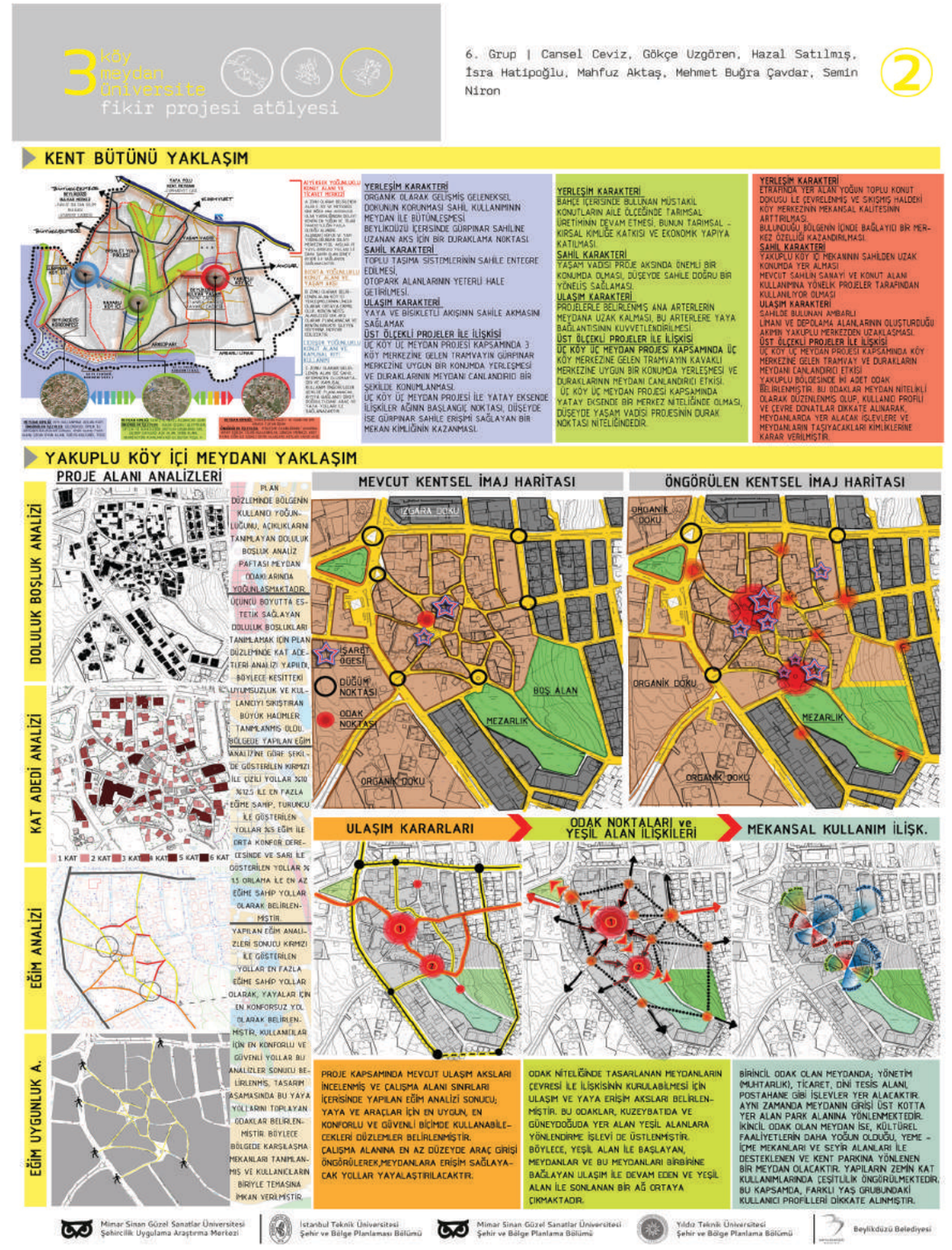
3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi
6. Grup | Cansel Ceviz, Gökçe Uzgören, Hazal Satılmış, İsra Hatipoğlu, Mahfuz Aktaş, Mehmet Buğra Çavdar, Semin Niron
2
KENT BÜTÜNÜ YAKLAŞIM
YAKUPLU KÖY İÇİ MEYDANI YAKLAŞIM
PROJE ALANI ANALİZLERİ
DOLULUK BOŞLUK ANALİZİ
KAT ADEDİ ANALİZİ
EĞİM ANALİZİ
EĞİM UYGUNLUK A.
MEVCUT KENTSEL İMAJ HARİTASI
ÖNGÖRÜLEN KENTSEL İMAJ HARİTASI
ULAŞIM KARARLARI
ODAK NOKTALARI ve YEŞİL ALAN İLİŞKİLERİ
MEKANSAL KULLANIM İLİŞK.
3 KÖY 3 MEYDAN
3 ÜNİVERSİTE

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

6. Grup | Cansel Ceviz, Gökçe Uzgören, Hazal Satılmış, İsra Hatipoğlu, Mahfuz Aktaş, Mehmet Buğra Çavdar, Semin Niron

3

1/3000 ÖLÇEKLİ İLKESEL TASARIM

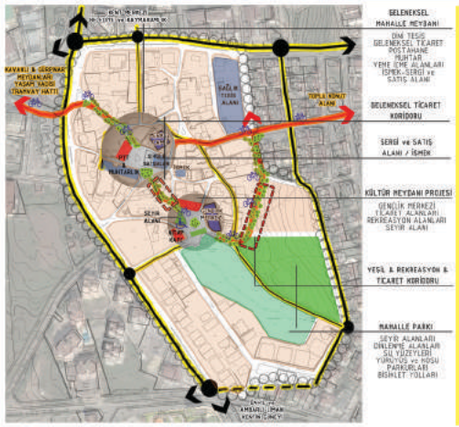

TASARIM İLKELERİ ŞEMASI ve UYGULAMA ARAÇLARI

BÜTÜNLÜK
- İŞLEVLER
- MEKANSAL İLİŞKİLER
- OLAY MİMARLIĞI
- ALAN DURUMU

Olay Mimarlığı: mekan <> hareket döngüsünün mekanı tanımlı ve algılanabilir kılması

SÜREKLİLİK
- İŞLEVSEL SÜREKLİLİK
- MEKANSAL SÜREKLİLİK
- KİMLİĞİN SÜREKLİLİĞİ

Süreklilik: ulaşım ve erişilebirliğin s. mekansal bağlantıların sağlanması kentsel donatıların sürekliliği

KENTSEL TASARIM PROJESİ

AİDİYET
- TARİHSEL BELLEK
- AURA (MEKANN BİRİCİKLİĞİ)
- FİZİKSEL BELLEK
- MADDESELLİK

Tarihsel Bellek: yaşanmışlık <> mekan ilişkisi

ESTETİK
- İNSAN ÖLÇEĞİ
- MEKANSAL ORAN
- PERSPEKTİF
- DUYUM

İnsan Ölçeği: gerçek boyutlar-insan figürü tasarlanan çevre bütüsü alışık olunan oranlar

A. KAMULAŞTIRMA

kapalı pazar alanı
ismek sergi alanı
çim seyir alanı
gençlik merkezi (zemin kat)

B. İFRAZ-TEVHİD / BEDELSİZ T.

C. ARSA ve ARAZİ DÜZENL.

D. İMAR HAKKI TRANSFERİ

1/750 ÖLÇEKLİ KENTSELTASARIM PROJESİ

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi | İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Beylikdüzü Belediyesi

3 köy meydan üniversite
fikir projesi atölyesi

6. Grup | Cansel Ceviz, Gökçe Uzgören, Hazal Satılmış, İsra Hatipoğlu, Mahfuz Aktaş, Mehmet Buğra Çavdar, Semin Niron

4

YAKUPLU- GELENEKSEL MAHALLE MEYDANI & KÜLTÜR MEYDANI TASARIM PROJESİ / SERBEST GÖSTERİMLER

MEVCUT MEYDAN KESİTLERİ

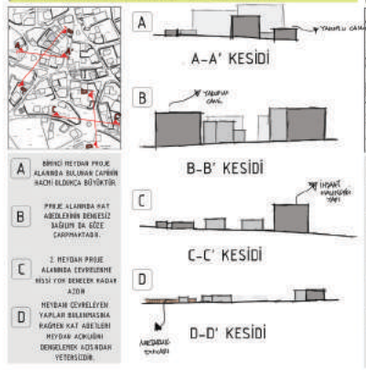

A — BİRİNCİ MEYDAN PROJE ALANINDA BULUNAN CAMİNİN HACMİ BİLDİĞİ BÜYÜKTÜR.

B — PROJE ALANINDA HAT ABEDELERİN DEHŞESİZ BAĞLIM DA GÖZE ÇARPMAKTADIR.

C — 2. MEYDAN PROJE ALANINDA ÇEVRELEYİNİ BİSSİ YON DEMEKEN HADAR AZDIR

D — MEYDAN ÇEVRELEYEN YAPILAR BULUNMASINA RAĞMEN KAT ABETLERİ MEYDAN ACIKLIĞINI DENGELEMEK AÇISINDAN YETERSİZDİR.

ÖNERİ MEYDAN KESİTLERİ

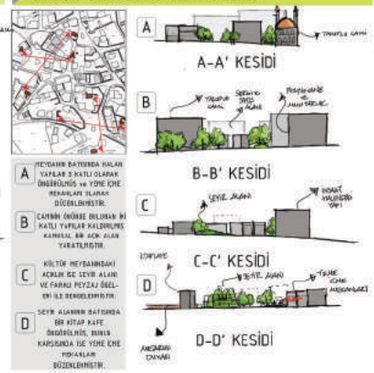

A — MEYDANIN BATISINDA KALAN YAPILAR 3 KATLI OLARAK ÖNGÖRÜLMÜŞ ve YÖNE İÇME MEKANLARI İLARAK DÜZENLENMİŞTİR.

B — CAMİNİ ÖNÜNDE BULUNAN BİR KATLI YAPILAR KALDIRILMIŞ KAMUSAL BİR AÇIK ALAN YARATILMIŞTIR.

C — KÜLTÜR MEYDANINDAKİ AÇIKLIK İÇİ SEYİR ALANI VE FARKLI PEYZAJ ÖGELERİ İLE DENGELENMİŞTİR.

D — SEYİR ALANININ BATISINDA BİR KİTAP KAFE ÖNGÖRÜLMÜŞ, DURUŞ KARŞISINDA İSE YÖNE İÇME MEKANLARI DÜZENLENMİŞTİR.

ÖNERİ YOL KESİTLERİ

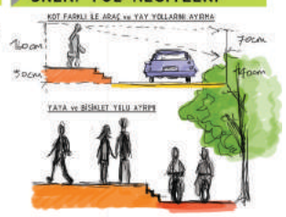

ÇALIŞMA ALANINDAKİ ARAÇ, BİSİKLET VE YAYA YOLLARI ARASINDAKİ AKIŞ, ALANDAKİ EN ÖNEMLİ DOĞAL VERİLERDEN BİRİ OLAN EĞİM İLE SAPLANMIŞTIR.

BİRBİRLERİ İLE İLİŞKİSİ SAĞLANAN KOT FARKLILIKLARI İLE FARKLI İŞLEVDEKİ YOLLAR ARASINDAKİ AYRIMLAR SAĞLANMIŞ, AYNI ZAMANDA KENTSEL TASARIM ALANINDAKİ ESTETİK, SÜREKLİLİK VE BÜTÜNLÜK İLKESİNE DE KATKIDA BULUNULMUŞTUR.

ÖNERİ MEYDAN ve PARK ALANI GÖRÜNÜŞLERİ

GELENEKSEL MAHALLE MEYDANI GÖRÜNÜŞ ve ESKİZLER

TASARIM ÖNERİLERİ

İNCELENEN BRUGGE YURDISI ÖRNEĞİNDE OLDUĞU GİBİ YAŞAYANLAR İÇİN ÖNEMLİ BİR YAPININ BULUNDUĞU (YAKUPLU) MERKEZ CAMİİ, ÇEVRELEYİNİ DÜZEYİ YÜKSEK, DİNAMİK, ORTAK KULLANIM ALANLARININ BULUNDUĞU YÖNETİM-SİLİMİ(TARLIK GİBİ İŞLEVLİNİN YER ALDIĞI BİR MEYDAN KURGUSU OLUŞTURULMUŞTUR.
BU MEYDAN, GELENEKSEL MAHALLE MEYDANI OLARAK ÖNGÖRÜLMÜŞ, POSTAHANE, DİN TESİS, MUHTARLIK GİBİ İŞLEVLER MEYDAN İÇERİSİNDE KONUMLANDIRILMIŞTIR.
AYRICA MEYDANA HAREKET VE CANLILIK KAZANDIRACAK YEME İÇME MEKANLARI İLE İŞMEK İLE BAĞLANTISI SAĞLANAN SERGİ VE SATIŞ ALANI ÖNERİLMİŞTİR.

KÜLTÜR MEYDANI GÖRÜNÜŞ GÖRÜNÜŞ ve ESKİZLER

TASARIM ÖNERİLERİ

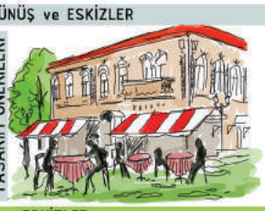

İKİNCİ MEYDAN OLAN KÜLTÜR MEYDANI SE DAHA ÇOK ÇOCUK VE GENÇLERE YÖNELİK TASARLANMIŞTIR.

MEYDANDAKİ GENÇLİK MERKEZİ, SEYİR ALANI, YEME İÇME MEKANLARI VE KİTAP KAFE MEYDANIN ANA İŞLERİNİ OLUŞTURMUŞTUR.

BU İŞLEVLER ARASINDAKİ BAĞLANTI İSE ŞEŞİTLİ KENTSEL ÖGELER VE TASARIM ELEMANLARI İLE SAĞLANMIŞTIR.

YEME İÇME MEKANLARININ ÖNÜNDE FARKLI ZEMİN DÖŞEMESİ İLE OLUŞTURULMUŞ ALANLAR ÖNGÖRÜLMÜŞTÜR.

MAHALLE PARKI GÖRÜNÜŞ ve ESKİZLER

TASARIM ÖNERİLERİ

ÖRNEK GÖRSELLER

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi | İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü | Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü | Beylikdüzü Belediyesi

MSGSÜ Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin koordinatörlüğünde,MSGSÜ, İTÜ ve YTÜ Şehir ve Bölge Planlama ve Mimarlık Bölümlerin değerli katkıları ile gerçekleştirilmiş olan "Beylikdüzü 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversite Fikir Projesi Atölyesi" başarı ile tamamlanmış ve sonuçların paylaşıldığı bu yayın ile kalıcı hale getirilmiştir. Yapılanlar kadar, yapılabilecek olanları ve eksik kalanları görebiliyorsak, gelecekte gerçekleştirilecek benzer çalışmalara ışık tutabilmiş ve bu yayın amacına ulaşmış olacaktır.

Beylikdüzü ilçesi; ekolojik duyarlılık içinde ele alınması gereken doğal yapısı, kıyı ve göller ile kırsal alan arasında sıkışmış olduğu halde hızlı gelişme potansiyeli, jeolojik sakıncalar içeren yerleşme yapısı, idari statüsünde yaşanmış değişiklikler ve buna bağlı planlama süreçlerinin istenmeyen sonuçları nedenleri ile, akademik araştırmalar ve atölye çalışmaları için az bulunur bir laboratuar niteliğindedir. Akademik çevreler ile karar vericileri bir araya getiren bu çalışma kapsamında, Beylikdüzü Belediyesinin güncel tartışma konuları ile yerleşmenin olanakları ve kısıtlayıcıları, temel belirleyiciler olmuştur. Belediye yöneticileri, hızla kentleşen Beylikdüzü'nde, Kavaklı, Gürpınar ve Yakuplu mahallelerinin kırdan kente dönüşüm sürecinin çok boyutlu ele alınmasının gerekliliğine dikkat çekmiş ve bahsi geçen mahalle meydanlarının düzenlenmesinde alışılmış uygulamaları aşan vizyonları ile yol gösterici olmuşlardır.

Proje konusu "3Köy 3 Meydan" olarak tanımlanmış olmakla birlikte, meydan düzenlemelerinin, Beylikdüzü'nün İstanbul içindeki konumu, işlevi ve kıyı ile ilişkilerinden bağımsız ele alınamayacağı konusunda varılan fikir birliği, projenin hareket noktası olmuştur. 3 meydanın birbirleri ile ilişkilendirilerek ve işlevsel bir bütün halinde ele alınmasının gerekliliği de bir diğer önemli kabul olarak ortaya konmuştur.

İstanbul gibi bir mega kentin hemen çeperinde yer alan ve son yıllarda ulaşım olanakları hızla artan Beylikdüzü'nde, özellikle ana arterlere yakın mahallelerde, nüfus artışı ve buna bağlı hızlı yapılaşma eğilimleri görülmektedir. Buna karşılık, kırsal karakterini koruyan, yapılaşmaya daha dirençli yarı-kentsel dokular da mevcuttur. Halkın, yapılaşmayı tek gelişme seçeneği olarak değerlendirdiğine dair genel anlayış geçerli olmakla birlikte, alanda yapılan görüşmelere yaslanan alternatif gelişme senaryolarının ortaya konmuş olması umut vermektedir. İlçeye egemen olan ikili yapı, meydanların kullanım alışkanlıklarına da yansımaktadır. Bir yanda, kent merkezine özgü yapılaşma karakteri yayılırken, diğer yandan kırsal nitelikli mekansal örüntünün görüldüğü meydanların daha yoğun kullanılan canlı mekanlar olduğu belirlenmiştir.

Kavaklı, Gürpınar ve Yakuplu mahallelerinin geçmişten bugüne taşıdıkları niteliklerini kavrayarak, geleceğe taşımak ve yeni işlevsel ilişkiler doğrultusunda gereksinimleri ve beklentileri karşılayacak düzenlemeleri hayata geçirmek, tüm gelişme senaryolarının omurgasını oluşturmuştur.

Şehir ve Bölge Planlama öğrencileri ile Mimarlık, lisans ve lisansüstü öğrencilerinden, 7-8 kişilik karma çalışma grupları oluşturulmuş ve her köy/meydanı iki farklı grubun çalışabileceği şekilde konular dağıtılmıştır. Yapılan ön jüri değerlendirmesinde, aynı köy/meydanı çalışan grupların farklı gelişme senaryolarına yönelişleri teşvik edilmiştir. Gürpınar'ı çalışan 1. grubun 'bütünleşme' temalı çalışmalarında, fiziksel ve toplumsal

bitirirken

tüm ayrışma biçimleri analitik ve eleştirel bir yaklaşımla irdelenmiş, yerleşme sistemini oluşturan alt bölgeler, kıyı ve yaşam vadisi yeniden işlevlendirilerek bütünleştirilmiştir. Gürpınar'ı çalışan 2. grup 'üçleme' kavramına yoğunlaşarak, fonksiyonel üçgene işlerlik kazandırmayı hedeflemiştir. Meydanlara farklı işlevler tanımlayarak işlevsel bütünlük sağlanmış ve kıyı potansiyelini etkin olarak kullanmaya yönelik düzenlemeler önerilmiştir.

Kavaklı'yı çalışan 1. grubun seçtiği anahtar kelime olan 'tohum', geçmiş değerleri gelecek nesillere aktarmanın sembolü olarak seçilmiştir. Kavaklı köy yerleşmesinden kentsel dokuya aktarılan yeşil alanların, yeni bir kırsal-kentsel karakterde yorumlanması ve mevcut yeşil sistem ile entegrasyonu, Beylikdüzü'nün İstanbul içinde özgün bir yapıya kavuşmasına olanak yaratacak bir gelişme modeli ortaya koymaktadır.

Kavaklı'yı çalışan 2. grubun 'kamusal ev' kavramı üzerinden tanımladığı yaşam biçimi, mevcut siteleşme ve aynılaşma eğilimlerini kırmaya yönelik yeni açılımlar getirmektedir. Kamusal mekan kullanım biçiminin yeniden yorumlandığı önerilerde kırsal yaşam kültürünün izleri, gelecek nesillerin gereksinimleri ile bütünleştirilmiştir.

Yakuplu'yu çalışan 1. grup, kentsel ekonomik gelişmeyi inşaat sektörü verileri ve kentsel tarım potansiyeli bağlamında değerlendirerek, kentsel tarım için mekansal ve örgütsel kurgu önerisi geliştirmişlerdir. Sosyal katılım ile ekonomik geliri birleştiren örgütsel kurgu, yapılaşma ile kentsel kalkınmayı özdeş gören mevcut algıyı kırmak için güçlü bir alternatif sunmaktadır.

Yakuplu'yu çalışan 2. grup, 'organik sistem' yaklaşımı ile, köy/meydanların mevcut kimliklerinden hareket ederek ve kullanıcı beklentilerini temel alarak, birbirlerini tamamlayıcı ve böylece işlevsel bütünlük sağlayan bir kurgu ortaya koymuşlardır.

"Beylikdüzü 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversite Fikir Projesi Atölyesi", son derece kısıtlı bir sürede gerçekleştirilmiş olmasına rağmen, katılımcı öğrenci, araştırma görevlisi ve öğretim üyelerinin özverili çabaları sayesinde, Beylikdüzü'nün gelişmesine ve İstanbul bütünü içinde kimliğini güçlendirmesine yönelik önemli alternatifler ortaya koymuştur. Fikir projesi olarak yapılandırılmış olan bu çalışmanın, gelecekte yapılacak çalışmalara düşünce yolları açmayı hedeflemiş olduğunu ve uygulamaya yönelik somut öneriler içermediğini, bir kez daha vurgulamak gerekir.

Ortaya konmuş olan bu akademik birikimin, Beylikdüzü Belediyesi tarafından, karar süreçlerine katkı sağlamak üzere değerlendirilmesi ve akademik bulguların ilçe halkı ile paylaşımına olanak yaratılması, "Beylikdüzü 3 Köy 3 Meydan 3 Üniversite Fikir Projesi Atölyesi" nin asıl kazanımı olacaktır.

Prof. Dr. Fatma ÜNSAL
MSGSÜ Şehircilik Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü

YAŞAYANLAR İÇİN SORU KAĞIDI ÖRNEĞİ

"Merhaba,
İTÜ/MSGSU/YTU Şehir Bölge Planlama Bölümü olarak Gürpınar/Kavaklı/Yakuplu üzerine bir araştırma yapıyoruz. Bilgilerinizi .....(şu kişi)den aldık. Gürpınar/Kavaklı/Yakuplu'da yaşayan/çalışan kişilerin görüşlerini düşüncelerini almak istediğimizi söylediğimizde bize sizin katkılarınızla çok yardımcı olabileceğiniz söylendi. Mümkünse bir saat bize bu sohbet için zaman ayırabilir misiniz? Bu sohbet sırasında öğrenmek istediklerimiz sizin burada yaşayan/çalışan kişiler olarak bu mahalle hakkındaki görüşleriniz, düşünceleriniz. Bu bir anket çalışması değil ya da size özel bilgi gerektiren sorular sormayacağız. Bazı sorularımız var ama siz bu sorulara bağlı kalmadan da aklınıza gelenleri bizimle paylaşabilirsiniz. Bizimle ne kadar çok şey paylaşırsanız çalışmamız için o kadar değerli olur. "

(bu giriş daha önce herhangi bir şekilde irtibat kurulup randevu alınmamış kişilere söylenebilir. Randevu aldıklarımıza koyu kısımları zaten detaylı olarak telefonda anlattık. Randevu alınan kişilere de mutlaka görüşme yapacak kişilerin isimleri, geldikleri okullarını söylemek gerekir, bu çalışma için zaman ayırmayı kabul ettikleri için teşekkür ederek görüşmeye başlamanız gerekir.)

1. Burada ne kadar süredir oturuyorsunuz?
2. Hangi semtlerde ne kadar süre oturdunuz?
3. Aileniz/hemşehrileriniz bu mahallede mi yaşıyor?
a. (Evet) Görüşme sıklığı?
b. (Hayır) nerelerde yaşıyorlar ve ne sıklıkta görüşüyorsunuz?
4. İlçede aileniz/hemşehrileriniz dışında tanıdıklarınız var mı? (İş için | Ziyaret için?)
a. (Evet) Görüşme sıklığı?
5. Sıradan bir gününüzü nasıl geçiyorsunuz?
6. Arabanız var mı? Ne sıklıkta kullanıyorsunuz?
7. Toplu taşıma kullanıyor musunuz? Nereye gitmek için?
8. Beylikdüzü içerisinde kendi mahalleniz dışında hangi mahallelere gidiyorsunuz? Hangi ihtiyacınız için? Hangi vasıtayla?
9. Boş zamanlarınız oluyor mu?
a. (Evet) boş zamanlarınızı nasıl değerlendiriyorsunuz?
i. (Dışarı çıkıyorsa) Nerelere gidiyorsunuz? Ne sıklıkta gidiyorsunuz? Nasıl vakit geçiriyorsunuz?
10. Herhangi bir yerel dernekte/aktivitelerle (kadın örgütleri, sürekli eğitim vs.) faaliyet gösteriyor musunuz?
11. Çalışıyor musunuz? (Eskiden | Şimdi evin geçimini nasıl sağlıyorsunuz ?)
a. (Evet) Işe giderken nasıl bir yol kullanıyorsunuz?
b. (Evet) Sabah kaçta evden çıkıp, eve kaçta dönüyorsunuz?
c. (Çiftçiyse) malzemelerinizi nereden alıyorsunuz? Ürününüzü nerde

satıyorsunuz? Üretime devam etmeyi düşünüyor musunuz?
12. Günlük ihtiyaçlarınızı ne kadarını mahalleden karşılıyorsunuz?
13. Sağlık hizmetini nerden alıyorsunuz?
14. Çocuğunuz var mı?
a. (Evet) Çocuğunuzun eğitimini/bakımını nasıl sağlıyorsunuz? Ulaşımı nasıl sağlıyorsunuz?
b. (Evet) Çocuğunuz sokakta zaman geçiriyor mu? Siz de onunla dışarı çıkıyor musunuz?
c. (Evet) Çocuğunuz sokakta nasıl zaman geçiriyor?
d. (Evet) Güvenli olduğunu düşünüyor musunuz?
15. Oturduğunuz yerin geçmişi ile ilgili bilginiz var mı? Bu konudaki fikirleriniz neler?
16. Geçmişte yaşadığınız yerde özlemini duyduğunuz bir şey var mı?
17. (Beylikdüzü dışı) Geçmişte yaşadığınız yerde yaptığınız ve burada yapmaya olanak bulamadığınız bir şey var mı?
18. Sizce mahalleniz Beylikdüzü için önemi nedir? Beylikdüzündeki diğer mahallelerden farkı nedir?
19. Mahalleniz İstanbul için önemli mi? Neden?
20. Meydan deyince aklınıza ne geliyor?
21. Oturduğunuz bölgede meydan deyince aklınıza bir yer geliyor mu? Neresi geliyor? Yerini tarif edebilir misiniz?
22. (Çalışıyorsa) İşe gidip gelirken uğradığınız yerler var mı?
23. (Çalışıyorsa) Öğle arasında (paydosta, yemek molasında) nereye gidiyorsunuz?
24. Beylikdüzü'nde oturduğunuz sürede ne tür değişimler gözlemlediniz? Gelecekte ne tür değişimler öngörüyorsunuz?
25. Fotoğraftaki alanları tanıyor musunuz? (Evet) Bu alanı tanımlayabilir misiniz? Lütfen hangi fotoğrafı tanıdığını yazın ve de görüştüğünüz kişiye açık sorular sorun (Nasıl?Neden?)
26. Bizimle görüşmemizi önereceğiniz başka birisi var mı? Bizi yönlendirebilir misiniz?
(Görüşme takvimini göz önünde bulundurarak bir görüşme zamanı ayarlayın lütfen)
27. Sizinle tekrar iletişime geçebilir miyiz? (Evet) İletişim bilgilerinizi alabilir miyiz? (Bu konuda israrcı olmayın lütfen)

Görüşülen kişi ile ilgili genel bilgiler:
Ad
Doğum yılı
Doğum yeri
Eğitim durumu
Meslek

ÇALIŞANLAR İÇİN SORU KAĞIDI ÖRNEĞİ

"Merhaba,
İTÜ/MSGSU/YTU Şehir Bölge Planlama Bölümü olarak Gürpınar/Kavaklı/Yakuplu üzerine bir araştırma yapıyoruz. Bilgilerinizi .....(şu kişi)den aldık. Gürpınar/Kavaklı/Yakuplu'da yaşayan/çalışan kişilerin görüşlerini düşüncelerini almak istediğimizi söylediğimizde bize sizin katkılarınızla çok yardımcı olabileceğiniz söylendi. Mümkünse bir saat bize bu sohbet için zaman ayırabilir misiniz? Bu sohbet sırasında öğrenmek istediklerimiz sizin burada yaşayan/çalışan kişiler olarak bu mahalle hakkındaki görüşleriniz, düşünceleriniz. Bu bir anket çalışması değil ya da size özel bilgi gerektiren sorular sormayacağız. Bazı sorularımız var ama siz bu sorulara bağlı kalmadan da aklınıza gelenleri bizimle paylaşabilirsiniz. Bizimle ne kadar çok şey paylaşırsanız çalışmamız için o kadar değerli olur. "

(bu giriş daha önce herhangi bir şekilde irtibat kurulup randevu alınmamış kişilere söylenebilir. Randevu aldıklarımıza koyu kısımları zaten detaylı olarak telefonda anlattık. Randevu alınan kişilere de mutlaka görüşme yapacak kişilerin isimleri, geldikleri okullarını söylemek gerekir, bu çalışma için

1. Burada ne kadar süredir çalışıyorsunuz?
2. Nerede oturuyorsunuz?
a. Işe gelirken nasıl bir yol kullanıyorsunuz?
b. Sabah kaçta evden çıkıp, eve kaçta dönüyorsunuz?
3. Aileniz/hemşehrileriniz nerelerde yaşıyorlar ve ne sıklıkta görüşüyorsunuz?
4. İlçede tanıdıklarınız var mı? (İş için | Ziyaret için?)
a. (Evet) Görüşme sıklığı?
5. Bir iş gününüzü nasıl geçiyorsunuz?
6. Arabanız var mı? Ne sıklıkta kullanıyorsunuz?
7. Toplu taşıma kullanıyor musunuz? Nereye gitmek için?
8. Beylikdüzü içerisinde hangi mahallelere gidiyorsunuz? Hangi ihtiyacınız için? Hangi vasıtayla?
9. Boş zamanlarınız oluyor mu?
a. (Evet) boş zamanlarınızı nasıl değerlendiriyorsunuz?
i. (Dışarı çıkıyorsa) Nerelere gidiyorsunuz? Ne sıklıkta gidiyorsunuz? Nasıl vakit geçiriyorsunuz?
10. Herhangi bir yerel dernekte/aktivitelerle (kadın örgütleri, sürekli eğitim vs.) faaliyet gösteriyor musunuz?
11. İş ile ilgili ihtiyaçlarınızı nereden karşılıyorsunuz?
12. Günlük ihtiyaçlarınızı nereden karşılıyorsunuz?
13. Sağlık hizmetini nerden alıyorsunuz?
14. Mahallenin güvenli olduğunu düşünüyor musunuz?
15. Çocuğunuz var mı?

a. (Evet) Çocuğunuzunla bu mahallede zaman geçiriyor musunuz?
16. Çalıştığınız yerin geçmişi ile ilgili bilginiz var mı? Bu konudaki fikirleriniz neler?
17. İşiniz ile ilgili olanakları yeterli buluyor musunuz?
18. Sizce çalıştığınız mahalle Beylikdüzü için önemi nedir? Beylikdüzündeki diğer mahallelerden farkı nedir?
19. Mahalleniz İstanbul için önemli mi? Neden?
20. Meydan deyince aklınıza ne geliyor?
21. Çalıştığınız bölgede meydan deyince aklınıza bir yer geliyor mu? Neresi geliyor? Yerini tarif edebilir misiniz?
22. İşe gidip gelirken uğradığınız yerler var mı?
23. Öğle arasında (paydosta, yemek molasında) nereye gidiyorsunuz?
24. Beylikdüzü'nde çalıştığınız sürede ne tür değişimler gözlemlediniz? Gelecekte ne tür değişimler öngörüyorsunuz?
25. Fotoğraftaki alanları tanıyor musunuz? (Evet) Bu alanı tanımlayabilir misiniz? Lütfen hangi fotoğrafı tanıdığını yazın ve de görüştüğünüz kişiye açık sorular sorun (Nasıl?Neden?)
26. Bizimle görüşmemizi önereceğiniz başka birisi var mı? Bizi yönlendirebilir misiniz?
(Görüşme takvimini göz önünde bulundurarak bir görüşme zamanı ayarlayın lütfen)
27. Sizinle tekrar iletişime geçebilir miyiz? (Evet) İletişim bilgilerinizi alabilir miyiz? (Bu konuda israrcı olmayın lütfen)

Görüşülen kişi ile ilgili genel bilgiler:

Ad
Doğum tarihi
Doğum yeri
Eğitim durumu
Meslek

GÖRÜŞMECİLERLE PAYLAŞILAN MEYDAN FOTOĞRAFLARI

Beylikdüzü Belediyesi

Beylikdüzü Belediye Başkanı

Mehmet Murat Çalık

Belediye Başkanımızı kişisel web sitesinden de takip edebilirsiniz.
www.mehmetmuratcalik.com

YAŞAM VADİSİ KÖPRÜ VE BAĞLANTILARI PROJESİ

CUMHURİYET CADDESİ PROJESİ

3 KÖY 3 MEYDAN PROJESİ

BOYUT SEÇ A+ A-

“

2015 yılında Beylikdüzü Belediyesi ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi ile imzalanan protokolle şehircilik alanında İstanbul’un önde gelen 3 üniversitesiyle birlikte projenin çalışmaları başlamıştı. İstanbul Teknik Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi’nden akademik ekipler, Beylikdüzü'nde yoğun bir saha araştırması yaparak, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi’nde akademisyenler ve öğrencilerden oluşan çalışma grupları ile beraber "3 Köy, 3 Meydan" isimli projeyi geliştirdi. İlçenin geleceğini şekillendiren bu proje için öğrenci ve akademisyenlerden oluşan fikir atölyesinde üç üniversitenin, lisans ve lisansüstü, şehir ve bölge planlama öğrencileri ile mimarlık öğrencileri güçlerini birleştirdi. Beylikdüzü’ne 3 Yeni meydan kazandırılacak proje kapsamında olan Kavaklı, Gürpınar ve Yakuplu Mahalleleri’nin kırdan kente dönüşüm süreci çok boyutlu ele alınarak, meydanların düzenlenmesine yol gösterecek uygulamalar tasarlandı ve bu fikirlerin oluşturduğu örnek proje alanlarından Gürpınar ve Yakuplu’da kentsel tasarım ve kentsel yenileme proje çalışmalarına başlandı.

Proje kapsamında ilk olarak Gürpınar bölgesinde yer altı otoparkı ve meydan projesi hazırlanmaya başlandı. Bunların yanı sıra yine Gürpınar’da Türk Telekom’a ait atıl durumdaki tesis kaldırıldı ve meydan alanında bulunan trafonun başka bir bölgeye taşınması kararı alındı. Bölgedeki karakolun taşınması konusunda meclis kararı çıktı ve Emniyet Müdürlüğü ile Gürpınar Karakolu’nun yeni hizmet binasına taşınmasıyla ilgili protokol imzalanacak. Zemin altı otopark ve üstü yeşil alan peyzaj düzenlenmeleri yapılacak.

3 Köy 3 Meydan Projesi’nin diğer bir ayağı olan Yakuplu’da ise uygulama çalışmaları başlamış olan Yakuplu Kültür Merkezi ve üzerinde oluşturulan meydan konseptiyle Yakuplu’nun yeni meydanı da oluşturulmuş olacak. Projenin üçüncü ayağı Kavaklı’da da yapılacak olan peyzaj ve yol düzenlemeleriyle meydan konsepti oluşturulacak. Kavaklı Hasan Doğan Stadı’nın rehabilitasyonu ve çevresinde gerçekleştirilecek projelerle, oluşacak yeni çekim merkezi ilişkilendirilecek.

Projenin hayata geçmesiyle Gürpınar, Yakuplu ve Kavaklı’nın birleşiminden oluşan Beylikdüzü’nün geleneksel dokusuyla modern yapısı bütünleştirilmiş olacak. Böylece mahalle hayatı, esnaf ve komşu ilişkisi gibi unutulmaya yüz tutan sosyal değerlerin yaşatıldığı bir kentsel gelişim sağlanmış olacak.

PAYLAŞ

KURUMSALBEYLİKDÜZÜHİZMETLERİMİZİNTERAKTİFİLETİŞ

Beylikdüzü Belediyesi

Başkan
Belediye Meclisi
Duyurular
İlçe Yapısı
Kent Konseyi
Beylikdüzü Kent Haritası
Kadın ve Aile Hizmetleri
Sağlık Hizmetleri
Veterinerlik Hizmetleri
Eğitim Hizmetleri
Spor Hizmetleri
Nikah Hizmetleri
Çevre Hizmetleri
Gıda Bankası Hizmeti
Dost Eller Mağazası Hizmeti
Kütüphane Hizmetleri
Tesislerimiz
Beylikdüzü Web TV
Çözüm Merkezi
İletişim
Basın Ki

İLKSİZİNHABERİNİZOLSUN
E-POSTAÜyelik
E-Posta Adresiniz
Kayıt Ol